המודיע

בטאון אגודת ישראל העולמית — ירושלים

בס"ד יום וערש"ק פ' אחו"ק ס' אייר מי"ז (8 במאי 87) כ"ד לעומר
דף היומי: בבלי — בבא מציעא ק"ג; ירושלמי — נדרים י"ד

שנת ל"ח גליון 10783
1.10 ש"ח כ' מע"מ

פרס: ללא הכרעה בקבינט אציע בחירות — מכחיש שהסכים לויתורים בירושלים

חוגי הליכוד: סוכם עם חוסיין שמשטרה ירדנית תהיה בירושלים העתיקה ושהשליטה על הקרקע הפנויה בגדה תהיה בידי פקידים ירדניים

— מאת סופרנו המדיני — שלושה ימים לפני מועד ישיבת הקבינט, העומד לדון ולהכריע בשאלת השתתפות ישראל בועידה הבינלאומית, ממשיכים שני הצדדים בויכוחים קולניים ללא נכונות לפשרה אפשרית. דיכמה האחרונה שנודה בסימן האשמות הליכוד כי בפגשים עם חוסיין הסכים שר החוץ פרס מראש על ויתורים חשובים ביהודה שומרון ואף בירושלים. אולם שר החוץ פרס הכחיש נמרצות את ההאשמות הללו.

כפי שנודע, העביר שר החוץ האמריקאי שולץ מזכר הבנה לראש הממשלה, יצחק שמיר, שבו הוא מבטיח, כי עוד לפני כינוס הועידה, תחדש בריה"מ את היחסים ותפתח שעריה; ובכוח מדינה ישיר לאחר הפתיחה ואש"ף לא ישתתף בדיונים. אולם הבהירות אלו אינן מספקות את הליכוד וראש הממשלה חזר על התנגדותו המרצת לועידה בינלאומית, גם אם תהא זו פתיחה בלבד, דבר שאינו בטוח לחלוטין.

בידיעות שהודלפו מחוגי הליכוד נמסר, כי במגעים שניהל אברהם טמיר מנכ"ל משרד החוץ, עם הירדנים סוכם שירושלים לא תחולק מחדש, אולם משטרה ירדנית תהיה בירושלים העתיקה אם כי דגל ישראל יתנוסס על הכותל המערבי. בהתאם לידיעה זאת, הסכים פרס לויתורים בשטחים לא בצורה טריטוריאלית אלא בצורה פונקציונלית, לפיה תימצא השליטה בקרקעות המדינה הפנויה בידי פקידים ירדניים כלומר שההתישבות היהודית ביהודה ושומרון תוקפא לחלוטין.

ידיעות אלו שיוחסו למקור בכיר בליכוד (לפי השמועה, השר יצחק מודעי) הוכחשו נמרצות ע"י שר החוץ, שמעון פרס, ובדיוני לשכת העבודה חזר על עמדתו וטען שהליכוד כבר החל במערכת הבחירות המבוססת על כזבים ושקרים. בכל המגעים עם ירדן — הצהיר פרס — לא דובר על ויתורים טריטוריאלים אלא בעיות פרוצדורה על כינוס הועידה.

ביום השני — הודיע פרס — אנסה לשכנע את חברי הקבינט, ואם ההכרעה תהא תיקו, כפי שהוא משער, יציע מיד לשמיר לפרק את ממשלת האחדות ולבקש את הכרעת העם בבחירות כלליות.

דב מאיר טננבוים — גבעת שאול — ירושלים
בת שבע אסתר זילברשטין — רמת אלחנן — בני ברק
מאורשים
בס"ד, אור לט' אייר תשמ"ז

אברהם חיים מאייער — ברוקלין, ניו־יורק — ירושלים
גאלדא יעקובוביץ — ירושלים
מאורשים
בס"ד, אור לח' אייר תשמ"ז

אברהם יוסף גולד — בני ברק
דבורה פייגא פרידמן — ירושלים
מאורשים
בס"ד, אור ליום תערש"ק אחו"ק, ט' באייר תשמ"ז

אשר מנחם הכהן פינגרהוט
רחל דבורה גולדשטיין
מאורשים
בס"ד, אור ליום ועש"ק אחו"ק ט' אייר כ"ד לספה"ע

דוד מנחם מאניש מרגליות — לונדון — באר יעקב
רחל שפירא — ניו־יורק — בלטימור
מאורשים
בס"ד, אור ליום ח' אייר תשמ"ז

מזלא טבא וגדיא יאה
שלוחה זה לחברנו היקר נעים הליכות ורב תבונות, תורה וחסידות אצלו משולבות, תפוז מדולים, ענף עץ עבות, הבחור כהלכה, ארי שבחבורה
הבה"ח כמר מנחם מאניש מרגליות הי"ו
לרגל אירוסיו עב"ג תחי'
בורא עולם בקנין השלם זה הבנין
בני חו"ל בישיבת באר יעקב
מזל השנה יותר מהמברך שמולי

שמיר קורא לחוסיין לפתוח במו"מ ישיר

ממשלת האחדות יכולה להמשיך ולפעול"

קריאה לחוסיין, מלך ירדן, לפתוח במו"מ ישיר ללא תנאים מוקדמים עם ישראל, השמיע אתמול ראש הממשלה יצחק שמיר.

ראש הממשלה קרא למלך ירדן לייחד את השנה ה־35 למלכותו למו"מ ישיר לשלום עם ישראל. הוא קידם בברכה את רצונו של מלך ירדן בשלום וקרא לחוסיין לבוא לכל מקום שיבחר בו, ללא תנאים מוקדמים, לא מצד ישראל ולא מצד ירדן, על מנת להסב ליד שולחן המו"מ, לדון ולחפש נוסחה ופתרון, שיהיה מקובל על הצדדים לשלום.

מר שמיר תקף את האפשרות לכינון ועידה בינלאומית, ואמר כי אין צורך בגיבוי של מדינות מרוחקות שיטלו חלק בועידה זו, כשלכל אחת ממדינות אלה אינטרסים שונים ואינטרסים מנוגדים.

מר שמיר אמר, כי ביום ב' יקיים הקבינט הממשלתי דיון בסוגייה זו, ודחה את ההתבטאויות הנשמעות מחוגי המערך בדבר פירוק ממשלת האחדות והליכה לבחירות. בדיון שייערך בממשלה לא צריך לנקוט בו לשון אולטימטום ויש לעשות הכל כדי לשכנע.

מר שמיר ציין, כי חרף המחלוקת והדברים שנשמעו לאחרונה מפיו של שמעון פרס ואנשי המערך יכולה הממשלה להמשיך ולפעול. לדעתו בחיים הפוליטיים אין "משחקי ברוגז" ואפשר להמשיך ולקיים את ממשלת האחדות אם זו תמשיך על כל מרכיביה לכבד את קווי היסוד של הממשלה.

נשיא הונדורס יבקר החודש בישראל

טגוסיגאלפה — נשיא הונדורס, חוסה אזקונה, יבוא ב־24 במאי לביקור רשמי של שבועיים בישראל, נמסר אתמול ע"י לשכת הנשיא.

דובר הנשיא הוסיף, כי הנשיא יבוא בלווית שר החוץ, קארלוס לופז, הרמטכ"ל, הגנרל הומברטו רגלאדו, וינהל שיחות עם ראש הממשלה יצחק שמיר.

שמיר ביקר אשתקד בהונדורס בהיותו שר החוץ.

שתי המדינות עשויות לחתום על הסכמים חדשים לסיוע טכני, בייחוד בתחומי החקלאות והצבא, נמסר בעיר הבירה. (ע"צ)

השרב יפוג היום

תל אביב, — שרב שרר אתמול ובמרכז הארץ הגיעו מעלות החום ל־36.

אחר הצהריים פג מעט החום החמסיני מסר, כי היום ירדו מעלות החום ותהיה עלייה בלחות.

מזג האויר הצפוי בשבת הוא נאה עד מעונן חלקית.

תחזית מזג האויר

מזג האויר להיום: בהיר, תחול ירידה בטמפרטורות.

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 16 — 26, צפת 15 — 26, חיפה 14 — 27, טבריה 15 — 32, תל אביב 16 — 26. באר שבע 17 — 34.

	ירושלים	תל-אביב	חיפה	באר-שבע
הדלקה	6.45	7.03	6.57	7.01
יציאה	8.04	8.06	8.07	8.00

מוצש"ק לשיטת ר"ת: 8.38

ספרים קונים בתפוצה!

עוד 4 בקבוקי תבערה הושלכו ליד קלקיליה

בקבוק תבערה נוסף בשכם ★ עוצר בקסבה

בעיר קלקיליה נערכים בשעה זו סריקות ובדיקות אחר משליכי בקבוקי התבערה. אלוף פיקוד המרכז, האלוף עמרם מיצנע, הגיע סמוך לשעה 9 בערב ונפגש עם מתיישבים מהשומרון, שהתקהלו בסמוך לעיר קלקיליה, ולאחר ששוחח עימם והרגיע אותם, חזרו לבתיהם.

כמחצית השעה לאחר מכן נזרק בקבוק תבערה לעבר אמבולנס צבאי בכיכר בית החולים בשכם. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק.

כוחות הבטחון הטילו עוצר על הקסבה של שכם. עד כה טרם נעצרו חשודים.

בקבוק תבערה הושלך אמש סמוך לשעה 7.30 על רכב ישראלי שעבר בכביש עוקף קלקיליה. אין נפגעים ולא נגרם נזק.

סמוך לשעה 9.30 במרב נזרקו שלושה בקבוקי תבערה לעבר רכב ישראלי בסמוך לכפר אזון שליד קלקיליה. לא נגרם נזק ולא היו נפגעים.

כתב צתיים דוד פרידמן מוסר, כי כוחות הבטחון הטילו עוצר במקום, החלו בסריקות וחיפושים וכמו כן הקימו מחסומים והכוחות מתוגברים של חיילים במבואות של קלקיליה, כדי למנוע כל התפרעות אפשרית של מתנחלים במקום.

מטוסי חיל האויר טסו בשמי צור

צור, — מטוסי חיל האוויר טסו אתמול בבוקר מעל לאזור צור שבדרום לבנון, ועוררו בהלה בקרב התושבים, מסרו כתבים מקומיים.

ביום רביעי תקפו ארבעה מפציצי־קרב ישראלים את מחנה הפליטים עין־חילווה, וגרמו למותם של שמונה אנשים ולפציעתם של 28. (ע"צ).

שר החוץ הבלגי - לישראל

בריסל — שר החוץ הבלגי, ליאו טינדמנס, עומד לבקר מחר בישראל, כדי להצהיר שוב על תמיכת הקהילה האירופית בת 12 מדינות בעריכת ועידת שלום בינלאומית לענייני המזה"ת.

כזכור החליטה הקהילה האירופית בחודש פברואר לתמוך בכל כובד משקלה בצעדים לעריכת ועידת שלום בחסות האו"ם. טינדמנס, שארצו מחזיקה עתה בתפקיד נשיאות הקהילה האירופית, כבר ביקר במצרים, בירדן ובמערב סעודיה, כדי להביע תמיכה ויזמה. (ע"ר)

● ביירות — סעודיה ומדינות המפרץ פתחו במו"מ עם ארה"ב על רכישת עשרה מטוסי סיור ימיים, זאת לאחר שהתרבו ההתקפות האיראניות על השיט במפרץ בזמן האחרון. (ע"מ)

ערפאת: אני קונה נשק בשוק השחור ומבריחו ללבנון

בחריין — מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת, הודיע, כי הוא יגביר את הברחות הנשק ללבנון כדי להגן על המחנות הפלשתינים ולבצע התקפות נגד מוצבים ישראליים.

"אני קונה נשק בשוק השחור ומבריח אותו ללבנון, קשה להבריח נשק כבד, אך הצלחתי להחדיר טיל־כתף סאם־7, ואם אמצא מישהו שימכור לי טילי סאם־6, אצליח להכניס אותם", אמר אמש ערפאת.

שני סוגי הטילים נגד מטוסים הם מתוצרת בריה"מ. סאם־7 הוא טיל כתף קטן שמשקלו 20 ק"ג וטווחו 3 ק"מ, ואילו משקלו של טיל סאם־6 הוא 14 טונות, והטווח שלו 260 ק"מ.

ערפאת דיבר בפגישה עם הקהילה הפלשתינית הקטנה בבחריין, בטרם טס לאבו־דאבי. (ע"ר)

על פי דרישת ישראל:

מחבל מארגון אבו־נידאל נעצר בארה"ב

וושינגטון — סוכני הבולשת הפדרלית האמריקנית עצרו ביום רביעי בניו־יורק את מחמוד מוד מוד עטה, אזרח אמריקני, המואשם ע"י ישראל, כי השתתף, ב־1986 בפיגוע נגד אוטובוס בגדה המערבית, בו נהרג אדם אחד, מסר משרד המשפטים האמריקאי.

הוא צויין כי עטה, 33, יליד השטחים הכבושים שקיבל אזרחות אמריקאית, נעצר כבואו לנמל התעופה ג'ון קנדי בניו־יורק מונזואלה, משם גורש.

רשת הטלוויזיה סי.בי.אס. מסרה מפי מקורות במשרד החוץ, כי עטה הוא החבר הראשון של ארגון אבו־נידאל שנעצר אי פעם בארה"ב. משרד החוץ האמריקאי לא הגיב על הידיעה.

ישראל הוציאה פקודת מעצר בינלאומית ב־3 במאי נגד עטה, המואשם ברצח ובנסיון לרצח, נאמר בהודעה של משרד המשפטים. פשעים אלה כלולים בחוזה ההסגרה בין ארה"ב וישראל.

ישראל מסרה, כי עטה הציב יחד עם שותף לעבירה מארב בגדה המערבית, ב־12 באפריל אשתקד, לאוטובוס שהוביל נוסעים, זרק לעברו בקבוקי מולוטוב ופתח באש. נהג הרכב נהרג ושלושה נוסעים נפצעו קשה. (ע"צ וע"ר)

הבחירות בדרום־אפריקה חיזקו מעמד הגזענים

יוהנסבורג, — המפלגה הלאומית של דרום אפריקה שמרה אתמול על השלטון בנצחון מוחץ, בבחירות שבהן השתתפו לבנים בלבד, ואשר הצביעו תמיכה מאסיבית לקיצונים, המתנגדים לפשרה עם הרוב השחור.

"התוצאה היא דחייה מוחלטת של זכויות השחורים", אמר הפרופ' למדעי המדינה, רוברט שריייר. "השחורים יאמינו מעתה כי הלבנים היפנו את עורפם לרפורמה, וקשה לראות את עתידה של דרא"פ מתוך תקווה".

מנהיג שבט זולו בנאטאל, מנגוסוטו בוטלזי, אמר, כי הוא מזועזע מן התוצאות, וכי פירושן שמעתה "לא יהיה משא ומתן של ממש בין שחורים ולבנים בדרג ארצי".

המפלגה הלאומית השלטת כנראה תגדיל במקצת את ייצוגה בפרלמנט הלבן, בו היו לה עד עכשיו 127 צירים מבין 178.

השמרנים, הדורשים לבודד את הלא־לבנים במחוזות נפרדים ולחזק את עליונות הלבנים קיבלו יותר מ־26 אחוז מהקולות והבטיחו לעצמם לפחות 20 מושבים לעומת 19 לליבראליים.

הבלינצ'ס ההונגרי
באטרפליס
מסעדה סינית
משגיח צמוד
גלאט כשר משגיח צמוד
הידוקות ללא חשש שמיטה
כבר דיזנגוף ת"א טל' 03-246332
(ליד הבלינצ'ס ההונגרי)
מזון באיזור ת"א המגהאים לדרישות הציבור החרדי הלכי — כשר למהדרין כל המוצרים בהכשרים למהדרין בד"ץ עדה"ח הרב לנדא אב"ד ב"ב לוקר הרבנים, חוג חתם סופר
הירקות ללא חשש שמיטה!
כבר דיזנגוף — 94
טלפון: 03-233466
הכשר ההכשר הרב לנדא שליט"א אב"ד ב"ב
חגיגה חיגם בחניון דיזנגוף סנטר (לאורחינו בזמן התשלום יזכו עבור החניה)

מוסדות וישווא בארה"ק
בנשיאות הרב נפתלי הגר שליט"א
רמות וישווא ירושלים — רח' רש"י 30 בני ברק
לרגל יומא דהלולא
של מרן הגה"צ
רבי חיים יהודה מאיר זצוקללה"ה
האדמו"ר מוישווא
החל ביום א' י"א באייר
יערך אי"ה סיום משניות וסעודת מלוה דמלכא
במוצש"ק פרשת אחרי־קדושים בשעה 9.00 בבית מדרשנו
רח' רש"י 30 בני ברק
צבור אנ"ש ותלמידי וישווא מוזמנים להשתתף

כמו תמיד — גם הפעם!!!
עולים למירון
עם "דרכי נועם"
בס"ד הכל מסודר — הכל מוכן!
• חניון קרוב ל אוטובוסים ממוזגים "אגד" • מקומות מובטחים לנרשמים מראש • מחירים נוחים • למתקשים בהליכה אפשרות להגיע במיניבוס מיוחד
הנסיעות למירון: ביום שישי עש"ק אמור, במוצש"ק ל"ג בעומר וביום א' י"ח אייר ל"ג בעומר, החזרה כפי הצורך
נסיעה מיוחדת למירון, צפת, טבריה ביום א' ל"ג בעומר ב־8.00 בבוקר
ניתן להזמין אצלנו אוטובוסים ומיניבוסים לכל ארוע כל השנה
היציאה ממשרדים בגן ורשא בני ברק
"דרכי נועם"
אוטובוסים ומיניבוסים להסעות וטיולים
ר' עקיבא 98 ב"ב (גן ורשא) טל. 03-703296, 03-787939

כולל באירופה
כולל באיחפה מעונין לקבל אברכים
דוברי אנגלית שוספת תוכנית הלימודים:
גמרא בעיון ובקיאות + הלכה למעשה והדרכה (שימוש) מראש הכולל וכן הדרכה מעשית בשטח החינוך התורתי והרבני
תנאים מצוינים
מס' המקומות מוגבל!
רציניים בלבד, לקביעת מועד לראיון יפנו
03-779598 02-421231

בית הארחה בית יהושע
מבצע לציבור החרדי — לחודש בלבד!!!
3=4 3=4 3=4
בואו ל־3 ימים והיום הרביעי — חינם
בואו 3 אורחים ה־4 — חינם
גלאט כשר כמובן — כל המוצרים בהכשר בד"ץ והרב לנדא
נפלא! מתי שתרצה כל השנה
פרטים והרשמה
053-699477, 053-697083, 053-697051

שיעור במתכונת חדשה!
אנו שמחים להודיע לציבור כי בס"ד
יפתח ביום א' י"א אייר
שיעור חדש
שמסוגו נתקבל באהדה במקומות רבים
העמוד היומי־עם מפרשים
בסגנון השווה לכל נפש
השיעור יתקיים בעברית במסכת בבא בתרא מדי ערב בין השעות 7.45 — 8.45 בבית המדרש "בית דוד" רחוב בן זכאי 48 בני ברק
תפילת ערבית לאחר השיעור

מוסדות חסידי ביאלה
כולל אברכים - "הולכת יהושע" בני ברק
ברכת צאתכם לשלום
להרה"ג ישראל שמחה צוקרמן שליט"א
ראש כוללנו
היוצא בשליחות לארה"ב
ברכת ה' תלווהו
הנהלת הכולל והאברכים

ישיבה קטנה למצוינים
קרית הרב אברמסקי אשדוד
נמשכת ההרשמה
לישיבה לצעירים לציבור בני תורה מעדות המזרח מאשדוד והסביבה
פרטים ותאום למבחנים
בטל: 34400, 33407, 055-34930 או 03-794756

בס"ד
תלמוד תורה "אהבת תורה" ירושלים
הנהלת הת"ת מודיעה בזה להורים היקרים שליט"א
שהמו"מ בין הגורמים השונים למציאת המקום והפתרון ההולם לכל התלמידים שנרשמו לת"ת עומד בס"ד להסתיים היום, ערש"ק פרשת "בזאת יבוא אהרון אל הקודש".
אנו מקווים, כי הודעה מפורטת על מועד ומקום פתיחת הלימודים תפורסם אי"ה בשכונות ירושלים לפני כניסת השבת ובעתון ביום א'.
בברכת התורה
ההנהלה

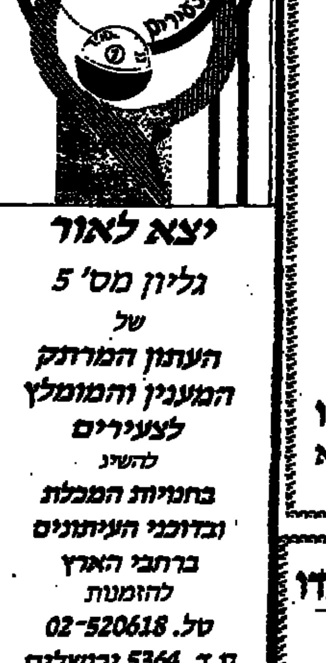

רק רגע
יצא לאור
גליון מס' 5
של
העתון המרתק המעניין והמומלץ לצעירים
להשיג
בחנויות המכלת ובדוכני העיתונים ברחבי הארץ
להזמנות
טל. 02-520618
ת.ד. 5364 ירושלים

ברכת מזל טוב
הננו להביע ברכה מקרב לב ונפש, למעלת כבוד ידידנו בלב ונפש, מורם מעם באהבת תורה ונדיבות לב
הר"ר אפרים זלמן מרגליות שליט"א
ונוות ביתו הכבודה שתחי'
לשידוכי הבן המופלא בתורה ובכל מדה נכונה בן ישיבתנו
הב' דוד מנחם מאניש נ"י
עב"ג המהוללה שתחי' בתן של גדולים
נכדת הרבי מבלוז'וב שליט"א
יתן ה' למזל־טוב ולהצלחת עולמים, ותהי ברכת ה' בתוך הבית בכל מכל כל, לשמחת לבב הורים שבעי נחת ומדושני עונג
ישיבת באר יעקב ירושלים ת"ו
הרב מ. ש. שפירא

מרכז רפואי צאנז — בית החולים קרית צאנז ע"ש לניאדו
ברכת מזל טוב חמה ולבבית
מתכבדים אנו להביע בזה את מיטב ברכותינו הנאמנות קדם מעי"כ ידידנו עוז, הנאמן והמסור, איש חי ורב פעלים, הידוע בצדקת פזרונו וכביר המעש לתורה ולחסד, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, מנכבדי תומכי מוסדינו, הרבני הנגיד החסיד המפואר
מוהר"ר אפרים זלמן מרגליות שליט"א — אב"י בלונדון
לרגל שמחת אירוסי בנו יקירו הבחור המצוין המרים בתוה"ש
החתן דוד מנחם מאניש הי"ו
עב"ג המהוללה שותחי' נכדת כקש"ת האדמו"ר מבלוזוב שליט"א
יהי"ר שיזכו להקים בית נאמן בישראל לתפארת ויזכה מעי"כ שאך ששון ושמחה ישמע לעד במעונו, מתוך רב נחת אושר ועושר, ואך טוב וחסד ירדפוהו כל ימי חייו
ההנהלה
ועד הנאמנים העולמי

Gesher Tours
AKIVA TOURS
עקיבא טורס
לראשונה
קבוצה חרדית
לטיול מאורגן באירופה
שמחים אנו להודיע
כי הצלחנו לארגן טיול מאורגן לחרדים בלבד
לאיטליה, שוויץ, צרפת ואנגליה
ל־8 יום מי"ד אב עד ב' אלול
בביצוע וניהול
החברה המיוחדת לטיולים לדתיים בעלת המוניטין "גשר טורס"
★ מחיר נוח במיוחד
★ אוכל גלאט כשר לכל אורך הדרך
מספר המקומות מוגבל — הקודם זוכה
פרטים נוספים והרשמה
במשרדי "עקיבא טורס"
רח' ר' עקיבא 106 בני ברק — טל. 709141-4

הופיע גליון מס' 54
גליון חודש אייר
המחיר 2 ש"ח
חטף פתח
חוברת תשבצים ושעשועים מרתקים לכל המשפחה
פרסים לפותרים
פרס ראשון — 80 ש"ח
ועד 4 פרסים ספרים
5 פרסי קסטות
מבצע מנויים — פרסים בחוברת
להזמנות טל. 02-520618, ת.ד. 5364 ירושלים
— להשיג בחנויות למכשירי כתיבה —

בס"ד
בטיבעוניה של בתיה,
בן יהודה 59, טל: 46752 תל־אביב
מרק הירקות הכי טוב בעיר
מבחר עשיר של סלטים, פשטידות, מרקים, מאכלי־סויה, עוגות ועוגיות על טהרת המטבח הצמחוני־טבעוני
אפשר גם לקחת הביתה ואו להזמין בטלפון
בתאבון
כשר בהשגחת הרבנות הראשית ת"א

הידעתם?
טיפול טבעי
יכול להועיל גם לכם!
יועץ טבעוני בב"ב ובירושלים
מ. פרנקל B.S
03-767640
טיפול בבעיות עיכול, מגרנות, אסתמה, אלרגיות, לחץ דם ועוד
בדיקות שער ובדיקות אלרגיה למזון

הכזا من الأصل

הד היום

קדושים תהיו

כ/ה. שר החינוך והתרבות יצחק נבון נזכר השבוע לבקש את עזרת היועץ המשפטי כדי לתקן אחת מן הקלקלות הפוגעות והורסות את הנוער לפשע, והיא הפצת כרזי תועבה, שיש בהן כדי להזיק לנפש הדור הצעיר. זו אחת מן התופעות הכעורות ביותר שפשטה בנגע צרעת בחברה החילונית. אנו רחוקים ומתרחקים מן ההווי השלילי המאפיין כיום את האוירה בחלקים רחבים של הנוער הישראלי, זה שאיכפת לצבור את המתירנות, מתירנות שהיא פוגעת בריקמות העדינות של חיי העם בישראל. די לנו בעובדה ששר החינוך והתרבות, שאינו חשוד בקלריקליות התמורה, אכנס באיחור, לתת דעתו על קלקלה זו, כדי להבין עד היכן הדברים הגיעו.

המרחקים בהערכות המוסריות על המותר והאסור בנושא זה, אינם חדשים. השבוע פרץ במקום אחר, בבאר שבע ויכוח חריף על תוכנו ואופיו של עתון נוער המופץ בין בתי הספר על ידי מחלקת החינוך. וכתוך ויכוח זה, אפשר לעמוד על הפער הגדול בין הדעות.

ספק אם אפשר לגשר בין קשת הדעות הרחוקות זו מזו בנושא רגיש זה. זוהי גם סיבה עיקרית, מדוע אנו כל כך חרדים על קיומה של מערכת חינוך מיוחדת, על הקמתם של איזורים חרדיים, שבהם מקפידים על ערכי הצניעות שבהן הצטיינו בני ישראל בכל מקומות מושבותיהם. טרם נשכחה מאתנו המערה הגדולה שפרצה אשתקד סביב הפרסומים של תמונות שחץ ותועבה, פרסומים שהם אחד מאותות הזמן של הפרת הרסן והתפרקות מן המורשה, עדיין אנו עומדים בראשית הקיץ וכבר אירעו התנגשויות על רקע זה, רבה הנערץ של אופקים נעצר ונדון במהירות על "עוון" זה של השחרת התמונה שהיתה מיפגע מוכרי ברשות הרבים.

גם העתונות החילונית נגררה אחרי אוירה זו של מתירנות, ובה מופיעים מלים ותמונות שלפני כמה שנים בלבד היו מחוץ לתחום. ומה שמוצג על מסכי הקולנוע ובמות התיאטרון מעיד על הידרדרות מזהימה של המוסר החברתי. לכך גם יש לצרף את מסך הטלביזיה שחודר ברוב הבתים בישראל שקורא דרור ליצרים אפלים ללא רסן והגבלה. הגיעו הדברים עד ששר החינוך ביקש לתחום תחומים, שאין בהם תועלת מעשית, לאותם סרטים המציגים את התועבה הגרועה ביותר המלווה באלימות, מתוך חרדה על ההשפעה השלילית של התנהגות הנוער, על השפעה זו עמדו כבר לא פעם גם אנשי חינוך פסיכולוגים ואנשי משטרה.

גם הנכנסה ברשות הרבים, כאשר נעבר החום ופוקד אותנו השרב מעורר סלידה, ואין גדר ואין שומר בפריץ. אפשר לומר, צרו רחובותינו מלכת. ומצב עיניו מראות ברע, חייב להדיר את רגליו מרשות הרבים, כדי שלא להתקל באותן תופעות שהגיעו לשפל המדרגה, לא רק בחוף הים. ועדיין לא נגענו באותן תופעות שליליות אחרות, שהשתיקה יפה להן, והקיצר שיש להן עם אותו גל עכור של ההתפרקות מכל אותם ערכים שבהן הצטיינו בני ישראל בין העמים.

לעתים קרובות יש לנו טרוניות קשות על שר החינוך והתרבות על יזמות ועל מחדלים שונים בנושא המסור בידיו. בכל זאת אנו רואים לנכון לחזק את ידיו במאמץ האחרון שהוא עושה, לגדור מעט את הפירצות שיש בהן לפגוע בנפש הילד. לדעתנו, זהו מעט מדי, כפני שהפרוץ מרובה על העומד ויש עוד תהום המפרידה בין ההשקפות שאנו מציגים לבין הגישות של מר נבון, וכאשר אנו עומדים בפרשת קדושים, אנו מתריעים על קלקלה זו שפשתה כנגע צרעת בחברה ומכרסמת בייחודו הסגולי של עם ישראל, שהוא בראש ובראשונה, עם סגולה, ממלכת כהנים וגוי קדוש. הכה נהיה ראויים לתואר זה, המבדיל את ישראל מן העמים, כי על כן ההתקדשות... תהיו, כי קדוש אני ה' א-לקיכם.

קו טלפון חינם פועל בארה"ב למסירת מידע על ריגול

וושינגטון. — אנשי הריגול־הנגדי של הצבא האמריקאי קיבלו יותר מ־8000 קריאות בקו טלפון מיוחד למסירת מידע על ריגול. כאז פברואר, כאשר רוב השיחות באו מהמונים או לצים או מסקרנים, מסרה דוברת.

"התגובה היתה מחוצת. אולם עד עכשיו, רוב השיחות באו מהמונים ואנשים שפשוט רצו לברר אם קו הטלפון אכן עובד". מסרה הדוברת של מפקדת המודיעין והבטחון של הצבא.

בעקבות שערוריות הריגול הצבאיות בשנתיים האחרונות, הנהיג הצבא אשתקד קו טלפון חינם שמספרו 800-1 ולאחר שנתקבלו אלפי קריאות, הורחב הקו לכל הבסיסים האמריקאיים בארה"ב היבשתית, בהוואי ובפורטוריקו. (ע"ר)

עדות מומחה אמריקני לזיהוי מסמכים: "מסמך טרווניקי אמיתי ואינו מזוייף"

השופט לוין לסנגוריה: 'רגע אחד לא מכנה הסנגוריה לתת לבית משפט בדבר כל כך מובן'

כאת כתב עתי"ם

גדעון אפשטיין מומחה לזיהוי במסמכים ממחלקת ההגירה האמריקאית, שהעיד אתמול במשפטו של ג'ון דמיאניוק בירושלים, קבע בהחלטיות כי מסמך טרווניקי הינו מסמך אמיתי ואינו זיוף. עם זאת מנע בית המשפט מהתביעה להציג עד שאלות בנוגע לאמיתות החתימה של דמיאניוק על המסמך.

העד האמריקאי, גדעון אפשטיין, בעל נסיון 20 שנים בזיהוי ואימות מסמכים, חתימות והדפסות, מסר בעדותו כי לראשונה ראה את "מסמך טרווניקי" בסוף פברואר 1981, בשגרירות הסובייטית בוושינגטון. "מסמך טרווניקי" הועמד אז לבחינתו של מומחה לצורך הגשתו לבית המשפט שדן בבקשת שלילת אזרחותו האמריקאית של הנאשם.

העד סיפר, כי באותו מעמד גם צילם צילומים אחדים מהמסמך. כאשר התובע עו"ד מיכאל שקד ביקש להגיש את הצילומים שצילם העד לפני חמש שנים, לבית המשפט, התנגדה הסנגוריה. הסנגור מרק אוקונור אמר, כי אין הוא מסכים שהצילומים יוגשו מאחר ולטענתו המסמך שבחן העד בשגרירות הסובייטית בוושינגטון, אינו המסמך המקורי.

התנגדות הסנגוריה

בעקבות התנגדותו זו של הסניגור התבקש העד ע"י התביעה להשוות את הצילומים שצילם לפני שש שנים למסמך המצוי בידי בית המשפט. במשך שעה ארוכה השווה העד בין צילומיו לבין המסמך ובסופו של דבר קבע: "בחנתי רק ב־15 מאפיינים אך יש מאות מאפיינים שווים ואני קובע שהמסמך אותו אני מחזיק בידי, זהו המסמך המקורי שבדקתי בשגרירות הסובייטית בוושינגטון והמסמך שצילמתי באותו הזמן".

בעקבות זאת קבע אב בית הדין השופט דב לוין, כי הוא מקבל כראיה את הצילומים ותקף בסנגוריה: "כל העניין היה מיותר לחלוטין. רגע חסד אחד לא מוכנה הסנגוריה לתת לבית המשפט בדבר כל־כך מובן מאליו, כל זאת כדי שבית המשפט יבזבז עוד דקות יקרות".

בנקודה זו החל העד להסביר כיצד הוא קובע שהחתימות על מסמך טרווניקי הינן החתימות אמיתיות. הוא התייחס לשתי החתימות האחת של אפסנאי במחנה האימונים טרווניקי בשם טייפל שהנפיק את הציוד וחתם על התעודה. החתימה שניה אליה התייחס הינה החתימה של קארל שטרייבל, מי שהיה מפקד המחנה בטרווניקי.

הוא קבע, כאמור, כי על סמך בדיקות השוואות שערך ממסמכים אחרים ודוגמאות חתימה של השניים על מסמכים אחרים אין החתימות על מסמך טרווניקי מזוייפות.

כאשר החל התובע עו"ד שקד לשאול את העד על אמיתות חתימתו של דמיאניוק על המסמך התנגד עו"ד יורם שפטל לשאלות וטען כי חוות דעתו של העד גדעון אפשטיין, שהוגשה כחומר ראיות לסנגוריה מכילה רק התייחסות לשתי חתימות של האפסנאי ושל מפקד המחנה ואין בה כל התייחסות לחתימתו של דמיאניוק.

לדבריו, על פי החוק מאחר וחומר הראיות לא היה בידי הסנגוריה לא יתכן לשאול שאלות בנוגע לחתימתו של דמיאניוק.

אב בית הדין ביקש את תגובתו של התובע להתנגדות. עוד אמר שקד כי הוא מסכים לכך שאין הוא יכול לשאול שאלות מאחר וחוות הדעת לא התייחסה לחתימתו של דמיאניוק, אך עם זאת הוא שומר על זכותו לחקור את העד בחקירה חוזרת על חתימה זו, אם יישאל שאלה אפילו קלה, בחקירה הנגדית של הסנגוריה על חתימת דמיאניוק. אב בית הדין השופט דב לוין החליט: "בהסכמת התובע מתקבלת התנגדות הסנגוריה והעד לא יעיד לעניין החתימה של דמיאניוק. אם יישאל העד שאלה קלה שבקלות בעניין חתימת דמיאניוק, יוכל התובע לשאול על כך בחקירה חוזרת".

קביעה החלטית

בסופה של החקירה הראשית של התביעה קבע העד בהחלטיות: "לאור כל הבדיקות ולאור המסקנה לגבי שתי החתימות, מסקנתי היא שלא היתה כל עבודה שהמסמך מזוייף. אני לא רואה סימן לשינוי

(המשך בעמוד י"ד)

סיכום של סוכנות הידיעות הצרפתית:

423 הרוגים ו־1,008 פצועים - בהתקפות של ישראל בלבנון ב־3 השנים האחרונות

ביירות — כוחות צבא ישראל ביצעו מאז 1983 — 73 התקפות אוויריות, בשורה כוחות מוסעים או מהים נגד לבנון ובמהלך פעולות אלה נהרגו 423 אנשים ו־1,009 נפצעו, לפי סיכום שהוכן על ידי סוכנות הידיעות הצרפתית.

האיזור שנפגע ביותר על ידי הפעולות הישראליות היו דרום לבנון, שנגדו כוונו 25 התקפות. 23 התקפות כוונו נגד עמק הבקעה, 13 נגד איזור ההרים הדרוזים דרומית מזרחית מביירות ו־12 נגד צפון לבנון. עם זאת יש לציין שהמספר הגדול ביותר של הקרבנות היה בעמק הבקעה משם דווח על 242 הרוגים ו־558 פצועים. באיזור הרי הדרוזים נהרגו 75 אנשים ו־145 נפצעו ובצפון לבנון היה הסיכום — 55 הרוגים ו־95 פצועים.

ההתקפות הישראליות כוונו בעיקר נגד הפלשתינים בכל הארגונים. 64 התקפות כוונו נגד הפלשתינים, 4 נגד הקנאים המוסלמים, 2 נגד המפלגה הסוציאליסטית הפרוגרסיבית של ואליד ג'ונבלאט, 1 נגד היחידות הלוביות המוצבות בעמק הבקעה, 1 נגד כוחות המפלגה הסורית הלאומית־סוציאלית ו־1 נגד התנועה השיעית "אמל".

שנת 1984 היתה "השנה השחורה" שבמהלכה היו 15 התקפות שגרמו ל־208 הרוגים ו־450 פצועים. הפעולה הקטלנית ביותר בוצעה ב־4 בינואר 1984 כאשר מפציצי היירוט של ישראל תקפו את מחנה הפליטים הפלשתיניים ואבל ושני כפרים שיעיים בעמק הבקעה. אז נהרגו 100 אנשים ו־400 נפצעו.

מאז תחילת שנת 1987 ביצעו הכוחות המזויינים הישראליים 13 פשיטות שגרמו למותם של 34 אנשים ולפציעת 127. מרבית ההתקפות נערכו בשנה זו בדרום לבנון. שתי הפשיטות האחרונות היו קטלניות ביותר וגרמו למותם של 22 אנשים ולפציעת 65. (ע"צ)

תלמידת בי"ס תהל"ה של נשי אגו"י זכתה בפרס התנדבות מטעם משרד החינוך

הזוכה בפרס — הגב' ימימה כהנר תושבת הנחלאות בירושלים ותלמידת תהל"ה בדוגמה.

ימימה היא אלמנה ואם לשבעה ילדים, אחדים מהם עדיין בבית. היא ילידת עירק ועלתה בשנה 1951. כאז שבעלה היה מאושפז בבית החולים הצרפתי בירושלים והיא סעדה אותו בחוליו, החליטה אחרי מותו להמשיך ולבקר בקביעות בבית החולים ולהגיש עזרה, סעד ועידוד יהודי לחולים.

במשך קרוב ל־3 שנים היא מתנדבת בבית החולים. עד לפני שנה פעמיים בשבוע, וכאז — פעם בשבוע בשבת בבוקר אחרי התפילה היא עושה דרכה ברגל בשכונת נחלת־אחים עד לבית החולים הסמוך לשער החדש ליד חומת העיר העתיקה, וממשיכה לסעוד את החולים המצפים לבואה ומיחלים לאוירה היהודית החמה שהיא מביאה עימה.

מנהלת תהל"ה הגב' לאה הרבסט ממליצה עליה בחום, ומצטרפת להמלצה זו הגב' לוסיס — מנהלת בית החולים הצרפתי.

קוראים לעורר הציבור לקראת ל"ג בעומר

הרבנים ופעילי השבת בכל אתר יעוררו את הציבור שלא להקדים ולנסוע למירון להילולת התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי בל"ג בעומר, שיהיה במוצאי שבת תוך כדי גרימת חילול שבת. על כך מסר הוועד הארצי לענייני השבת בבני ברק.

הדובר הוסיף שכמו"כ יעוררו וישגיחו הפעילים שהילדים לא יגרמו בבהילותם הרבה להדלקת המדורות ל"ג בעומר לחלול השבת חלילה — והדברים הללו ישנגו היטב ע"י מוריהם, הוריהם ומחנכיהם.

דובר הוועד הארצי לענייני השבת אמר כי ההדלקה במירון תהיה השנה ביום ל"ג בעומר לפני הצהריים.

שר ההגנה המצרי קורא למדינות ערב להקים תעשיה צבאית

קהיר — בהצהרה שמסר לאחר חנוכת פרוייקט פתוח טנק הטי־55 במדינה צבאית במצרים, קרא שר ההגנה אבו גזאלה לכל מדינות ערב להקים תעשיה צבאית ערבית, "במקום להישען על אחרים בתחום זה". הדובר הדגיש כי מצרים קיבלה רשיון ליצר את הטנק האמריקאי אמ.איי. שנחשב לאחד הטנקים הטובים בעולם ורבות ממדינות ערב מעונינות לרכשו.

סוכנות הידיעות המזרח תיכונית מוסרת כי בטקס השתתפו בין היתר, שר המדינה לייצור צבאי ג'מאל אלסיד אבראהים מפקד השיריון גנראל פארוק רזק, מפקד הכוחות האוויריים גנראל עלא'א אלדין ברכאת, מפקד הארמיה ה־2 גנראל עבד אלמנעם סעיד, ומספר מפקדים וקצינים בכירים.

אבו גזאלה אמר כי למצרים תכנית לפיתוח הכוחות המזויינים, וכוללת את כל החילות על הנשק המזרחי והמערבי שברשותם.

התכנית כוללת הכנסת שיפורים מצרים בטנקים מהגוש המזרחי טי־54, טי־55 וטי־62 ומהגוש המערבי אמ־60. זאת נוסף למטוסי מיג־21 ואף־6 סינים. במגמה, לשפר את ביצועיהם ואת טווח פעולתם.

אבו גזאלה אמר עוד כי הכוחות המזויינים הצליחו להתגבר על בעיית חלקי החילוף לנשק מהגוש המזרחי, על ידי האחדת הרכיבים המרכזיים כגון, המנועים, התותחים, מיכשור לניוד מערכות הנשק, אמצעי קשר וראיית לילה.

מצרים מייצרת את חלקי החילוף הדרושים לנשק הסובייטי הנמצא בשימוש. מצרים הצליחה ליצר טנק מצרי במאר "אתתים" מדגם "רעמסס־2" שהוא השתמשה ב... טי־54 בשיתוף עם יד... עליו את התותח בקת... כך, הוא הפך להיות... לכל דבר. הוא הצבי... הירדני בתחום זה וא... פיתחה את "הצנטוריון"... כנסו בו שיפורים פר... שמצרים הכניסה בטי... והוא כונה בשם "סאארק"... מנהל הפרוייקט לפית... 55 איבראהים אלזהאר... סופק לטנק תותח 105 מ"מ... רכיבה, מיכשור לראיית... כינון, מכשיר קשר וקו... אינפרא־אדומות. ייצור כמותי הטנק יחל ביולי 1987. (ע"מ)

גורבאצ'וב: אין לנהוג ב"ברוטאליות במישור מדיניות החוץ הסובייטית

וושינגטון — אין מקום ל"ברוטאליות" במדיניות החוץ הסובייטית — זאת אמר מנהיג בריה"מ מיכאיל גורבאצ'וב באיגרת ששלח לעם האמריקאי ושפורסמה כאן.

המנהיג הסובייטי הוסיף ואמר כי העימות בין קפיטליזם לקומוניזם חייב להיות בדרכי שלום ומתורבת.

"לא נוכל יותר לחיות ולחשוב כפי שעשינו בעבר" מציין גורבאצ'וב בהקדמה לאוסף של נאומים, ראיונותיו ומסיבות העתונאים שלו, שיצא בשפה האנגלית תחת השם "לקראת עולם טוב יותר".

האיש העומד בצמרת השלטון הסובייטי מביע צער נוכח היעדר ההתקדמות ביחסים האמריקאיים־סובייטיים מאז ועידת הפיסגה שנערכה בג'נבה בנובמבר 1985. "עד כה לא נחתם כל הסכם חדש, שעה שקיימת מגמה מזורזת לקבורתם של החוזים הקודמים" מציין גורבאצ'וב.

הוא התאונן גם על היעדר אימון ביחסים בין מעצמות העל ועל העובדה שבריה"מ חשופה ל"עלבונות מסוגים שונים".

אף על פי כן "סבורה בריה"מ שאין עתיד לברוטאליות במישור מדיניות החוץ", כותב גורבאצ'וב, המתרעם על "אי אלה חוגים אמריקאיים" המצדדים בדרך זו. לדעתו אין כל תועלת כלכלית, אידיאולוגית או צבאית בעימות.

"בעולמנו, הבטחת הבטחון הופכת יותר ויותר למשימה מדינית ולא צבאית", כותב המזכיר הכללי של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית. (ע"צ)

התנקשות בחיי שר הפנים המצרי לשעבר

קאהיר — חסן אבו באשה, מי שהיה שר הפנים המצרי נפצע על ידי יריות, שנורו עליו על ידי שני אנשים.

שני המתנקשים פגעו באשר אבו באשה, שעה שהשר לשעבר ירד ממכוניתו בפתח ביתו ברובע עג'וזה. אבו באשה נפצע ברגלו הימנית וידו השמאלית והוא מתאושש מפציעתו בבית חולים.

שען חובב בריטי יוצר שעונים במחיר מאות אלפי לירות שטרלינג

באזל — לצידם של ענקי תעשיית השעונים הבינלאומית, המציגים את זכוריותיהם ביריד האירופי לשעונים ותכשיטים ניצב אדם שאינו מתכוון ליצור יותר משעון לשנה.

הבריטי ג'ורג' דניאלס מציג רק שלושה שעונים ביריד, שבו 479 יצרנים מנסים לענין קונים מכל חלקי תבל באלפי מוצרים חדשים.

דניאלס שהפך לסמכות בינלאומית לשעונים ותוך כדי תהליך זה התעשר, לא קיבל הדרכה מקצועית, אך הוא מתאר את עצמו כאדם שנולד להיות מכונאי.

דניאלס, שהוא עתה בן 60, השלים את שעונו הראשון ב־1969 לאחר שעבד עליו במשך שנתיים. הוא מכר את יצירתו הראשונה תמורת 1,900 ליש"ט, רכש אותה בחזרה פעמיים ולבסוף מכר אותה סופית תמורת 25,000 ליש"ט. "התפרנסתי משעון זה במשך שנים" הוא מציין כשחיוך על שפתיו.

מאז הוא יצר 21 שעונים, ששלושה מהם עדיין לא הושלמו.

בין השאר הוא כלל בשעוניו מנגנונים שתיכנן בעצמו ושעבורם קיבל פטנטים. מנגנונים אלה מאפשרים לשעונים מפרי עבודתו לפעול לפחות עשר שנים ללא כל טיפול.

"המחירים שלי מתחילים ב־100 אלף ליש"ט" ציין.

בין השעונים המוצגים ביריד המסחרי של באזל, כלול אחד שזכה לשם "שעון המטייל ביקום" שנוצר בהשראת נחיתת האדם על פני הירח.

שעון זה כולל מנגנון מיוחד לדיווח על "הזמן הסולרי" והזמן "הסידריאלי" המבוסס על תנועת כדור הארץ ביחס לכוכבים. שני השעונים האלה פועלים בדיוק של סטיה של יותר מחצי שניה בשנה.

תמורת "השעון למטיילים ביקום" הציעו לדניאלס 200 אלף ליש"ט. (ע"ר)

בשורה טובה

בשמחה רבה הננו לבשר בזה לציבור שוחרי תורה הי"ו כי בע"ה יצא לאור הספר החשוב יחיד במינו

"ברכות אבי"

ובו דברי תורה נחמדים על ברכת המזון ועניני סעודה משולבים בכל פרשיות השבוע ומועדי השנה בדרך החסידות מיוסד על דברי רבותינו ורבותינו הצדיקים הקדושים זיע"א

אשר נאמרו במקהלות ישראל בשילהי עריכת השלחן אשר לפני ה' בלילי שבתות וימים טובים

ע"י כ"ק אדמו"ר מספינקא - ירושלים שליט"א

יצא לאור בפאר רב בצירוף מראה מקומות ומפתח מפורט להקל על הלומד והמעיין למצוא מבוקשו מיד על מקומו

על ידי בנו הרב אליעזר ליפא כהנא שליט"א

וזמן רב לא בא כבושם הזה להשיג בבתי המסחר לספרים

הכמות מצומצמת והקודם זוכה

כתובת מאה שערים 1 ירושלים

יצאה לאור מהדורה חדשה ומורחבת של הספר

"דקדוק לשון הקודש"

בעריכת רחל וולנר

בהוצאת סמינר "בית יעקב" תל אביב

בספר ריכוז פרקי־הסבר רבים לתופעות דקדוקיות ולתהליכי לשון מאת חכמי ישראל בספרד ובאשכנז

הפצה ראשית "משכן בצלאל" רח' שד"ל 8 תל אביב
רח' ר' עמרם גאון 9 פינת רח' טכורש בני ברק

בקרוב תצא אי"ה לאור החוברת

"כי מלתי מלים"

(פרקי סמנטיקה משמעות מילים ושימושיהן)

בעריכת רחל וולנר

הוצאת סמינר "בית יעקב". תל אביב

קזה בלנקה

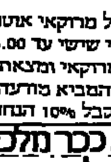

קוס קוס

מסעדה מרוקאית

נפתחה מסעדה "קזבלנקה"

כשרה למהדרין

אוכל מרוקאי אותנטי

פתוח בימי שישי עד 4.00 אחה"צ

צידלנט מרוקאי ומצאת השבה

כל המביא מודעה זו

מקבל 10% הנחה

מסעדה אנג. כפר מלכי ישראל 4

תל־אביב, טלפון 03-263987

בית מסחר ספרים

ר' עקיבא 124 ב"ב

טל. 787365

מבצע

לקראת

התחלת הזמן החדש

מבצע

מכירות מיוחד

שבו ימכרו כל הספרים

במחירים

מיוחדים

פתוח כל יום בין השעות

5-10 בערב

יום ו' 1-10

"מישור" — איכות בבפר־קדש

הסתדרות צעירי אגו"י — הנוער האגודתי בא"י

המועצה וההנהלה הארצית

ברכות מזל טוב לבביות

ר' שלום רוטנברג הי"ו — חבר המועצה הארצית — להכנס הבן למצוות

הרב שלמה הורביץ הי"ו — חבר המועצה הארצית — לארושי הבת

ר' יצחק נשרי הי"ו — חבר המועצה הארצית — לארושי הבת

הרב גבריאל דרדיק הי"ו — חבר הועד הפועל — להולדת הבת

המועצה וההנהלה הארצית

* * *

הרב יוסף לוי הי"ו — גבאי בית הכנסת — להולדת הבת

הרב ירוחם פרגא הי"ו — להולדת הבת

הרב שמואל וינסרוב הי"ו — להולדת הבן

הרב חיים משה רוטנשטיין הי"ו — להולדת הבן

הרב דב פוקס הי"ו — להולדת הבת

הרב יעקב שמולביץ הי"ו — להולדת הבן

ביהכנ"ס צא"י חניכי הישיבות

רמות ג' ירושלים

* * *

הר' יצחק אליעזר מילצקי הי"ו — לארושי הבת

הסתדרות צעירי אגודת ישראל בא"י

סניף ירושלים

* * *

ר' אברהם טייכנר הי"ו

ולחתנו הרב בנימין זאב שמואל מנצר הי"ו

להולדת הנכד-הבן

הרב ישראל אינהורן הי"ו — להכנס הבן למצוות

בית הכנסת צא"י "דברי שיר"

זכרון מאיר בני ברק

* * *

ר' שלום רוטנברג הי"ו — חבר הנהלת הסניף — להכנס הבן למצוות

הסתדרות צעירי אגודת ישראל באר"י

סניף פתח תקוה

* * *

הר' יצחק נשרי הי"ו — גבאי בית הכנסת — לארושי הבת

בית הכנסת צעירי אגודת ישראל

רח' ביתר 1 חיפה

* * *

הרב יעקב וייס הי"ו — להולדת הבת

ביהכנ"ס צא"י חניכי הישיבות

קרית הרצוג בני ברק

למוסד חשוב בירושלים

דרוש דחוף

פקיד

מוכשר ואחראי

לעבודה חלקית

בתנאים טובים

(אפשרות לעבודה אחה"צ או לפנות ערב)

לפנות בכתב עם פרטים אישיים אל:

ת.ד. 722 ירושלים

HATZOLAH הצלה

ממטרות החברה:

★ המצאות מגישי "עזרה ראשונה" בכל איזור ★ בכל בית משותף ★ מקום לימוד ★ פנימיות ★ מפעלי תעשיה וכו'.

★ ניצול הדקות הראשונות הקריטיות של מקרי החיאה ותיסוי לב ותינוקים אחרים, על־ידי מתנדבים בכל שכונה, שיוזעקו ע"י מגן דוד אדום במכשירי קשר - ויגישו עזרה עד בא האמבולנס.

★ תירגול של "מוסמכי הצלה" (הנשואים) ב"מגן דוד אדום" ובבתי החולים.

★ ריענון לכל בוגרי קורסי עזרה ראשונה.

★ ציוד כל מבני הציבור ובתים משותפים בציוד חיוני של עזרה ראשונה - במחלקת הציוד בראשות הר' פנחס הלוי הי"ו

★ גיוס הציבור להתנדבות פעמיים בשנה (לפחות) לחברת "ביקור חולים" שיופעל ע"י "מוקד המצוקה" בראשות הר' חיים אריאל הי"ו

★ הקמת "מרפאות שבת" (ולילה) עם רופא כירורג (תורני) בגאולה ומרכז בני ברק.

בקשה! חברי "הצלה" בארה"ב או לונדון המתגוררים בארץ וכן שאר פעילי עסקנים ונדיבים שהנושא קרוב לליבם ומעוניינים להשתלב בפעילות מתבקשים להתקשר בדחיפות לטלפונים:

"יד לחולה": 248572, 249954. בשעות 5-8 אחה"צ

הר' א. פריד: 412548, 272791, 382856

בלי מתחרים!

225 ש"ח

חליפה ארוכה לגבר

סימור

חייטות והלבשה לגבר

ב"ב רח' ר' עקיבא 66

לשכה מוניצפלית לפניות הציבור

בית אגודת ישראל רח' ר' עקיבא 75 בני ברק

משרדי צעירי אגודת ישראל רח' שלי"ה 2 בני ברק

הודעה לזכאים להנחה בתשלום ארנונה לעירית בני ברק

הננו מתכבדים להודיע שאפשר לקבל טופסי בקשה להנחה במיסים בעירית בני ברק

כמו כן אפשר לקבל טופסים וכן אנפורמציה על זכויות להנחה במקומות הבאים:

1. בית אגודת ישראל רח' ר' עקיבא 75 בני ברק
טלפון: 783613 בכל יום בין השעות 9:00־12:00 בבקר, 5:00־7:00 אחה"צ
ובימי שישי בין השעות 9:00־11:00 בבקר

2. משרדי צעירי אגודת ישראל רח' שלי"ה 2 בני ברק
טלפונים: 03־700121 בכל יום בין השעות 9:00־1:00, 5:00־7:00
ובימי שישי בין השעות 9:00־11:00 לפנה"צ

המרץ שלך

יעלה על גדותיו

עם ויזל ג'ינסנג

מרכז — 03-745094

ספר הברכות

לרגל המבחן הפומבי העולמי בדיני שביעית שע"י דגל ירושלים יצא לאור אי"ה לקראת המעמד הגדול שיתקיים ביום א' בתמוז ה'תשמ"ז

הספר יכלול:

■ סקירה מקיפה על המבחנים שהתקיימו בתשע ארצות ברחבי העולם.

■ מדור ברכות לאורחי הכבוד הנדיבים החשובים יחי'

הר"ר יוסף מנגבים שי' — מורטמו—קנדה; הר"ר שעפטל בירן שי' — דטרויט—ארצות הברית; הר"ר אברהם הלפרן שי' — ניו־יורק—ארצות הברית

■ מדור ברכות להנהלת דגל ירושלים ולתלמידים שהצטיינו בשלבים השונים

הספר יופץ באלפי עותקים ברחבי הארץ והעולם

עיצוב הפקה והוצאה לאור — "פרסום מרכז"

מוסדות תורה, אישי ציבור, ומוקירי התלמידים המצטיינים המבקשים להצטרף למברכים יקבלו פרטים נוספים בטלפון 246043, 02־245044, 03־798413

לתשומת לב: ברכות למדור מתקבלות עד ר"ח סיון בלבד

"פרסום מרכז" רח' פינס 11 ירושלים 246043, 02־245044

רמות ג'

חברת מ. ליפשיץ בע"מ מציעה

★ דירות בנות 5,4,3,2 חדרים — כניסה מיידית

★ סביבה דתית מאוכלסת ★ תשתית מושלמת

★ גינות גדולות ★ מרפסות ונוף מרהיב

★ מתאים לזכאי מח"ל

פרטים בשקלים משרד המכירות של חב' ליפשיץ בע"מ
רח' המלך ג'ורג' 42 ירושלים טל. 02־246146 02־244059
מצוי בשכונת גליקסון 863920

ליפשיץ

8/5 (2)

משה עקיבה דרוק

יהדות חילונית - שני הפכים

היש מושג כזה, שקרוי בשם: יהדות חילונית? נדמה לנו, שאין לך ניגוד גדול יותר מאשר ביטוי זה המצרף שני הפכים בנשימה אחת, אף על פי כן, התקיים בירושלים כנס שניסה להתמודד עם צירוף סותר זה. המכון שנטל על עצמו משימה קשה זו, נושא את שמו של יהודי, שבשל דעותיו הכפרניות הוחרם ונודה על ידי קהילת יהודי אמסטרדם, והזכרת שמו בלבד יש בה כדי לעורר חלחלה בלבו של כל יהודי. ברוך שפינוזה, שם רשעים ירקב, ביקש בזמנו לערער אחרי ההגדרה של רבי סעדיה גאון, האומרת, כי אין אומתנו אומה — אלא בתורותיה. בראש מכון זה עומד, פרופסור בשם, ירמיהו יובל, איש המתימר בעזות מצח להלביש אותו במחלצות של רוחניות.

נדמה לנו, שהתאריך של כנס זה נבחר להיות בין יום השואה לבין יום העצמאות. — יום השואה צריך להזכיר את מה שאירע ליהודים, גם אלו אשר ביקשו למלט את עצמם בחיקה של הנצרות. מצאו את עצמם באותם מחנות השמדה, שלתוכה נקבצו והובאו יהודים מכל המחנות, בכבשנים האלה שבהם נשרפו עד אפר, מבלי לדעת על שום מה מתנכלים להם הגויים האכזריים, ולא עמד להם הנסיון להרחיק את עצמם מכל מה שמזכיר את היותם יהודים, גם אם אבותיהם ואבות אבותיהם הרחיקו את עצמם מהיהדות. יום העצמאות — מזכיר את הרעיון הציוני, שביקש אף הוא להשתחרר ממעמסת הדורות והמשכיותו של העם היהודי. תאריך אשר לדברי בעל רשימה, על האירוע — הוא "חג שנעדר מאפיינים דתיים וכולו סממנים לאומיים ולא דתיים", הגדרה שהיא קולעת כל כך לאופיו ומהותו של "חג" זה.

מובן מאליו, שלא היינו שם במקום, שכו שפע וחדמו כל כך הרבה דברי חירוף וגידוף. במשך שלושה ימים שנמשך הכנס, היו בו 23 דוברים, מכל הקשת של המחנה החילוני, ולא היה שם אף אדם, וטוב שלא בא איש, שיכול היה לערער ולהפריך את כל הדברים, שרובם היו פספוטי סרק. המידע שלנו שאוב מתוך רשימה בעתון. כותרת הרשימה שהופיעה בעתון ל"אנשים חושבים", שלא מצא לה הגדרה טובה יותר, מאשר זו, "קשה להיות חילוני". על אף נסיונו של יוזם הכנס, להניח את דעתם של משתתפיו, שיש הבדל בין תקופת שפינוזה זאת לבין תקופתנו, כיון שהיום עומדת לפני המחנה הקורא לעצמו יהודי חילוני, "אפשרויות חדשות, שלא היו קיימות בזמנו". והרי הרבה דברים נשתנו מאז ועד היום.

די לציין, כי כיום קשה להעלות על הדעת שאפשר להחרים ולנדות את כל אותם כופרים, מחרפים ומגדפים, המעיזים להשמיע ברבים דברים, שאפילו ברוך שפינוזה לא העיז. כיום יכול אדם כמו חיים חפר, או כל מישהו אחר ממחנה זה, להדפיס, דברי חירוף וגידוף בעתון רב תפוצה, שלדאבוננו ולבושתנו, נכנס גם לבתים של יהודים דתיים. יש בארץ מידה גדושה של מה שקרוי בשם "חופש הביטוי" שבשמו הוסר הרסן מעל פיהם של הנבוחים והנושכים. היו שם בין הדוברים מכל קשת הגוונים הפוליטית. לדעותיו של יושב ראש ויוזם הכנס, לא היה רוב בין המשתתפים, ולדברי הרושם את הרשימה, כל הדוברים הגיעו במוקדם או במאוחר, למסקנה ש"יהדות" הגם שהתקשו להגדירה, "היא צירוף של לאום ודת", והיה אף מי שטען כי בארץ הזאת, "משתוללת החילוניות". דברים שעמדו בסתירה לדעות שהשמיעו אחרים, ומדבריו אפשר היה ללמד, כי ישנה חרדה לאופיה החילוני של המדינה.

לדברי המארגנים, הם שאבו עידוד מן העובדה ש־450 איש מילאו את אולם "זהואן" הירושלמי, מוסד שהוא עושה הכל כדי לעשות נפשות לחילוניות המגדיר, את עצמו, למרבית האירוניה, בשם "תיאטרון יהודי", כאילו "הם מייצגים את הזהירות של החילונים". אולם הספקנים יותר שבין החילוניים הזכירו לעצמם, כי הרב אלבז או הרב יגן ממלאים את בניני האומה, או אפילו את אולם הספורט ביד אליהו כשהם מייצגים את הוראות, ומכך הסיקו ש"קשה להיות חילוני".

דברים בוטים יותר, שזכו למחיאות כפים, השמיע עורך "הארץ", המטיף לנשואי תערובת, שלדעתו, "הרימו הרפורמים בגרמניה תרומה מכרעת לציונות בשאיפתם להתבולל" שאיפה שנדחתה על ידי רוב היהודים, שאיפה שהיטלר עשה אותה פלסתר בכבשנים, שבהם נשרפו גם מתבוללים ביחד עם יהודים שידעו על מה מתנכל להם הצורר הגרמני ועד הרגע האחרון לא שכחו שהם יהודים. אם אנו רוצים לדעת, מה היו כתביו של ברוך שפינוזה ומהי מדת השפעתם ומדוע נידו אותו אנשי קהילת אמסטרדם, הזכיר שוקן, כי הספר הראשון שרכש אביו בצעירותו בגרמניה, היו כתבי שפינוזה, "ספרים שבהם קרא יחד עם חבריו שוליות המסחר אחרי שעות העבודה". זהו המקור שממנו ינק את השראתו לאותה קריאה אומללה "קללת עזרא", שבה קרא לפתור את בעיית היהודים על ידי נישואי־תערובת בארץ ישראל. כמסקנא מן הרעיון הציוני, שביקש לעשות ככל הגויים בית ישראל. סיסמא שהיא מכוונת את דרכה של הציונות מאז ועד היום הזה.

* * *

מתוך הדברים שראו אור, על מה שנאמר
בכנס זה, משתל...
שיש בה כדי להג...
המחנה החילוני,
בגנותו של שפינו...
האולם. מי שהיה...
הוגיימר להגדיר א...
הפשוטה, שרק ...
איננה רואה טלויזי...
כי היהודי הדתי א...
דות את החילוני, ה...
ומורשתו היהודית...
מורשה זו. הוא ...
מתלבש בכך, אלא...
גורלם של יהודי ה...
הלאומית בישראל.
שאף על פי כן, אינ...
על פתחו של גיהנו...
לעומתו, היה מ...
סובל כן יותר עם ...
סית על זכות קיומו...
תמה: "אם היא יצ...
הוא רואה את מקו...
וביטוסון היה נידוי...
ההרגשה של את...
ההכרה של ישראל.
צריך לשנות במדינ...
שלא רק "נאה דורש...
עיקרי רעיונותיו הו...
יש בהם כדי לטשט...
הספיקות היו מ...
השאלות היו רבו...
דרכה של החילוני...
אבות, אפילו במ...
הליבראלית, כלו...
את דרכה של ה...
מן היהדות ואי...
ישראל אף על ...
שום יסוד מחשב...
או יהדות חילונית...
מה נשאר עוד ש...
מובן מאליו, ...
התבל ודעות ה...
שלושת הימים, ...
דתי, וכאמור, טוב...
כמה שהכניזה את ...
המנורה. אין כל צורך להידברות בין רשעים להבעיס, אבל יש בו בדיון זה, כפי שהשתקף בעתונות, כדי לעורר חרדה ודאגה, מי הם האנשים אשר נמנים על ראשי הדוברים במחנה החילוני, שבכל יום הם מטיפים ארס להמונים באמצעות כלי התקשורת ההמונית שבידם.

גם שמה של ירושלים מורכב ...סמל, הוא מורכב מיראה ושלם, ...כך נקראת ירושלים, היא מסמ... ...מכוונת ליראה, יראה את ה', ...שלם, עיר השלום והשלמות. ירושלים ליבא דכולי עלמא. ...שלים לב הארץ לב העולם. תקוותנו ותפלתנו שיקוים מה ...אמר עתידה ירושלים להעשות ...ס לאומות העולם והם מהלכים ...אורה. (...ברים שנאמרו בישיבה החגיגית ...יון 20 שנה לאיחודה של ירושלים)

בית בא
אנית מ
ם בישר

...מידור של ראש הממשלה דאז ...שמעון פרס. "אולם עד כמה שאני יודע — ...זה יפתיע אנשים מסויימים, אני ...מנחש — לא היתה הסכמה אי־ ...ראנית לספק את כל בני העזובה ...בעת פגישתו של מקפארליין ...בטהראן", אמר. עוד אמר, כי המשתתפים ...בשיחות בלונדון, מלבד ומלבד ...מקפארליין, היו הקולונל נורת, ...איש העסקים הישראלי יעקב נמ־ ...רודי, שהיה לו בית באיזור הייד ...ארק בלונדון, סוחר הנשק המצ־ ...

* * *

קיומו של כנס זה, על רקע המציאות היש־ראלית המתפוררת והמתערטלת מכל הערכים ששמרו על הייחוד היהודי שלנו בכל שמות הגלות, הוא עדות, כי רבתה המבוכה במחנה זה, שאין לו שום אידיאלים, שהמכשיר שבו הוא משתמש אינו אלא, היצר הרע המפתה את האדם, אדם שנתלש מן המציאות ולא מגיע אל המנוחה והנחלה מן הבחינה הרוחנית.

אכן, קשה לו ליהודי חילוני, קל לו ליהודי להיות דתי. הוא אינו מתחבט בשאלה, מה זה להיות יהודי. לא חסרה בכנס אף אותה מנה של שנאה ששפעה בארס מפיו של אחד הדוברים, שמשמש מה שהוא גם חובש כיפה, לדבריו, כל הכנס הזה נועד, כאילו "לסייע לגבור על פיק הברכיים, האוחז ביהודי החילוני העומד מול היהודי הדתי שהכל נהיר לו", אולם הכרה זו לא מנעה ממנו להכפיש את שמה של אגודת ישראל המשתמשת, לפי הגדרתו, במדינה ככספומט... אין אנו יודעים אם אדם זה הוא בגדר של "ישנה ופירש", שלדברי חז"ל קשה מכולם. אבל, זה היה האות להתקפה פרועה בלקסיקון השגור על פני עתונאים ולבלרים המלכלכים את הנייר ביצרים פרועים.

אילו היה זה כנס יוצא דופן היה אפשר להתייחס אליו בלעג ובספקנות, ליהנות אף מן המבוכה שפוקדת אותו מחנה, מחנה שאינו יודע, מה זה יהודי חילוני אלא, שיש מקום לחשוש, שאנו עומדים לפני הסתערות חדשה על יהודים תמימים שלא זכו לאותו חיסון מפני נגעים ופצעים שדבקו בעם היהודי, אלא שנדבקו מן הצירוף של "ידם" ו"אדמה", צירוף שלדעת אחד הדוברים המרכזיים, גורם למחלת הטטנוס.

* * *

אין לנו ידיעה, מי מחזק את ידיו של מכון שפינוזה שנטל על עצמו משימה למצוא תוכן למושג התלוש של "יהדות חילונית". אם הוא מקבל תקציבים מכספי העם היהודי בגולה, או ...חי מכספי משלם המיסים הישראלי. אחד מן הדוברים, שכנראה היה מתוסכל מהנוכחות של ...ציבור המשוכנעים, אלה אשר עצמם היו יכולים להיות הדוברים על במה זו. הביע תקוה, שמ־עוררת חלחלה, שהכנס הבא של יהדות חילונית, יתקיים בקרית גת, בקרית מלאכי, או בקרית שמונה. מקום שם חיים יהודים, שהצירוף בין ...ת ליהדות הוא ברי להם כל צרכו. אלה אשר ...בר היו מסרה לגוזלי נפשות בעבר הלא רחוק, אשר נעקרו מבתיהם במרוקו, בתימן ובאלג'יר ...די לעשות מהם, יהודים חילוניים. אלה הם יהודים שנמצאים עכשיו בשלב של התאוששות ...הודית, כאשר הם עמדו על דעתם ושוב אינם תלויים בחסדיהם של אלה אשר השתלטו עלי־עם.

יהדות חילונית שני הפכים במילה אחת, זהו ...גמה, להכניס תוכן חדש לחברה החילונית שה־ריקנות, החמרנות, גסות הרוח ושפלות הדעת, הם המאפיינים אותה. אלה לא למדו מן הנסיון, אולי יש ביניהם היודעים גם את האמת, אולם נוח להם בהפקר, יודעים את ריבונם ומתכוונים למרוד בו. לא נוכל להשות בעת הזאת.

יהודי שומר תורה ומצוות, הוא יהודי בעל הכרה, אין לו התלבטות, ואינו זקוק לכל אותם דיוני סרק, שבהם משתתפים גם אנשים פחוזים וריקים, שעולמם הולך וחרב עליהם. אם ינסו אנשי שפינוזה להסתער, הם צריכים להתקל בחומה בצורה של יהודים, אשר ידעו כי הם היהודים עוד לפני הציונות ולפני שהוקמה מדינת ישראל, של־דברי הדוברים אינה "מדינה יהודית" אלא רוצה להיות "מדינת היהודים", כפי שראה אותם תיאודור הרצל, האיש שילדיו הסיקו את המסקנא ועברו את המיתרס, מיתרס שלא היה מגן ביום זעם.

י. שפיגל

חקר וטיוח מחדל ההצלה

דברים והיפוכם, התקפה התנועות, משמשים בערבוביה אצל כמה היסטוריונים וכותבים, המתעסקים בתקופה האחרונה באינטנסיביות לא מעטה בתיאור דרכי ההתנהגות והטיפול של ההנהגה הציונית בנושא הצלת יהודים בימי מלחמת העולם השניה. במידה מסויימת יש כאן מעין התהפכות הגלגל. אם הכתיבה הציונית הרשמית בלטה במשך תקופה ארוכה בטשטוש עובדות וטיוחן. מצד אחד, ובהתקפה שיש בה חוצפה לא מעטה עם הטחת האשמה נגד אדמו"רים ורבנים, ש"בגלל" שמנעו יהודים מלעלות לארץ, נמנעו מלהינצל ממלתעות השואה". הנה כיום, מתנהל מסע השכתוב בדרך של התנועות, כמו טענה שמן הנמנע היה לעשות יותר משנעשה, או בהטחת האשמות כנגד המחטטים בגבבי קודות הימים ההם, המטילים דופי והזורקים ברך על פניהם של ראשי ההנהגה דאז.

מר שבתי טבת, אחד הביוגראפים של בן־גוריון, עוסק בכך בשני מאמרים גדולים שאותם פירסם בעתון "הארץ" באחרונה. בנימה של כאב עמוק הוא כותב, בין היתר:

"שיבושים שהשתרבבו לעבודות מחקר, שכותבן טובה, והשמצות מרושעות וחסרות־שחר, שקץ לגלגוליהן ב־עדת־הקהל בארץ ובעולם אינו נראה לעין. משמשים אלה לצד אלה כבסיס התורה בהטלת דופי באבותינו, במנהיגי הישוב, הציונות והעם היהודי; תחרות שבה כל המרבה להוכיח את קט־נותם, אדישותם, אטימותם והעדפתם את החשבון האישי והמפלגתי על פני החשבון האנושי והלאומי — הרי זה המשובח. המפליגים, שאינם נתפסים אך ורק לחולשות אנוש, מבקשים אף להוכיח שהציונות, מעצם מהותה, או מעצם ליקוייה התה־תיים, היא שהביאה אותם מנהיגים להתבוש, במתכוון, לגורל היהודים. אבל מסקנתם אחת: מנהיגינו הפקירו את יהודי אירופה והתירו את דמם. מכאן ועד להאשמה שנתנו יד להיטלר ולמכונת ההשמדה שלו, מחמת שחזו כאילו שה־שואה תחזק את מפא"י או תביא להקמת המדינה — המרחק אינו רב"!...

טבת מבטא בדבריו את הטעם המר והצורב של תחושת עלבון מחמת הכפשה והשמצה, על "הטלת דופי באבות", מעשה העובר כחוט־השני ושימש יסוד לאורך כל החינוך והתהוות החברה היהודית החילונית. הוא מבטא אותו כאב, כאשר האשמות מוטחות לאחרונה הישר לעבר בן־גוריון, בניגוד למה שהיה בעבר, כאשר המאשימים עסקו רק בדרג השני של ההנהגה, ולא בצמרת העליונה, שבראשה עמד ב"ג. על כך כותב טבת:

"עתה: כשעל הציונות הנתונה במשבר אמון מהורף, עובר גל־שטנה והכפשה, אפשר לראות בעין את האצבע המאשימה מוסטת לעבר (של ב"ג — י.ש.), כאילו הוא האחראי להתנהגות נפסדת־כביכול של הישוב והנהגו בשנות־השואה. אמנם כן, בין המכות שהנחית היטלר על העם היהודי, מן ההכרח למנות לא רק את השואה, אלא גם את התולדות שלה, ובעיקר את המחלה המכאיבה של שנאה, האשמה הלקאה עצמית, הממשיכה את מלאכת השואה, להפיל בנו קרבנות־תנגד"...

היינו יכולים להצטרף כליל לעצם דברי התוכחה שהוא משמיע על התופעה המגונה של הפחת שנאה, שימוש בהשמצות מרושעות, הטלת דופי ללא כל הצדקה עובדתית באבות ובדורות קודמים, אלא השאלה היא, האם ניתן להסתפק בעצם התוכחה, אף כאשר העובדות בכל זאת אומרות משהו אחר?...

* *
*

אמנם כן, העובדות הן שונות ובמקרה האמור, האמת ובוודאי חלק ממנה, היא למרבה הצער לצד אלה שמאשימים בהשמצה, בעוד שמאמצו של טבת להוכיח את עמדתו, יוצא לא פעם מופרך מחמת סתירות מניה־וביה, של דברים והיפוכם.

אך אולי קודם פרט מאוד מעניין, כי אגב הנסיון לטהר את ב"ג, מבטל טבת כעפרא דארעא את ההשמצה הכוזבת שהדביקה "ההיסטוריה הרש־מית" לגדולי ישראל, כאילו בגלל שיעצו לחסידיהם ולעושי־דברם שלא לעלות לארץ־ישראל, הם ניספו בשואה.

טבת אמנם אינו מתייחס ישירות לענין הזה, הוא בודאי לא טורח להעמיד אמת על דיוקה, היינו שרבים מגדולינו עשו הרבה לעידוד יהודים לעליה ארצה. כי הרבה אלפי ורבבות יהודים חרדיים שהתחננו לקבל רשיונות־עליה — פניהם הושבו ריקם, לא רק בגלל הגבלות־העליה הקשות של הבריטים, אלא בגלל שהמוסדות הציוניים הגבילו עליה חרדית לכדי 6 אחוזים בלבד מתוך כל מיכסת רשיונות העליה שהבריטים היו מוכנים לתת. התייחסותו של טבת לנושא היא עקיפה לחלוטין, היא עוסקת בדבר עצם השאלה אם ידע מישהו שארץ־ישראל תהיה חוף־מבטחים ותינצל מפורענותו של היטלר, דבר שאכן לא יכול איש לדעת מראש. ובענין זה הוא כותב:

"יש מתקשים להבין היום שגם ליישוב נשקפה סכנת־השמדה, וכלל לא היה ברור אז, בחשבון אחרון, מי היה ניתן קודם לכליה — היישוב או יהדות אירופה. ואכן, לולא פנה היטלר לפתע לכיבוש ברית־המועצות, יתכן שיהודים אחרים היו דנים היום במקום אחר בשאלה: מדוע לא עשה בן־גוריון יותר למען הצלת הישוב?"...

זהו, כאמור, פרט שולי בכל כתיבתו, כי בעיקר הוא מקדיש את דבריו כדי להפריך את המחקרים החדשים ואת הדיבורים והמאמרים ה"סופלים האשמות", ואין הוא היחיד בכך. לא מכבר הופיע ספרה של ד"ר דינה פורת "הנהגה במילכוד". ספר זה מצטיין בחשיפה מייגעת ומפייפה לא במעט את הקורא של הרבה מאוד עובדות על ישיבות ודיוני ההנהגה הציונית, הן במסגרת הנהלת הסוכנות היהודית והן, מאוחר יותר, במסגרת "ועד ההצלה" שהוקם לאחר זמן רב ועוד כמה מוסדות. אבל היא טורחת במופגן ובצורה בולטת ללוות כל דיון, כל אמירה צורמת, כל החלטה שאינה מתקבלת על הדעת, ב"הסברים" ו"פירושים", ובציון "רקע" על מה ולמה, אך לא כאן המקום להיכנס לזה.

ואנו מעדיפים למצות את התזה של ד"ר פורת במספר שורות ממאמר של גדעון אנגלר ("מעריב", י"ז כסלו תשמ"ז), בכותבו מאמר הערכה לספרה: "... האמת המרה, שלא היה בכוחו של הישוב לשנות דבר, לא אצל בעלות־הברית ולא באירופה. ספרה של דינה פורת תוסף את חוסר האונים הזה"...

הוא מוסיף עוד מספר שורות שכדאי להביאן כדי להוכיח שכאשר כדאי וכאשר צריכים לטהר את ההנהגה הציונית, מרכינים גב להודות בבמה שקרים מוסכמים אחרים. וכך נאמר במאמר הנ"ל: "פורת תוקפת מוסכמות, וביניהן את המיתוס בדבר הגישה היישובית לנרצחים כאל "צאן לטבח". כאשר הובן בארץ שמרד פירושו מוות ולא הצלה — שלחו יערי וטבנקין לגיטו וילנה מכ"ק (שלא הגיע ליעדו) שלא למרוד בכל מחיר, אלא לנסות ולהינצל"... בבת־אחת יש כאן הודאה בשני "מי־תוסים" שנוצרו לאחר המלחמה, שניים הקשורים זה לזה, כי היהודים באירופה הלכו כצאן לטבח וכי הגיבורים היהודים היו מורדי הגיטאות. הנה, מפריכים את הדבר הראשון ומודים בכזבו של הדבר השני: "הובן בארץ שמרד פירושו מוות ולא הצלה". אבל בינתיים תינבו ההיות על הגיבורות והכזב הזה.

* *
*

שבתי טבת ודינה פורת כותבים בכיוון אחד של דחיית האשמות, אבל מכיוונים שונים ומנוגדים הסותרים זה את זה. טבת כותב את כספים־המפורטת דלהלן: "החוקר שיפנה למקורות, יוכח מיד שלא היה בתנועה הציונית ובעם היהודי מי שהיטיב לחזות "השמדה" ו"שואה" כבן־גוריון". הוא מגייס להוכחת טיעונו מספר רב ומרשים של ציטוטים מדברי ב"ג החל מ־1934 (!) ועד ל־1939, היינו השנה שבה פרצה המלחמה.

ביוני שנת 1934 אמר ב"ג בועידת ההסתדרות: "שלטונו של היטלר מעמיד בסכנה את העם היהודי כולו... מי יודע, אולי רק ארבע או חמש שנים (אם לא פחות) עומדות בינינו ובין היום הנורא ההוא". הדברים, כמובן, מדהימים בבהירותם ובאימתם, וכך הוא הולך וערם שורה של ציטטים מדבריו בהם הזהיר מפני הצפוי, עד שביוני 1939 דיבר כבר במונחים של שואה: "אם תהיה מלחמת עולם... קודם כל ישמיד את העם היהודי באירו־פה"!

אלא כאן מסתבך מר טבת בסתירה מדהימה. ב"ג, כדבריו, חזה והזהיר מראש, הבין את התהליך, לא השתעשע באשליות: "יש היטלר ובזה יש לסמוך עליו" אמר בהזדמנות הנ"ל, ואם כן, איך יתכן שלא תיכנן ולא חשב על מפעל הצלה בקנה מידה גדול? ולמה לא מוצאים את שמו בין אלה שמצטרפים ל"ועד ההצלה" שהוקם בארץ?

תשובתו של טבת לכך היא, כי גישתו של ב"ג היתה מקיפה ביותר. הוא רצה כל הזמן להניע את המעצמות להסכים למפעל גדול של עליית מיליונים, וזה במילא יענה על דרישות ההצלה. לא שיחק לו מזלו של ב"ג, המאורעות הקדימו אותו, ולא יצא דבר מכל תכניותיו. מובן כי "פתרון" זה לדילמה של התנהגות ב"ג מעורר הרבה מאוד סימני־שאלה. איך שתק ולא הרים קולו, כאשר הרמת הקול, במיוחד בשנים 1942־1941 בהן שהה חדשים ארוכים באמריקה, היתה יכולה לתרום הרבה? ובכלל, אם טבת מודה בכך, שמלכתחילה איש לא יכל להעלות על הדעת שארץ־ישראל תינצל מפלישה נאצית — מה בכך שהגה רעיון של עליית מיליונים לארץ?

התנהגות ב"ג עומדת עתה במוקד חקירתם של הרבה חוקרים. כבר הזכרנו במאמרנו הראשון את כתבת יונה הדרי־מרגי ב"הארץ" (י"ד תשרי תשמ"ז). והנה בתשובה לשאלה, אומרת שם ד"ר דינה פורת, בניגוד לדעת טבת שב"ג חזה הכל מראש:

"אי־אפשר לטפון שההנהגה היתה צריכה להבין שיש מדיניות השמדה גרמנית כוללת. בשלוש השנים הראשונות (של המלחמה) ראתה ההנהגה את המצב כיציב ועל־כן גם כלא־מחייב היחלצות"!...

שאלה: "ב־22 בנובמבר 1942 נערכה הישיבה הראשונה של הנהלת הסוכנות מאז פרוץ המלחמה והוחלט להודיע לציבור על ההשמדה. את מציינת בספרך שבן גוריון ושרתוק נעדרו מן הישיבה הזאת".

ד"ר דינה פורת: "אין לי תשובה לזה"!...

* *
*

כבר אמרנו, כי לטבת ופורת אותה מגמה לטהר או לטייח, אבל זה סותר את זה בהצגת מעמדו של ב"ג בכל הנושא. מבחינתו של טבת, הגם שידע על השואה ואף חזה אותה מראש, הוא התרכז בנסיון לחולל מפעל־אדירים של עליית מיליונים, בעוד שפורת טוענת שהוא פשוט לא ידע, ש"הידיעות על ההשמדה לא נקלטות בתודעתו של ב"ג"... אבל דומה כי טבת קרוב יותר לאמת, לפחות בעובדה שב"ג שם כל מעייניו בנסיון לגרום לעליה גדולה, ובהתרכזותו המלאה בזה, הסיח דעתו מכל דבר אחר, לרבות נסיון הצלה של יהודים ע"י הגירה למקום אחר, לבד מארץ־ישראל, דבר שלו התנגד בכל תוקף.

הדבר עולה מן הנאמר בכתבה של הדרי ב"הארץ", בה מסופר, על ועידת אוויאן, ביוני־יולי 1938, שיזם הנשיא רוזבלט, ובה השתתפו נציגים של 32 מדינות, במטרה לחפש אמצעים ומקומות לקלוט פליטים שיצאו מגרמניה ומאוסטריה. בכתבה מובא קטע ממכתב שכתב העסקן הציוני באוורג לנדאואר לסטפן וייז, אשר לקוח מספרו של ש' בית־צבי "הציונות הפוסט אוגנדית ומשבר השואה". בן גוריון, נאמר שם, "חשש שהועידה עלולה לגרום נזק עצום לארץ ישראל ולציונות. התפקיד העיקרי שלנו הוא להמעיט את הנזק, הסכנה והאסון הצפויים לנו מועידת אוויאן".

והרי הקטע מן המכתב:

"הנני כותב מכתב זה לפי בקשתו של ד"ר וייצמן, מכיון שאנו חוששים במיוחד שמא הועידה תניע ארגונים יהודיים לאסוף סכומי־כסף גדולים בשביל עזרה לפליטים יהודיים ובמצב־איסוף אלה עלולים להפריע למגביות שלנו".

על רקע זה מתנהל באותה כתבה ב"הארץ" דו־השיח דלהלן:

שאלה: "האם המכתב לוויז ודברי בן־גוריון אינם משקפים קתנפיה?"

ד"ר פורת: "יתכן שהיחס לועידת אוויאן נבע מזה שלא הבינו מה עומד לקרות. יש בהחלט תפיסות האומרות שפיזור היהודים הוא רע לציונות, שהרי אחרי ליל־הבדולח בנובמבר 1938 אמר בן־גוריון, שאם היה עולה בידו להציל את ילדי־אירופה כולם על־ידי העברתם לאנגליה, או את מחציתם על־ידי העברתם לארץ־ישראל, היה בוחר בארץ־ישראל".

ההיסטוריון ד"ר יגאל עילם, שכבר הזכרנוהו במאמרנו הקודם כמי שנשכר לכתוב את ההיסטו־ריה של הסוכנות היהודית ועבודתו הופסקה כאשר התברר שהוא לא עונה על הציפיות של בעלי "היקר הרשמי", משיב על השאלה: "גם כשידעו על ההשמדה לא השתנתה התפיסה".

שאלה: "אתה אומר בעצם שההנהגה הציונית הכשילה את הועידה?"

יגאל עילם: "אנחנו הציונים, ולהבדיל הנאצים, כל אחד כדי להצדיק את התזה שלו. טען שהועידה נכשלה. הנאצים — כדי להוכיח שהעולם צבוע ושהם הנאצים מראים בגלוי שאינם רוצים ביהודים. והציונות הכשילה כדי להוכיח שלא יכול להיות פתרון ליהודים אלא בארץ־ישראל".

עילם מרחיק עוד יותר לכת באשמתו: "העמדה כלפי השואה וההצלה אינה מתחילה ב־1943... עוד ב־1933, על רקע הדרישה לתת סרטיפיקאטים לפי גודל המצוקה כמו זו של יהודי גרמניה, אומר בן־גוריון: 'ארץ ישראל זקוקה כיום לא למהגרים סתם אלא לחלוצים... הציונות אינה מפעל פילא־נטרופי, אנו זקוקים פה לטיפוס המעולה של יהודים שיפתחו את הבית הלאומי'. שרתוק ב־1935: 'גורלה של הציונות להיות גם לעתים אכזרית כלפי הגולה, זאת אומרת כשבנין הארץ דורש את הדבר'".

* *
*

בויכוח המחודש הזה מסביב למחדלי־ההצלה, מתגלה ד"ר עילם בגישה אמיצה, כשהוא יוצא חוצץ נגד מה שהוא מכנה "אסכולה ממוסדת סייחונית" הפועלת כך "בהשפעת המגרסה הציו־נית". גירסתו של טבת, כי ב"ג התברך בכשר מופלא... ולא היה כמוהו מי שחזה את השואה", אמנם מוכחת על ידו, אך אין הוא משיב על תמיהה קשה, כי בעוד שעד 1939 הוא מזהיר מפני השואה, הנה, כשהיא בעיצומה הוא מתעטף שתיקה מלאה בקשר לזה ומתרכז רק בענין המדינה.

הנה כך מתואר המצב בכתבת הדרי־מרגי ב"הארץ": "במלון "בילטמור" בניו־יורק במאי 1942 נוסחה הצהרת בילטמור", כשידיעות על ההשמדה המשיכו הגיעו ללא הפסק באפריל ובמאי, רציחות, חיסול, גירוש, התרוקנות גטאות, ניסויים בגו על יהודי הולנד".

שאלה: "מה הסיבה שאין כל אזכור להשמדה בועידת בילטמור?"

ד"ר פורת: "הידיעות על ההשמדה לא נקלטות בתודעתו של בן־גוריון. על הצהרת בילטמור עבד בן־גוריון שנתיים וחצי. הוא לא יכול היה לסגת בגלל ידיעות כה מייאשות יפיל הכל?"

בהמשך הכתבה שואל יגאל עילם, "איך ייתכן שבהצהרת בילטמור שהיא כה אופטימית ואין בה סימני יאוש מדובר בהקמת צבא עברי, מדינה עברית ואין התייחסות כלשהי להשמדה? איך ייתכן שאין בכל המלחמה התבטאות של מנהיג ציוני מן השורה הראשונה שנושא ההצלה הוא יעד ראשון במעלה?".

ובהמשך לכך: "לבן גוריון היתה תפיסה ממ־לכתית ברורה שהנהלת הסוכנות היא ממשלת העם היהודי. שום נושא לא הוצא מטיפולה, מדוע חשש (ב"ג) דווקא לגבי ועדת ההצלה? — שואל יגאל עילם ומוסיף, שהיו יותר ישיבות בנושאי משכורות ותוספות־יוקר של פקידי הסוכנות מאשר בנושא ההצלה. ועד ההצלה גם הוקם מאוחר מדי והעובדה שגרינבוים, הרבקין, שמוראק ושפירא היו מופקדים עליו מעידה על סולם העדיפויות: 'אילו היו עומדים בראשו בן־גוריון, שרתוק וקפלן או היו מסתתמות טענות'".

שאלה: "וכי ציפית שיסכנו את עצם קיומו של היישוב?"

יגאל עילם: "כשמדובר בדיני נפשות צריך היה לגייס את כל המערכת הציונית, וכשלא היה הולך לנו היינו שואלים מדוע".

* *
*

לפני מספר שנים, כאשר נושא מחדלי ההצלה עלה לכותרות, והדבר בין השאר גם בהתעלמות מקריאות העזרה הנואשות של הגרומ"ד ויסמנדל זצ"ל, שהציע בכמה ממכתביו גם להפציץ את מחנות המוות, יצאו אנשי "האסכולה הסייחונית" בטענה כי זוהי "תעמולה אגודאית אנטי־ציונית", והנה גם שאלה זו מועלית באותה כתבה:

"הדיון על ההצעה להפציץ את מחנות המוות באושוויץ וטרבלינקה ביוני 1944 תופס כחצי עמוד בפרוטוקולים המבציזים את דיוני הנהלת הסוכנות, ומיד לאחריו יש דיון ארוך ומפורט על חגיגות יום־הרצל".

עתה משיבה על כך ד"ר פורת: "פעלנו במקום שיכולנו לפעול: חגיגות יום־הרצל ועניני משכורות. השואה וההשמדה לא היו בשליטתנו".

יגאל עילם: "אני הייתי, כנראה, מתנהג באותו אופן ואני לא נוקט עמדת שיפוט, הייתי מאוהב במפעל הציוני ומרוכז בו כמותם. אבל לאחר מעשה אני רוצה להודות באשמה"...

חניה פומרנץ (פרופ' זאב הדרי) שהיה בימי המלחמה שליח הקיבוץ המאוחד בקושטא לעניני הצלה, וההוא כיום ראש המחלקה לפי־סיקה גרעינית באוניברסיטת בן־גוריון, אומר: "שאלה צורבת ככל שתהיה: מדוע הגעתי אני והמשלחת המורחבת רק ב־1942? למה לא לפחות שנתיים קודם? דומני, כי לשאלתי זו אין מענה השאלה הנוקבת הזאת ודאי תעסיק דורות רבים גם אחרינו... הנהלת הסוכנות המשיכה להתנגד בתוקף לניסיון להעמידה בראש פעולות העזרה לגולה... אין להכחיש שרוב הישוב ומנהיגותו לא התעלה לדרגה שהשעה דרשה. העדפת האינטרס הציוני היתה בעוכרי הבעיה. זאת אפשר לקרוא במאות המכתבים שלנו מקושטא".

ואותה כתבה ב"הארץ" מסתיימת במלים: "בדרכה המהפכנית לא יכלה הציונות שלא להגיע במסקנתה הסופית לביטול המשמעות והערך של אחדות העם היהודי". וכן בציטוט מדברי הסופר הציוני חיים הזז: "אין הציונות והיהדות דבר אחד, אלא שני דברים שונים זה מזה. אולי גם שני דברים הסותרים זה את זה... כשאדם אינו יכול להיות יהודי הוא נעשה ציוני... הציונות מתחילה ממקום הריסת היהדות..."

(מאמר שני ואחרון)

ט. להב

לאחר החג והחגיגה

הרווח בין הדגלים — אשר כפתקציה לסחף הערכים בארץ, הולך וגדל משנה לשנה — מאפשר הצצה אל סולם הערכים הלאומיים שלנו. אין צורך להוסיף על ה"מחמאות" שהורעפו על המדינה ביום חגה בעיתונות החילונית בארץ. אבל תוכה להדגיש את הפער בין הנאומים הנמלצים שנשאו ברמה לבין הביקורת הנוקבת בעיתונים ו"אוירת החג" ברחובות.

מרבית הנאומים החגיגיים הדגישו את מעמדה של האמנות במדינת ישראל — אשר על כן יום העצמאות עמד השנה בסימנה של זו. מדליקי המשואות, האמורים לשקף ערך מערכי היסוד של המדינה — נבחרו כולם מתוך עולם העשיה האמנותית. גם נאומו המרכזי של שר החינוך העלה על נס את תרומתה של האמנות לחינוך, לערכים, לעם וגו', וקינה כואבת נשאה על קיצוצי התקציב בתחום זה.

אפשר להתווכח על רמתה והישגיה, אפילו על פי אמות מידה מקצועיות טהורות. אך לא מעניינו לשפוט אותה בתור שכזו. מפטפטי מידע המסתב־נים אלינו קשה להניח כי יש למדינה זכות מוסרית לטעון, כי היא שהצעידה את האמנות קדימה בצעדי ענק. להיפך: נדמה לנו שכל אמן, בכל תחום שהוא, באה לקשט את הביוגרפיה שלו בהשתלמויות במוסדות יוקרתיים בחוץ לארץ דוקא, וחוליכת אוצרי המדינה על ידי מלגות נדיבות לצורך זה, נחשבת מעשה מקובל. אירונית גם העובדה כי שלוש פנינות הכתר של האמנות הישראלית — ביה"ס בצלאל, התזמורת הפילהרמונית והתיאטרון הלאומי — נוסדו דוקא לפני קום המדינה, והאחרון בהם — אפילו בגולה הדוויה. כלומר — המדינה העצמאית מתקשטת קצת בנוצות לא לה בבואה להתפאר בהישגים הללו. לכל היותר יכולות רשויות השלטון העצמאי להתפאר בכך שבגלל התבטלותן בפני הוד מעלתה האמנות, הרשותה זו לעצמה להידרדר לאן שהדרדרה, ומבחינה זו לפחות היא משמשת סמל נאות לריבונות הישראלית.

על כך, ורק על כך, יש לנו, כציבור, חשבון נוקב אתה. האמנות, והיא בלבד, אחראית להפקרות החזותית והמילולית שהשתלטה על הארץ והפכה אותה כמעט לגרועה שבאומות. בשם הסיסמה הריקה של "חופש אמנותי" נפרצו כל גדרי הצניעות וסייגי המוסר, ולא נותר כמעט תחום בחיי הפרט או הציבור שהשפטן המאוס לא הגיע אליו בדרך כלשהיא ושינה את נורמות ההתנהגות מיסודן. כל מה שנחשב לאסור ולמכוער, היה מובן מאליו בכל רובדי האוכלוסיה — בעם ישראל כמו באו־מות העולם — קיבל הכשר בעולם התיאטרון והספרות והפך חיש קל למתירנות קלוקלת, המ־סכנת את חוסנו של הציבור. בהשראת החופש הזה חברו יחד הגורמים הגורפים כספים מתעשיית התיעוב — החל במחזאים "נאורים" וכלה בפור־סומאים שפלים — כדי לספח את השקפה, שהמהותה תיעבה הן מן הבחינה של חורות ההבעה. הקשר האמיץ בין אנשי אמנות לגורמי תקשורת — העושים יחד סמוך מתעשיית הפיגולים — ולחם את האמורים לשורות הפקרות, והם שהט־ביעו את התווית "סותמי פיות" על כל מי שהעז לטעון, כי החופש המופרז מסכן את החינוך ואת הנוער. בגללם הפכה החשיבה בעם לשטחית וריקה, וחזות המחשבה אינה אלא היכולת לבחור בערוץ הטלויזיה או בגל הרדיו. את אפיקי המחשבה מנתבים האינטרסנטים הממונים על האמנות הזולת. והאזרח משלה את עצמו כי הוא חופשי. כך גם הצליחו הארכיאולוגים להפוך את אינטרס הפרסום והבצע שלהם למרכיב של קדמה, ואנשים שמעולם לא ראו תל עתיקות או בדל חרס, ידעו לטען

ש"היהודים. הם נגד הקדמה". האמת המסתתרת הפשוטה המסתתרת מאחורי ה"חופש האמנותי" — היא שהכתיבה את הצורך בלגיטימציה של ההפקרות. מטבע הדברים "יהלך" טוב מה שפונה אל המכנה המשותף הנמוך ביותר באוכלוסיה ומה שמעורר את הסנסציה ואת הרעש. בסופו של דבר לא יכלה אפילו מערכת המשפט — המתיחסת למושג התועבה כעבירה — לפגר מאחור, שנתה את ההגדרות של טוב ורע ונזקקה לעיתים קרובות למושג ההרסני של "נורמות משתנות".

במקום להיות בישורי ליפה שבאדם או כלי להבעת תכנים רוחניים — הפכה האמנות כלי ניקוז לסחי שבנפש המנצחות, ואוי לו למי שמעז לצעוק בקול כי "המלך הוא ערום".

אם אמנם הרגישות בתחומים שצויינו למעלה הפכה מתופעל "יהודי" — ומכיון שכך אינו ראוי, כמקובל, להתייחסות — הרי בתחום אחר חייב כשלונה של האמנות להטריד גם את הציבור בכללו — וזהו התחום הלאומי. במערכת ההשגות שטפחה האמנות הישראלית, הרי כל מה שהוא יהודי שורשי, נחשב בה פולקלור או קרתנות, ויש עלבון בכך כי המושג "אמנות יהודית" בארץ הוא תחום אחד מתחומיה של האמנות בכלל, ענף כמעט מוזיאוני. קשה להזכר האם בארצות הברית, למשל, קיים מושג צורדי ששמו "ציור אמריקני" או בצרפת — זרם צורדי המכונה "ספרות צרפתית" — שהרי מה שהעם מייצר — טבוע בחותמו ההיסטורי. אבל מדינת ישראל, העושה הכל להשתחרר מכבלי העבר, מתיימרת — ללא הצלחה — לחפש מקוריות ישראלית, ומציאותו של "יום יהודי" נפרד בתוכה הוא אות קלון לאומי. סופרי ישראל מרבים להתרגש מזהוי בדואי ומפולקלור ערבי, ושופכים קיתונות של לגלוג ושנאה על אורח חיים מסורתי חרדי. אהלי ערב — בעיניהם — הם צמיחה טבעית במזרח התיכון, ורק יהדות ומסורת בולמים את הקדמה.

כאן — ולא באמנות הטהורה — "השגר" העיקרי של הממסד האמנותי: הוא נושא הדגל של קעקוע הערכים הציוניים הבסיסיים, וראש וראשון בהם — זכותנו על הארץ. מי אם לא "יוצרים" בכל שטחי האמנות הם ראשוני המזדהים עם הא־ש"פיסטים של ביר זית? מי אם לא הם — ראשוני החותמים על כל מעשר להחזרת שטחים? מי הם אנשי הרוח השופכים דמעות תנין שטחיות על עקורי אקרית וברעם, אבל מעולם לא הרימו את קולם על גזל אדמות נוה יעקב מבעליהן היהודים, או על נישול תושבי הרובע היהודי מרכושם? כאשר מסביבנו משתוללת שירה וספרות ערבית לאומנית, המרבות לעשות נפשות בקרב הנוער הערבי — מרבים סופרינו הבאוים להטיף לקוסמו־פוליטיות תרבותית ולהכפשת ערכים לאומיים, כולל צה"ל. בהתרפסות והתבטלות הם ששים לפגישות ולפסטיבלים עם לאומנים ערביים, כדי לבשר בקול תרועה על "הסכמה" בנושאים קו־לשבים בארץ התאבדות לאומית. כלי בושה מתג־אים המהואים בפרסים ובחשבוהות שהם גורפים אצל אנטישמים ברחבי העולם, את הוקרה על אנטישמיות כחול־לבן שהם מציגים לראווה. בשם החופש, כמובן. זוכים שונאי ישראל ומלאכתם נעשית על ידי "אמנים" יהודים. זכורה עדיין תערוכת ציורים ישראלית, שהוצגה ברחבי העולם, ובה הולבש דיוקן ילד פלשתינאי (כמובן, בכפיה על ראשו, באות הלבוש הלאומי) על התמונה המפורסמת מן השואה, שבה מרים ילד יהודי את שתי ידיו בכניעה אל מול קלגס גרמני. המנה זו הפכה נכס צאן ברזל בתודעת השואה בעם — והצייר ישראלי לא בוש לגרוף שבחים על הבזיון

העצמי המזויע שלו. צד נוסף בדבר טיבה הלאומי של האמנות הישראלית נתגלה דוקא בערב יום העצמאות, עת נאלץ תיאטרון חיפה לבטל הצגה אנטישמית בדיסלדורף, לבקשת ראש הקהילה שם, בנימוק כי הדבר יסכן את חיי היהודים בעיר. אם זוהי הסמליות של יום העצמאות, המתגלמת באמנות הישראלית — אין בריחה מזה ממנה: גדמם "גלותי" צריך לפקוח עיניים למימסד ריבוני במדינה ציונית!

וכאן המקום להקשות: אם אמנם נפש רגישה לסובב אותם היא המכתיבה את המסר ביצירות האמנות בארץ — מדוע ניתן בקלות לצפות מראש את הנושא ואת העמדה כלפיו? מדוע מוצאים את היוצרים תמיד על אותן בריקדות, באותו צד של המתרסים? מעולם לא שמענו אותם — במגשרים, בכינוסים, במחוות — מביעים דעה על נושאים חברתיים נוקבים, כגון: עוני משווע בצד עושר מנקר עיניים, הגירה אל מעבר לים ההורסת את העם, נוער מנותק חסר זהות, גמלאים בסטאטוס של פושטי יד, קשישים המאבדים צלם אנוש, רצח בחוגים משכילים, ועוד ועוד. איפה הם כאשר מתפרסם כי הנוער מתמכר לאלכוהוליזם ולדוקר־נות? היכן הם כאשר אוהדי כדור רגל משתוללים ופוגעים אפילו באמבולנסים במגרשים? מדוע לא נשמע קולם כאשר סטודנט לרפואה אכל — סתם כך — חתיכת מוח אנושי, ועמיתו למקצוע בורח עם כליה להשתלה בכליו? מדוע הם באלמים דום כאשר החוק — בהיותו מודע לעבירות נגד הדת — נעשה פלסתר, ורצחתם היום יומית היא "מדינת חוק"? מדוע לא מטרידה אותם תרבות הרחוב שלנו, ובמקומה הם מזמרים "אלימות דתית"? על מה ולמה יידוי אבנים יום יומי על ידי ערבים זוכה לצידוק אוהד ("תסכול לאומי..."), ואבן של ילד יהודי קטן — מקפיצה אותם אל הכיכרות, לעצרת "ספונטנית"? לא מפני שהכוונה היושר האמנותי מדריכים אותם. להיפך: במצפון נקי התמקמה אליטה אמנותית בתוך שכונת ימין משה בירושלים, לאחר שותיקי הצליפות וההפגזות נאלצו — באיומים ובפיתויים — לפנות אותה. כך גם השתלטו בעלי המחוזות על כפר ערבי שהפך למעון האמנים "עין הוד" כמו גם על יפו העתיקה — דבר שלא מנע מהם לדבר בגנות הכיבוש הישראלי.

פעם אחת בלבד זכור לנו מעשה לאומי־ריבוני שנדרשו אליו. היה זה כאשר לפני למעלה משנה פנה ארגון אמני ישראל אל שר הפנים דאז, הרב פרץ, בבקשה מעודדת ריגשה: לרסן את יבוא האמנים והבדרנים מעבר לים. צנזורה ממש. אבל — המרצע יצא מיד: לא משום טעמים לאומיים חלילה, אלא... משום שהיבוא הזר מהווה תחרות בלתי הוגנת, המגשלת אותם מפרנסתם! אותה כוונה ראויה לשבח עולה גם מההערכות לקראת הפעלת ערוצים נוספים בטלויזיה: לא איכות התכ־ניות מעניינת אותם, לא הודרת הרמה הנובעת מתחרות בין הרשויות, לא נזקי התרחקות נוסף של הנוער מהספר — אלא צורת המכרזים, וכיוונות השידור, ארגון התמלוגים — ועוד ערכים אמנו־תיים מעין אלה.

אולם דומה שהכישלון העיקרי של האמנות במדינה — לדידם של הרואים בה מכשיר חינוכי חיובי — הוא בעובדה שלא הצליחה לחדור אל ישראל השניה, אל עיירות הפיתוח ואל השכונות. למרות תקציבי העתק העומדים לרשות כל הגופים המופקדים על כך — הרי דוקא החופש המופקר, יציר כפיהם של האמנים הללו, הוא המבריח את הנוער אל הרחובות, אל הסרטים הזולים, אל הדיסקוטקים — ולא אל היכלי האמנות. מי שחיפש גם את הסמליות הזאת ביום העצמאות — מצא אותה: מוזיאונים דלילי קהל, אף שהכניסה אליהם היתה חינם — וכיכרות גדושות נוער שכונות שהטביע את הרחובות בקצף צבעוני ובפטיש פלסטיק.

מדכא ומכאיב כי סמלה של האמנות הזאת, ביום חגה של המדינה, היה כה הולם וכה קולע.

ד. יואלזון

"והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה אל מקום טהור..."

יתכן והדברים עלולים להתקבל כציניים, אולי אפילו מעט סרקס־טיים, אולם לזכותם יאמר: נכתבים הם הדברים כמות שהם, כפי שבוודאי חש בהם כל יהודי חרדי במציאות הישראלית בת ימינו. מהורים הם ראי לאמת, ללא כחל וללא שרק:

שלש מאות ששים וחמשה ימים חולפים עלינו, אזרחי המדי־נה, משך השנה כולה. מהם ימי שבת ומועד. ימי עצב ודימי שמחה, וסתם ימים אפרוריים של חול.

דומני, כי לא אחטא לאמת אם אומר כי הנני מבטא בכך הרגשת רבים, במחנה החרדי, כי מכל אותם מאות ימים, הרי רק ב... ש"ל־ש"ה ימים בלבד... חש ה־הדרי החרדי במעט שייכות, במעט קשר לאשר מסביב, באיזו שהיא הרגשת "אזרחות" משונה ומוזרה, קצרה וחולפת. וזאת בתוכי תוכה של מדינה אשר אמורה היתה להיות "מדינת היהודים"...

ראש וראשון לשלשת ימים אלו, הלא הוא יום הכפורים. ולא פלא הדבר. שכן יום זה, לדא־בוננו, הנו היחיד שנותר לפליטה בכל מועדי הלוח העברי. בו אכן עוטה המדינה כולה צביון יהודי. מחלצותיו של יום שהוא יחיד ומ־יוחד בקדושתו לעם היהודי כולו. והלב מתרונן הוא שבעצמו...

בזוכרנו כי לא רחוקים הם הימים, וחלוציה של "התנועה הציונית", אנשי ההתיישבות בשנות העשרים והשלשים, ניסו בכל כוחם לעוקרו מן השורש. כאשר מתוך מגמה מוצהרת של "להכעיס", בהפגנ־תיות ברוטאליות, חפצו הם לפגוע בקדשתו ולחבל ביחודו.

ומי שקרא קצת על אותם נשפי הוללות אשר נערכו בקיבוצים דוקא בלילות "כל נדרי". ומי שמודע היה למעלליהם של נציגי "הסוכנות" אשר ניסו להאכיל את "ילדי טהרן" בעל כרחם, בעצם יום הכפורים. המודע לכל זאת, בודאי יקל עליו להשתתף באותה אנחת רווחה הפורצת חוצה, כאשר, לאשרנו, אוירת יום הכפו־רים על קדושתו המיוחדת אופפת כיום, מדי שנה בשנה, את המדינה כולה. שכן, להוציא אותם חוגי שו־ליים קיצוניים, האכולים שנאה צבעית על עצם החלדם כיהודים, הרי העם בישראל על כל רבדיו ועדותיו הינו עד למשמעותו הנשג־בה של יום זה, כשהוא מסיב לה־בע זאת בתוככי אלפי בתי־התפילה הפזורים לאורכה ולרחבה של ארצנו. מצטרפים ליום הכפו־רים שני הימים האחרים, הסמוכים זה לזה. הלא המה ימי הזכרון לקרבנות השואה ולחללי צה"ל; ואם כי בשני ימים אלו רחוקה

מלשרור ברחוב הישראלי אוירה יהודית מקורית, אולם יחד עם זאת לא ניתן להתעלם מהעובדה שהישראלי הטיפוסי — עוברי האורח הסובבים בחוצות הערים — נראים בימים אלו רציניים מעט יותר, מכונסים מעט יותר. ללא השחצנות ה"צברית" המאפינת אותם כ"כ משך השנה כולה, וללא כל אותה אוירה חקיינית חולה פרי השפעתה של תרבות המערב. לדאבוננו הרב, אחינו התועים בעת אבלם נראים הם, לפחות כלפי חוץ, הרבה יותר אנושיים, הרבה יותר יהודיים...

יתר על כן, כשהנך מפנה מבטך לעבר אותם צעירים הניצבים בדומיה, ולו תהיה היא בת שתי דקות בלבד, ברצינות העוטה את פניהם, ולעתים אף בדמעה המב־צבצת אי פה אי שם בזוית עיניהם. דמעה שמקורה בלב יהודי חם ורגיש. הרי חוזר הדבר ומלמדך, כי "הנקודה היהודית" עדיין היא במסתורים. דולקת ולוחמת בע־קשנות בכל אותם הודי הפסול — אשר כיסוה משך שנים.

וברגעים ספורים אלו כשהנך ניצב ומביט ב"ציצזי" בעל המכ־סים המשופשפות והבלורית הפ־

(המשך בעמוד י"ב)

هكذا من الأصل

مكتبة الأمل

פרשת אחרי"ק — אמור; י — ט"ז אייר תשמ"ז

יום החודש	יום השבוע		עלות השחר	עטיפת הטלית	נץ החמה	סוז"ק קר"ש למג"א	סוז"ק קר"ש להגר"א	סוז"ת תפלה למג"א	סוז"ת תפלה להגר"א	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	מנחה קטנה	פלג המנחה	שקיעת החמה
י	ז	אחרי"ק	3.02	3.52	4.44	7.18	8.07	8.42	9.16	11.34	12.08	3.34	5.00	6.26
יא	א		3.01	3.51	4.43	7.18	8.07	8.42	9.16	11.34	12.08	3.34	5.01	6.27
יב	ב	תענית ב' בתרא	3.00	3.50	4.42	7.17	8.07	8.42	9.16	11.34	12.08	3.36	5.01	6.28
יג	ג		2.58	3.49	4.42	7.16	8.06	8.42	9.16	11.34	12.08	3.34	5.02	6.28
יד	ד	פסח שני	2.57	3.49	4.41	7.15	8.06	8.41	9.15	11.34	12.08	3.35	5.03	6.29
טו	ה		2.56	3.48	4.40	7.15	8.06	8.41	9.15	11.34	12.08	3.35	5.03	6.30
טז	ו		2.55	3.47	4.39	7.15	8.05	8.41	9.15	11.34	12.08	3.35	5.03	6.30

לפי אופק ירושלים — מתוך לוח "דבר יום ביומו"

נוצר מטעיו מעשי

(המשך מעמוד ד')

כאשר צרכי עמך ישראל גדלים בלע"יה, ויש גם מלמדים, שפורשים ממקצוע זה מסיבות שונות, ומאידך גיסא, מקצוע ההוראה זקוק להבנה רבה, לתבונה מירבית ולגישה נבונה, כאשר מצד אחד לפעמים צריך להכות ילד וכמאמר החכם מכל אדם: חושך שבטו שונא בנו, ומצד שני: המקל איננו בהכרח שיטת־החינוך היהודית, וההוכחה, שיש מלמדים מומחים, אשר משתמשים מעט מאד ב"שיטות חינוך" — זו, ומה שמשיג המכה ע"י מקלו, משיגים הם ע"י עונשים או ע"י הסברה ושכנוע בדיבור, ולפעמים — ע"י שיטות אלו משיגים הרבה יותר מאשר ע"י המקל, אלא מאי, צריך ללמוד את המקצוע, ולא כ"א ראוי לכך, והמציאות מוכיחה, שכאשר המחנך מבין בחינוך, ויש לו גישה נכונה ותבונה למקצוע זה, התלמידים אוהבים אותו, מה שאין כן כאשר המחנך לא נחון באוזן ונבונות...

מה שדרוש?

הכשרת מלמדים, ולא רק מלמדים חדשים זקוקים לכך, אלא גם אלו שכבר נמצאים במקצוע זה, גם הם זקוקים להכשרה ולתדרוך מקצועי, למען יוכלו לפתור כל מיני בעיות בצורה הנכונה.

מלמד־ותיק התבטא פעם: הנני עוסק במקצוע זה שנים רבות, עד היום הנני לומד מדי שבוע בשבוע שיטות וטכניקות חדשות.

וכשם שצריך להשקיע כוחות עצומים בהכשרת המלמדים, כך צריך לעשות מדי פעם אסיפת־מלמדים, למען ישבו בצוותא, יעלו על השלחן כל מיני בעיות, ותשועה ברוב יועץ.

בל נשכח, כל תלמיד מהתלמידים, ברבות הימים יהיה אי"ה ראש משפחה, והצריך זהירות מירבית, למען נוכל לעקוב כראוי מהי ה"גירסא דינקותא" שלו. וכאשר אנו נעשה את כל מה שביכלתנו, הקב"ה יהא בעזרנו ונוכל להוציא מתחת ידינו דור ישרים יבורך, זרע ברך ה'!!

"והוציא את הדשן"

(המשך מעמ' ג')

רועה, בארשת העצב הנסוכה על פניו אותה עת. הרי מבלי משים עולה במחוך המחשבה, שמא אותו צעיר בעל המראה הכ"כ דוחה, הכ"כ זר, הכ"כ אינו־יהודי, יתכן ואינו אלא נכדו של רבי איצי"ה, החסיד הנלהב שעלה בסערה השמימה אי שם באחד מגיטאותיה של אירופה. כשם שחבירנו בעל הדמות המיצונית הזהה, הניצב בסמוך לו, אינו אלא נכדו של מורי זכרי"ה, המקובל התימני אשר כל חייו היוו מסכת רצופה של עבודת ה' צרופה. ו"ישראל אע"פ שחטא — ישראל הוא"... ומי יודע, אולי אותה שלהבת שיקדה במלוא זוהרה בתוככי לבם של הסבים, שהאירה בעבר עולם ומלואו. היא היא זאת אשר ניצוצות ממנה לוחמים עתה על חייהם בתוככי הלבבות הצעירים. אותם לבבות אשר גודלו על ברכי הסביבה החילונית, באוירת הריקנות של הרחוב הישראלי, ומבלי שתנתן להם אי פעם ההזדמנות להכיר עולם אחר — עולמו של היהודי המאמין.

אי לכך, אליכם אישים אקרא, אל היהדות החרדית על כל מחנותיה ופלגיה:

דומני שהגיעה העת כי נטה אוזן לשירתה הנצחית של הגחלת הנסתרת. הגיעה השעה כי מלבד חיוך סימפטי ואוהד נושיט לעברם גם יד אוהבת ומלטפת. לה הם כה זקוקים, ולעזרתה כה מקוים הזאת גם אם לא תמיד מיטיבים הם להביע זאת בשפתותיהם.

מחובתה השעה המוטלת עלינו. לפתוח לבנו אליהם, בחיוך, בחבה והבנה וברחמים... תוך פתיחות מירבית, בהצגת הזהרת היופי וההדר שבחיים יהודיים אמיתיים. על שלל ערכיהם הנעלים, ערכים אותם הסתירה בפניהם בזדון מערכת החנוך הישראלית.

מחובתנו לנצל את הרצון העז והכן השודר כיום בחלקים נכבדים של הנוער, והמוצא ביטויו בשאיפה להכיר את ה"שורשים". ובכמיהה לגלות עוד ועוד מנבכי העבר. לשם כך שומה עלינו לנצל כל הזדמנות אורע ומקום, שכן מעולם לא נדע איפתי לחוות בפירות המקורים, תנסין השניים הוכיח כי כל זרע שנזרע איננו הולך ח"ו לאיבוד. ולעתים נובט הוא הרבה יותר מהר, הרבה יותר עמוק. מכפי שנראה היה לנו הדבר בתחילה.

מרן כ"ק האדמו"ר בעל ה"בית־ישראל" זצוק"ל, היה אומר: מיהודי לעולם אין להוציא אש. שכן כך מלמדתנו תורתנו הקדושה: "והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה אל מקום טהור..." והלא הדשן איננו אלא בבחינת פסולת בעלמא, לשם מה זקוק הוא, איפוא, למקום טהור? ללמדנו: דבר שבקדושה — קדושתו נצחית. מתפשטת היא וחודרת אף לתוככי הפסולת. אי לכך לא רק שאיננו רשאים להתיאש הימנה אלא שמחובתנו להאמין ולקוות, כי בעתיד הקרוב ביותר תמצא היא את תיקונה, ותחזור לכור מחצבתה.

המודיע — השבוע לפני שלושים שנה

השבת בסימן הרישום לבתי־הספר וגני הילדים של החינוך העצמאי

הונחה אבן פינה למוסדות החינוך העצמאי בקרית אונו

תל־אביב, כתצ"ש (מאת סופרנו) — בתי הכנסת ובתי החסידים בעיר עמדו בשבת הקודמת ובשבת זו תחת הרושם של רישום הילדים לבתי הספר וגני הילדים של החנוך העצמאי. במקומות שונים עודדו הרבנים את המתפללים על חובתם להפקיד את חנוך בניהם בידי מחנכי בתיה"ס לבנים ולבנות של אגודת ישראל.

בערב השבת הקודמת הודבקו בבתי הכנסת המודעות הרשמיות של עירית ת"א יפו ושל ועד החנוך של אגודת ישראל בדבר פרטי הרישום וכתובות בתיה"ס של החנוך העצמאי בעיר.

בערב שבת זו הופיעו בבתי הכנסת הודעות נוספות מטעם ועד החנוך של אגודת ישראל הקוראים לרשום הילדים לגני הילדים של אגו"י בעיר.

בין כל החוגים הובע סיפוק שהחנוך העצמאי בת"א יפו מתפתח יפה ומונה כיום 18 בתי"ס לבנים ולבנות ו־22 גני ילדים בכל פנות ופרברי העיר.

אבן פינה בק. אונו

קרית אונו יום ו' (מאת שליחנו) — חגיגת הנחת אבן הפינה לבנין בי"ס "יסודי התורה" ו"בית יעקב" של החנוך העצמאי נערכה אתמול על מגרש שנרכש למטרה זו מנדבתה של הגב' קצנשטיין לזכר בעלה ר' דוד קצנשטיין מניו יורק.

בחגיגה השתתפו קהל גדול מתושבי המקום, הורי התלמידים. בנשיאות ישבו הרבנים המקומיים פרנקל ולוי, חבר הכנסת הרב שלמה לורנץ, מנהל החנוך העצמאי ר' דוד פרידינגר, מפקח החנוך הרב שמחה שולמן ר' ש.י. גרוס חבר מרכז אגו"י, העסקנים ר' יחיאל בנדיקט, ר' נחום הלפרין, חבר הנהלת עירית בני ברק ר' משה שרייבר, סגן ראש המועצה מר ציפרשטיין, מנהל התיירות במקום ר' אלתר שיינר חבר המורים.

פתח את החגיגה חבר הנהלת מרכז אגו"י ר' ש.י. גרוס, שהביא את ברכת מרכז החנוך העצמאי. הוא פנה לנציג המועצה שיטה שכם להקמת פנת אור התורה בקרית אונו.

הרב פרנקל רב המקום הביע תקותו. שהבנין הזה העתיד לקום ימלא את תפקידו ויהי' למגדל־אור לכל הסביבה.

הרב לוי רב עדת התימנים עמד בדבריו על חשיבות קיום מלמדי תינוקות שאין העולם מתקיים אלא בהבל פיהן של תינוקות של בית רבן.

את ברכת המועצה המקומית מסר מר ציפרשטיין סגן ראש המועצה.

חבר הכנסת הרב שלמה לורנץ נאם על חשיבות קיום החנוך העצמאי והביע הוקרה לראשי אגודת ישראל שפעלו למען קיום מסגרת מיוחדת לחנוך התורתי.

בסיום דבריו הודה לגב' קצנשטיין שנדבה סכום גדול לזכר בעלה ר' דוד קצנשטיין ז"ל שהבית יקרא על שמו.

כמו"כ הודה למנהל ולחבר מוריו על מסירות נפשם לקיום מוסדות החינוך בקרית אונו.

ר' יחיאל בנדיקט חבר הנהלת החנוך העצמאי שנאם אחריו התעכב על חשיבות המאורע.

את ברכת החניכים הביאו תלמידי המוסד.

אחרי שהרב לורנץ נתכבד בהקראת מגילת היסוד, נתכבד הקהל ביציקת אבן הפינה ונתפזר תוך שמחה שמתווסף נדבך נוסף לחנוך העצמאי.

חסידי קלויזנבורג בדרכם לארץ

ירושלים יום ב' (מאת סופרנו) 6 צעירים מחסידי קלויזנבורג תלמידי ישיבת "יסודי התורה שארית הפליטה" באהרה"ב וכן שתי משפחות עומדים להגיע לארץ מחר במטוס "אל־על" על מנת להצטרף לישיבת שארית הפליטה בישראל.

העולים ישכנו בשיכון קרית צאנז בנתניה, עליתם התעכבה עד עתה בגלל האיסור על העליה לישראל שבוטל לפני זמן מה.

כפי שנודע מהוים עולים אלה הגרעין הראשון של תלמידי הישיבה ובעקבותיהם יעלו עולים נוספים, משלחת של חסידי קלויזנבורג מישראל בראשותו של מר יצחק קראוס בקרה לפני זמן מה באמריקה ואורגנה קבוצות עולים לישראל.

כן נפגשה המשלחת עם כמה משקיעי הון במטרה להפעילם בכוון של השקעת הון בארץ, ביחוד בקירבת השכון החדש בנתניה תוך כוונה למשוך מתישבים חדשים לשכון נראה שמאמצים כאלה ישאו פרי בקרוב, על הפרק עומד הקמת בית חרושת ליהלומים, חסידי קלויזנבורג הקימו חברה באמריקה בשם "חברת בנין ומסחר" בע"מ שתטפל בהקמת מפעלים בארץ.

בשכון הוקמו עד עתה 63 דירות בהם משוכנים חלק גדול מעולי הונגריה, וכמה עולים ממכסיקו ומאמריקה, בשלב השני יוקמו 78 דירות, כן הוקמו במקום בית כנסת ומקוה טהרה לפי כל ההדורים והחומרות, על יד השכון יוקם צוזר מסחרי.

הרב הרשברג: חופש הדת מחייב את חופש הגישה לכותל המערבי

ירושלים, יום ד' — אפשרות הגישה לכותל המערבי היא חלק מחופש הדת בעולם — אמר היום במסיבת עתונאים הרב אברהם ם. הרשברג מארה"ב, ידיד "הועד למען חופש הדת בעולם", בו משתתפים נציגי העדות השונות באמריקה. הרב אמר, כי על פי הידיעות שבידיו, אין הכותל המערבי נשמר בקדושה על ידי הירדנים.

הרב הרשברג, הנושא דרכון דיפלומטי אמריקאי, הגיע לישראל במסגרת ביקורו בארצות האיזור בשליחות "רצון טוב" של הועד, ולאחר ביקורו בישראל יסע לפרס, תורכיה, עיראק ולבנון וארצות צפון אפריקה. הוא הסביר כי הועד שלו בו משתתפים גם הקרדינאל ספלמן מניו־יורק ואנשי דת מוסלמים, רואה מתפקידו לעודד את השאיפות הדתיות ולהאבק נגד הכוחות האנטי דתיים שבקומוניזם.

לפני צאתו לביקור באיזור נפגש הרב הרשברג עם סגן נשיא ארצות הברית מר ר. ניקסון ועם שר ההגנה האמריקאי מר צ'רלס וילסון. פעולתו של הועד משתלבת במסגרת התכנית האמריקאית של "עם לעם", אשר מר וילסון ממונה עליה, ואשר מטרתה היא הפצת ידידות בין העמים ולא רק בין הממשלות.

הרב הרשברג, אמר, כי בעת ביקורו בארצות אמריקה, נוכח לדעת, שהשאיפה הכללית היא לראות בישראל מדינה דתית ואין תופסים שם אחרת את המדינה המבוססת על התנ"ך. מדינת ישראל מבוססת על הדת, וממילא לא תתכן הפרדה בינה לבין הדת.

בפגישותיו עם ראשי העדות הנוצריות והמוסלמיות בארץ, התרשם האורח, שהם סבורים כי בארץ שורר חופש הדת.

הרב הרשברג סיפר גם על פעולות "המכון הירושלמי" העוסק בחקירת התלמוד הירושלמי ומפרסם גם ירחון בשם "קול ירושלים", המוקדש לחקר התלמוד הירושלמי. האורח משמש גם נשיא מרכז ישיבות חכמי לובלין באהרה"ב ובישראל.

נקנסו על מכירת בנזין מזוייף

ירושלים, יום ו' — עונשים כבדים הוטלו לאחרונה על ידי בתי המשפט על תחנות דלק שמכרו בנזין מזוייף.

על עבירה זו נקנסה חברת "דלק הדרום" ב־2000 ל"י. מנהלה א. צירינג ב־500 ל"י או חדשיים מאסר ועובד התחנה ס. אריסטרה ב־50 ל"י או 10 ימי מאסר.

שניים מבעלי תחנת "פטרול" בנס־ציונה, ה.א. לוסטיג וא. בן הלל נקנסו ב־1,500 ל"י או 6 חודשי מאסר ואילו בעלה השלישי ד. שרפן נקנס ב־500 ל"י או חודשיים מאסר.

הבנזין המזוייף בתחנות אלה נתגלה בשעת בדיקת דוגמאות של בנזין שנלקחו מהן המשפטים הוגשו על ידי המפקח על הדלק באגף המכס והבלו.

ההכנות לפתיחת ביה"ס החדש "בית יעקב" ברח' ר' סעדיה גאון

תל־אביב, יום ה' — בימים האחרונים ביקרו קבוצות מאורגנות של ילדות "בתיה" ותלמידות "בית יעקב" בבית הספר החדש ברחוב ר' סעדיה גאון הנמצא בשלב האחרון לפני השלמתו, הילדות הביעו את שמחתן שסוף סוף ירחב להם המקום בבית ספר זה.

ההורים שבאו בימי הרישום לרשום את ילדיהם הביעו את התפעלותם מגדלו ויפיו של הבנין החדש. בהדגישם כי ילדיהם יכנסו לרווחה על ספסלי בית הספר, בלמדם באולמות מרהיבי עין.

בישיבה האחרונה של ההנהלה הזמנית של בית הספר דנו על כל הפרטים הכרוכים בפתיחת בי"ס לקראת שנת הלימודים הבאה.

ההנהלה הזמנית של בית הספר המורכבת מה"ר פנחס מנדרי, הרב י.מ. אברמוביץ, הרב ש. שצדרוביצקי וד"ר ש.י. גרוס, שמה לה למטרה להפוך בי"ס זה למוסד חינוכי צבורי מובהק. אשר ישמש דוגמה הן מבחינת ארכיטקטוניה הן מבחינת הלימודים וצורתו הרוחנית והן מבחינה טכנית.

בימים הקרובים תמשיך ההנהלה לדון על יתר הפרטים המחכים עדיין לפתרון.

מפעלי "אתא" יושבתו

חיפה, יום ה' (מאת סופרנו) — באלף עד מאות הפועלים פוטלי יפסיקו מחר בשבה 10 לפחות את העבודה במפעלי הטקסטיל הגדולים בארץ, "אתא" ב"קורדניה", בכפר אתא ובמפרץ חיפה, אם עד אותה שעה לא תתקבל תשובתה של הנהלת המפעל לתביעות העובדים.

אמש אישר הועה"פ של מועצת פועלי חיפה את החלטת ועד הפועלים לפתוח בשביתה. ולדברי י. אלמוגי, "האיש החזק" במקום יש לצפות לשביתה ממושכת, בגלל רצונו של הנס מולר, מנהל "אתא" לשבור את ארגון הפועלים.

מחוגים מוסמכים נודע על מאמצי תיווך שנמשכו ע"י שרי ממשלה שניסו לבוא במגע עם ה. מולר, אולם לפי שעה לא העלו מאמצים אלה כל תוצאות.

דובר ההסתדרות מסר לסופרנו כי נעשו כל ההכנות לשביתה ועובדי המפעל יעמידו משמרות מסביב למפעל למנוע הוצאת סחורות.

בעלי ביהח"ר טוענים כי ההתיקרות הכללית פגעה במפעל, בגלל התנגדותה של הממשלה להעלאת מחירי התוצרת למרות העלאת השכר והם מסתמכים, בין היתר, על המאזנים המאושרים ע"י רואי חשבונות מוסמכים.

לעומתם טוען י. אלמוגי כי אין לסמוך על המאזנים. "כולנו יודעים איך לשחק במספרים" וכל עוד המפעל משלם דיבידנדים לבעלי המניות אין מקום לדבר על הפסדים כטענת בעלי המפעל.

בשכונה שלנו

גברת בורשטיין

כאמור, אנחנו משמחים זקנים. בכל יום רביעי גלתה חבורה פטפטנית ועליזה לקו עשרים ותשע, נסעה ל"נוה אחוה". כך נקרא מושב־הזקנים "שלנו". כשהגענו לשם פנינו, ראשית דבר, לאחיות המטפלות. שאלנו אותן לשמות הזקנים שאין להם מבקרים. אחר כך היינו מתפזרות בין החדרים ו...משמחות כמו שהסברנו למר בורשטיין.

נכון, לא תמיד הצלחנו, ובמיוחד לא בפעמים הראשונות. כי זה באמת כך: לא כל כך קל להיות זוכים. הרבה מן הזקנים שפנינו אליהם התרגזו שבאנו להפריע להם להתבודד. הרבה מהם שכחו איך מתידדים. (השבתם פעם שגם זו תורה, ולימוד היא צריכה?) אבל לאט לאט הם התרגלו, לאט לאט נמס הקרח. כך למשל הזקנה "שלי", חייקה קוראים לה. בתחילה ענתה לי כן, לא, שחור לבן. כל מה ששאלתי הרגיז אותה. כשבאתי אליה בפעם השלישית עסקה בסריגה. "איך עושים את זה?" — שאלתי. ואז, בבת אחת, התידדנו. היא לימדה אותי ימין, ואחר כך־שמאל, אחר כך שורה שורה.

מאז סיפרה לי על משפחתה וילדיה, על השכנים מרחוב שמריהו ועל החיים במושב הזקנים. כשבאתי, נהגתי להביא לה עוגיות מאפה ידי, והיא שמחה בהם כבאוצר יקר.

בלילות שבת היינו הולכות אל גברת בורשטיין. גם אותה צריך לשמח, לא?

מכיון שהקריאה היתה קשה עליה, קראנו לה את תפלת קבלת שבת, והיא חזרה אחרינו מילה במילה. אחרי התפילה היינו שרות ומספרות לה כל מה שרצתה לשמוע. כשחזר הישיש מבית כנסת נהג לומר לנו בכל פעם מחדש: "אתם מחיים אותנו, אתם התרופה הכי טובה למכות שלנו". וקולו שעד לפני זמן קצר נשמע לי מפחיד ומאיים, היה פתאם נעים וטוב.

בשבועות האחרונים, כשבאנו אליהם, שכבה גב' בורשטיין במיטה. היא נראתה צנומה ועדינה יותר מתמיד, והמטפחת הלבנה של שבת רק הבליטה את חוורונה. כך זה נמשך עד... עד שבצהרי יום בהיר אחד נשמעה הבשורה הנוראה: גב' בורשטיין איננה, היא הלכה לעולמה.

עמדנו בחצר ביתה של ציפי. מודעת האבל הצנועה היה מוצמדת לחזית הבנין. קראתי אותה שוב ושוב ולא יכולתי להאמין: איך אפשר? בדיוק כשכל כך התידדנו? והזקן? הוא ישאר לבד? מסע ההלויה התרחק, ואנחנו נשארנו בוכיות, ולא כל כך מבינות... מפגש ראשון של חבורת בנות צעירות ועליזות, עם התופעה שקוריה מוות.

כשנגמרו ימי השבעה באנו אליו, כולנו. עזרנו לו לסדר את הבית הקטן, ואז סיפר לנו בפעם הראשונה על אשתו: "היא היתה צדקת. בחו"ל לפני המלחמה היו יושבים איתנו בשולחן שבת הרבה עניים ומסכנים. לכולנו דאגה, את כולם האכילה, בודאי הלכה ישר לגן עדן".

כשיצאנו מן הבית אמרה לי ציפי: "הוא כל כך אצילי, הזקן שלנו. אנחנו נמשיך לבוא אליו..."

— "בטח שנמשיך", הבטחתי. "והרי סלח לנו אז, רק בתנאי שנשמח זקנים. את זוכרת?".

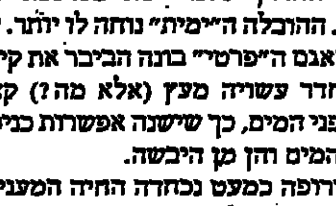

מענה - תשובות לילדים

לחיה צימרמן, אדמו"ר מגור, בני־ברק — התרגשנו לקרוא את הסיפור היפה ששלחת לפסח, אלא שלצערנו הוא הגיע מאוחר מדי. אנו שוב מזכירים לכל הקוראים שחומר למועד מסויים יש לשלוח לפחות חודש לפני התאריך.

לפנינה קלמרסקי, אשדוד — עייני בתשובה הקודמת. נשמח לקבל חומר אחר שלך.

להבה לייפער, מירושלים — למדור החדש שהצעת — אין מקום בינתיים. בקשר לחומר ששלחת — עייני בתשובות קודמות.

לדוד תפילינסקי — את החידה ששלחת שילבנו ב"רגע חושבים" אך לצערנו נשמט ממנה שמך. נשמח לקבל ממך חידות נוספות. לשאלתך: החידות תשולבנה, אם תמצאנה מתאימות, ללא תשלום.

למשפחת בורודיקובסקי, חיפה — ראשית, אנו מודים לך. לא הבנו מדוע לא ניתן לאסוף את הגליונות בצורה מסודרת. הרי אפשר לגזום בלי לקלקל את העיתון.

לגב' איטה מן — אנו מאד מודים על ההערכה החיובית. קיבלנו מאד בתשומת לב את ההערה בקשר לסיפור שדיברת עליו.

לגב' ט. רבינא בני ברק — קיבלנו בשמחה את דעתך שהסכימה עם דעתנו. התרשמנו משיטתך בענין זה.

לברוך מרחובות — תוכל לכתוב את בעייתך. אם לא נמצא מקום מעל דפי העיתון, נענה לך במכתב אישי.

דמעות

זאב, בנו של רבי מיכל מזלוטשוב זי"ע, היה נער פרוע. נפשו לא חשקה בתורה. כשהגיע לגיל בר מצוה, הזמין אביו תפלין, וצוה על הסופר להביא אליו את הבתים לחוד ואת הפרשיות לחוד. הסתכל רבי מיכל בבתים הריקים, ועיניו זלגו דמעות לתוך הבתים. אחר כך הכניס לתוכן את הפרשיות.

כשהניח זאב את התפלין לראשונה, נתעוררה בו חרטה גדולה. עשה תשובה ונהפך לאיש אחר. ברבות הימים גדל והיה לרבי זאב מזברז', הצדיק הנודע. כוחן של דמעות אמת!

המודיע הצעיר

הספור שמאחורי

מגלה: שולמית

אי שם, הרחק ממקום ישוב, נתגלה סכר עץ. ארכו שבע מאות מטרים, וגובה שבעה מטרים. מי בנה אותו? לשם מה? מעקב אחר הבנאים המסתוריים גילה לא פחות ולא יותר מהביבר. בעל חיים, דומה קצת לשפן שלנו, אבל גדול ממנו בהרבה. שוקל בין חמשה עשר לעשרים וחמשה ק"ג. גובהו כשמונים ס"מ, ואורך זנבו ארבעים ס"מ. התפריט שלו כולל קליפת עצים קשה. איך הוא משיג את הארוחה? חוטב לו עצים. איך מצליח הביבר בגובה שמונים ס"מ לכרות עץ בגובה חמשה מטרים? הוא תוקע את שיניו החדות ומכרסם בשיטתיות ובמהירות. יש לו עוזרים: הילדים מכרסמים, ואשתו המסורה ממונה לשומרת. היא משגיחה ומזהירה מפני סכנה מתקרבת. מדי פעם עורכת כל המשפחה בדיקה: האם העץ כבר מתנדנד? אם לא, יש להמשיך בכרסום. בהגיע הרגע שהנדנוד גובר, נמלטת המשפחה למחילה הקרובה עד יעבור זעם. העץ קורס תחתיו. אז יוצאים הביברים ואוכלים את הארוחה שכל כך הרבה טרחו למענה. הם מכרסמים בהנאה את הקליפה. הסעודה נמשכת כשבוע ויותר. ומה בסיומה? הביבר חותך את העץ לגזרים באורך הרצוי לו. שרירי שפתיו רפויים ומסוגלים להחזיק בתוכם גזר עץ. כך, כשגזיר העץ בין שפתיו, רץ הביבר למקור מים קרוב.

לשם מה מים? פשוט, לא רק אוכל צריך בחיים. הביבר מבלה הרבה משעות היממה במים. הוא שחיין מעולה ומסוגל לעבור, כשגזיר עץ בפיו, שלושה ק"מ בשעתיים. מתחת לפני המים, בצלילה, הוא שוחה אפילו מהר יותר: ארבעה ק"מ בשעתיים. ברגליו האחוריות יש קרומי שחיה, והזנב הארוך משמש כמשוט. הביבר מוביל את גזירי העצים למקום אותו קבע כגבול, ושם — לא יאומן, אבל בדוק — הוא בונה סכר! משך כל ימי חייו מתקן הביבר את הסכר, משפץ ומחזק. על ידי הסכר הוא יוצר לעצמו ולמשפחתו ברכות מים שקטות. הסכרים הללו מחזיקים מעמד שנים רבות. מה מחזק את העצים? אבנים ובוץ מיובש. בניה של ממש.

אל תחשבו שבזה נגמר הענין. כדי

הסכר במונטנה

להוביל חמרי גלם לאזורים רחוקים בנה הפועל החרוץ שלנו רשת מסועפת של תעלות. ההובלה ה"ימית" נוחה לו יותר. על שפת האגם ה"פרטי" בונה הביבר את קינו. דירת חדר עשויה מעץ (אלא מה?) קצת מעל לפני המים, כך שישנה אפשרות כניסה הן מן המים והן מן היבשה.

באירופה כמעט נכחדה החיה המעניינת הזו. היום אפשר לפגוש בה בעיקר באמריקה הדרומית ובקנדה. באמריקה נעזר בעל החווה ב"פועל" הזה. רשת התעלות מונעת סחף. הסכר אוגר מי גשמים. עוזר מצוין!

זה טוב כשמנצלים את כל הכישורים שמקבלים מהבורא, הא?

רגע, חושבים!

חשבו, פתרו, ושלחו למערכת "המודיע" רחוב יהודה המכבי 5, ת.ד. 1306 עבור "רגע חושבים" בין הפותרים נכונה יוגרלו פרסים.

(1) **משפט**

היכן מצוי, בדברי רש"י בפרשה, כלל משפטי חשוב?

(2) **היכן?**

לפניכם שני אתרים בארצנו. זהו אותם, וקשרו לשורות הבאות:

"טיף־טף! הגשם כבר הופיע
גם תנור הנה הגיע"

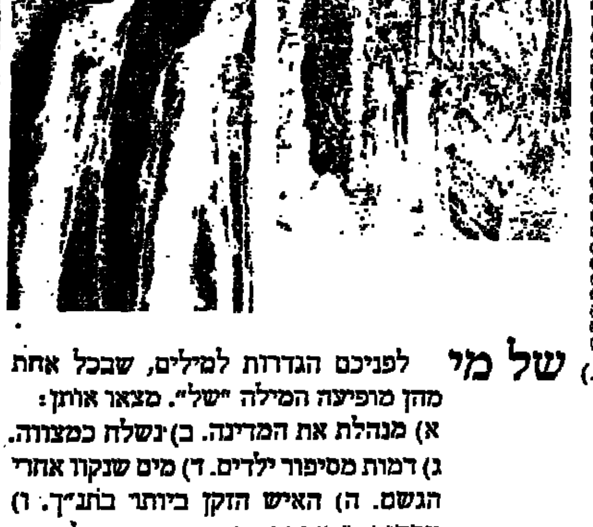

(3) **של מי**

לפניכם הגדרות למילים, שבכל אחת מהן מופיעה המילה "של". מצאו אותן:

א) מנהלת את המדינה. ב) נשלה כמצווה. ג) דמות מסיפור ילדים. ד) מים שנקוו אחרי הגשם. ה) האיש הזקן ביותר בתנ"ך. ו) טבחית. ז) עמודה צבאית. ח) אי־הצלחה.

זוכים ל"המודיע הצעיר" 58

פרס ראשון
יוסי סקס, חזון איש 36 בני ברק
מערכת לורדים

פרס שני
יקותיאל וישארוב מקור ברוך 10, רמת ויזניץ חיפה
ב"עקבות המנורה"
מאת שלמה בן דוד

פרס שלישי
יוסף יצחק אוירבך. בר אילן 28, ירושלים
מחק רב צבעים

פתרונות לרגע חושבים 58

1) זרת, שש. 2) סח. 3) חלק מס' 1.

עמר

בנהג שבעולם: אדם לוקח ליטרא אחת של בשר מן השוק — כמה יגיעות הוא מצטער עד שבשלה! והבריות ישנין על מטותיהן, והקב"ה משיב רוחות ומעלה עננים ומגדל צמחים ומדשן את הפרות, ואין נותנין לו אלא שכר העמר.

אמר רבי לוי: הרי שחרשת וזרעת, ועדרת וכסחת, וקצרת ועמרת, ודשת ועשית תבואה בגרנין — אם אין הקב"ה מוציא לך מעט רוח שתזרה, מהיכן אתה חי? אם כן, אין אתם נותנים לי — אלא שכר הרוח.

מאת מנחם פרוש

ירושלים עיר התורה

נאה ויאה היוזמה להתחיל אורעי ציון 20 שנות איחודה של ירושלים בעידה אשר תרומה רבות לאיחודה של ירושלים. אני מעריך מאוד את היוזמה בקיום מיפגש חגיגי זה, ואני מודה באופן מיוחד על האפשרות שניתנה לי לדבר על ירושלים עיר התורה.

אחת התפלות המרגשות ביותר המיוחדות שנאמרות ברטט וקדושה על ידי מיליונים מיליונים של אחינו בני ישראל בכל קהלות ישראל, בכל הדורות. וזהו אחד משיאי השיאים של המעמדים הג־דולים, הרי זה המעמד המרגש כאשר פותחים את ארון הקודש ומוציאים מהיכל הקודש את ספר התורה הקדושה ובנגינה מלבבת כולם כאחד אומרים כי מציון תצא תורה. ודבר ה' מירושלים, וזהי תפלה שמייחלים ומתפללים, זהו היעד והייחוד של ציון וירושלים, אנו קובעים את המציאות "כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירוש־לים".

איך אומר המדרש (אסתר ר"ב) עשרה חלקים של תורה בעולם תשעה בארץ ישראל, ובארץ ישראל עשר מדרגות של קדושה ומעשרה חלקי קדושה תשעה נטלה ירושלים. ר' יוסי בן חלפתא אומר: רצונך לראות את השכינה עסוק בתורה בארץ ישראל.

שכינה, נשמה, נשמות, חיי נשמות אויר ארצך אומר ר' יהודה הלוי. כי ירושלים היא עיר קודשה, היא שואבת נצחיותה וקדושתה מקדושת התורה, והנצח זו ירוש־לים, ונצחיותה בתורתה.

רעד ורטט עוברים עלינו כשאנו מדברים על ירושלים, אבל מכוח שייחודה של ירושלים היא בק־דושתה וזוהי הוד רוממותה, זה לא ניתן לביטוי, זה לא ניתן להג־דיר כשם שלא ניתן להגדיר את הנשמה, וכל כך למה כאשר ירושלים היא עיר התורה, כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים.

ההמיד בני אלוהים. כך על אחת כמה וכמה לא ניתן להמיר ייחודה וקדושתה של ירושלים כאשר היא עיר התורה, ודבר ה' מירושלים.

בטוחני שכל אלה אשר מנסים לדמות לירושלים תדמית אחרת עד מהרה רואים שזה לא מדבק ואין חולין נדבק בקודש וביחוד ביקר יקוד קדושתה של ירושלים.

בחיי החולין כאשר מתחככים, מתמקחים על דמותה, על מהותה וקדושתה של ירושלים, עמוק בתודעתנו אנו מתחשלים בעוז ובאמונה. כי כל כלי יוצר על ירושלים לא יצלח, והיא תשאר בקדושתה כי היא עיר התורה כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירוש־לים.

היה זה לפני עליית היטלר הרשע לשלטון כאשר שמי אירופה התערפלו, אז ערב השואה, ישב החפץ חיים וליד רבי אלחנן וסרמן, שניהם מגדולי הדור, נאנח רבי אלחנן ושאל ומה יהיה עם עתיד עמנו, השיב לו החפץ חיים והוו אשר הנביא עובדיה מבטיח לנו "ובהר ציון תהיה פליטה והי־ה קודש". אמר רבי אלחנן הרי בארץ ישראל נאבקים חילוניים וחרדים, ענה לו החפץ חיים בהדגשה "יהיה קודש" ר' המהפך, תהא שם מהפכה לקדושה, כלומר בסופו של דבר יהיה קודש, תשרור הק־דושה בירושלים, כי ירושלים היא עיר התורה, כי מציון תצא תורה ודבר ה' בירושלים.

לא פעם אנו שואלים את עצמנו האם אנו שומעים את עקבותיו שובינו להתרחבות והתחזקות מבצרי התורה והחסידות בממדים מעודדים, ויום יום מתוספים יהו־דים יראים ושלמים והם רואים בירושלים שלימותם.

אם נאמר במסכת מגילה (כ"ט) עתידים בתי כנסיות ובתי מדרשות שבחו"ל להקבע בארץ ישראל, הרי אנו רואים זאת בעינינו, מבצרי התורה והחסידות בשמות עיירות וקהלותיהם נקבעו בארץ ישראל ובירושלים, אם זאת ישיבת טשבין מגליציא, גור מפולין, ויזניץ מרומניא רוזין מרוסיה, וכן בלז וכו' וכו'. איך אומר הנביא ישעיה (ס) "שאי סביב עיניך וראי כולם נקבצו באו לך בניך מרחוק יבואו". פליטת בית ישראל הועברו לארץ ישראל לירושלים עיר הקודש, "ובהר ציון תהיה פליטה", כאן מצאו מקום לפליטה, "יהיה קודש", וירושלים עיר הקודש היא עיר התורה, כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירוש־לים.

גם שמה של ירושלים מורכב ומסמל, הוא מורכב מיראה ושלם, ולכך נקראת ירושלים, היא מסמ־לת, מכוונת ליראה, יראה את ה', ושלם, עיר השלום והשלמות.

ירושלים ליבא דכולי עלמא. ירושלים לב הארץ לב העולם.

תקוותנו ותפלתנו שיקוים מה שנאמר עתידה ירושלים להעשות פנס לאומות העולם והם מהלכים לאורה.

(דברים שנאמרו בישיבה החגיגית לציון 20 שנה לאיחודה של ירושלים)

מלחמת השמצות בין הליכוד לבין המערך נמשכת לצד מגעים למציאת פשרה

קשה לדעת ולצפות איך בדיוק יפול דבר ביריבות המר בתוך ממשלת האחדות על רקע הוועי־דה הבינלאומית שבה דוגל המערך ולה מתנגד הליכוד. מה שברור, ששני הצדדים מודעים לכך שלמען שארית כבודם עלי־הם לפתור הדיון בנושא במסגרת הקבינט ביום שני הקרוב, כפי שנקבע ע"י שמיר ופרס ביום שלישי האחרון.

העמדות בין שני הצדדים — לא גושרו. למעשה, הם רחוקים היום מאד מגישור כל־שהוא. הצדדים, ליכוד ומערך, עוסקים במרץ בהשמצות הדדיות, כאשר במקביל, נעשים עדיין נסיונות תכופים למצוא איזה מוצא של פשרה שימנע את הצורך מהכרעה נחרצת שאם תתבקש אין כמעט ספק שהיא תגרור אחריה בחירות מוקדמות, אם כי בהחלט סביר שלא בחודשים הקרובים.

נקודת המוצא של המפשרים למיניהם מתמקדת בעובדה שבין בחירות מוקדמות לבין בחירות במועדן — עשויים להפריד רק שלושה או ארבעה חודשים ולא יותר. חוקית, יתקיימו הבחירות לכנסת ה־12 בנובמבר 88, היינו בעוד שנה וחצי.

במדה והעימות בקבינט ובממ־שלה יוביל למשבר, אין זה בטוח כי יושג גם הרוב בכנסת להקדמת הבחירות. למערך ולשמעון פרס צפויה מלאכה לא קלה לשכנע את המפלגות האחרות לתמוך ביוזמה כזאת.

חלוקת הקולות, נכון להיום, במדה והועלה הצעה לפזר את הכנסת:

בעד: המערך (כולל "יחד") = 41; שינוי — 3; רק"ח — 4; המתקדמת — 2; כהנא — 1; ר"צ — 3; בסך הכל: 54 תומכים.

נגד: ליכוד = 41; מפד"ל — 5; אגו"י — 2; מורשה — 1; אומץ — 1; תמ"י — 1; בסך הכל: 51 מתנגדים.

מתלבטים: מפ"ם — 6; ש"ס — 4; תחיה — 5; בסך הכל: 15 מתלבטים.

התחיה, היתה תומכת בפיזור הכנסת, אולם על רקע הנושא העומד על הפרק היום, סביר מאד להניח שהיא תסייע לליכוד לדחות את מועד ההכרעה ותתנגד ליהמת המערך להקדים הבחירות היום. נטיה דומה קיימת גם בש"ס.

במצב זה, יצטרך המערך להמתין מספר חודשים עד שימצא את הרקע המתאים להעלאת יו־זמתו לפיזור הכנסת, או להצטרף כמפתיע למהלך של הצבעת אי־

אחת מהצעות הפשרה העומדות על הפרק: הקבינט יפתח בדיון, לא יקיים הצבעה, המשך הדיון יודחה למועד בלתי מוגדר ופרס יורשה להמשיך במגעיו תוך הבטחת שקט פוליטי יחסי.

התלבטותה של מפ"ם, נובעת מ"סיכוייה" הטובים להגדיל את כוחה בכנסת הבאה. במפ"ם יהיו מוכנים לתמוך בפיזור הכנסת תמורת התחייבות מקבילה של המערך להחזירה לשורותיו, התחייבות שיקשה על שמעון פרס לתת מאחר ובקרב חברי מפלגת העבודה עצמם קיים זעם גובר על שורה ארוכה של התחייבויות שכבר העניק המערך ל"יחד" ול"טרומפיסטים" נוספים הנוסעים בעגלתו.

אמון ניטרלית שתגיש אחת מסי־עות האופוזיציה, דבר שיהפוך את ממשלת האחדות לממשלת מעבר. ההערכה היא איפוא, כי אם יוחלט על פיזור הכנסת בעוד חצי שנה, הרי שבלאו הכי יפגש מועד קבלת החוק את תחילתה של מערכת בחירות גם אם אלו יתקיימו במועדן.

מלחכת ההשמצות נמשכת איפוא, וככל הנראה לא תפסיק אלא תחריף עד ליום שני הקרוב. אך מאידך, דנים עתה בשני המח־נות הגדולים בהצעת פשרה לפיה יקיים הקבינט דיון ביום שני. הדיון לא יוכרע. לא יקבע מועד להמש־כו, אך יוחלט כי שמעון פרס ימ־שיך במגעיו בנושא. ההסכמה שמאחורי השורות: פרס לא יביא עוד את הנושא להכרעה עד לפי־זורה החוקי של הכנסת הנוכחית.

תסריט נוסף העשוי להתפתח בזמן שנותר עד ליום שני הקרוב, כי כינוסו של הקבינט ידחה בכמה ימים נוספים, זאת מכיוון שהה־שמצות ההדדיות לא יאפשרו לשני הצדדים לשבת יחד בשולחן דיו־נים רציני. גם זו אפשרות פוליטית — והפוליטיקה הרי מסוגלת להכל...

פרשת פולארד

פרשנים פוליטיים מנוסים מציעים לכל הספקולנטים למיני־הם לבל יתעלמו מן הצפוי בזירה הפוליטית המפתיעה למסקנות כאלו או אחרות בפרשת פולארד. עמדה פוליטית של המערך או של הליכוד, עשויה בהחלט להשתנות בעקבות מסקנות שתפרסם ועדת אבן או ועדת הבירור של הוסט־נסרייך רצה.

מועדת אבן ידוע על "מאבק פוליטי" פנימי בתוכה על אופן תוכן ניסוח המסקנות. מועדת הבירור ההדלפות פתוחות, אך ככל הנראה, גם ועדה זו אינה מתכוונת לצאת עם המלצות גרידא אלא עם מסקנות שיכולות לשנות תפיסות ועמדות פוליטיות.

שבוע חם — צפוי בכל מקרה, איך יתפתח? — אינו יודעים וככלל לא ניסינו להשיב על כך. כל האמור לעיל, הינו בגדר תסריט אפשרי שאינו מחייב, מאחר וגם הנוגעים בדבר עצמם, עמדותיהם נכונות לשעה בה הם מבטאים אותן ולא מעבר לכך...

י. אברהם

ביום שני אמור הקבינט לדון בועידה הבינלאומית:

המסמך האמריקני אינו חתום רשמית - אך מנוסח בקפידה

אין ספק בדבר שיצחק מודעי עושה הכל כדי "לסגור חשבון ארוך שיש לו עם שמעון פרס". מסיבה זו, חשף מודעי ביום רביעי בלילה חלקים מאותו מסמך שגי־בש לדבריו שמעון פרס עם שר החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ ובכך הוציא חוצה את המתמ של שמעון פרס ועמיתיו.

בכך, מתברר שאכן הועבר מסמך אמריקני וכו עקרונות לפ־תיחתה של ועידה בינלאומית. המסמך הגיע לידיו של יצחק שמיר ע"י השגריר תומאס פיקרינג. המסמך, אינו נושא כותרת רשמית ואינו חתום ע"י שולץ. אולם, צורף אליו מכתב לוואי חתום ע"י שולץ ובו הוא קובע כי המסמך הינו על דעתו.

מסיבה זו, טוענים בליכוד, שלא מדובר בעמדה אמריקנית, אלא יותר בסיכום שגיבש, או יותר נכון: הציע, שמעון פרס לאמריק־נים. פרס מצידו, הביע בראשית השבוע את אכזבתו מן העמדה האמריקנית, שאינה חד־משמעית לעובדה שהיא אכן עומדת מאחורי אותו מסמך.

מסתבר יותר ויותר כי גם אם יפרוץ משבר בעקבות הדיון בנושא בקבינט - אין זה בטוח שיש היום רוב בכנסת התומך בהקדמת הבחירות.

בכל אופן, 12 נקודות כולל המסמך ובמעט על כולן יש ליצחק שמיר הסתייגויות.

★ יש הבנה עקרונית בין ארה"ב ובין חוסיין על פתיחת מו"מ מדיני בין ישראל וירדן בח־סות ועידה בינלאומית.

★ ירדן מוכנה למו"מ ישיר ללא תנאים מוקדמים בחסות הו־עידה הבינלאומית.

★ המו"מ לא יוגבל בזמן.

★ כל אחד מן הצדדים רשאי להעלות במו"מ כל נושא שיחפוץ בו.

★ בועידה ישתתפו חמשת המעצמות החברות במועצת הבטחון ומדינות העימות במז־ה"ת: ישראל, ירדן, סוריה ולבנון.

★ הועידה ומשתתפיה יוזמנו ע"י מזכ"ל האו"ם.

★ הועידה תתנהל עפ"י החל־טות 242 ו־338 של האו"ם. (החלטות אלו מכירות בזכותה של מדינת ישראל להתקיים בגבולות בטוחים).

★ בועידה ישתתפו רק אותן מדינות המכירות בהחלטות הנ"ל.

★ אש"פ לא ישתתף בועידה כל עוד לא מכיר בקיומה של ישראל ובהחלטות 242 ו־338.

★ המשלחת הירדנית לועידה תכלול נציגות פלשתינאית.

★ המו"מ יתנהל על בסיס גי־אוגרפי: ישראל־ירדן; ישראל־סוריה; ישראל־לבנון.

★ ארה"ב מתחייבת לקיים מו"מ ישיר בין הצדדים. כל נסיון של הועידה ואחת המעצמות לכפות פתרון כפוי יוביל את ארה"ב לי־ציאה מהמו"מ.

שמעון פרס רואה במסמך — שיא של הצלחה בתנאים הקיימים ומפתח רציני לקידום תהליך הש־לום באזור. פרס אומר כי מדובר כאן במו"מ ישיר, כאשר הועידה רק משמשת ליזוי ופורום פתיחה חגיגי. אש"פ לא ישותף בועידה, אם כי פרס אינו מוציא מכלל אפשרות שהוא יוזמן. הוא רואה במסמך התחייבות אמריקנית לפ־רוש מן הדיונים אם הם יתפתחו באופן שמדינת ישראל לא תוכל להסכים עמו.

ליצחק שמיר, לעומתו, יש הסתייגויות רבות — והוא אף טרח לנמקן בפני פרס בפגישותי־הם האחרונות:

א. המסמך האמריקני אינו מאזכר את מושגי ה"ליווי"; ה"פתיחה"; וחוסר ההתערבות. שמיר גורס שאף מעצמה המכבדת את עצמה לא תבוא לועידה בה מיועד לה תפקיד של משקיף חגיגי בלבד.

ב. כל הסכמותיה של ירדן לד־יונים ולמו"מ, מעוגנות תחת התוספת: "בחסות הועידה הב־נלאומית". הוי אומר: בשום מקרה — לא שיחות ישירות.

ג. זכות הזימון לועידה נתונה בידי מזכ"ל האו"ם, הרשאי לזמן את אש"פ — ולמרות שארגון זה אינו עונה על הדרישות של הכרה בישראל ובהחלטות האו"ם, הרי שעצם זימונו יקנה לו נקודות זכות שמדינת ישראל, לדעת שמיר, אינה צריכה להעניק לו.

ד. לגמרי לא ברור אלו פלש־תינאים יכללו במשלחת הירדנית ואין כל איזכור שלמדינת ישראל זכות להביע דעה בקשר לאותם נציגים פלשתינאים. הסכנה: הכנסת אש"פ בדלת האחורית.

ה. אין כל ציון או התחייבות שהמשתתפות בועידה יכוננו יח־סים דיפלומטים עם ישראליים בטרם פתיחתה.

ו. בניגוד לאמור ע"י פרס, קובע שמיר שארה"ב אינה מתחייבת לפרוש מן המו"מ היה אם תחליט מדינת ישראל לפרוש ממנו. האמריקנים רק מוכנים לומר שהם יפרשו מתי שלהם יהיה נראה שההתפתחות אינה חיובית. שמיר אומר כי עדיין, למרות הידידות, יש הבדלים רבים בראיה המדינית באזור בין ישראל לארה"ב.

השר משה ארנס, העלה אתמול נקודה אחרת לחלוטין. אין הסכמה עם ארה"ב אמר ארנס. אך יש אכן הסכמה עם ירדן שהושגה ע"י פרס. אך ההסכמה הזו אינה מבשרת כל טובה מאחר והיא אינה מדברת על תוכנו של המשא ומתן, אלא על הצד הטכני בלבד של אופן זימון משתתפי הועידה — ו"עם הסכמה שכזו, אל לה למדינת ישראל להתאבד" הוא גורס.

שמעון פרס רוגז על הפירסו־מים השתים אותם הוא מגדיר כהדלפה חסרת אחריות של חומר מדיני מסווג ממדריגה ראשונה. אך תמונת המצב אינה משתנה בגלל הרוגז הזה...

לשמיר יש הסתייגויות על מרבית הנקודות במסמך האמריקני. ארנס טוען שההבנה עם ירדן היא טכנית בלבד: איך תבוצע הזמנת משתתפי הועידה.

ואלדהיים עורך התקפת נגד; - "לא אשלים עם השמצות"!

וינה — נשיא אוסטריה קורט ואלדהיים, המבודד מזה קרוב לשנה בארמון הופבורג החליט לערוך התקפת נגד, לאחר שוו־שינגטון פגעה בו כשהכניסה אותו לרשימת האנשים הלא רצ־ויים בארה"ב.

"אין אני מוכן יותר להשלים עם השמצות", אמר ואלדהיים. הוא הודיע על סידרה של צעדים, שנועדו להוכיח שאכן הוא חף מפשע.

ואלדהיים מתכוון לנהל מערכה בשלוש חזיתות: להגיש תלונה נגד אלה המאשימים אותו, לפרסם "ספר לבן" ובו פרטים על מעשיו בשנות מלחמת העולם השניה ולהקים ועדת היסטוריונים צב־איים, עליה יוטל להאיר את התפ־קיד שמילא מי שהיה מזכ"ל האו"ם באיזור הבלקנים בין השנים 1942 ו־1945.

ואלדהיים בודק עתה יחד עם פרקליטיו באיזו צורה ובאילו מדינות עליו להגיש תלונה נגד אנשים וארגונים, שלדבריו הש־מיצו אותו.

שמעון ויזנטל, מנהל המרכז לתיעוד יהודי בוינה העיר על כך: "מאוחר מדי כדי להגיש תלו־נה".

עם זאת מצדד ויזנטל בתכנית לכנס ועדה של היסטוריונים, אך ממליץ לעשות נסיון ולשכנע אי־שים בעלי מעמד בינלאומי לה־שתתף בועדה מעין זו.

העתון "קוריר" סיכם את הדעה הרווחת על הפרשה, כאשר כתב כיום ד' "אמינותו של ואלד־היים בעולם המערבי התערערה לחלוטין".

ועדה אוסטרית עומדת לבדוק את ארכיוני המדינה היוגוסלבית בבלגראד בשבוע הבא, כדי לברר אם הם מכילים מידע נוסף על מעשיו של הנשיא קורט ואלדהיים במהלך מלחמת העולם השניה.

חבר בית הנבחרים פליקס ארמאקורה אמר בראיון ששודר על ידי רדיו אוסטריה שהועדה המורכבת משלושה אנשים תבדוק מסמכים, שאותם ראו לאחרונה חוקרים אמריקאים.

פרקליטים של נשיא אוסטריה קורט ואלדהיים שוקלים עתה אפשרות להגיש תביעת דיבה נגד נשיא הקונגרס היהודי העולמי, אדגר ברונפמן, אמר דובר של הנשיא בוינה.

הם התייחסו להערות שהשמיע ברונפמן באותם עתתאים בבוד־אפשט, בבואו לועידת ארגונו.

דובר של ואלדהיים אמר, כי ההחלטה אם להגיש תביעת דיבה. תתקבל בימים הקרובים.

ברונפמן קרא לואלדהיים להת־פטר לטובת ארצו, על רקע הה־אשמות כי השתתף בפשעי מלח־מה נאציים. (רויטר עתי"ם)

המודיע
העתון של
היהדות
החרדית

החקירה הפומבית בארה"ב בפרשה האיראנית מדאיגה את המדינאים בישראל

דויד לינדר, פתלוג אמריקני — מיקד השבוע שימת לבם של אמריקנים רבים ששמעו את דבריו במסיבת העיתונאים במאנגואה ודבריו העבירו לאוזניהם של אזרחי ארה"ב. לגדר פומן "לתאר" שאמריקנים רבים נהרגים ממנו: אביו של האמריקני הראשון שנרצח בדם קר כתוצאה מפעילותם של המורדים האנטי־סנדיניסטים בניקראגואה, אלו הידועים יותר בשם: "הקונטראס".

"בני נורה למוות מטווח קצר לאחר שנפצע מרסיס פגז", אמר דיוויד לינדר, בקול בוכים. הוא הוסיף כי את קביעתו זו הוא מבסס על דיווחים רפואיים שמראים כי בנו נורה ע"י כדור מטווח קצר. מורדי "הקונטראס" טוענים כי לא היה זה רצח בדם קר כפי שמציג זאת אביו של החלל האמריקני. האיש, צעיר בן 27 מהנדס במקצועו, נלכד בחילופי אש צולבת בין המורדים לבין כוחות הממשלה הסנדיניסטית וכתוצאה מכך מצא את מותו.

בכל מקרה, על רקע פתיחת החקירה הפומבית של הקונגרס והסנט בפרשה, דבריו של דויד לינדר נתפסו קשה מאד בארה"ב, שאזרחיה מגלים ענין גובר והולך בחקירה ובתוצאותיה הצפויות, העשויות להרעיד לשבט את גודל המשך נשיאותו של רונאלד רייגן, הנשיא האמריקני שצבר בחמשת השנים הראשונות להנהגתו פופולאריות רבה, אך זו הלכה ונמוגה מאז פורסמה הפרשה האיראנית, "איראנגייט" כפי שמכנים אותה האמריקנים בהקשר גלוי ל"ווטרגייט", הפרשה ששמה קץ לנשיאותו של הרפובליקני ריצ'ארד ניקסון.

החלק הישראלי

פרשת מכירת הנשק לאיראן אינה מצטמצמת לגבולות ארה"ב בלבד. דוקא מדינת ישראל, היא זו ששמה שב ועולה שוב ושוב בעדויותיהם של הנחקרים השונים, כמי שהיתה החוליה המרכזית בכל האירועים הללו, הנוגדים את תפיסת הבטחון המוצהרת של הממשל האמריקני שלא לסחור או לספק נשק למדינות טירוריסטיות, ודאי שלא למדינה כאיראן שהסבה צרות צרורות לנתינים אמריקניים.

הטענה הנוספת, כאילו דמי הפדיון של עיסקאות אלו הגיעו לידי מורדי "הקונטראס" הפועלים נגד המשטר שמאלני בארצם ונגד עמדתה המדינית של ארה"ב באשר לדרום אמריקה, נחשבת כאן כחטא כפול ומכופל ועל רקע דבריו הנבוך והמר של דויד לינדר, הדברים חמורים שבעתיים.

הקו אותו מציירים הפרשנים האמריקניים בכלי התקשורת ה־רבים במעצמה זו, הינו כי מדינת ישראל שדרכה בוצעו העיסקאות ובאמצעותה הועברו הכספים לאן שהועברו, היתה אמורה לשמש את הכיסוי לאמריקנים. הדעה היתה, שבמקרה ויתחשף העובדה שנשק אמריקני הועבר לאיראן, תיקח מדינת ישראל את האחריות על עצמה.

הגורמים העויינים את ישראל בארה"ב, מנצלים את הפרשה האחרונה כהוכחה לטענתם כי מדינת ישראל ואישיה מסבכים את ארה"ב. אולם, פרשנים פרו־ישראלים מדגישים כי הישראלים שמרו אמונם על קשר של שתיקה בכל השלבים הראשונים של החשפות הפרשה. ההנהגה היש־ראלית הרשמית שהביכה את המימשל, באה רק אחרי פרסומים, שמקורם בלשכותיהם של נורת ופ־וינדקסטר שהאשימו את הישרא־לים בהעברת כספים למורדי "הקונטראס" או בהעלמת כספים בדרך.

"הטלת הבוץ הזה על הישרא־לים, לא היה דבר שהתקבל בהב־נה בטרם החלו המכירות והעברות הנשק", אומרים אותם פרשנים.

כמרבית הפרשיות במדינות דמוקרטיות אחרות, האזרח מן השורה אינו בקי בפרטי הפרשה. הניואנסים הקלים של מתי בדיוק החלה המעורבות ומשמעותו של כל ניואנס כזה, אינה תופסת מקום. אם עד כה, נטתה דעת הקהל שלא להחמיר בדעתה על מדינת ישראל בעקבות הפרשה, הרי שהימים האחרונים, מאז החלו העדויות הפומביות משנות האוירה.

ההרגשה שהנשיא שלהם עומד לשלם את מחיר החקירה בגין הפרשה, מעלה שוב את מדינת ישראל על שולחן המושמצים. מי שהעיד עד היום בעדות הפומבית בפני ועדת החקירה של הקונגרס והסנט, שבו והדגישו שוב ושוב את חלקה של מדינת ישראל בפרשה.

עמירם ניר, יועצו הקרוב של שמעון פרס עת היה הוא ראש הממשלה, מוזכר על ידם כמי שקיים את הקשר עם המתווך האיראני גורבאנישאר, המתגורר בוואשינגטון כנוכל, כזבן ורמאי מדופלם. "ניר האמין לכל מילה שלו והוא שעידכן את נורת' ופו־ינדקסטר בכל מילה של הנוכל", אומרים כמה מן העדים.

סוחרי הנשק כיעקב נמרודי ואל שווימר, נטלו גם הם חלק בשקיקה מרובה בעניינים, וגם שימשו את המקור שהעביר כספים לכתובות לא ידועות, בינהם גם: מורדי הקונטראס, טוענים כאן.

החקירה הפומבית נמצאת בשלביה הראשונים. משקיפים סבורים כי עדיין לא נאמרה המלה האחרונה, לא ביחס אל רונאלד רייגן עצמו וגם לא בקשר ליחס הסופי אל מדינת ישראל וחלקה בפרשה. ישנם מן הפרשנים הגורסים ש"פרשת פולארד" עוד עשויה להתגמד מול שפע הגילוי־ים בפרשה הנחקרת, אחרים סבו־רים אחרת, אך המתח בחוגים הישראליים בוואשינגטון גואה ככל שהדיונים נמשכים — והם צפויים להמשך זמן לא קצר.

עדות הגנרל סקורד

הגנרל בדימוס ריצ'ארד סקורד העיד ביום רביעי בין היתר על ההיבטים הישראלים בפרשת משלוחי הנשק לאיראן.

ביום השני לחקירה בפני הוועדות של הסנט ובית הנבחרים, סיפר סקורד על פגישות שנערכו בפאריס ובלונדון, ואשר בהן ביקש איש עסקים אירני להחליף נשק אמריקאי תמורת "ארגזים" — מילת צופן לבני ערובה אמריקאיים בלבנון.

סקורד העיד, כי שאלת בני הערובה נידונה בפגישות באירופה בהן השתתף הוא עצמו, גורבא־נישאר ועמירם ניר, יועץ ללוחמה בטירור של ראש הממשלה דאז שמעון פרס.

"אולם עד כמה שאני יודע — וזה יפתיע אנשים מסויימים, אני מנחש — לא היתה הסכמה אי־ראנית לספק את כל בני הערובה בעת פגישתו של מקפארליין בטהראן", אמר.

עוד אמר, כי המשתתפים בשיחות בלונדון, מלבדו ומלבד מקפארליין, היו הקולונל נורת, איש העסקים הישראלי יעקב נמ־רודי, שהיה לו בית באיזור הייד פארק בלונדון, סוחר הנשק היש־ראלי אל שווימר, מנכ"ל משרד החוץ הישראלי דוד קמחי, וגנרל ישראלי שאת שמו לא מסר.

סקורד אמר, כי ההצעות של גורבאנישאר עוררו "סלידה" בקרב כולנו. אולם גורבאנישאר הוא חלקלק והוא איש מכירות...

"יתכן כי הציג את עצמו כנציג של איראן, אך למעשה היה נציג של עצמו. הוא היה איש עסקים. הוא היה מעוניין בגריפת כספים וזהו זה".

ביום הראשון לגביית העדויות העיד סקורד, 54, כי 3.5 מיליון דולר מ־18 מיליון דולר שהיו הר־ווחים של מכירות הנשק, הופנו אל הקונטראס.

הוא הגן על תפקידו בשערוריה והאשים כי הוא ואחרים שהיו מעורבים נפלו קורבן ליבבירות, נטישה' מצד פקידים בכירים בממשל רייגן.

סקורד אומר כי כספים עבור מורדי ניקראגואה הופקדו בחשבון בבנק שוויצרי על שם חברה מפנמה ושמה "לייק ריזורסס אינק.", בה שלט שותפו לעסקים של סקורד, אלברט חכים, יליד איראן.

הוא אמר כי ההכנסות ממכירות הנשק לאיראן הופקדו באותו חשבון.

מותו של ויליאם קייסי — האם יוטלו עליו האשמות כולן?

ויליאם קייסי, שמת ביום רביעי בגיל 74, היה אדריכל הסיוע האמריקני למורדים אנטי־קומוניסטים בעולם המתפתח. מייד לאחר שנתמנה לתפקיד ראש סוכנות הביון המרכזית, החל ארגון זה להגיש. סיוע צבאי ושירותי הדרכה ללוחמים האנטי־סנדיניסטים בניקאראגואה המבקשים להפיל את הממשל השמאלני בארצם.

כאשר החלו להתפרסם ידיעות על כך בעתונות, זה עורר את זעמם של חברי קונגרס, שאמרו כי הממשל האמריקני חייב היה לקבל את הסכמת הוועדות המתוקקים לצעדים מעין אלה.

הקונגרס הישעה את הסיוע לקונטראס ב־1984 ואז נתן קייסי גיבוי לתוכנית של הבית הלבן לאפשר סיוע אלטרנטיבי ללוחמים האנטי־קומוניסטים על ידי הפעלת מדינות אחרות ואזרחים פרטיים שיספקו ציוד צבאי למורדים.

סוכנות הביון המרכזית בהנהלת קייסי העבירה סיוע גם לקבוצות של מורדים באנגולה ובאפגניסטאן. בין השאר צוידו מורדים אלה בטילי נ.מ. מדגם "סטינגר".

סוכנות הביון המרכזית ביצעה פעולות נגד המנהיג הלובי מועמר קדאפי ונגד הממשלה המרכסיסטית בקמבודיה, על פי דווחים שפורסמו ברבים.

קייסי חשב כפי הנראה שאי

לעומת אלה שמתחו על קייסי ביקורת חריפה, אמרו מקורביו כי הוא הצליח לשפר את יכולת הני־תוח של סוכנות הביון המרכזית. בתקופת כהונתו מציינים את דבר הדיוק של המחקרים שנעשו על ידי עובדי סוכנות הביון המרכזית על מוקדים המעוררים דאגה ברחבי תבל. סוכנות הביון המרכ־זית התנבאה בצורה מדוייקת בקשר עם אי אלה התרחשויות בעלת חשיבות מרכזית כגון הפ־לישה הישראלית ללבנון ב־1982.

מותחי ביקורת עליו בקונגרס אמרו שיחסיו עם הקונגרס היו הגרועים ביותר של מישהו מבין ראשי סוכנות הביון המרכזית מאז הוקמה סוכנות זו לאחר תום מלחמת העולם השניה.

הוא האשים את חברי ועדת המודיעין של הסנאט כי הם מד־ליפים מידע רגיש לעתונות ואילו חברי הוועדה מצידה האשימו אותו בהנהגה כושלת.

רק לעתים רחוקות נתן ראיונות לנציגי העתונות אך פעם במהלך שיחה עם כתב הוא אמר על סוכ־נות הביון המרכזית "זה המנגנון היעיל ביותר של ממשלת ארה"ב".

קייסי טען בשעתו שידע אך מעט על מכירות הנשק לאיראן ושלא היה לו כל קשר להעברת מיליוני דולרים ל"קונטראס".

בעקבות הפרשה הוצגה הד־רישה שיתפטר מתפקידו. מתנגדיו אמרו שמי שעמד בראש סוכנות הביון המרכזית חייב היה לדעת פרטים על הפרשה ואם ידע, יתכן כי פעל בניגוד לחוק.

איש העסקים הישראלי תרם תרומה נכבדה ל"קונטראס"...

"החברה שבבעלותי היתה חייבת לישראל 800 אלף דולר", סיפר הגנרל בדימוס סקורד. "אולם, הישראלים לא ביקשו ממני שאחזיר להם אותם. הכסף הזה, ככל הידוע לי, הוצא לצורך תמיכה בקונטראס ומר שווימר הישראלי, תרם להם איפוא תרומה נכבדה, אולי שלא בידיעתו", המשיך ואמר העד.

סקורד סיפר עוד כי היתה לו "עמדת פיקוד" מיוחדת בתל־אביב, ממנה פיקח על הטיסות ומטען שיצאו מלוד לאיראן. "אני הייתי בתל־אביב ואילו מקפרליין, נורת' ועמירם ניר היו בטהרן".

הנלהב ביותר במגעים עם האיראנים היה עמירם ניר — והוא זה שטען בשם האיראנים שאנחנו, האמריקנים לא מתייחסים די ברצינות לעיסקאות.

סקורד סיפר לחוקריו כי אוליבר נורת' סיפר לו בהזדמנות שאמר לרייגן: "כמה מוזר ואבסורדי הדבר שחומייני הוא זה התומך כספית בקונטראס". אם תתברר אמירה זו כמי שאכן היתה — אין בכלל ספק שרייגן לא אמר אמת...

אלה פעולות רגישות, כגון מכירת הנשק לאיראן, יש לבצע בעזרת קבוצה קטנה של עובדים אנשי המועצה לבטחון לאומי בבית הלבן. הוא ביקש להמנע מהתייעצות עם הקונגרס, מאחר שחשש מפני הדלפות ומתנאים שיגבילו את היקף הפעולות.

אך לאחר שנודע על התוכניות לספק נשק לאיראן ולהעביר סיוע לקונטראס בניגוד להחלטת הקונגרס, גברו הקריאות להטלת הגבלות קפדניות יותר על הגופים שמבצעים פעולות חשאיות.

קייסי נהנה מהשתתפותו בתיכנון פעולות חשאיות. לעתים קרובות הוא טס לבירות זרות כדי להיפגש עם סוכנים בזירה, על כך מסרו מקורות מודיעיניים.

העתון "ניו יורק טיימס" דיווח שהוא חתם על מזכרים של סוכנות הביון המרכזית באות "סי" כדוגמת האיש האגדתי "אם" מי שעמד בראש השירותים החשאיים הבריטיים בספריו של ג'יימס בונד.

אך קייסי חלה ובחודש דצמבר נותח כדי לסלק גידול סרטני ממוחו. הרופאים ציינו אז כי לא עלה בידם לסלק את הגידול כולו. לקראת סוף ינואר 1987 הגיש קייסי את התפטרותו.

קייסי היה פרקליט שהפך למיליונר. הנשיא רייגן מינה אותו למנהל סוכנות הביון המרכזית ב־1981 תוך התעלמות מהטענות שאיש זה גורם ל"פוליטיזציה" של הסוכנות.

תאילנד רכשה נשק סיני במיליוני דולרים

פקינג — תאילנד רכשה נשק סיני במיליוני דולרים, ובכיהוד טנקים בהם "טי־69", במהלך ביקורו בפקינג של ראש המטה הכללי של צבא תאילנד — על כך נמסר ממקור דיפלומטי מהי־מן.

הגנרל התאילנדי הזמין בסין כמה עשרות טנקים מדגם "טי־69", צוללות הגנה אנטי אווירית וכמות גדולה של פגזים לתותחים של 130 מ"מ.

רכישות אלה נעשו בתנאים פיננסים מועדפים ביותר.

סין הציעה את הציוד הצבאי במחירים שאינם עולים על 75 עד 90 אחוז ממחירי השוק. נוסף על כך מוכנה סין לספק את הנשק באשראי לטווח ארוך. (ע"צ)

אסיר עולם מבקש תנאי מאסר "על פי תקדים ואנונו"

אסיר עולם שהורשע בפרשת רצח לפני 9 שנים, עתר באחרונה לבית המשפט המחוזי בבאר שבע וביקש תנאי מאסר על פי "תקדים ואנונו". בין היתר הוא מבקש לאפשר לו להשתמש בווקמן, כפי שהותר למרדכי ואנונו.

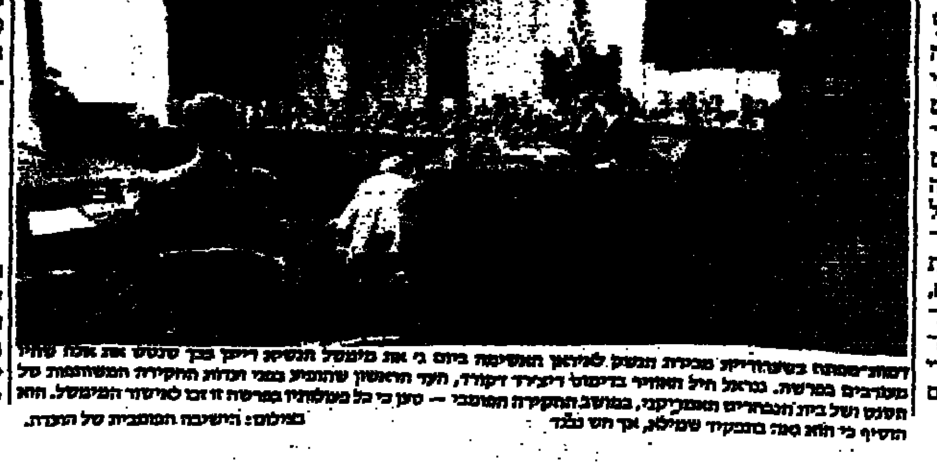

דמות־מפתח בשערוריית מכירות הנשק לאיראן האשימה ביום ג' את מימשל הנשיא רייגן בכך שנטש את אלה שהיו מעורבים בפרשה. גנראל חיל האוויר בדימוס ריצ'רד סקורד, העד הראשון שהופיע בפני הועדות החקירה המשותפות של הסנט ושל בית הנבחרים האמריקני, במושב החקירה הפומבי — טען כי כל פעולותיו בפרשה זו זכו לאישור המימשל. הוא הוסיף כי הוא נפגע בתפקיד שמילא, אך חש נבגד
בצילום: הישיבה הפומבית של הועדה.

בס"ד אולם חדש בירושלים
במרכז העיר רח' יחזקאל 38
אולמי חדווה
• חתונות • בר מצווה • בריתות • כנסים • אירועים • שבע ברכות • ולשבתות
● אולם עד 400 מקומות
● אולם ממוזג ומהודר ביופיו
• חניה • תחבורה סדירה עד לאולם
להזמנות להתקשר בימים א'־ה בכל שעות היום טלפון 02־810296
אולמי חדווה כל אירוע חויה
ברכות לפתיחת אולמי חדווה

בית הבטיחות הירושלמי
ירושלים רח' יחזקאל 8
טל. 285055 287306
עלו והצליחו

"שלוה" שלטים וחותמות
חריטה על עטים ומתנות
חותמות גומי — חותמות מתכת
חריטת שלטים על פליז אלומיניום ופלסטיק
גזור אותיות בלוטות ממתכת פרספקס ועץ
מתקנים ומיצדים לוחות זכרון והנצחה
טל. 248829 מיקוד 94344
ירושלים רחוב יהודית 2, שוק מחנה יהודה
מלא חופניים ברכות

• חותמות • שלטים • דפוס
רח' יפו 47. טל. 02־221810
ברכת ה' היא תעשיר

וילשטיין בע"מ
יפו 30. טל. 02־231774
דיהוט וציוד משרדי
מלוא הטנא ברכות

אמנון אהרונוב
סוכנויות מזון טל. 825861
רח' אדוניהו הכהן 5 ירושלים
ברכת הצלחה ושגשוג

מילר את כהן משרד להנהלת חשבונות
רח' שאול המלך 32 - סנהדריה טל. 819318
שפע ברכה והצלחה

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

תשבץ/ מס' 59

פרשת אחמ"ק

מאת **אבינועם שולב**

בין הפותרים נכונה יוגרלו פרסים. על הפתרונות להגיע למערכת תוך שבוע. את הפתרונות יש לשלוח על גבי התרשים המודפס בעתון. המען למשלוח פתרונות: "המודיע" — תשבץ מס' 59, ת.ד. 1306, ירושלים 91012.

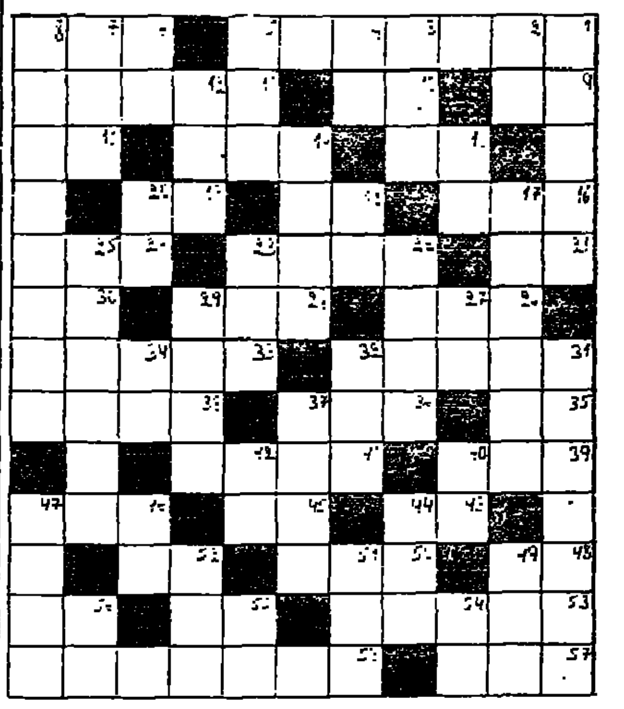

מימין לשמאל:
1. עזאזל; 6. מהוה, גליל; 9. הבר; 10. צני; 11. שגר כיון; 13. תל; 14. משל, שלט; 15. הזר; 16. נבואה; 18. נב; 19. ילדים קטנים; 21. בבקשה; 22. יחידה מתוך רשיכת דברים; 24. רצון; 26. כסופים, תשוקה; 28. מגדולי אמוראי בבל; 30. בית הבליעה; 31. צפור שיר ממשפחה הפרושיים; 33. מנביאי ישראל; 35. בלל בצק ומים; 36. למטה; 38. פוגע בכטורה; 39. מין פרח; 41. כנר לקבר; 43. ענף; 45. שאינו יבש; 46. מזומן למועד קבוע; 48. קנים יבשים של תבואה; 50. בגידה באמון; 52. מלת שאלה; 53. שטיח ששמים מתחת לאוכף של חמור; 55. בת קול; 56. בתוכו; 57. מין מס; 58. מדינה ביבשת אמריקה.

מלמעלה למטה:
1. צבע אדום כהה; 2. רשעה, מעשה שלילי; 3. בהמת בית; 4. צח, נקי; 5. רסוה; 6. צורה, אופן; 7. משמות האריה; 8. ציור או סימנים חרותים בעור האדם וממולאים צבע; 12. גרגרים בודדים של ענבים שנשרו מהאשכולות בשעת הבציר; 13. יהיר; 14. כנוי לשד שעובדי אלילים קדמונים עבדו לו; 17. קרוב משפחה; 18. נכרי; 20. מלכודת; 22. בשר קרבן שנאכל לאחר זמנו; 23. שחיטה; 25. מים זורמים שנקוו ממי הגשם; 27. מקום שדורכים בו את הענבים לעשית יין; 29. חמרים שנשחקו לגרגרים זעירים; 31. ארון מתים מאבן שהיה נהוג בימי קדם; 33. צמח בשם ריחני; 34. כהן מסרים; 37. תינוק, ילד רך; 40. חית טרף; 42. מרכז הצבצים; 44. תרומה; 46. תל חרבות; 47. השתייכות למשפחה מסוימת; 49. פציעה בעור; 51. עכשיו; 52. אינדקס; 54. עני; 55. כן; 56. תבואה.

בהגרלה שנערכה בין פותרי תשבץ מס' 57 זכו:
1. אליהו יזן — ירושלים
2. רחל לוי — ירושלים
3. צדוק אהובה — פתח תקוה
4. יהודית רוסט — ירושלים
5. רבקה זלושינסקי — ירושלים
6. אורי ניכובסקי — אשדוד
7. ישראל פרידמן — בני ברק
8. זילברברג — בני ברק
9. ליקי צלניקר — בני ברק
10 מיכל רפאל — קרית מלאכי

הפרסים: ספרים — מתנת תפוצה — הוצאה לאור ומרכז שיווק ארצי לספרי קודש — ירושלים: מלכי ישראל 6; בני ברק: חזון איש 15. הודעות ישלחו לזוכים.

פתרון תשבץ מס' 57

ד"ר יוסף מנגלה

(המשך מעמוד ח')

תיסו לנצל את מקורבותם האישית אליו כדי לזכות ביחס הוגן יותר. כפי שהעידו במשפט ארשודין מקורבות זו לא סייעה להם במ־אום, וד"ר קספסיוס שילחם אל המשרפות באותה אכזריות בה שילח את עשרות האלפים האח־רים. אחד מהעדים, ד"ר שלדינגר ליוש. שהיה גם הוא רוקח במק־צועו. סיפר במשפט שהכיר את קספסיוס ממקום מגוריו וכשהגיע אל הרמפה בה עשו את הסלקציה, ניגש אל קספסיוס וביקש כמנו להקצות מקום נוח יותר לרעייתו שאינה מרגישה בטוב. קספסיוס הצביע לו על מקום בו עמדו נשים נוספות, הד"ר שלדינגר אמר לאשתו שתעבור לשם. לאחר כמספר דקות לא ראו שם אף אחת מן הנשים שהלכו כמובן למוקד על קידוש השם.

עד נוסף הראה לידי"ר חבר השופטים כרטיס ביקור של קספ־סיוס עם חתימת ידו והחתימה שם אכן היתה דומה בהחלט לתמונת פניו של קספסיוס בעת עמדו למשפט.

כאמור לעיל, ד"ר קספסיוס כפר בכל ההאשמות שהועלו נגדו ובסופו של דבר יצא מן המשפט זכאי, למעט עונש קל ביותר שהוטל עליו.

אלה שהמציאו לנו את העותק הנדיר מן הספר "100 תמונות" שהודפס בעותקים בודדים ע"י ההוצאה הממלכתית של ההונגריה, מתפלאים על רושמי הקורות שלא דאגו להביא לידיעת הקהל והעולם כולו את האמת הפשוטה המובאת בספר הנמצא בידינו שד"ר ויקטור קספסיוס שימש כעוזרו של מנגלה ב"רמפה" בעת ביצוע הסלקציה, ויש בה, בעובדה זו, לשנות תה־ליכים רבים שכבר נעשו בחקר השואה. לדעת את אמות הסיפין של בתי המשפט וגם להצביע על הפרס שאינו ידוע: מנגלה היה ממוצא גרמני "טהור" ולא ידע כלל את השפה ההונגרית. הקצין שעמד ברמפה וביצע את הסלקציה, תוך כתן הוראות אכזריות בשפה ההונגרית היה ד"ר ויקטור קספ־סיוס.

אותו פושע מהלך כיום חפשי אי־שם ויד החוק עדיין לא התחה עליו. מי יודע, אמרו לנו האנשים שהמציאו את הספר לידינו, אם אי פעם ידע העולם מפשעיו הנוראיים של אותו רוקח.

את האמת, עכ"פ, לא ניתן לטשטש והיא כתובה שחור ע"ג לבן בספר מטעם ההוצאה הממ־לכתית של הונגריה.

בריטניה איתרה שלושה פושעים נאצים נוספים

לונדון. — בריטניה הודיעה כי גילתה את עקבותיהם של שלושה חשודים נוספים בפשעי מלחמה נאציים, החיים בתחום בריטניה, אך היא זקוקה להוכחות נוספות בטרם תוכל לנקוט צעדים נגדם ונגד שישה חשודים אחרים שכבר אותרו קודם לכן.

מרכז שמעון ויזינטל מלוס־אנג'לס הגיש בסתיו אשתקד לממשלה רשימה של 17 פושעי מלחמה נאציים החיים בבריטניה.

דוברת של משרד הפנים הבריטי אמרה כי שלושה מבין ה־17 מתו ו־5 עדיין לא נתגלו. (ע"ר)

העשן המתאבך מעל מתחם ערביים בעלתיים לאחר המתקפה על האזור שבכנסו לתוקפם השבוע.

"בית יעקב" בנווה אחיעזר:

(המשך מעמוד ח')

שהגיע ל־39 תלמידות. הספר כנראה גם על הנהלה החינוכית שניאותה לפתוח כיתה נוספת ההוצאות לא יכובו כלל ובלל בית הכיתות הגיעו התלמידות להשגים ניכרים בתוך הגבוה. כה שלא היו מצליחים להגיע ביכולה אחת, במפגה החינוכה.

[illegible]

כבר הארצות בקדושתה. ההשגחה הבורחה תוך ההגשה התנאי שאם יקיימו שביעה לא יגלו מן הארץ, התגנה בכיבת תוך הרגשה כוח־ בית, בלב הומה ובשפתיים חוש־ קת להדישת האורך בצירוף שיר ביסיפין וערגה לציון כמו "יפה נוף משוש כל הארץ" "אליך ארצי אשא נפשי".

בחלק השביעה עולה הבנות לבמה כאילו צגו זה עתה כאדמה לבנה ודווח כעב וטל כאשר באחר נקבה השאלה הנצחית "עד מתי" ... בה אבל הן לא נודע "לא נקצר". לכתבה זה מציגות התלמידות את התשובה הנצחית "וצמחה". והכל פורח ... הכיתה עושה כולה ירק ופריחה עטורה בשלל צבעים לברכת הבית.

וכן בתאר החלקים מציגות התלמידות את השטיטה בכל היקפה, בחלק האחרון, "גלות וגאולה". בתאורות אלו את חשכת הגלות וצבעית הקודרים המשת־קפים בבבל. ברבה, במצוקה ו־ סדרים אין קץ. סיבת הגלות בהוראה ברורה עקב שלא שמרו שביעית. אך יש תקווה.

כל בי שראה את המסכה ההריעב באופן יוצא מן הכלל. לאהרונה הוצרשה כאסור המסכה בורה, והיא עוברת להשאלה לכל מוסד הרך המעוניין בכך.

[illegible]

★ ערבי הורים התורמים להווי החינוכי ב"נווה אחיעזר" כולה

המנהלה איננה מוכנה הע־ין את סייעה הפעיל של בהלקה החינוך בעירית בני־ברק השמדה ליכוד המוסד בכל השטה לתק־ ציבים ולהומר זה.

ואם הזכרנו בהתחילה הדברים את הרושם הכבירה של ביתה ב"בית יעקב" בנווה אחיעזר לשכונה כולה אי אפשר שלא להזכיר את ערבי ההורים הכהק־ ימיים מדי מספר הדשים ובהם מופיעים מעובי המרצים המ־ שתתפים על נושאים העומדים ברומו של עולם. "בדרך כלל אנו מקפידים שלפחות הרצאה אחת תהיה גם בענייני חינוך ובכך לשתף את ההורים הכהבנים בפתרון בעיות חינוכיות אלו או ...

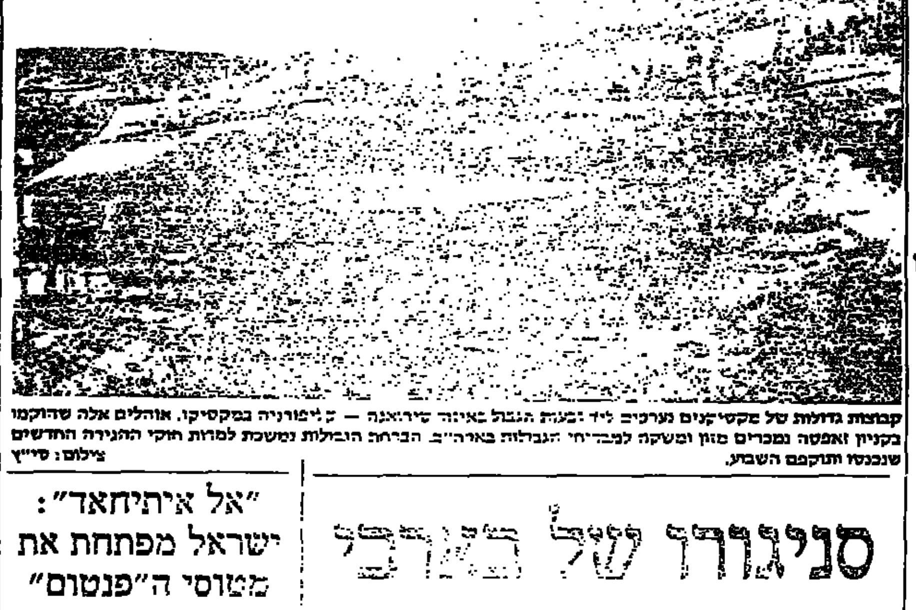

קבוצות גדולות של מקסיקנים מרכיבים ליד גבעת הגבול באיזור טיחואנה — קליפורניה במקסיקו. אוהלים אלה שהוקמו בקניון זאפטה נמכרים מזון ומשקה למבריחי הגבולות בארה"ב. הבריחה הגבולות נמשכת למרות חוקי ההגירה החדשים שנכנסו לתוקפם השבוע. צילום: סי"ץ

סניגורו של בארבי ידרוש את זיכויו

"ביצע פשעיו כשותף צרפתי־יהודי־גרמני"...

פאריס. — סניגורו של פושע המלחמה הנאצי קלאוס בארבי, ז'אק ורג'ס פליקץ', ידרוש את זיכויו במשפט הצפוי להיפתח בשבוע הבא בליון.

הסניגור ז'אק ורז'ס. קומוניסט לשעבר, סינגר בעבר על טרוריס־טים של חזית השחרור האלג'ירית. ורז'ס, שהאסלם, נעלם משך 8 שנים בין 1970 ו־1978, ואיש אינו יודע היכן בילה שנים אלה.

מאז שובו לצרפת, היה ורג'ס סניגורם של טרוריסטים צרפתיים של "פעולה ישירה" וכן של אי־ ברזים עבראלאלה. מנהיג "הסיעות הלבנוניות", שנשפט לא מכבר בפאריס.

הטקטיקה של ורז'ס היא לער־ער את בטחונם של עדי התביעה ובבית המשפט הוא איננו מהסס להשמיץ אותם או לאיים עליהם.

בליון הוא יהרוס את זיכויו של בארבי בטיעון כי לא היה אחראי למעשים, בטענה אלה, הוא ישען, הוא ... כמחבל ... [illegible]

לכן, יטען הסניגור, לא היה בארבי אחראי כלל ... [illegible]

אולם ורז'ס ... [illegible]

בין היתר ... [illegible]

⊕ מוסקווה — דובר שגרירות אפגאניסטן במוסקווה הכחיש ביום ב' ידיעה ששודרה על ידי רדיו איראן, לפיה נעצר באבראק כרמאל, מי שהיה בעבר האיש הראשון בצמרת האפגאנית. (ע"צ)

"אל איתיחאד": ישראל מפתחת את מטוסי ה"פנטום"

אבו־דאבי — העתון "אל איתיחאד" מוסר, כי ישראל מפת־חת כעת את מטוסי ה"פנטום" שברשותה מאז שנות ה־70.

העתון מוסר עוד, כי עבודות הפיתוח מתרכזות על חידוש הגוף שלהם והמערכות האלקטרוניות וכי הדגם המשופר ייקרא "פנטום 2000".

הקורות צבאיים מערביים מסרו ל"אל איתיחאד", כי טיסת הניסוי הראשונה של "פנטום 2000" תתקיים בקיץ 87. במקרה של ביטול פרויקט הלביא ישמש מטוס זה כפי הצפוי האמצעי העיקרי בפעולות הפצצות עומק, לצד מטוסי "אף־16". אותם תקבל ישראל עד שנת 2000. (צ"מ)

ערב הסעודית אינה מסוגלת להפעיל את מטוסי "האיוואקס" שלה

לונדון — התברר כי צהתות חיל האויר הסעודי אינם מסוגלים להפעיל את חמשת מטוסי מדגם "איוואקס" אותם רכשה ממשלת ערב הסעודית תמורת שישה מי־ליארד דולר ב־1981. באוה"ב —על כך כתב אתמול השבועון "ציינס דפנס וויקלי".

היה צורך להאריך את הזמן הדרכת הצהתות שנוחתם עם חיל האויר האמריקאי. מציין כתב העת. הוא כותב בין השאר כי תכנון דרך ההדרכה של הצוותות "עדיין בשלב של דיונים בין שתי הממשלות". (צ"צ)

תיפתח מחדש נציגות אש"ף בלוב

טריפולי — שליט לוב הקולונל מועמר קדאפי החליט לפתוח מחדש את נציגות אש"ף בטריפולי, שנסגרה ב־1983, בעקבות הבעיות הפנימיות של אש"ף במרד ניס.

קדאפי הודיע על החלטתו בשיחה שקיים בטריפולי עם אבו ג'יהאד, סגן מפקד כוחות אש"ף.

⊕ תל אביב, בנק המזרחי יצא במבצע הטבות לנוסעים לחו"ל שישלמו את היטל הנסיעות שלהם בסניפי הבנק ללקוחות ושאינם לקוחות.

במסגרת המבצע ינתן פטור מהלוט בעמלה על תשלום ההיטל בדולר, כמו כן הענק הנחה 60 אחוזים בעמלת רכישת מט"ח במזומן וכן הנחה 60 אחוזים על עמלת רכישת המחאות נוסעים.

המבצע החל בתחילת חודש באייר ויימשך בחודשי הקיץ והוא מיועד לכל ציבור הנוסעים לחו"ל.

שבכמי צרפתי מציג רובוט מדגם ישראל בשם "האסף" שיוצר בליון הרובוט ישמש את כוחות הבטחון הצרפתיים לקראת פתיחת משפטו של הפושע הנאצי הצרפתי בארבי בליון.

על השריד שאיננו

(המשך מעמוד ח')

מפני שהיה שלם בכולו. חיזכו שובה הלב, שבו קיבל את פני כל אדם נגלם כנופה של ירושלים; שנים רבות יתאבלו הבריות על ההסברת הפנים הנפלאה שנת־ קפהו כה מאז נעלמה דמותו מר־ חובה של עיר. ואפילו בשבועות האחרונים לחייו שדיבורו נפגם בגלל שטף דם מוחי, היה מדבר אל הבריות ואף מבקרי בחיוך האופייני שלו, שלא סר מכנו עד יכבו האחרון. ומהה יהירה היתה בו, היא "שנאת הבצע". לא רק שה־ תרחק עד קצה הריחוק מליהנות משל אחרים, אלא אפילו משלו התנזר. ומעולם לא ביקש תשלום ממישהו עבור עבודתו. והיו הבר־ ריות משדלות אותו לקחת שכר עבודה, והיו אף כאלה שניצלו אותו וקיפחוהו, והוא בודאי מלח להם. הוא אף התבטא פעם, שאם הבריות היו יודעות עד כמה הכיבה עליו עבודתו שיש בה משום סיוע בבנין ירושלים. היו מבקשים שהוא זה אשר צריך לשלם להם עבור עבודתו...

היתה אצל אבא הפרדה מר הלטה בין כה שהגוף מייצע על חולשותיו הטבעיות, לבין ההתע־ לות הנפשית. קר מזג היה מטבע ורק לעתים נדירות היה יוצא משלוותו: אולם ברגע שהתחיל להשית עם קונו, נתלהטו פניו והוא כולו כלבת אש, בבחינת "כל עצמותי תאמרנה". רחוק היה בכל מאוויים של העולם הזה ולהדא היו בעיניו, אולם נפשו יצאה לראות בגאולת השכינה ובהקמת כבוד שמים. ולא היה שום נושא חביב בעיניו, כזה של תנועת החזרה בתשובה. וכשה־ שיחה הגיעה על נושא זה, לא היה הוסף ביטוי התפעלות ושמחה על ההופעה המרנינה של "והשיב לב בנים על אבותם". והרבה יש לספר על פעילותו בנושא קירוב רחוקים, אלא שאין כאן המקום.

ועדיין לא סיפרנו כלום על מפעל "מתן בסתר" של עזרה למשפחות במצוקה, ועל אספקת דלק לחימום הבית למשך החורף, לאלה שאין ידם משגת, ועל עוד ועוד של תולדות חייו המופלאים של האיש שכל חייו עמדו תחת הטאיפה של "בלתי לה' לבדו". ולזכות לראות בחזרת השכינה לציון והתגדלות כבוד שם שמים בעולם.

והיה זה מנהגו של אבא, מדי שנה בשנה בערב פסח אחר חצות, להמנות עם החבורה המכובדת של יקירי ירושלים שהיו אופים בצוותא את המצות במאפית הלפרין שבשכונת כנסת; ומלווים את האפיה באמירת הלל, זכר להלל שנאמר בבית המקדש בשעת הקרבת הפסח. מעמד זה של אפי־ית מצות המצוה, שבו השתתפו מאז ומתמיד גדולי וצדיקי ירוש־ לים, היא חויה עמוקה לכל מי שהתנסה בה. פניו הזוהרים של אבא להטו כאשו של התנור, בשעה שהיה קורא את הפסוקים המתרונגים והוא נתמלא כיסופין ועריגה, שנזכה לשנה הבאה להגיד את ההלל בבית מקדשנו שיבנה מהרה, בהקרבת הפסח בקול המון חוגג.

אילו זכינו, היתה הפלתו מת־ קבלת; והיינו עולים יחדיו ברנה להר הבית איש למשפחותיו, ומקריבים את הקרבן המשפחתי בבית ה'.

ועכשיו שלא זכינו — באותה עת ובאותה שעה של אפיית מצות המצוה. נצטופפה העדה הקדושה מסביב לתלולית העפר המתחחה שזה עתה נחפרה, ובעינים דומעות התבוננו חליפות אל מול מקום מקדשנו החרב ועל הקבר הטרי, שבו הוטמן האוד שבחבורה הק־ דושה.

הכותב בדמע בנו שלמה זלמן

תושב הכפר טורעין נהרג בנפילה מגג

אחמד זרעיני, בן 25 מהכפר טורעין בבקעת בית נטופה, נהרג כתוצאה מנפילה מגג בית הספר המקומי.

כתב עתי"ם מוסר, כי לדברי המשטרה היה המנוח מוכר כמ־ עורער בנפשו. הוא התגורר בקירבת בית הספר. טיפס על גגו וכנראה מעד ונפל.

המשטרה פתחה בחקירה. (עתי"ם)

צוות מיוחד באשקלון לקליטת עולי בריה"מ

צוות מיוחד, בראשותו של ראש העיר מר אלי דיין הוקם ע"י הנהלת עירית אשקלון, כדי לעבד תוכנית לקליטת כ־1,200 משפחות עולי רוסיה בחמשת השנים הקרובות.

כשיחה עם עתונאים אמר מר דיין שהצוות בא בדברים עם משרד הקליטה והציע להפנות את העולים שירצו בכך, ישירות לעיר ולא דרך מרכזי קליטה. הצוות המקומי ישריין עבורם דירות דיספל בבעיית העבודה. כן יציע הצוות הקמת אולפן ללימוד השפה לא בתנאים של אולפן פנימייתי או מרכזי קליטה. (עתי"ם)

משרד התקשורת מחרים ציוד תקשורת בלתי חוקי

משרד התקשורת החרים ציוד תקשורת בלתי חוקי שאינו מאושר לשיווק המפולה בארץ.

בפשיטת פתע שערך משרד התקשורת בשיתוף המשטרה ותוך שימוש בצוותי חיפוש הוחרם ציוד תקשורת שאינו חוקי. הציוד שנתפס כלל בין היתר 15 משדרי טלויזיה זעירים וכ־20 טלפונים אלחוטיים שאינם מאושרים על ידי משרד התקשורת.

יש לציין שהפעלת הציוד הנתפס גורם להפרעה בקליטה ומכשירי קשר אחרים בטווח של מאות מטרים ויותר. לרוב המשווקים שנתפס אצלם ציוד לא חוקי לא היה כלל רשיון סחר לציוד אלחוטי. (עש"ת למ"ם)

לוח המודיע

דירות ובתים

ירושלים

למכירה

★ בהר־נוף, 5 חדרים בנטהאוז 4 חדרים + גג יפהפיות (02)713376 (02)538716.

★ הקודם זוכה! המ"ג 3 + מרפסת, דוד"ש, פלדלת, כניסה מיידית (02)864586.

★ בשמואל־הנביא (במחודשות) 6, יפהפיה ק"ד למשפחה גדולה 822232 $120,000 אחה"צ.

★ רמות, 3 + 2 מרפסות, 99 מ"ר, נוף, כיוונים. 57,000 (02)863305.

★ סנהדריה המורחבת 3½, 88 מ"ר ק"ב, דוד"ש ארונות, כיוונים 818407 בערב.

★ באזור־הבירה, 3 חדרים, נוחה ומרווחת, במצב מצוין, ק"ד + מעלית. (02)823742.

★ בסנהדריה, אופירה, 4 + פ"א, ק"ב, יפה, מרפסות, מחסן (02)810463 ,118,000.

★ ברמות ג' באיזור החרדי 3 חדרים + הול גדול 3 מרפסות פתוחות לחזית + מרפסת כביסה קומה שניה אפשרות לעוד חדר דוד שמש, סורגים, שני כיורים במטבח אמבטיה צבעונית, שטופת שמש, נוף מרהיב כיוונים מצוינים בנין סולל בונה טלפתים: 821060 - 828062.

★ ברמות ג' 3½ משופצת מאד + מחסן + מרפסת לסוכה ק"ב (02)865254 $68,000.

★ ליד גאולה ק"ק 2 גדולים + הול 62,000 "לפאייט־נכסים" (02)666218/9.

★ ברמות ג' 4 חדשה + מרפסת גדולה + 2 מטבחים, קומפלט (02)712273 (02)710831 בעבודה.

★ בק. קאמניץ 3 חדרים + פ"א + מרפסת סוכה, בעבודה - (02)584778, בבית - (02)528662 או - (04)442803.

להשכרה

★ בגאולה בשכ"ח 2 חדרים + מרפסת גדולה בפרטים לפנות טלפון (02)668444.

★ ברמות ג' 3 + מחסן, דוד"ש, הסקה, לתקופה ממושכת (02)228785 ובערב: (02)380437.

★ 3 חדרים + הול בבית־ישראל, ק"ק מול ישיבת מיר 819077.

★ דירת 3 חד' ניסנבאום 13 מרוהטת חלקית + הסקה + טלפון שכ"ח חודשי (02)232946.

ביקוש דירות

★ מעונינים לקנות דירה 3-4 חדרים באזור שכונות צפון ירושלים (02)536583.

★ דרושה דירת 4-5 לקניה באזור אנטסדורף, קרית צאנז החדשה (02)811329, בערב "ללא תיווך".

בני ברק

למכירה

★ 4 מרווחות ומאווררות ק"א כיוונים טובים במקום שקט ומרכזי (03)708442.

★ 3½ + תוספת ומרפסות 3 כ"א ק"א ע"ע, חזית בעזרא ליד ויז'ניץ (03)798692.

★ 3 חדרים גדולים ק"ב מסודרת ומטופחת במקום המרכזי והשקט ביותר + מטבח מאוד משוכלל + שני מזגנים + דוד"ש וכל הריהוט רק $97,000 לרציניים בלבד (03)707602.

★ בבן זכאי דירות מפוארות ומרווחות 5 חדרים + מעלית + פ"א + תוספות (03)783360.

עסקים ב"ב

★ למכירה מסיבות אישיות - בגדי ילדים ר"ע 112 ב"ב מלאי + ציוד + מוניטין כ־$27,000 (03)708003.

קייט

★ דרושה דירת 4-5 לחודש אלול באיזור אנטסורוף־צאנז (02)811329 בערב "ללא תיווך".

ערי הארץ

קרית הרי"ם לוין ת"א

★ למכירה דירה יפהפיה 3 חדרים בשלב א' קיד, חזית + דוד"ש + טלפון (03)317042.

אשדוד

★ למכירה דירה 3 חדרים ברובע ח' ק"א טלפון 58438־055.

מכירות

★ עגלת תאומים "פג" מצב מצוין טל: (02)868679.

רהיטים

★ ספריה + ויטרינה + בר פורניר 4.10×2.50×0.40 במצב מצוין 7000 ש"ח (03)701168.

שידוכים

★ לכל החוגים ולכל הגילאים מכל הארץ 5741123־03 כל היום!.

שמלות חופה

★ מזל־טוב! הגיעו שמלות חופה מקסימות מאירופה בכל המידות (03)785363.

עבודה

★ מזכירה לחצי יום. שרות גור, תיקון מוצרי חשמל ביתיים. (02)383073.

★ מעונינים בעבודה משרדית/קופאית עם נסיון לחצי יום. (02)823181.

★ מזכירה גרפיקאית למשרה חלקית / למשרד פרסום חרדי, לפנות לת.ד. 5382 י־ם בצירוף קורות חיים.

★ מגיה מומחה ומנוסה מעונין לקבל עבודות קבועות ירחונים וכדו' (02)820617.

★ מקבלת עבודות תרגום עברית אנגלית כולל תקתוק, בעלת נסיון (03)703147.

מהנעשה בעולם המחשבים

תחרות בין ענקי היצרנים של המ־חשבים בארצות הברית

תחרות קשה בין ענקי החברות המייצרות את המחשבים, האיטה את ההתפששות שהורגש לאחרונה בענף זה.

הרווחיות מייצור המחשבים, למרות הגידול בשיווק מצרך זה, עדיין לא באה לידי ביטוי ואף חלה ירידה מסויימת.

חידושים רבים בענף המחשבים נרשמו לאחרונה. הרי כמה מהם.

"שבב" זכרון חדש

בניסוי משותף של אוניברסיטת "קיושו", וחברת "היטאצ'י", הופעל בהצלחה בפעם הראשונה, שבב זכרון חדש, המכיל כמות מידע השווה לדיסק בעל קיבולת גדולה.

לדברי אנשי האוניברסיטה, הטכנולוגיה החדשה מתבססת על העברת זרם חשמלי על פני סרט צילום מגנטי, מה שמאפשר מיצוע גדול מאד של יחידות הזכרון, התופסות בדרך כלל שטח בגודל כגודל ארון־בגדים.

דוברי חברת "היטאצ'י" היפאנים אמרו, כי לדעתם, בתוך כחמש שנים ייצאו לשוק שבבי זכרון זעירים, שיוכלו להכיל מידע בנפח של 1 ג'יגה־בייט (מיליארד תווים) לכל סמ"ר, צפיפות הגדולה פי אלף בהשוואה לרמת הצפיפות הגדולות ביותר המקובלות כיום.

"סוני" היפאנית רכשה כונים בארה"ב

התעשיה האמריקנית קיבלה זה זמן רב על הצפת השוק בארה"ב בשפע של מוצרים יפאניים, בשעה שהחברות היפאניות נמנעות מקניית מוצרים אמריקניים. בימים אלה חל מיפנה ראשון בתחום זה, כאשר חברת "סוני" היפאנית רכשה מיצרנית המחשבים האמריקנית "קנטרול דאטה" כונני תקליטים למחשבים בשווי של 80 מיליון דולר.

מדובר בכונני תקליטים קשיחים בקוטר 5.25 אינץ', שישולבו בתחנות העבודה של מחשבי המיקרו מתוצרת "סוני" בחלקי העולם.

זהירות! מחשב אישי מחשמל

יצרנית המחשבים הבריטית הנודעת "אמסטראד", ספגה מכה קשה, לאחר שלקוחות רבים שרכשו בחברה את המחשב "אמסטראד 1512", התואם ל־"י.ב.מ. פי.סי., התלוננו על כך שהמפסק הראשי השנאי של המערכת אינם בטיחותיים, ועלולים לחשמל את המשתמשים.

לדברי השבועון הבריטי, "פי.סי ביזנס", התגלה כי המחשב נעדר הארקה, והשימוש בו מסוכן.

כתב שבועון המחשבים ציטט את סטפאן וורד, הממונה על מערכות המחשבים בארגון החלל הבריטי, באומרו כי הוא החזיר לחברה את כל המחשבים מהסוג הזה, וכי הוא ממליץ לכל לקוח שרכש את המערכת לעשות כך.

נראה כי יצרנית המחשבים הבריטית תיאלץ לתקן את המיפגעים הבטיחותיים, או שהיא תסבול מירידה תלולה במכירותיה.

בסין — המחשב הגדול בעולם

שבועון "צ'יינה קומפיוטרוורלד", מרשת שבועוני המחשבים האמריקנית הגדולה, מדווח כי מכון המחשבים המזרח־סיני הודיע על מחשב חדש, הגדול ביותר בסין.

מדובר במחשב מרכזי, פרי פיתוח סיני, התואם את מחשב 8060 של י.ב.מ., והוא פועל במהירות עיבוד של 1.2 מיליון פעולות מדעיות בשניה. קיבולת הזיכרון של המחשב נעה בין 4 ל־16 מ"ב (מיליוני בתים).

העיתון מדווח בחצי חיוך על ה"מפלצת הסינית", שבהשוואה לתעשיית המחשבים המערבית, נחשבת בסין הכל למחשב בינוני בגודלו ובביצועיו.

מחשב חדש מתוצרת לורד סינקלייר

לורד קלייב סינקלייר, ממציא וגאון, הנחשב כאבי תעשיית המחשבים האישיים באיים הבריטיים, נקלע לפני כשנתיים לקשיים כספיים חמורים, ונאלץ למכור את חברת המחשבים הנודעת שלו "סינקלייר" למתחרה צעיר ואגרסיבי, "אמסטראד".

הלורד, שהיה מוכשר מאד בפיתוח של דגמי מטוסים זעירים ומחשבים אישיים זולים להפליא, לא הצליח בניהול הפיננסי של תאגיד המחשבים שלו. תמורת 8 מיליון דולר הוא מכר את חברתו למתחרים, שהצליחו לנשום לרווחה אחרי שנפטרו מיריב קשה.

בשבוע שעבר, פחות משנה לאחר שכולם ספדו לו, יצא הלורד המפחר בהפתעה, שהדהימה את תעשיית המחשבים המקומית: מחשב־יוד (מחשב מטלטל זעיר) חדש, הפועל על סוללות. מה שמפתיע במחשב החדש הוא מחירו: 304 דולר בלבד, כשליש ממחיר מחשבים נישאים אחרים בעולם.

מהירות של מחשב־על למחשב זעיר

חברת "סי.סי.איי" הוציאה לשוק שני מחשבי מיני חדשים, בעלי מהירות עיבוד בלתי מקובלת בסוג זה של מחשבים: 5 ו־8 מיליון פעולות חישוב אריתמטיות ב...שניה.

מחירו של הדגם המהיר יותר, 100 אלף דולר — לא כולל מסים ומכס, והוא יכול לאפשר עבודה של 192 מסופים הקשורים אל מעבד מרכזי ברזמניה.

למסירה

מלון ומסעדה

גלאט כשר

טלפון 22647־053

HATZOLAH הצלה

CHEVRA HATZALAH

נציגי מוסדות - חוגים - הצרות ומוסדות מוזמנים בזה ל:

כנס היסוד של חברת "הצלה" בארץ ישראל

מיסודם של "הצלה" דאורה"ב וארגון "יד לחולה" אר"י

שיתקיים בס"ד ביום ראשון, י"א אייר התשמ"ז (10 במאי '87) בשעה 8.30 בערב באולמי "מלכי ישראל" רח' מלכי ישראל 36, ירושלים

סדר היום:

פתיחה: ד"ר ד. אפלבוים מנהל חדר מיון "שערי צדק" מראשי "הצלה" בכיר רפואי ומגן דוד אדום

ברכות: מרנן ורבנן גדולי ומאורי הדור שליט"א - נציגי הישיבות
כ"ק האדמו"ר רבי לוי יצחק הורוביץ - מבוסטון שליט"א
מר חיים ויגוליק מנהל מגן דוד אדום י־ם
פרופסור א. דורסט יו"ר הכירורגים בארץ
ד"ר אלי י. שוסהיים חבר הנהלת "הצלה"

יעדים: הר' אלי פריד - סגן יו"ר "הצלה" ונציג "הצלה" דאורה"ב
הרב אלעזר גלבשטיין חבר הנהלת מד"א ו"הצלה"

סיכום: הרב שמעון גרמה מנהל "מגיל עוז" ומראשי "הצלה"

מנחה: הר' נפתלי נרינבלום - מנכ"ל

★ הכניסה אך ורק לפני הזמנה ★

לקבלת כרטיסי כניסה יש לפנות בדחיפות אל:

"יד לחולה": 248572, 249954 בשעות 5-8 אחה"צ הר' א. פריד: 412548, 272791, 382856

הרב ש. גרמה: 420614, 433105, 827570, 824469

במערכה לביצור היהדות בדורות האחרונים

בצלאל לנדוי

מנהיגי הריפורמה מעודדים ומעניקים גושפנקא לנשואי תערובת

הריפורמים והקונסרבטיביים ממשיכים במלאכת אבות ההשכלה להריסת חומת היהדות ★ וועידת ה"ראביים" הורסים לחלוטין את החומה המפרידה בין ישראל לעמים ★ הפקיד הבריטי בנטוביץ' מנסה לארגן טמפל ריפורמי גם בירושלים

"ברוך אלוקינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכנו". הברכה וההוראה להקב"ה שהבדילנו מן התועים, קדמה להוראה על קבלת התורה, שכן תנאי לקבלת התורה ולשמירתה הוא להיבדל מן התועים בדרכי החיים, וביחוד מאלה הרואים את תפקידם להטעות אחרים ולנתק אותם ממורשת אבות.

התורה תורת חיים היא לנו, והיא מכוונת את הליכותינו בכל אשר נפנה. זכינו ופוסקי הדורות האחרונים, ממשיכי שושלת הפוסקים בדורות הקודמים, נכנסים לעובי הקורה לברר את הבעיות החדשות העולות על הפרק, עם ההתפתחות הטכנית. תפקידם הנכבד של המשיבים ופוסקי ההלכה התבלט בתקופה האחרונה עם ההתפתחות התעשייתית והמצאות בשטח המדע כגון גילוי החשמל וכו' כאשר נדרשו להתאים את המציאות לתורה ולקבוע את ההלכה לגבי ההמצאות החדשות.

תורתנו תורת חיים היא, גם בבחינת אספקלריה לחיי התקופה, ובדורות האחרונים היא בבחינת אספקלריה בלתי מאירה. באשר פוסקי הדור שעסקו בכוון דרכם של שומעי לקחם להדריכם בדרך אבותם, נאלצו לדון ולהתריע על הופעות בלתי רצויות בחיי הציבור, שיש בהם פגיעה במורשת אבות. יחד עם הרבצת תורה לתלמידיהם נאלצו ליטול לידם את החרב החנית במאבק נגד מסלפי דמות היהדות לכל מגמריהם.

הסכנה לסילוף דמותו המקורית של העם היהודי חמורה ביותר, לאחר שנמצאו כמה "ראביים" ריפורמיים וקונסרבטיביים, אשר בשנות נעוריהם למדו בבית המדרש. שנו ופירשו וכיום הם מנצלים את ידיעותיהם לביטול מוחלט של התורה והמצוות. לא רק ביטול מנהגים בבית הכנסת או בבית, ויש ביניהם שהם בבחינת "מנהג ישראל תורה", והאחרון הכביד כאשר החליטו בוועידותיהם להרוס את כל הגדירות והמחיצות שהפרידו בין ישראל לשכניהם, לבולל בני עם קדוש בקרב אומות העולם. ואף להעניק גושפנקא הלכתית, כביכול, למעשי התעתועים שלהם.

מבחינה מסוימת יש לראות בזה את המשך התהליך שהחל בו משה מנדלסון, אבי אבות ההשכלה כראשונה שהניח יסודות העניקו למעשה גושפנקא לנישואי תערובת. בשעתם לא העיזו להביע את דעתם בגלוי, אך ברבות הימים העניקו גושפנקא רשמית לכך. מנדלסון הלוש מזג וחפרו כה היה בשחר ילדותו, ואביו סופר סת"ם שהתפרנס בדוחק, השתדל לחנך אותו על ברכי התורה. לפי המסופר היה אביו נוהג לשאת את הילד מעוטף בטליתו על שכמו לבית המדרש כדי ללמוד תורה, אולם לא זכה והציץ ונפגע. תורתו הפכה לסם מוות ופגיעתו היתה קשה לא רק בדורו אלא גם לדורות הבאים, אם ע"י ספריו ו"ביאורו" לתורה, הכולל סילופים וסטיות מדברי חכמים, ואם בהשקפות היסוד שהעניקו הכשר למגמת ההתבוללות כבר בימים ההם, לפני כמאתיים שנה, הבחינו גדולי התורה מרחיקי הראות את הסכנה במגמות השינויים. כאשר הביא לדפוס את ה"ביאור" גילו בין השיטין את מגמותיו הכפרניות. גדולי הדור ובראשם הגר"א מוילנא ובעל "נודע ביהודה", נמנו בין הלוחמים הנמרצים נגד מגמת ה"השכלה", יחד עם ראשי תנועת החסידות, שהשרישו את האמונה השלימה כחומת מגן נגדה.

סכנתם של חלוצי ה"השכלה" היתה מרובה ביותר, לאחר שנמצאו בודדים מיוצאי בית המדרש, מהם ששימשו ברבנות, מהם שעסקו בהוראה והם התיצבו לימינו בנסיונות לפרוץ את חומת האמונה. ראשית הפרץ בחומת היהדות היתה בשטח החינוך, מתוך ידיעה והכרה כי אם יצליחו לפגוע בחינוך הטהור, יוכלו להגיע את החומה המקיפה את בית ישראל המבדילה בין ישראל לעמים.

הסנונית הראשונה היתה קריאתו של נפתלי הירץ ויזל, מעוזריו של מנדלסון, בשעה שהשלטונות האוסטריים החלו בהריסת המחיצות בין ישראל והעמים לפני כמאתיים שנה ומעלה, פירסם יוסף השני קיסר אוסטריה, את "פקודת הסבלנות", שנועדה לבולל את יהודי גאליציה בין שכניהם הנוכריים. אחד מעוזריו של מנדלסון, נפתלי הירץ ויזל, התיצב לימינו ופירסם מחברת "דברי שלום ואמת", בה נתן תימוכין לטענותיו של הקיסר פראנץ יוסף, שיש להאיר את "חשכת הבערות" שיהודי גאליציה נתונים בה.

ויזל ניסה את כוחו בויכוח עם גדולי התורה שהתנגדו לדעותיו, אולם מחוץ לתמימים ספורים, הוצאו ספריו מקרב המחנה. בספורי חסידים נמסר על הרבי ר' אלימלך מליזענסק, שהרגיש ריח רע בחדר שבו היה ה"ביאור", ורושם הדברים מציין את הסיפור "הפלא ופלא עד כמה צריכים להתרחק מאנשים המתקדמים".

בד בבד עם אבות החסידות התיצבו כנגדו גם הגר"א מוילנא, ובהתאם למסורת שמקורותיה מוכרים בספרנו "הגאון החסיד מוילנא" הורה לשרוף את כתבי ויזל ברחוב העיר. באחד מכתביו של וייזל בעצמו הוא מתאונן כי "בווילנא ובפראג — מקום מושבו של בעל נודע ביהודה — אחינו יושבים ובוכים וקוראים צום, ועת צרה ליהודים".

הזכרנו פרשים אלו מלפני כמאתיים שנה, כדי לציין כי התנועה הריפורמית, הן בצורתה הקיצונית והן בצורתה המתונה, כביכול, מה שנקרא קונסרבטיבית, מילאו לצערנו בהצלחה מרובה את מטרתה של ההשכלה, לבטל את הייחוד שבין ישראל לעמים, ובלשון פשוטה לקרב את התבוללותו של העם היהודי בקרב העמים שבני ישראל מתגוררים ביניהם.

מדרון ההידרדרות של התנועה הריפורמית

דרך ארוכה עברה התנועה הריפורמית, מאז נראו ניצניה על הזירה הציבורית, ואם כי בראשונה ניסו מייסדיה לשוות לה צורה של תיקונים ושיפורים מסויימים בצורה חיצונית של חיי הציבור, התברר בסופו של דבר כי כל נסיון לשנות ממורשת אבות מובילה להתבוללות מוחלטת, עד לאותה החלטה אומללה, שנתקבלה לפני שנה בדיוק, לפיה אין הבדל אם האב אינו יהודי או שהאם אינה יהודיה, הילד הנולד להם הוא יהודי, כביכול, ואין לך סילוף חמור יותר של המושג מורשת יהודית.

כאשר נוסד הסמינר של הקונסרבטיבים בארה"ב, צויין בפתח תוכנית הלימודים "צו השעה היא לעשות מאמץ כביר למען חיזוקה ושימורה של היהדות ההיסטורית". למעשה הפכה להיות גשר להתבוללות מוחלטת. לאט לאט ביטלו את כל מצוות התורה. בראשונה בעניינים הנוגעים לצורות חיצוניות של סדרי התפילה, ואחר כך החלו לבטל לגמרי את התורה והמצוות, ועתה גם לעניינים הנוגעים לקיום האומה בכללה.

עיון קל בהיסטוריה מלמד אותנו על ההידרדרות המתמדת במדרון הרוחני. אם בראשונה הנהיגו תיקונים וסידורים מסויימים בסדרי בתי הכנסת, להכניס כביכול את יפיפותו של יפת באהלי שם, לא ארכו הימים וההתבוללות הגיעה לשיאה. לא יאומן כי יסופר כי באחד ה"טמפלים" הריפורמיים, שבהם הונהגה לפני כ־150 שנה הדרשה בלשון לועזית, פורסמה אזהרה נמרצת למתפללים שאם יתפסו בעבירות כגון אכילת טריפות או מסחר בשבת, יוצאו מתוך הקהל וינתקו אתם כל הקשרים.

בעשרות השנים הבאות נמשכה ההידרדרות, גם ה"ראביים" בעצמם נכשלו בעניינים אלה, אולם המשיכו בכל תוקף לשמור על קשר עם בית ישראל, בהתנגדות לנישואי תערובת, ועד לפני תקופה קצרה, כיובל שנים בקירוב, היתה מקובלת ההנחה בקהילות אלו, הקונסרבטיביים והריפורמיים גם יחד, שכל המתחתן עם גויים יוצא מיד מתוך חברי בית הכנסת, ולא יובא לקבר ישראל.

בעשרות השנים האחרונות נמשכה ההידרדרות, ומשנראו ניצני נישואי תערובת החליטו ה"ראביים" לבצע גיורות כביכול, אם כי גם כל הצדדים, כולל המתגיירים, ידעו שהדבר נעשה כדי לצאת ידי חובה כלפי חוץ. עד כה לא היתה להם עזות המצח לבוא ולהחליט, כי אם האם לא נתגיירה, הרי כיון שאחד ההורים כגון האב לבדו, יצא מזרע ישראל, הרי הילד הוא יהודי ואין צורך לבצע שום גירות, וכאן הפירצה האיומה ביותר בהריסת הגדרים בבית ישראל. למרבה הצער אף פירסמו תזכירים שלמים, בהם הם מתבססים כביכול על מציאות, שבשבילה ניתן לוותר על ההלכה, שיסודה בתורה שניתנה מסיני. כיון שהם אינם מאמינים בתורה מן השמים, אי אפשר לבוא כבר אליהם בטענות, והרצועה הותרה לכל האסורים שבתורה.

רבי משה פיינשטיין מתיצב במערכה

בסכנה הזאת הבחין רבי משה פינשטיין, הכותב במריחות נגד הקונסרבטיביים, ולדעתו הם גרועים יותר מהריפורמים. אמנם גם הריפורמים פסולים לעדות, שהרי הם כופרין בתורה מן השמים (שו"ת אג"מ אה"ע ח"א סי' ס"ב) ובתשובה אחרת הוא קובע "ואין צריך להעיד עליהם שהם כופרים דסגי במה שמחזיקין אותו לכופר, ואין לך חזקה גדולה מזה שהם בשם רעפארמער וקאנסערוו "כולם כופרים מינים, אפיקורסים, מסיתים ומדיחים".

ואחרון הכביד — הוא קובע — במלחמתם נגד הצעת החוק "מיהו יהודי", ואנו מצטטים את לשונו "והדבר אחרון שהם עוד חזקו ידי הכופרים הרשעים שבכנסת דא"י, להחשיב נכרים גמורים ליהודים, ובכך — הוא מציין — הראו כבר שאין רצונם להיות מחלק מישראל, מאמינים בני מאמינים, שמסרו נפשם על התורה ומצוותיה ורוצים שיתערבו בני ישראל עם הנכרים ח"ו".

להלכה הוא פוסק שרב קונסרבטיבי המשמש בבית כנסת שלהם פסול לעדות, ורק אם ישנם שני עדים כשרים בשעת הקידושין שהוריעו שהם עדים יחידים, רק אז הנישואין תופסים "והרב עצמו כמאן דליתא" (שו"ת אבן העזר, ח"א, סי' ע"ו).

בעשרות תשובות הוא דן בצעדים ההכרחיים כדי להתרחק מהם ובאחד מתשובותיו הוא קובע "מעצם הדין צריך להתרחק בכל האפשר מאלו הקאנסערוואטיוון, שהם גם כן כופרים בהרבה עיקרי הדת ובהרבה מצוות התורה, ורוב ראבייס שלהם מסיתים ומדיחים לכפירה ולחילול שבת ולעוד הרבה עבירות חמורות, ואין חלוק ביניהם ובין כל מיני כופרים, והם נעשים גרועים מיום ליום". "ורוב ראבייס שלהם מסיתים ומדיחים לכפירה ולחילול שבת, ולעוד הרבה עבירות חמורות כגון מנהגי הרשע של הקונסרבטיביים להתפלל בתערובות אנשים ונשים ולהתפלל על המיקרופון "ורוב רובן הם כופרים בכמה עיקרי הדת, ועוברים בכמה איסורים מדיני שבת וגזה החמורים, וצד איסורים, ואין חילוק ביניהם ובין כל מיני כופרים". בתשובותיו מודגשת מודעתו לסכנות של התנועה הקונסרבטיבית באשר "רבני תנועה צעירים חובשים כיפות וקשה להבחין בינם לבין אנשים דתיים".

כ"ק האדמו"ר מבוסטון זצ"ל ח"ס, הטוען נגד הסכנה הקונסרבטיבית, כי בארה"ב הגיעו לפשיטת רגל, אין להם כל עתיד, הם יודעים עובדה זו. נכון, מבחינה מספרית הם מהווים עדיין חלק גדול מן הקהילה היהודית בארצות הברית, אבל מן הבחינה האיכותית, מבחינת מעמדם ביהדות ארה"ב, הם פוחתים והולכים. יותר ויותר מבין אלה הקשורים אליהם מאבדים את העניין בנושאים יהודיים, ומסתפקים בביקורים בקרים ב"טמפלים", בהזדמנויות חגיגיות או משפחתיות והנו לא. ה"טמפלים" המפוארים עומדים על ידם ריקים, והם מנסים למלא אותם בגויים גמורים.

אם במשך עשרות השנים הראשונות לפעילות הקונסרבטיבית היו עוד שינויים מסויימים ביניהם ובין הריפורמים, ביחוד כלפי חוץ, הרי במשך השנים האחרונות ניכרת הידרדרות, ולחרפתינו הם מתלבשים כביכול איצטלא הלכתית כביכול. לאחר שביטלו את כל המצוות שבתורה בעניני שבת, טהרת המשפחה, מאכלות אסורות וכו', הגיע תורם של נישואי התערובת. ועדה של "ראביים" אף פגעה באחד מיסודות היהדות, בהחלטה שאם אחד ההורים, האב או האם, הוא יהודי, הרי הילד הוא יהודי כשר. הריפורמים, שקיבלו החלטה כזו עוד לפני שנים מספר שבה אם אחד ההורים, האב או האם, הוא יהודי, הרי הילד הוא יהודי לכל הלכותיו, למרבה הצער, הם ניסחו את ההחלטות לסמא את העינים. וקובעים כי לאחר "שקלא וטריא" הגיעו למסקנה האמורה, ההורסת לחלוטין את החומה שבין ישראל לעמים.

באחת מועידות הרבנים שנערכו בארה"ב נמסרו מספרים מדהימים על היקף ההתבוללות. לפי הערכה הרי בעוד כארבע עשרה שנים, בשנת 1900, יהיו בקרב יהודי ארה"ב 750,000 נפש הפסולים לבוא בקהל. מהם יהיו 350,000 גויים גמורים, שנתגיירו ע"י הריפורמים והקונסרבטיביים ולגיוריהם אין כל תוקף. כמאתיים אלף בנים להורים מעורבים, שאמם לא נתגיירה כהלכה ועוד כמאתיים אלף בנים לאמהות, שנתגרשו ע"י הרבנים הריפורמים, וכיון שגיטיהם אלו לא נערכו כדת וכדין מבני ישראל, והנשים התחתנו ללא גט כשר, הרי בניהם ממזרים גמורים ולא יבואו בקהל.

הרב טיין מתריע על הסכנה הנשקפת

הרב פנחס מרדכי טיילר [illegible] הוא אחד ממנהיגיה הבולטים של אגודת ישראל בארה"ב עוד לפני כארבעים שנה [illegible] בועידה מכוננת שהתקיימה בארה"ב בשנה [illegible], ומאז ועד עתה הוא אחד הרבנים הבולטים בהנהגת היהדות החרדית בארה"ב. בועידה האחרונה של אגודת ישראל נבחר לה לשמש כיו"ר הנשיאות.

לאחרונה הגיע במיוחד לארץ הקודש, כדי להפנות את הציבור על הסכנה להידרדרות דכלכנה הריפורמית גם בארץ הקודש. רב פעלים הוא הרב טיין בהרבצת תורה כאחד מחלוצי שידורי התלמוד על גלי האתר, המביאים את דבר התורה לאלפים ולרבבות. כן הוא מגלה פעילות מרובה בשטח [illegible] היהדות מעבר לים הגדול. אולם לנוכח סכנת הריפורמה התפנה מכל עיסוקיו [illegible], כדי להתריע על הסכנה המאיימת על ארץ הקודש, עם חדירתם של הריפורמים וכן של הקונסרבטיביים שסכנתם מרובה הרבה יותר.

כל ישראל ערבים זה לזה

יהיו באלה שיבואו וישאלו: הרי הריפורמים והקונסרבטיביים הוציאו את עצמם מן הכלל זה עשרות בשנים. [illegible] אולם כאן יש להזכיר את דברי חז"ל "ישראל אעפ"י שחטא ישראל הוא". הערבות המחייבת כל אחד מבני ישראל לגבי חברו קיימת [illegible] לגבי כל אחד שיצא מזרע ישראל, ואין בידו להינתק מן העם, גם אם רוצה בכך. עלינו לעשות עד כמה שאפשר כדי להצילו מלרדת אל התהום הרוחני, אם כי ישנם דרגות רחוקים אחד מחבירו. ויש לעשות הכל למנוע הידרדרות נוספת.

בספרנו "הגאון החסיד מוילנא" הבאנו מסורת מופלאה על הגר"א, שראה אחד מתפקידיו לתבוע מכל פורקי העול, ובכללם גם אלה שנשתרשו ברשעם או שהוציאו את עצמם מתחום ישראל, לחזור למקורם. בספר "אבן שלמה", שהופיע לפני כמאה שנה ומעלה בוילנא, מביא המאסף מסורת מופלאה שהגיעה אליו על דברי הגר"א, באוזני אחד מתלמידיו על אפיקורס שהגיע לתהום השפלות הכופרית: "הנך רואה אותו — ציין הגר"א — הרשע הזה סופו ליתן דין וחשבון על שלא עסק במעשה מרכבה, אך כמה תלאות יעברו עליו וכמה צירופים יצטרך להצטרף בעולם האמת, עד שיגיע למדרגה זאת, שלא תחסר לו רק צפיית מרכבה".

בהזדמנויות שונות הביע את דעתו שגם המשומד חייב במצוות, כי ישראל אעפ"י שחטא ישראל הוא. ועליו לשמור את כל מצוות התורה, לכל פרטיהם ודקדוקיהן, ללא כל הוראת היתר. בשיחה אחת עם משומד הסביר לו הגר"א "בהמרה דהך לא פטרת עצמך משום דקדוק מצוה, והרי אתה כישראל גמור. כל מה שהרשעת והחטאת תקבל את העונשים הראויים לכל חטא, והכפירה לא תועיל לך, כי זרע אברהם אינו כלה".

"זרע אברהם אינו כלה" — קבע הגר"א לגבי קביעת מעמדם של המשומדים, אולם אותה החלטה שנתקבלה ע"י הקונסרבטיביים נועדה לבולל יהודים שיצאו מזרע ישראל עם גויים גמורים. כלומר אין צורך בגרות. הראביים שלהם אף הוסמכו לסדר את טכס ה"קידושין" יחד עם כמרים נוצריים. החלטה זו מכוונת למעשה לפגוע גם בזרע ישראל ולכן עלינו להתמודד נגד סכנה זאת בכל כוחנו.

נסיון להקים טמפל גם בירושלים

בהזדמנות שניה נספר על נסיון שנעשה עוד לפני כיובל שנים ומעלה, מצד היועץ המשפטי של ממשלת המנדט, נורמן בנטוביטש, הפקיד היהודי הבכיר ביותר בצמרת המשל המנדטורי, להקים טמפל רפורמי גם בירושלים. אלה הבקיאים בתולדות מאבקה של היהדות החרדית בשנות השלטון הבריטי, יודעים את חלקו של בנטוביטש בדחיקת רגליה של היהדות הנאמנה, ע"י מסירת מלוא הסמכויות לעניני המעמד האישי וכן הנהגת חיי הציבור בידי השלטונות הלאומיים שהרימו יד בתורת משה.

בשעתו, לא הצליח הנסיון לארגן טמפל ריפורמי בעיר הקודש והמקדש, אולם הנסיונות להקים אשרה בארץ הקודש נמשכים והולכים. והפעם בעידוד שלטונות המדינה. חוגי השלטון מעלימים עין למעשה מהחדרת מגמת השמד לכל צורותיה, ובענין זה אין למעשה הבדל בין שתי המפלגות הגדולות, "המערך" וה"ליכוד".

ה"מערך" אימץ למעשה את הקונסרבטיביים ואת הריפורמים, ומעניק להם מלוא הסימוכין, בהחלטות עידוד שנתקבלו בועידותיו האחרונות, ואף מסייע להם בתמיכה כספית, כדי לסייע להתדירהב בארץ הקודש, אולם גם הליכוד, המצהיר כביכול נאמנות למסורת, ובתקופות מסויימות סייעו ראשי הליכוד, ביחוד בתקופת עמידתו של בגין כראש הממשלה, בכמה משאלות דתיות, הרי כיום הם משתפים למעשה פעולה עם ה"מערך" בפגיעה מתמדת בערכי הדת.

אותו מבנה של האוניברסיטה המורמונית, מרכז להחדרת שמד בבית ישראל, המתנוסס על פסגת הר הצופים, ההחה ניצחת הוא לחלקם של מפלגות השלטון המערך והליכוד גם יחד. בהצבת אשירה באחת הנקודות הקדושות ביותר למקום המקדש בירושלים עיה"ק. אל יספרו לנו מעשיות ש"התוכנית אושרה כחוק", אילו באמת היו רוצים ומבינים לסכנה של היהדות ההיא, היו מוצאים את הדרך למנוע בשעתו את הקמתו, ואף כיום יש להם אפשרויות למנוע את הפעלתו, אולם לא איכפת להם כלל הצבת צלם בראש הר הצופים, נוכח פתח הבית.

ייתכן כי ניתן להפריד בין השמד המורמוני לבין חדירתם של התנועה הקונסרבטיבית והריפורמית המובילים לשמד, אולם יש הסוברים כי מבחינות מסויימות המורמונים המסיתים לשמד עושים את מלאכתם בצורה גלויה, בעוד שאלה הקוראים לעצמם "יהדות מסורתית", סכנתם מרובה יותר. באשר עלולים להימצא אנשים תמימים, ביחוד מחוגי בני המזרח, שאינם מודעים לסכנותיהם, ובכינוס אחד אף יעצו ראשי ה"עבודה" לריפורמים להגביר פעילותם, להחדור בקרב עולי המזרח, והבטיחו את עזרתם לכך.

מידת הערבות היהודית מחייבת אותנו לדאוג הן לאחינו הנתונים לסכנה זו בארצות הקודש, והן לאחינו שמעבר לים, כולל אלה הנידחים. מהם תינוקות שנשבו ומהם שלא זכו לקבל חינוך יהודי כל שהוא, והם משמשים טורף להעמולה הריפורמית לכל צורותיה. ועל הדרכים למאבק זה עוד נדון בס"ד.

הילולת רבי מאיר בעל הנס

מקורות, עיונים, פולמוסים ודברי אגדה, ליום ההילולא דרבי מאיר בעל הנס, בעיה"ק טבריה - י"ד באייר

למה נקראת שמה טבריה? שטובה ראייתה (מגילה ו.), ובתוס' פירשו שהיו שם גנות ופרדסים, ובמהרש"א (ח"א.) מוסיף ומפרש כי היו שם תלמידי חכמים, שכן היתה שם הסנהדרין בימי רבי.

הגליל כולו כסהר כמוס הוא, הרין עילאין אופפים אותו על כל מבואותיו והיקפו. שתי ערי הקודש בצורות בגליל, הלוא הן צפת הישבת בהר, וטבריה הישבה בבקעת גינוסר על כף ימא, בטבריה, למול ים הכינרת טמון התנא הק' רבי מאיר, הנקרא רבי מאיר בעל הנס ושם ביהמ"ד ובית הכנסת (גם האשכנזי וגם הספרדי) וכמו שכתוב תלמידין הקדושים סומכים ורי"ש במערה למטה.

★ קברו של רבי מאיר בעל הנס ★

מתי נודע לראשונה על קברו של רבי מאיר בעיה"ק טבריה? מתי נתגלה? וכיצד פורסם הדבר? דעות רבות מצויות בענין זה, ועפ"י כמה מהן נוכל להבין מעט מזעיר על מה הלכה קבעו את יום ההילולא שלו ביום י"ד באייר והרי יום פטירתו לא נודע...

לראשונה נזכר הקבר של התנא רמבה"נ בדבריו של הנוסע רבי שמואל ב"ר שמשון אשר עלה לארץ בשנת ד"א התקע"א (לפני 866 שנים) עם שיירת עולי־גולה עליה נמנו יותר משלוש מאות רבנים. בספר המסעות שלו (אשר אוסר בתוכו של מלך ירושלים) הוא כותב: "ומבית שאן הלכנו לטבריה, ולפני בואנו העיר ראינו קברו של רבי מאיר"...

גם הנוסע ר' מנחם ב"ר פרץ החברוני (אשר הגיע ארצה לפני שמונה מאות שנים ויותר) כותב ברשימת המסעות שלו: "... ומשם הלכתי לטבריה וראיתי חמי טבריה וכו', וראיתי קבר ר' חייא ובניו, ומשם הלכתי ובאתי למקום שרבי מאיר קבור שם אצל בית הכנסת שלו" וכו'. גם ב"איגרת יחוס האבות" לנוסע אלמוני (מלפני 400 שנה ויותר). וגם בספר "יחוס הצדיקים" להנוסע ר' גרשון משקרמילה (הודפס במנטובה הי"א שכ"א) מוזכר רבי מאיר כמי שטמון בטבריה ושניהם כותבים "אצל חמי טבריה — רבי מאיר"...

ענין קבורו של רבי מאיר בסמוך לחמי טבריה (כפי שאכן רואים היום) מוזכר גם ברשימה קדומה אשר כתב רבי שלמה דוראן (בנו של בעל התשב"ץ והרשב"ץ) ובה נאמר: "ירחוק מטבריה מול חמי טבריה קברו של רבי מאיר התנא הידוע כ"אחרים אומרים" מפני שלמד מאלישע אחר, והישמעאלים קורין אותו מאיר אלחנק, כלומר מאיר החנק" וכו'.

תלמידו של האריז"ל, רבי חיים ויטאל זיע"א כתב על רבו (ספר שער הגלגולים) כי הוא יודע קבר כל צדיק, ורח"ו מוסר בשם רבו, כי "ילדרום טבריה תוב"ב בלכתך אל מרחצאות של החמין יש שם קברות צדיקים... והם רבי מאיר ורבי ירמיה"... ועדיין מוסיף הרח"ו כי רבו האריז"ל לא אמר לו אך את זאת, כי אם הוסיף לומר לו ואף "הורה לו על רבי מאיר שהוא קבור מעומד כמו שאומרים העולם"... (וכבדרך אגב, כיום רואים גם את הציון של רמבה"נ בתוך ביהכ"נ שלו כשהוא בצורה מאונכת מקומה א' לקומת המערה... וסימוכין להאריז"ל - ש.ב.)

★ ★ ★

אלא, שעל מסורת זו יש עוררין, יש האומרים כי רבי מאיר התנא, ורבי מאיר בעל הנס תרי אינשי ניהו ואינם אותו אחד. רבי מאיר התנא קבור בטבריה ואילו רבי

מאת: שאול ברמן

מאיר בעל הנס קבור במקום אחר. באגרת יחוס האבות וגם בספר יחוס הצדיקים מוסרים את קברו של התנא ורבי מאיר בשני מקומות, בטבריה הינם מזכירים את רבי מאיר סתם, ואילו את קברו של התנא רבי מאיר "בעל הנס" הינם מוצאים כלל לא בטבריה כי אם בגוש חלב הסמוכה לצפת, ואפשר שגם הנוסע ר' שמואל ב"ר שמשון (הראשון שהזכרנו) מתכוין לכך שכן גם הוא כותב: "מצפת באנו לכפר גברתא ומצאנו שם קבר של רבי מאיר, וחזרנו לצפת...ומשם הלכנו לגוש חלב..." הרי שרמבה"נ לא קבור בטבריה, כי אם בכפר גברתא או בגוש חלב, וכבדרך אגב, מתי מצאו את הקבר? "כאשר הלכנו — כותב הנוסע ר' שמואל בר"ש — לעבר מירון לעשות הילולא בקברו של הרשב"י בל"ג בעומר וכמו ד' ימים קודם"... וא"כ הרי שאת קברו של התנא רבי מאיר מצאו ביום י"ד באייר, וע"כ אפשר כי לכן עשו הילולא ביום זה.

אל הדעה הזאת נוספת דעה אחרת האומרת כי ר' מאיר זה הוא ר' מאיר ב"ר יצחק ש"ץ בעל פיוט ה"אקדמות" שגם הוא היה מלומד בניסים... ואכן נוסע אלמוני בשנת רפ"ב כותב על כך: "וקרוב לקבר רע"ק בטבריה יש ציון של אבנים זקוף במישור ושם מתקבצים להתפלל ערב ובוקר ואומרים כי שם נקבר אחד ששמו ר' מאיר שנשבע שלא ישב עד כי יבוא שילה ונקבר מעומד"... וכו'. — ודעה זו דומה גם לדברי האריז"ל שאמר לתלמידו הרח"ו.

ברם, כנגד כל זאת, מצויה רשימה אותה כתב הנוסע ר' יעקב, אשר היה שליחו של רבי יחיאל מפריז ושם נמצא כתוב: בטבריה קבור ר"ע ותלמידיו, ור' חייא ושני בניו, ור' יוחנן בן זכאי ותלמידיו והרב כהנא והרב ר' מאיר בעל הנס למול חמי טבריה"... הרי שכאן כתוב בפירוש כי זה הטמון בטבריה הוא ר' מאיר בעל הנס הטמון למול חמי טבריה. — והוא הוא הקבר אליו עולים כיום במעלה הכביש ליד חמי טבריה ושם ביהמ"ד של רמ"ם...

★ קופת הצדקה ע"ש רבי מאיר בעל הנס ★

מאז ומתמיד, בכל השנים, נהגו ועדיין נוהגים כיום להשתמש בשמו של התנא רבי מאיר בעל הנס זיע"א לברכה ולהצלחה, מוסדות רבים, מאות ואולי אף אלפים מניחים אצלם קופת צדקה והיא הנקראת קופת רבי מאיר בעל הנס, שכן ידוע כי שמו מעורר רחמים ואף חסדים גדולים בעולמות העליונים. אשר ע"כ נתייסדה תפילה מיוחדת והיא הודפסה אף ע"ג הקופות השונות ובה מבקשים מהשי"ת לברכה ולהצלחה ואף המנהג לומר "אלקא דמאיר ענני"...

קופת הצדקה הראשונה בארץ ישראל להחזקת לומדי תורה בא"י היתה זו של החסידים ע"ש רבי מאיר בעל הנס, וכל זאת למה? יש מן הקדמונים אשר סמכו על דברי המדרש (קהלת רבה פ"ב) שם מסופר, כי ר' מאיר היה משתכר (שיין שמאלית) שלושה סלעים לשבוע. באחד היה קונה אש"ל, בשני היה קונה בגדים, ואילו את הסלע השלישי היה נותן לפרנסת החכמים, שאלוהו חכמים: ובניך מה תהא עליהם? קרא עליהם ר"מ את הפס' (באום צדיקים יהיה) ולא ראיתי צדיק נעזב וזרעו מבקש לחם... הרי כי ר"מ עצמו החזיק לומדי תורה בארץ ישראל — והיא הנותנת...

על רבי מאיר מספרת הגמ' (יומא פג:) כי היה דייק בשמא, דורש שמות, אשר ע"כ שמו שלו, ר' מאיר קא גרים להצלחה, בהקשר לכך אמר הרה"צ רבי משה מסאסוב זיע"א בספרו "תפלה למשה" כי בפרקי אבות פ"ו לפני דברי ר' מאיר אי' "ברוך שבחר בהם" — היינו בשמותם, כי שם הצדיק מושיע...

★ הזהרו ברבי מאיר ובתורתו... ★

מגדולתו של רמבה"נ מסופר רבות בתלמוד הבבלי ואף הירושלמי, ואין במסגרת זו כדי לספר ולכתוב את הכל ואולם סיפור אחד מיני אלף נביא כאן בכדי להורות כמה גדולים מעשי צדיקים שכן הצדיקים במיתתן קרויים חיים ויכולים ביותר להשפיע שפע ברכה והצלחה.

ביום י"ד באייר, היום הנהוג כיומא דהילולא של ר' מאיר בעל הנס בטבריה התקבצו ובאו מאות אנשים ליומא דהילולא, ותבוא אשה אחת ובנה החולה עמה, לפתע ראתה האשה שהבן מתחיל להכחיל, ואף נשימתו כבדה עליו. אז נתבהלה החולה לזעוק בקול רם: "אבא, ה' הושיעה נא, אלקא דמאיר ענני", כך זעקה ג' פעמים, אלא, שהבן שכב כאבן שאין לה הופכין ונראה כמי שמת, ניגשה האשה כמו ליבה אל הציון הקדוש וזעקה, הן זה בני יחידי ומה יהיה מעתה, לפתע נתעורר הילד וקרא אל אמו כי תביא לו מים. ובלכתם משם סיפר הילד כי בחלומו הנה סב זקן נותן לו ידו ומברכו לרפואה, ואף זאת זכר כי הזקן אמר לו ג' פעמים "אלקא דמאיר ענני" ומתוך כך נתעורר לחיים... (ספר המופים את רע"ן).

גם האדמו"רים בדורות עברו השתדלו לתרום לטובת רמבה"נ וקופתו בא"י ואף הכריזו ההרד בר"ם ותורתו, כלומר החזקת התורה ע"י הצדקה, בספר הזכות בחלק ההוספות (שנדפס זה עתה מחדש) מוצאים אנו במכתב י"ב מכתב אותו כתב מרן החידושי הרי"ם מגור זיע"א אל הרב דקראקא שיזהיר ויזהיר שלא לשנות ממעות הצדקה שתורמים לא"י לטובת ר' מאיר בעל הנס עבור צדקה אחרת.

★ הילולת רמבה"נ ביום י"ד באייר בטבריה ★

עצם קביעת ההילולא ע"ש ר' מאיר בעל הנס בטבריה ביום י"ד באייר (פסח שני) שרויה מאז ומתמיד במחלוקת ובמאבק חריף, בספר טעמי המנהגים (עמ' רס"ב) מביא דברים חריפים ונוקבים ביותר על יום ההילולא ביום י"ד באייר, יש מן החושבים כי ביום זה נסתלק ר"מ לישיבה של מעלה, וע"כ הוא כותב: "... באתי להעיד שיום פטירת התנ"א ר' מאיר בעל הנס לא נזכר בשום מקום. וחדשים מקרוב באו ובדו מלבם חג חדש, כאילו יום פסח שני הוא היא"צ של ר' מאיר בעל הנס, וידועה כותבים בזה שייסוד זאת בעסקם בזידא דמשנא והמב"י..." ע"כ.

גם הגאון האדיר. הראשון לציון, מוהר"ר אברהם אשכנזי זצ"ל בהסכמתו לקונט' "כבוד מלכים" (להגרי"ש העליר אב"ד צפת) מביא טעם לשבח על יומא דהילולא דרשב"י ואולם, לאחר מכן הריהו כותב: "וזה לא יכוה מזור על מה שחודשים מקרוב שמעתי שעושין על קבר התנ"א רבי מאיר בעל הנס זיע"א" וכו'. שכן החג אשר בדו מלבם הוא ואינו נכון".

ומן הנכון לציין כי בפעם הראשונה, כאשר נתייסד היא"צ על קבר רמבה"נ ביום פסח שני יצא הרה"צ איש האמת וכו' רבי מרדכי חיים מסלאנים זצ"ל בחד ריעות נגד המנהג המחודש הזה וכה הוא כותב על כך: "... ועשו מנהג אותיות גהנם... בפומביות ובתערובת כזה, שבודאי אין רוח התורה והחכמים האמיתיים הסכימים נוחה מזה וכו', לכבוד ולבטל המנהג הזה מכל וכל ולא יעבור על בל תוסיף בחג הבדוי הזה שהבריותים קראו לו החג הסמודרי, והוא באמת החג המסורסי שהוא מסורס מדעת החכמים וכו'. לכן כהיום הנני מוחים בהחג הזה ומגלים דעתינו בזה שלא באלה חלק יעקב, ושלום על ישראל עכ"ל.

אלא, שחכמי הספרדים בטבריה המזיגו את המנהג הזה לא בעבור יום היא"צ של התנ"א רבי מאיר בעל הנס כי אם בעבור חנוכת הבית שם, וכה הם כותבים במכתבם אל הגאון בעל שדי חמד (מערכת ארץ ישראל אות ר' ד"ה ראינו): "אלא הוא הדבר כי ישראל קדושים באים מקצוי ארץ ים ורוקים לעלות וליראות בחג המצות והחג השבועות כדי להשתטח על קברי הצדיקים וקודין זה דיי"א וא, ובאים גם על קבר רשב"י והרמבה"ן זיע"א ורוצים לשמוח על מקום קבורתם. והנה במקום מצבת רמבה"ן ייסדנו שם בעה"י בית הכנסת ובית המדרש ולזכרי שם בקבע בכם כל ישראל המחזיקים בידי לומדי התורה, ומאת ה' היתה זאת חנוכת הבית המקדיש בית הכנסת ובית המדרש הנ"ל היא היתה ביום פסח שני והיה אסיפה גדולה ויקר [illegible] כל [illegible] אמן"...

★ ★ ★

לאור כל האמור, הרי כי יש ספיקות ואף דיונים בדבר ההילולת רבי מאיר הקבור בעיה"ק טבריא. יצ"א. ואם הוא אכן רבי מאיר בעל הנס אותו הכל מבדילים מן הנס אשר אירע לו: ברם, אלו ואלו מודים כי גם כן השמים הכריזו עליו "כמאיר עיני חכמים בהלכה". ואף גם זאת הכריזו עליו "הזהרו ברבי מאיר ובתורתו" (קידושין פ"א) כי אדם גדול הוא.

ציון רבי מאיר בעל הנס על רקע העיר טבריה — הציור מלפני עשרות שנים — לפני בנייתו של האיזור. התמונות באדיבות מוסדות קידוש ה'

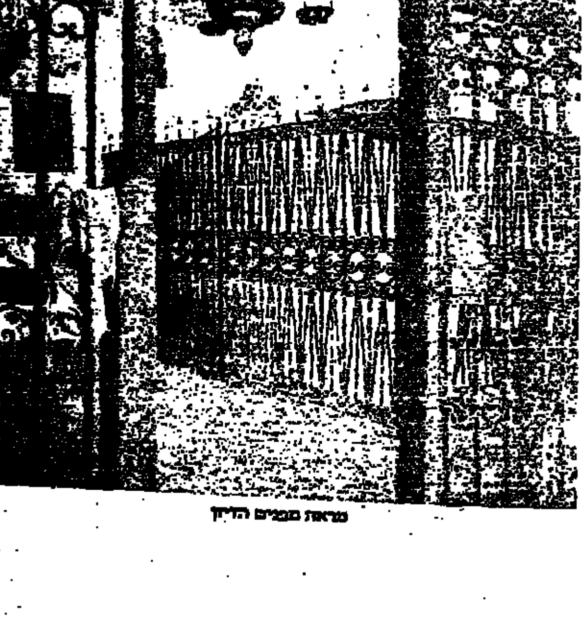

מראות מבפנים הציון

קוראים כותבים

אל יורדי תל־אביב

היה היתה פעם עיר ואם בישראל.

הרבה יהודים חרדים התגוררו בה, גידלו דורות ישרים וטובים. חיו ופעלו כאן כל אחד לפי דרכו. התפרנסו בכבוד כי בכבוד כי בעבודת כפים ובני ביראה. היו אדמורי"ם, רבנים, גדולי תורה, מורים ושוחטים. היו [illegible] ותנופרות וסתם עקרת בית [illegible] שהולדים שלהן לבוד בבתי ספר בית יעקב וביסודי התורה [illegible] היו שיבלך ובתי כנסת [illegible] קדושה. בשבעים [illegible] המונים ליב. בשמחת בית השואבה ובהקפות בשמחת תורה — שמחו ורקדו. ושוק האתרוגים? ושוק הכפרות? כי לא דיבר את ההמולה? היתה אוכלוסיה [illegible] מגוונת וגדולה בעיר. והיתה לנו נציגות מסויימת בהנהלת העיר ואפילו אי שם בהיסטוריה היה לנו פעם סגן ראש העיר.

כל זה הולך ונעלם. כל זה הולך ומתדלדל. פה יושב [illegible] שערי בית תפילה, פה [illegible] נסגר, שם בית ספר, או בית [illegible]. כל זה למה? כי החרדים [illegible] ועוזבים את תל־אביב. המפקירים אותה — כן מפקירים!

ויהיו הסיבות לעזיבה [illegible] וחשובות ביותר. אין בהם כדי למנוע את חורבן העיר. על כל ההלכות הנגררות בכך, האם קשה פעם פיתוהו את חשבוני הנפש של הנוחיות הנצבית מול האחריות הציבורית!?

ברור שהנהירה הזו בין החרדים החוצה מדכאה את החרדים [illegible] פה את ידיהם. כבוד [illegible]! כל כי שעזב את העיר [illegible] את [illegible] [illegible]

[illegible] בתי מדרש יקפל [illegible] לפליטתם. כל זה מספיע על [illegible] שלהי המקפח כל [illegible] היהודים פה.

[illegible]

מבבלזא זצוק"ל וכאדמו"ר מגור בעל חבית ישראל זצוק"ל החזון איש זצוק"ל ועוד גדולי ישראל). מהרב שומעים רק שאלה מן הכוונ "האם קריאה עדיין היא?" או — "מתי הבבי את האור?" הלכה אתם מהכים בואו וגבוה אתנו והרגו בה זאת איכות חיים, הלעג כלפי הנשארים כאן כה הוא כישה?!

אולי במקום זה תהי לכם קצת דרך ארץ לנשארים, האוחזים בפנפותיהם בשארית מה שנשאר להציל?!

יתכן שכאן מסתתר המצפון שלכם, ואתם רוצים להצדיק את מעשה העזיבה שלכם. בתוך הוכבב אתם יודעים כי איסבתם יבמר היהודים לאמריקה חשוב לכם להוכיח שרק כן צריך לנהוג, ואין יהדות חרדית אלא במקום מושבכם. וכותב לה לתל־אביב שתתחסל חרי"ם מאשר שאתם תהדר בשגיאתכם.

פעם לפני הרבה שנים הייה כאן ראש עיר שהיתה לו האכבריציה שבעירו זו לא יהיה אף בית כנסת אחד. על אפו וחמתו קמה עיר מלאה בבתי מדרש והסתובבו פה הכון "שהודים" ואנשים כזוקנים. גם ילדות בגרבים ותשים בפאות.

יש לנו עכשיו ראש עיר שהוא אינו אוהד את החרדים, זה ביטוי עדין. יש אומרים שהוא משתוקק ומבליע את דעתו שתל־אביב תתנקה מהחרדים.

אתם עוזרים לו בזה! על מגש של כסף אתם מגישים לו עיר נקיה. אבל גם זה יתבדה בעזרת ה'!

ואמר מי שאמר:

טוב לגור בירושלים, טוב לגור בבני ברק, צריך ללכת לאשדוד או לעמנואל. אבל גם תל־אביב היא ארץ־ישראל, וצריך ומצווה לגור גם בה.

א. תל־אביבי

חכמים הזהרו בדבריכם

"החפלאנו שבעלתכם המכובד מיום ד' באייר תשמ"ו כותחת בכדי "קוראים כותבים" פורסמו דברי השמצה על מוסדנו. דברים שלא היו מעולם, דברים שהם בבדיה המציאות.

להוי ידוע כי כל הכנסת אצלנו קיים גם בשמו'רים אחרים של בית־יעקב. לא הרגנו או עשינו דבר הטובה מאולם, וכי מזה 25 שנות קיום המוסד. אנו נאמנים להשקפת גדולי התורה בכל הליכותיה. ולא נפטה מדעתם המודרכת את כוכהתינו. על כן, אין אנו זקוקים להמפת המוכר של הכותבת הצוחרות מרחוק, שלא טרחו לבדר מקרוב, את אמיתות הדברים המשמצים, ולא מצאו לנכון לבדוק איננו את העובדות.

בכבוד רב,

הרב עקיבא יוסף ויס

מנהל סמינר ב"י — חיפה

ועדת המוסדות.

הכותבת — [illegible]

[illegible]

هكذا من الأصل

مكتوب [illegible]

מקורות משפטיים:

אין מו"מ על הקלה בעונשו של נאפסו

ירושלים, — מקורות משפטיים בכירים, המטפלים בפרשת נאפסו, אמרו אתמול, כי אין כל מו"מ או עיסקה על הקלה בעונשו או שחרורו המיידי של הקצין הצ'רקסי עזאת נאפסו.

המקורות אומרים, כי כל הענינים הנוגעים לפרשה יתבררו לאשורם בערעור של נאפסו בבית המשפט העליון, ועד לערעור לא יינקטו כל צעדים.

מקורות בפרקליטות אמרו, כי אם יתברר שמאן־דהו מבין אנשי השב"כ שהיו מעורבים בפרשה, ביצע עבירות לכאורה, תתנהל נגדו חקירה במישור המתאים ולבטח לא ייסגרו הדברים בהליך משמעתי פנימי של השב"כ. (עתי"ם).

שר הבטחון דורש מאבן לפרסם החלטות הוועדה

או להכחיש ההדלפות שפורסמו

מאת סופרנו המדיני

בהתקרב מועד סיכום מסקנותיה של ועדת המשנה ליד ועדת החוץ והבטחון לאחר ההדלפה בה פורסמו על מסקנות שיאשימו את שר הבטחון יצחק רבין בפרשת פולארד, יצא רבין שלשום בתביעה נמרצת לח"כ אבא אבן העומד בראש הוועדה לפרסם מיד את המסקנות, או להכחיש את ההדלפות שפורסמו עד כה.

ח"כ אבא אבן יו"ר ועדת המישנה של ועדת חוץ ובטחון של הכנסת, החוקרת את "פרשת פולארד". אמר אתמול, כי אין עדיין סיכומים ואין מסקנות מעבודת הוועדה ולפיכך, יש להתייחס בספקנות להדלפות, כביכול, מישיבותיה.

ח"כ אבן אמר עוד, כי זה שבוע ימים שאין הוועדה מתכנסת, אלא בנושאים נהליים ושוליים, ואם יש ספקולציות — הן של בתנאים וגורמים פוליטיים. "הוועדה כבר הכחישה את הגירסה חסרת השחר, כאילו יש כבר ממצאים מגובשים או מסקנות מגובשות. השר רבין יודע כבר כי אין כאלה, ולפיכך יש להתייחס בספקנות גם להדלפות, כביכול מישיבות שאינן מתקיימות. ולהמנע בעתיד מהפעלת לחץ על מוסד פרלמנטרי המכוון למנוע ממנו לבדוק בשקט ובשיקול דעת מערכות שלטון הנתונות לפיקוחו המוסמך".

ח"כ אבן הוסיף, כי הדין וחשבון של הוועדה יתפרסם בקרוב.

ח"כ אהוד אולמרט יצא להגנת חברי הוועדה וטען שחברי הוועדה עושים עבודה יסודית וכאשר יפורסמו המסקנות יוכחו כולם עד כמה שהם שקדו על מלאכתם בצורה נאמנה, והשתדלו להוציא מתחת ידם עמדה אוביקטיבית לחלוטין. (עתי"ם).

● וינה — שגריר ישראל ברומניה, יוסף גוברין, מסר בבוקרשט שדר מאת ראש הממשלה, יצחק שמיר, לנשיא רומניה, ניקולאי צ'אושסקו. (ע"צ).

היבוא עלה ב־55 אחוז בארבעת החודשים האחרונים

יבוא סחורות נטו הסתכם באפריל ב־845 מליון דולר

מאת סופרנו הכלכלי

בארבעת החודשים האחרונים של השנה הסתכם היבוא נטו ב־3.6 מיליארד דולר לעומת 2.9 מיליארד דולר באותה תקופה אשתקד — עלייה ב־23 אחוז.

בניכוי יבוא יהלומים ודלק הסתכם היבוא בשליש הראשון ב־2.7 מיליארד דולר לעומת 2.0 מיליארד דולר בתקופה המקבילה אשתקד — עלייה ב־37 אחוז. היבוא של כלל מוצרי הצריכה עלה בתקופה זאת ב־55 אחוז, מזה מכוניות נוסעים ב־63 אחוז ויתר מוצרים בני־קיימא ב־70 אחוז. היבוא של תשומות לייצור (למעט יהלומים ודלק) עלה ב־30 אחוז והיבוא של נכסי השקעה עלה ב־42 אחוז.

יבוא סחורות נטו הסתכם באפריל השנה ב־845 מיליון דולר. 66 אחוזים מסכום זה הם תשומות לייצור (כולל דלק ויהלומים), 21 אחוזים יבוא נכסי השקעה ו־13 אחוזים — יבוא מוצרים לצריכה. בהשוואה למרס השנה (שבו היתה רמת היבוא גבוהה במיוחד) נרשמה ביבוא הכולל של אפריל ירידה ב־215 מיליון דולר. יש לציין כי 70 אחוז מהירידה הזאת נובע מצמצום ביבוא הדלק (ב־80 מיליון דולר) והיהלומים (ב־68 מיליון דולר). מנתוני היבוא ללא דלק וללא יהלומים ומנוכים מהשפעות עונתיות מסתבר, כי היבוא באפריל השנה היה דומה ברמתו לזה של מרס. נתונים אלה מראים גם שהממוצע החודשי של היבוא בשני החודשים האחרונים (מרס ואפריל 1987) היה גבוה ב־11 אחוז לעומת הרמה החודשית בשני החדשים הקודמים (ינואר פברואר 1987), ובכך נרשמה עלייה נוספת במגמת היבוא. על כך מסר בירושלים דובר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על סמך נתונים ארעיים כוללים את הסחר בין ישראל ליהודה, שומרון וחבל עזה.

נחנך מרכז שירותי הדם של מ.ד.א.

"מרכז שירותי הדם" החדש של מד"א, שבו הושקעו 16 מליון דולר, נחנך ביום ה' אחה"צ בבית החולים "שיבא" בתל השומר במקום חגיגי.

מרכז שירותי הדם החדש ניבנה בתרומת אגודות ידידי מד"א ברחבי העולם.

שירותי הבנק של מד"א שכנו עד כה במיבנה ישן ביפו, ובתנאים שאינם מאפשרים התפתחות כנדרש בתחום זה של הרפואה.

הבנין החדש, בן 3 הקומות, מתפרש על שטח של 7000 מ"ר. המיבנה תוכנן לאפשרות של התפתחות, שתענה על הצרכים העתידיים של המדינה, בנושא הספקת דם, מרכיבי דם ומוצרי דם. שירותי הדם נמצאים כעת בשלב הצטיידות במיכשור משוכלל ומודרני, כולל מערכת אוטומטית לסיווג דם ומערכות ממוחשבות לבדיקות דם, מעקב מלאי ואספקה. (עתי"ם)

מזכירת "גוש אמונים" נחקרה במשטרה

"אני מתכוונת להמשיך בתפקידי כמזכירת גוש אמונים לאחר ש־80 אחוז מחברי הגוש הביעו בי תמיכה" — אמרה דניאלה וייס בעקבות האירועים בקלקיליה שגרמו לסערת רוחות.

כאשר התייצבה אתמול במשטרה העדיפה וייס שלא לענות לשאלות החוקרים וסרבה לחתום על הסעיפים בהם היא חשודה. המשטרה ייחסה לה פגיעה ברכוש, כניסה לשטח צבאי סגור והפרת הסדר הציבורי.

עד כה התלונן במשטרה רק סוחר מקומי אחד מקלקיליה על גרימת נזק סביב לחנותו. (עתי"ם)

וולדהיים עומד להגיש תביעה נגד ברונפמן

וינה, — נשיא אוסטריה קורט וולדהיים, עומד להגיש תביעה משפטית על השמצה נגד נשיא הקונגרס היהודי העולמי אדגר ברונפמן — על כך מסר דוברו של וולדהיים לכתב רויטר.

הדובר ציין כי משרד התובע הציבורי בוינה קיבל סמכות לפתוח בהליכים נגד ברונפמן.

יצויין כי בתחילת השבוע תיאר ברונפמן את וולדהיים כ"חלק ממכונת ההרג הנאצית". (ע"צ).

נעצרו שני פקידים במנהל האזרחי ביו"ש

חשודים בקבלת טובות הנאה

מיפלג הקרקעות של היחידה לחקירת פשעים במטה הארצי, עצר ביום ד' שני פקידים ישראליים בכירים במינהל האזרחי ביהודה ושומרון החשודים, כי במסגרת תפקידם קיבלו טובות הנאה; הפרו אימונים ושיבשו הליכי חקירה.

מעצרם של השניים הוא שלב נוסף בחקירה ארוכה, המתנהלת מזה זמן רב ביחידה לחקירת פשעים, בקשר לחשדות של עבירות שוחד במינהל האזרחי. לפני מספר שבועות נעצרו על ידי היחידה עוד כמה פקידים בכירים במינהל.

החקירה הנוכחית נסבה על מקרים בהם זכו תושבים מקומיים ביהודה ושומרון לקבל היתרי בניה בניגוד לאמות המידה המקובלות. כמו כן מקרים שהיתרי בניה אושרו למרות שהוועדה המאשרת אותם, סירבה לאשרם קודם לכן.

במהלך החקירה, אספו חוקרי היחידה מיסמכים ותיקי בניה של תושבים מקומיים, הכוללים בין היתר בקשות להיתרים ורשיונות. (עתי"ם)

פרס יבוא בשבוע הבא לביקור בארה"ב

ניו יורק — שר החוץ, שמעון פרס, עומד להגיע בשבוע הבא לניו יורק, לביקור של 7 ימים בארה"ב.

אחרי שלושה ימים בניו יורק, ייסע פרס לוושינגטון כדי להיפגש עם פקידי ממשל בכירים, כולל שר החוץ שולץ, ולשוחח על הצעתו לכנס ועידה בינלאומית על המזרח התיכון. (עסט"א)

ששה אנשים נפ[געו] ממטען חבלה בקרית גת

בהתפוצצות מטען חבלה שהוטמן באשפה במרכז המסחרי ברחובת עירית קרית גת, נפצעו אתמול בצהריים שישה אנשים, כולם נפגעו מפצעים קלים. שלושה מהנפגעים נחבשו ע"י אנשי מד"א ונשלחו לבתיהם. שלושה אחרים פונו לבית החולים ע"ש י. ברזילי באשקלון.

מבית החולים נמסר שמצב שלושת הפצועים מוגדר כפצועים קל עד בינוני. ייתכן ששניים מהם ישלחו לבתיהם לאחר הטיפול.

למקום הגיעו, תוך שניות, אמבולנסים של מד"א וכן כוחות משטרה וצבא גדולים שסגרו את האיזור. כ־40 בני מיעוטים נלקחו לחקירה.

במקום נופצו זגוגיות ונגרם נזק לרהוט ולמכוניות חונות. (עתי"ם).

ארבעה חיילי צד"ל נפצעו בהיתקלות עם מחבלים

ארבעה חיילי צד"ל נפצעו אתמול בבוקר בהיתקלות עם מחבלים.

כתב עתי"ם מוסר, כי סמוך לשעה 8 בבוקר נפתחה אש מנשק קל ואר.פי.ג'י. לעבר כוח של צד"ל שהיה בסיור ב־8 ק"מ צפונית מזרחית לכפר עישיה. ממכת האש נפצעו, כאמור, ארבעה מחיילי צד"ל, שניים באורח קל ושניים נפצעו באורח בינוני עד קשה, הם הועברו לבית חולים רמב"ם במסוק של צה"ל.

בסריקות שהיו באיזור, נמצא ציוד לחימה שכלל נשק אישי, רימונים ואר.פי.ג'י, שהושארו ע"י המחבלים במנוסתם. (עתי"ם)

דליקת ענק מסכנת עיר בת 400 אלף תושבים בסיביר

מוסקבה — דליקת יער ענקית מסכנת את העיר צ'יטה, בת 400 אלף תושבים, השוכנת באיזור הדרומי מזרחי של סיביר, בקרבת אגם באייקאל בגבול מונגוליה, על פי מסר העיתון "קומסומולסקיה פראבדה".

עוד מדווחים העיתונאים כי הדליקה משתוללת מזה שבועיים ביערות הטאייגה, המכסים את החלק הגדול ביותר של סיביר. (ע"צ)

נפצעה במהלך חטיפת ארנקה

תל אביב, — אשה בת 61 נפצעה באורח קל במהלך חטיפת ארנקה ביום ד' בלילה בתל אביב.

האשה התלוננה, כי בעת שהיתה בחדר המדרגות שבביתה בשעה 10 בלילה, הבחינה באלמוני שעולה אחריה. לפתע התנפל עליה, חטף מידה ארנק ונמלט. הארנק הכיל 200 דולר, 80 ש"ח ומסמכים. (עתי"ם).

ראש ממשלת הולנד ניצל מהתנקשות

רוטרדאם, — משטרת הולנד חיפשה אתמול אחר אדם שניסה להתנקש ביום רביעי בערב בראש ממשלת הולנד רוד לוברס וברעייתו.

בית החולים בקור חולים ירושלים

ברכות מזל־טוב

להולדת הבנים/הבנות

אלבליה גבריאל ועופרה	תאומים	ישר ראובן ורונית	בן
איינבך ישראל ואיטה	בן	כהן אפרים ושרה	בת
אברהם גבריאל ורבקה	בת	לוי ברוך וגיסל	בן
בדסלאר מנחם ושרה	בן	מילר יוסף וחיה	בת
בר־זוהר בנימין ועדית	בן	מילר אלכסנדר ודבורה	בן
בצלאל מרדכי ואסתר	בן	מור ראובן ויוכבד	תאומים
בן־ארויכה יעקב ושושנה	בן	מדמון שרי ויעל	בת
בניכסי יהודה ויפה	בת	מזרחי יעקב ונחלאית	בן
בנדיקט יצחק ודינה	בת	נתנאל יהודה וגילה	בת
ברקון משה וסימה	בן	סרור דוד וסמירה	בן
גווין מיכה ודפנה	בן	עוזרקן יהודה ופרחיה	בת
גולדברג נפתלי ושפרה	בת	עמוס מסעוד ותמר	בן
דיאמנט יחזקאל ומרים	בן	עשאל חיים וחגית	בת
דניאל יעקב וחיה	בן	פרוש מאיר ורחל	בת
דובנב משה ודבורה	בן	פרומר יהודה ואדרס	בת
דדעי שלמה ומינה	בן	פרידמן משה ורייזל	בן
דשן ניסן ולבנה	בן	קראסניסקי ישראל ואיטה	בן
הלל יצחק ותמה	בן	רוזנברג ישעיהו ויהודית	בן
הוסה אליהו ופאני	בן	רחמוב מנחם ואילה	בת
הירשמן יחיאל ומזמה	בן	רוזנצווייג ישראל וחיה	בת
הורוביץ שמואל ולאה	בן	שמעון רחמים ורחל	בת
זעפרני נסים וברכה	בת	שמחה רוני וגרציה	בת
תחתי עזי ואהובה	בת	שפיר יפתח ורונית	בן
חפץ שמואל ושרה	בת		

יזכו ההורים לגדלם לתורה לחופה ולמעשים טובים

בס"ד, פסה"ק ירושלים ת"ו
א' לחדש בו א' ר' רופאן השמ"ז

זעקתו של חולה

הננו פונים באות מקרב לב עמוק עבור אחד מיקירי קרתא דשופרא שליט"א, המתהוה ביסורים קשים ומרים בעקבות מחלה לב, ופציעה בנגן דלקת פרקים החמורה והמושכת ומצבה הדוק למאוד מאוד. עתה מהמשפחות החשובות, מתלמידיה היקרים של ישיבת מיר, עביג מוטל על כתפיו בדי להשיג בית, וזהוהים והלבשה עבור החתן החשוב שידוכי שבן כל המתחייבות לצד החתן הי ירחם: להשיב יד עזרה להאי גברא יקירא, ומן השמים יתברך בכל מילי דמיטב. אביר.

כתובות הרבנים המסכימים להעברת תרומות:

[illegible]

הרב משה זקס מלכי צפניה 21 ירושלים מקוד 95783 אב"ד בירושלים

הרב שלמה גשטטנר רח' מלכי ישראל 37 ירושלים מקוד 94395 מו"צ בעדה החרדית ורב שכונת רוממה

הרב אליעזר קפמן רח' יחזקאל 42 ירושלים מקוד 95351 משגיח בישיבת תולדות אהרן

הרב בן ציון גרוסברג בתי ניידק קונה החרשה ירושלים מקוד 952373 ר"מ בישיבת טורהא

נא לציין "עבור זעקתו של חולה"

כמו"כ ניתן להעביר תרומות למס' חשבון 29297/47 בבנק לאומי סניף גאולה ירושלים

במלאת השנה

לפטירת אמנו הרבנית הצדקנית

מרת **מרים דייטש** ע"ה

בת הרב הגאון

רבי **פרץ טובי' שטראהלי**

הי"ד מקלוהענבורג

אשת יבדלחט"א

הרב **יעקב שמרי' דייטש** שליט"א

אב"ד חוג חתם סופר פתח תקוה ומלפנים במ'-איוואר ובסאטמאר

יתקיים אי"ה סיום משניות וסעודה שלישית בשב"ק פ' אמור י' אייר תשמ"ז בבית מדרשינו חוג חת"ס רח' איכילוב 21 פתח תקוה

לימוד פרקי אבות בשעה 6.15 אחה"צ ע"י בנה הרה"ג

ר' **פרץ טוביה דייטש** שליט"א

רב דחליסה חיפה

* * *

עליה לקבורה בבית החיים בפ"ת ביום ראשון י"א אייר (10/5/87) בשעה 5 אחה"צ

התחבורה מבית מדרשינו הנ"ל בשעה 4.45 אחה"צ

המשפחה

פתיחת עונת הקיץ בדורינא

סריג'י כותנה קלים, אוריריים וצנועים

מחירים מיוחדים לעודפי יצוא

הכל בחנות המפעל

אבא הלל 25, רמת־גן.

עירית בני ברק

דרושה **משפחה אומנת** דתית

לילד בן שבע ש' (כולל לינה)

בדבר פרטים לפנות

למחלקה לשרותים חברתיים

לגבריאלה או איתן,

טלפונים: 797618 ,707946

בשעות הבוקר ואחה"צ

התשלום לפי תעריף משרד הרווחה

"מחסן הרהיטים"

רח' מאה שערים 11 ק"ק ירושלים

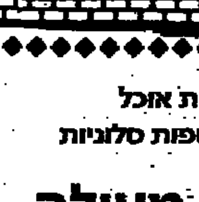

לחתנים וכלות

★ ארונות ★ חדרי שינה

★ ספריות ★ פינות אוכל

פתוח מ־6 אחה"צ עד 8 לפנה"צ

★ שלחנות סלון ★ פינות אוכל

★ שלחנות בכל הגדלים ★ ספות סלוניות

במבחר ובטיב מעולה

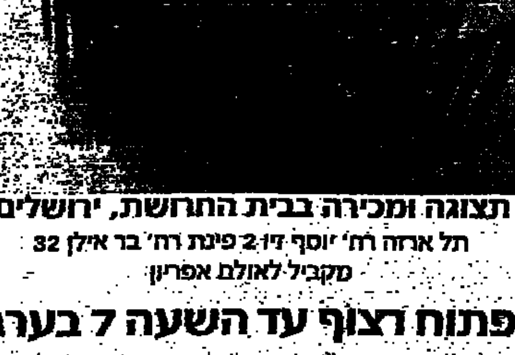

תצוגה ומכירה בבית התרושת, ירושלים

תל ארזה רח' יוסף די 2 פינת רח' בר אילן 32

מקביל לאולם אפריון

פתוח רצוף עד השעה 7 בערב

מדרשה טכנולוגית לבנות

מיסודו של "אור חדש" ת.ד. 8 כפר חסידים — רכסים

טל. 04־846511/2/3/4

לאור הדרישה החלטנו לפתוח כתות המשך

לבנות שסיימו 12 שנות לימוד בבתי ספר מוכרים

תכנית הלימודים כוללת לימודי קודש ברמה גבוהה, לימודי מקצוע, בפיקוח משרד העבודה במגמות:

1) תכנות סוג 1 ו־2

2) מזכירות בכירה

3) הוצאה לאור שולחני

הלימודים הם בתנאי פנימיה, כאשר קיימת אפשרות לקבל מספר מצומצם של בנות ללימודים אקסטרניים.

כמו"כ קיימת אפשרות לנשואות, להרשם ללימודי מקצוע בלבד

לשם קבלת טפסי הרשמה וקביעת מועד לבחינת קבלה וראיון אישי, נא לפנות למזכירות המדרשה לפנה"צ בין 1-8

הנהלת המדרשה

למה לך לנסוע לים???

מקום זוהמה וליכלוך!!!

במחיר השוה לכל נפש, הנך יכול/ה להינפש ולרחוץ ברחצה נפרדת החל מי"ס אייר 18.5.87 בתנאי כשרות מהודרים בברכה הותיקה והמחודשת

ברכת "פתח תקוה" רח' אברבנאל טלפון 912039

עם מתקנים חדשים מרובי דשא וכסאות נח וכו'

לגברים: בימי שלישי משעה 17.00-20.00 ובימי שישי משעה 14.00-18.00

לנשים: בפקוח מצילה בימי שני משעה 17.30-21.00 ובימי רביעי משעה 15.00-20.00

הסעות מבני ברק (ע"י דרכי נועם) לשעות הפתיחה והסיום מהתחנות הבאות

א: בן ורשא. ב. חזו"א פינת בעש"ט. ג. חזו"א בנק פא"י. ד. רח' עזרא ליד מצבות דקר ה. רח' עזרא פינת השומר ו. רח' השומר 57.

קיימת אפשרות ללמוד שחיה ע"י צוות מיומן ומוסמך במחירים מפתיעים. בדבר פרטים לפנות לחרץ או איל

כמו"כ קיימת הנחה ברכישת כרטיסיות והנחה מיוחדות לקבוצות.

בדבר פרטים נוספים והערות אפשר להתקשר בערב לטל: 790461 בואו ותהנו!!!

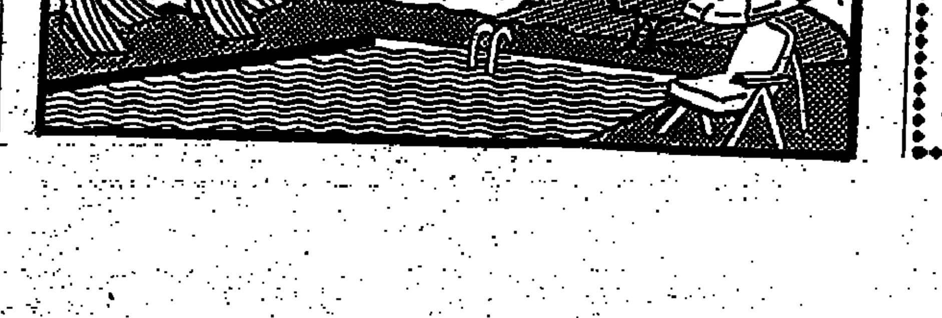

★ ★ ★ ★ מאיר ★ ★ ★ ★

תדיראן

עד 12 תשלומים

ר' עקיבא 41 בני־ברק

הגיעו!!!

★ פיסות קיצות ★ חולצות

ליום יום סוג ב' במבצע

וכן כל ביגוד הקיץ במבחר עצום ובמחירים מוזלים

מחסן מכירות

לבגדי ילדים

עמוס 8 ירושלים.

הסעות מאורגנות!!!

במיניבוס מפואר...

למוסדות, לכוללים ואירועים

פנו להצעות...

בטל: 765506

או 773305

או במכונית

בטל: 050־22683

סנדלים במבצע

בחנויות יוסקה

רבי עקיבא 133 ב"ב

רבי עקיבא 61 ב"ב

פנסטיק פלסטיק

שמירת הידור לשנים

ציפוי ניילון

לספות, כורסאות וכסאות

★ עבודה מומחית ★

מתקבלות הזמנות

גם למרכז הארץ

02־538001 ★ 02־810072

"סלע"

— הדברת מזיקים,

רשיון משרד הבריאות

197 עם ריח ובלי ריח

ללקוחות — ללא הוצאת כלים

03־494936

למכירה!

מכונת תפירה ואוברלוק

(ברד"ר) עם אחריות

במצב מעולה

טל. 03־781180

RONEN

נעלי ילדים ונוער "רונן" רונן

הידועות בטיבן

ניתן להשיג:

בני ברק: שחר חזו"א

גלית ר"ע

מרפין ר"ע

ירושלים: דובי, מלכי ישראל 17

נתיבות: שוז. רחובות: ניילינגר

הרצל 142 ת"א טל: 821030

SEEKING A FAMILY

We are seeking a family-living situation for a twenty-one year old intelligent, multiple-handicapped young man, from an orthodox family in New York, who now desires to reside in Eretz Yisroel.

This young man is a capable computer operator from a loving, supportive family that wishes to place him in a warm and secure family environment. As this bulletin constitutes a serious offer for a substantial livelihood, we are requesting that only those families who can provide the following qualifications respond as quickly as possible:

Access to living quarters by wheelchair, fluent English speaking home, and private or semi-private room accommodations.

Anyone interested in this financially and emotionally rewarding situation should please send the following information including, name, full and exact address, phone number, number of family members, ages of family members, name of closest medical facility, references, telephone numbers and hours references can be reached, and, if possible, a recent picture of the family, to:

Rabbi Yitzchok Kasnett,

1314 Avenue S, Brooklyn, N.Y. 11229.

Telephone 718-998-2250.

טיסה למירון

אנו מארגנים טיסה מירושלים למירון ביום ל"ג בעומר הבעל"ט.

הסעה ממרכז העיר לשדה־תעופה עטרות, ומראש־פינה למירון וחזרה.

מחיר הכרטיס 180 שקל

ל־10 הנרשמים הראשונים אפשרות לצרף "ילד החלאקה" בחינם.

פרטים נוספים: טל. 02־827945

כל הקודם זוכה!

נא לבקש רחמים עבור

אברהם בן שרה

לרפו"ש

בתושח"י

מחסן המבצעים

דברי חיים 24 י־ם

פתוח 7.15-10.00 בערב

חיסול כל המלאי

לשבועיים בלבד

הכל ב־5 תשלומים חודשיים שווים

מבחר ענק של כלי בית ומתנות

מהיבות הקודם זוכה

לתלמוד תורה

באזור השרון

דרושים מלמדים

לכתות נמוכות

053־612465

053־348937 בשעות הערב

מורה מקצועית

להוראת שפת האידיש

מקבלת תלמידות

יחידות ובקבוצות

02־824487

"השקעה"

עם רווחים

גדולים וערבות

$5 — 20.000

פרטים

מלכה בעק (קוהן)

03־792568

מסתיימת ההרשמה

לקורסים

בהנהלת חשבונות

ותכנות,

מחשבת

הוברר עקיבא 56 ב"ב 03־702864

ירושלים — צפניה 41, 02־826251

המשרדים פתוחים בשעות 4.30-6.30 אחה"צ

דרוש

בחור נמרץ בעל רכב לעבודה של כשבוע כל חודש

(מתאים גם לפנסיונר)

לפרטים טלפון 02־520618 בשעות הערב

קרור אלון

הרב קוק 11 בני ברק

טלפון 707546

מכירת

כל סוגי המזגנים

שירות תיקון והתקנה

לכל סוגי המזגנים

למנהלי מוסדות

ובעלי עסקים

חברה חרדית המתמחה בשיווק מוצרי שי ופרסום כולל תעודות הוקרה למיניהם אפשרויות מגוונות, תצוגה מתמדת ברחוב הסורים 32 פינת הזית 2 בפרסום מרכז

טל. 381405

★ ★ ★ ★ מאיר ★ ★ ★ ★

מזגני אוויר תדיראן אצל ↓ כמובן

אפשרות ל־7 עד 12 תשלומים הנחה על מזומן

רבי עקיבא 41 בני־ברק טל' 782584

SALE מכירה

אפנה אלגנטית

וספורט־אלגנטית

+ כובעים ואביזרי אופנה

במחירי המפעל!

אפשרות לקניית בדים לפי מטר

יום ג' 12.5.87 בשעות 17.00-23.00

רח' פנקס 4, דירה 16 בני־ברק

"אילת־חן" בגדי הריון

מבצע הנחות של

25%

על כל המלאי

הקודמת זוכה

רח' מלכי־ישראל 39 י־ם

"ובגד כלאים שעטנז לא יעלה עליך" (מפרשת השבוע) שעטנז — צמר ופשתים יחדיו

הבגד שאתה לובש - האם הוא נקי משעטנז?

גם אצל חייטים שומרי תורה ומצוות נמצא שעטנז והללו לא ידעו את נפשם מן התקלה שאירעה להם אם משום שהשתמשו בבד שלא ידעו את טיבו וכאלה מקרים רבים, כמו בדים ישנים או בדי פשתן עדינים שאינם ניכרים ואם משום שמסרו חלקי עבודות לחייטי משנה שלא היה להם פיקוח על עבודתם ★ יש תקלות במהלך יצור בדים ויש תקלות בבגדים יחידים מתוך סדרות ייצור גדולות ★

אחוזי השעטנז בארץ בסביבות 30% — במזרח אירופה 95%

תחקיר מאת בן ציון קלוגמן

צמר הוא חומר טוב ופשתן סיב מצויין. שניהם יחד אינם שידוך ומהווים קצר מסוכן ואסור. רבים נכשלים בבלי דעת בלבישת שעטנז, האסור מן התורה. סופר "המודיע" — בן ציון קלוגמן חקר את הנושא ביסודיות. בדק אצל יצרנים, עקב אחר מערך הבדיקות המורכב במעבדות, עלעל בתיקי מסמכים ואף התלוה לצוות חוקר של המעבדה, שיצא לברר עם חייט התופר עבור חרדים, פשרו של שעטנז שנתגלה בתוצרתו.

מן התחקיר עולה תמונה עגומה ומרגיזה כאחד: רבים נלכדים באיסור החמור של שעטנז. מאחר ואין הם מעלים על דעתם כי בבגדים ישנה התערובת האסורה. גם מומחים, ללא תנאי מעבדה, יתקשו לגלות את השעטנז. חוטי הצמר או הפשתים "מתחכמים" ו"מסתתרים" לעתים במקומות בלתי אפשריים, המקשים על גילויים ואיתורם.

אנו מוצאים את השעטנז במקומות שונים ולא רק בביגוד. גם הכורסאות, המצעים ואפילו השטיחים עלולים להיות בבעיה.

עולה לפנינו גם תופעה מרנינה של יהודים יראים ושלמים העושים הכל כדי להינצל מחשש שעטנז. משמח לב לראות את מומחי המעבדות עושים לילות כימים כדי לברר את חוטי הפשתן מבגדי הצמר. הם עושים זאת במומחיות יתרה ובזהירות ראויה לציון, כאשר מקפידים למנוע ככל שניתן נזק מהבגד.

הממצאים מצביעים על העובדה כי אין "חזקת כשרות" מספיקה כדי להיות בטוחים במאת אחוזים כי הכל בסדר. אם כי אחוזי השעטנז אצל חייטים יר"ש הם נמוכים מאד. אלא שאין הדבר ב־100% ולפיכך, ההלכה מצריכה בדיקה.

"...אצלי הכל שעטנז!..."

פתחנו את הבירור באיזור שיווק ההלבשה "יפו־תל־אביב — בית הדמו"ר. משם מתנקז חלק נכבד של סחר הביגוד לכל רחבי הארץ.

ביקשתי לברר את כשרות הבגד. שאלתי את המוכר מה בדבר נושא השעטנז במתפרתו.

היצרן האדיב הסביר פנים ו"הרגיע" לאמור: — "אל דאגה! אצלי הכל שעטנז!..."

הוא פשוט לא ידע מהי מלת קוד זו וסבר בתומו כי "שעטנז" הוא סוג משובח של בד, או גיזרה חדשנית שלקוחו הנכבד מבקש להזמין בכמות...

סוחר אחר שכמובן לא ידע "שעטנז" מהו — תיאר את מומחיותו בהלבשה יהודית, והדגיש כי במתפרה המקצועית שלו ניתן להזמין הכל, וכמובן גם את דגמי השעטנז...

יצרנים אחרים יודעים היטב ענינו של שעטנז. מהם שמבטיחים הגיגית בשעת המכירה, כי הבגד הנרכש נקי משעטנז.

האמנם יש להצהרה זו כיסוי?

יצאנו לבדוק הנושא בשטח. ביקרנו במוקדי בדיקה ומסירת שעטנז בבני ברק, ירושלים ותל אביב. עמדנו על דרכי הבדיקה והמכשולים, חרשנו תיקי מימצאים ואף השתתפנו בביקור אצל חייט בגבול תל־אביב ויפו שנמצא שעטנז בבגדיו.

"לי זה לא יקרה..."

רבים אדישים לחשש הימצאות שעטנז בבגדיהם. לא שהם היו משלימים חלילה עם מכשול זה, אלא שהם בטוחים מתוך שאננות של "שלום עלי נפשי" כי להם זה לא יקרה.

חיזוק יתר מקבלת השאננות, שעה שרוכשים את הבגד אצל חייט חרדי או אומן הנחשב אמין. אז "בטוח" הלקוח כי אין שעטנז. מה עוד אם תוית תפורה על הבגד ומבטיחה זאת שחור על גבי לבן.

אחרים נעשים קשוחים לחשש השעטנז, לאחר שבדקו בגד או שנים ומצאום נקיים.

יש גם מי שמתכנס תחת אדרת המיתוס הסבור, כאילו כיון שרבים הבגדים כיום העשויים מחומרים סינטטיים, אין, כביכול מקום לדאגה.

המציאות טופחת על הפנים. השימוש בצמר כיום — רב. הפשתן אף הוא, מצוי לא במעט ובעיבודים שונים המסתירים את זהות הסיב.

מעילו של הגיס

בודק מומחה לשעטנז, קיים בגיסו האברך "פרושטן אפילו בשוק", שנאמר במוצא כלאים בבגדו. הוא ביקשו, שעה שבא לבקרו, להניח לו לבדוק את חליפתו העליונה.

הבגד היה מלא שעטנז.

היה זה מקרה קלאסי מצוי של שעטנז: חליפת בגדים מצמר, שרפידותיה הפנימית היוצרת את מבנהו המוצק של הבגד, עשויה פשתן.

גם חייטים מומחים מתקשים כיום להבחין בין פשתן לויסקוזה. האחרון — כשר למהדרין לשימוש בצוותא עם צמר, שלא אסרה תורה, אלא צמר ופשתים יחדיו בלבד. ואילו הראשון אסור בתכלית גם לאלו שאינם "מהדרין".

מוצאים את הפשתן בכל מקום. בבד ריפוד הצווארון; בחפתי השרוולים הפנימיים; בריפוד לצורך "יצוב" מלפנים; בסרטי חיזוק; בחוטי תפירה ועוד ועוד. לפעמים אף מניחים פיסת פשתן וצרורה להיזוק ברוחב החיבור והרכיסה בתחורת המכנסיים.

לפרקים, מוצאים כיסים של פשתן. במיוחד אלו המיועדים ל"כסף קטן". הפשתן חזק ועמיד, אמין ויציב יותר...

ראינו בגדים רבים בהם כריות הייצוב של הכתף עשויות פשתן ממולא. כאן האיסור מוחלט, אם הבגד עצמו יש בו צמר. יש גם מקרים בהם קיים מילוי שאינו אסור ממש, אלא אינו בבחינת "חלק". המדובר במילוי העשוי מתערובת בגדים טחונים ושתוקים עד דק, הנקראים בלשון המקצועית "בלאי בגדים". רוב הפוסקים מתירים זאת, אלא שרבים מחמירים גם בזה, לפי המלצתו של ה"חזון איש" זצ"ל. אולם רבים המקרים של כריות פשתן ממש, האסורות מן התורה.

חייטים שונים תופרים חוט חיזוק בשולי המעיל או פיסת בד פנימית בחפת הבגד (מנג'ט). לעתים מזומנות, החוט עשוי פשתן.

חוט איכות מאת האחות

כשהמכשול הוא חוט אחד בלבד, קשה בהרבה לאתרו. אבל דוקא מכשול זה שכיח מאוד.

הכרנו פעם חייט ישיש, שהיו מלינים עליו בגין כפתוריו הניתקים מיד בסמוך לרכישת המלבוש. היו שאמרו עליו כי הוא תופר הכפתורים בקורי עכביש והיו שטענו שאינו קושר קשר בראש החוט...

חייט פלוני, חפץ להימנע מבעיות נתק כפתורים. ביקש איפוא מאחותו שבארה"ב, כי תשלח לו סלילי חוט שחור וחזק.

בדיקה מעבדתית של בגדים שנתפרו על ידי האיש העלתה: פשתן בחוטי תפירת הכפתורים! משמע: שעטנז!

כמובן שמומין העבודה — חייט בני־ברקי ירא שמים היה נבוך מאד.

אגב, חלק גדול מהתקלות שקרו אצל חייטים שומרי מצוות, אירעו כאשר נמסרה עבודה אל חייטי חוץ. זו שיטה מקובלת בענף ובמיוחד בתפירת מכנסיים. החייטים המבקשים לחסוך בד ולהוזיל עוד כמה פרוטות, מכניסים פיסות בד מאשר בא ליד, לצורך ייצור רפידות ו/או כיסים.

הנסיון המר, מכריח את הבודקים לבדוק חוטי כל כפתור בנפרד. מאי טעמא? — שכן לעיתים נגמר סליל החוט הכשר בדיוק באמצע החליפה ומתחילים בידיעים או שלא בידיעין להשתמש בחוט אחר. זכור מקרה שכל חוטי הכפתורים היו כשרים ורק הכפתור הרזרבי נתפר בפשתן... כמובן שכל הבגד נאסר עד לתיקונו. "כל יותר כחסר דמי"...

האם התוית דוברת אמת?

התשובה נחרצת: לא תמיד! תמים מי שמאמין לכיתוב שעל סליל החוט בלא לחשוש. עמדו על דבר תורה זה, רק לאחר שנכשלו בו. מעשה כך היה: למעבדה הגיעו חליפות בגדים מתוצרת חייטים יר"ש מאיזור חרדי. הדגימות הראו כי הם נתפרו בחוטי פשתן.

חקירה קצרה ויסודית העלתה כי החוטים היו מתוצרת ישראלית ידועה, שלא התביישה לארוז חוטים שהם פשתן טהור בגמדולה המדברת על 100% כותנה...

חוטים גורמים בעיות גם באורח נסתר. חייטים נוהגים להכניס חוט בתוך לולאה שהם רוקמים בבגד, כדי לעבותה. לעתים, החוט הפנימי אינו אלא פשתן.

לפעמים מוצאים את הפסול "מתחת לעור"... ראינו זאת במעיל עור, בו הכניס היצרן קישוט בדמות פסי עור בולטים מעגלים. היה זה לקישוט מעל מקום התפרים. הבודק המומחה ורב הנסיון, הבין כי העיבוי והעיגול נוצרו באמצעות משהו מתחת לעור: אולי לא כשר. בבדיקה נתגלה חוט "שפגט" מפשתן. מאחר ובבגד היו גם מרכיבים מצמר, הרי לפנינו שוב שעטנז מן המובהק.

האם שעטנז בחליפה? — זה תלוי... לפעמים מוצאים השעטנז בחוט חיזוק פנימי של לולאות לתליית המעיל או החליפה...

הקישוט המפוקפק

יהודים טובים שקר להם בחורף, נוהגים ללבוש חלוק בית ארוך מצמר עבה. את החלוק מעטר חוט עבה של משי שחור. החוט עובר לכל אורך החליפה והצווארון, לרוחב הכיסים והחפתים.

חייטים רבים, גם באיזורים חרדיים נהגו לרכוש החוט אצל יצרנו, יהודי חרדי המקיים מפעל קטן בת"א. אנשים שרכשו המוצר המוגמר ולא סמכו על הבטחות מסרו החלוקים לבדיקה. התוצאה הרעישה: כל מבין יודע, כי שכבת המשי היא דקיקה מאד. המשי היקר מלופף סביב משהו זול בהרבה. העיבוי נמצא מפשתן!

קמה סערה רבתי. החייטים נרעשו והיצרן עצמו היה המום. מומחי המעבדה ירדו אל מפעלו "וקסמים בידם" — מיכשור המעבדה המתוחכם. בדקו כ־100 חבילות חוטים. 30 מתוכן היו פשתן. בתיאום עם אותו יהודי החייטים שעבדו עם סחורתו, ניתן כשעתו פרסום לדבר. עד היום, מתקן היצרן על חשבונו כל בגד שנמצא בו שעטנז מחמת טעות הייצור שלו.

האם מותר לשבת?

הפשתן יוצר גם בעיות של "תחום מושב"... המדובר בעיקר בספות וכורסאות.

רק לפני שנים ספורות היה רוב מכריע של הספות בחשש שעטנז. זאת, כיון שהבדים היו צמר ואילו התפירה לרוב בחוטי פשתן שהם חזקים במיוחד וגמישים ולכן מתאימים למטרה זו.

גם הבטחות של יצרנים וספקים חרדים לא עמדו במבחן המעבדה. החוט לעתים היה של פשתן, גם אם הבטיחו כי הספה מהודרת וכשרה, לא הכל מומחים ויש הכשלים למרות הכוונות הטובות.

האמת תורה דרכה, שכיום עם המעבר לבדי ריפוד סינטטיים

עטרת כסף של טלית - שעטנז!

גם זה קרה... בין מוצגי המעבדה, ניתן לראות עטרה שזורה מעשה אמן, מכסף טהור.

מסתבר שלאותו יהודי שמסר את עטרת טליתו לבדיקה היו זכיות. מי היה מעלה על דעתו כי בעטרה ימצא שעטנז?

חוטי הכסף לופפו על גבי מילוי פשתן וכיון שהטלית עשויה צמר, הרי לנו שעטנז למהדרין...

העטרה יוצרה בצורה כזאת, שלא ניתן היה לשנות ולהתיר או לתקן. תרם איפוא בעליה את המוצר האסור למעבדה — כדי שתשמש לתצוגה, לזכות הרבים.

עטרת טלית מכסף — שעטנז (צילום: "המודיע")

לרוב, ירדה רמת השעטנז. אולם הבעיה עודה קיימת, שכן לעתים מזומנות קיימת תשתית צמר לבד הסינטטי, או שמעורבים באריג חוטי צמר בצורה שאינה מתבטלת לפי ההלכה. רבים משתמשים גם בבד סגירה (בטנה מצמר ותוברים בפשתן). רק בדיקה מעבדתית של דגימות בדים וחוטים עובר לתפירה או הרכישה ובדיעבד — לאחריה, יבררו המצב לאשורו.

למחלקה למניעת שעטנז שבמרכז ראודשין בת"א, היתה אפיזודה עצמית. כאשר שכנה המחלקה בדירה שכורה, היו בה כורסאות הדורות. כיון שניתק כפתור, קרשו מן הספה, נלקח עם קצה־חוט לבדיקה.

מאז — אי אפשר היה לשבת על הכורסאות. הן היו שעטנז.

מיכשולי "מלכודת"

בעייתם העיקרית של המכונים לבדיקת שעטנז, אינה דוקא מקרמות השעטנז ה"קלאסיים". קל יחסית לבדוק למצוא את פיסת השעטנז כשהיא במקומות המקובלים: מתחת לצווארון; בחפתים; כיסים; סרטי חיזוק; כריות ועוד. המצב נעשה מסובך הרבה יותר כאשר המכשולים טמונים "מתחת לאדמה". איש אינו יכול לדעת היכן עלה בדמיונו של החייט להכניס את פיסת הפשתן.

כדי למצוא את אותה פיסה נעלמת, זקוקים להפוך את הקערה על פיה. להגיע לכל זוית אפשרית בבגד תוך מינימום פרימה ולבדוק כל פריס וצד בנפרד. לשם כך, יש צורך בהרבה מיומנות מקצועית, יותר מכאן סבלנות ועוד יותר — יאיר עיניהם למצוא את השעטנז עוד להרבה סייעתא דשמיא, שה' יאיר עיניהם למצוא א השעטנז אם ישנו ולא ייעלם מעיניהם.

כך למשל, כאשר פותחים צד אחד של רפידת הצווארון ומוצאים כשר. צריך סייעתא דשמיא לפתוח במקום נוסף ולמצוא... 5 ס"מ (!) של פיסת פשתן ששורבבה... או מקרה אחר, בו מצאו בד יוטה כשר כרפידה, אולם מתחת לבד הכשר, נתפר בד דק לבן מפשתן, בצורה בלתי נראית.

מקרה אחר, בכרית צמר. פיסה קטנטנה נמצאה בפינה כלשהי של הכרית — פשתן.

מקרה קיצוני אחר, הוא בגד רפידה פנימית שנמצא כשר. אולם המשכו של אותו קטע בד — היה מיוצר עם תערובת חוטי פשתן. אילו נבדק רק צד אחד — אי אפשר היה להעלות על הדעת כי מצוי כאן מכשול.

במקרה אחר, נמצא בד לבן צח, ששימש ככיס קטן. מחמת אופי עיבודו וצבעו, הדומה להפליא לכותנה, קשה היה להאמין כי מדובר בפשתן. רק בדיקה מעבדתית הוכיחה זאת.

מקרה מיוחד אחד. היה בחפת (מנג'ט) של חליפה. קצה השרוול נבדק ונמצא כשר. הבודק החליט

חלוק בית מצמר. חוט שזור משי מפתה לנוי. מילוי פשתן של החוט אסר כל הבגד (צילום: "המודיע")

עשר שנים באותה חליפה...

מקרה נדרא אירע לעולה מרוסיה. האיש, מדען באוניברסיטת בר אילן, התנזר 10 שנים רצופות מרכישת חליפה ברוסיה, מאחר וחשש שמא יהיה בה שעטנז!

לאחר עשרת השנים, נמסר לו על חייט מומחה ואמין בעיר פלונית, אצלו ניתן להזמין בגד ללא חשש. נסע האיש אל החייט, שילם לו מחיר כפול. החייט הנכרי נשבע לו בכל היקר לו כי אין שעטנז בבגד. כאשר זכה לעלות ארצה. מסר הבגד לבדיקה. מה נדהם נפשו לשמוע כי יש בו שעטנז!...

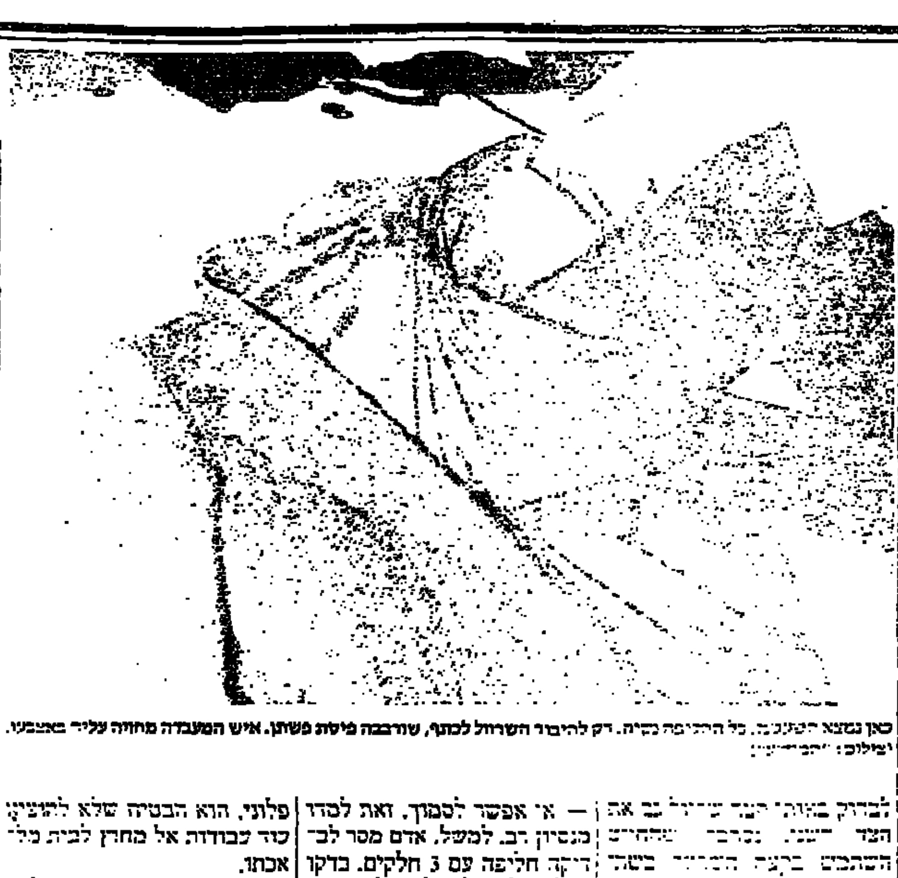

כאן נמצא השעטנז. כל החליפה נקיה. רק להיבור השרוול לכתף, שורבבה פיסת פשתן. איש המעבדה מחוה עליו באצבעו. (צילום: "המודיע")

לבדוק באותו [illegible] את הצד [illegible] פיסות בד נפרדות [illegible] פשתן.

[illegible]

אין לסמוך על "חזקה"

[illegible]

— אי אפשר לסמוך, זאת למדו מנסיון רב. למשל, אדם מסר לבדיקה חליפה עם 3 חלקים. בדקו הכל בכל מכל. כל החלקים היו כשרים. הפריט האחרון היה האפודה. גם הוא עמד לקבל את תוית הכשרות. רק השלב האחרון של הבדיקה גילה כי אי שם בשולי האפודה מסתתר סרט דקיק לייצוב זוית הבגד. הוא היה פשתן. אילו נמסרו רק החליפה או אפילו המכנסיים לבדיקה, היה הלקוח משוכנע כי הכל בסדר ולובש בשמחה שנים רבות. רק בדיקת כל המערכת הביאה לגילוי המכשול.

היה גם מקרה של שני זוגות מכנסיים שנרכשו עם חליפה אחת. זוג אחד היה כשר; בשני נתגלה שעטנז. אילו היה הרוכש בודק רק את הזוג הכשר וסומך על "חזקה" בידים לאחר — לבטח היה נכשל.

היכן מצוי השעטנז?

היכן מצוי השעטנז ומה צריך לבדוק?

על שאלה זו קשה לתת תשובה חד משמעית. אי אפשר לומר שצריכים לבדוק כובעים, אבל הרי בכובעי לבד העשוי צמר נמצא שעטנז. (כובע הלבד הרגיל עשוי צמר ארנבות ואינו בחשש שעטנז). אבל כובעי ברט וקסקט — נמצאו בהם פעמים רבות מאד שעטנז.

אפילו נעלי בית, כאשר הן מצמר. יש בהן חשש שעטנז. במקרים מבודדים, פעם נמצא שעטנז בשרוכי נעליים... המילוי של החוט היה מעורב בצמר ופשתים יחדיו.

זכורנו מקרה של צעיף נפוח מצמר. אשר חוט הגיהור שלו היה פשתן. רבים נכשלו עד שהדבר נתגלה.

גם בגד שכולו פשתן טעון בדיקה. שמא נשתרבב בתפירתו או בבדו חוט צמר.

ישנם מכשולים של בדים שהבד עצמו עשוי מצמר ופשתים יחדיו. למקרה כזה אין תקנה. ראינו חבילת סחורה, שייבא יהודי חרדי מחו"ל. הבד עצמו היה צמר והריקמה — פשתן. האיש נאלץ למכור הסחורה לנכרים במחיר הפסד ניכר. טרם המימכר, הוחתמו כל החלצות בחותמת אדומה "שעטנז", כדי שלא להכשיל בהן את ישראל.

העיבוד המתוחכם כיום, מוציא מכלל אפשרות שאדם בלתי מומחה, או אף מומחה ללא מיכשור וחומרים כימיים מיוחדים, יוכל לאתר את השעטנז. בדים רבים כאים, מיוצרים בתערובות חוטים שונים, ביניהם מצמר ופשתים.

כותב השורות ביקר בשעתו בתצוגת "המשביר" בת"א. במקום נמכרו חולצות טריג מתוצרת "מרקס אנד ספנסר". על התוית נאמרה האמת: כך וכך אחוזי פשתן וכך וכך צמר...

הפנינו תשומת לב האחראים למכשלה היוצאת מתחת ידיהם. אולם הם טענו כי מכיון שהדבר מצויין בתוית — יקנה הרוכש או יהדר כתבונתו.

עיקרו של דבר — בגד העשוי צמר ובעיקר, אם יש בו רפידות. רפידות או חיזוקים — טעון בדיקה. אולם גם כאן אין ניתן לסמוך על "חזקת נקי מחשש שעטנז" של סוגי בגדים. הננו עדים למקרה של קפוטה שבת סינטטית באחוה היכן כאן צמר וכה לנו הפשתן. בבדיקה המעבדתית נמצאו שניהם. בביטנה נמצאה שכבת צמר [illegible] אחרי הרפידה הפנימית של הקפוטה לא היתה אחרת אלא... ציפה ישנה נישנה בצבע לבן — בפשתן!... החייט הבני ברקי שהכניס את הציפה, לא העלה על דעתו שהיא עשויה פשתן.

אגב, במעבדה ניתן לראות את הציפה כשהיא עדיין תפורה עם לולאות לכפתורים...

חקירות — בד מהמזבלה העירונית...

החייטים, בהיותם החוששים לשקר פרנסתם, יראים להיות [illegible] ומשתדלים לשתף פעולה במקרים של בעיות, אולם יש גם מקרים חריגים.

דרך כלל, האנשים מוכנים לשתף. מבטיחים כי אך מקרה יחיד הוא ולא יישנה. מה שהנסיון מוכיח הוא. כי כאשר נתפס מקרה אחד — יש גם מקרים נוספים מאותה בידרה, חובה לאתרם.

לכהים מהזמנות, יש צורך לערוך חקירה יסודית כדי לאתר את מקור הכישלון, כדי למנוע הכשלת הרבים.

דוגמא פשוטה: רב מתל אביב הביא לבדיקה דגימה של בדים לייצור חליפת בגדים עבורו. אנשי המעבדה הזהירוהו כי אין די בכך. מאחר ובעת התפירה עלולים לצרף שיבוש בבדים שלא נבדקו או בחוטים.

לאחר התפירה הובאה החליפה לבדיקה. פשתן נמצא ב"ילקוט" של הגזרה המכנסיים. החייט הבטיח כי זה מקרה אחד ויחיד. אולם לאחר בירור החקירה, כאשר הוא "נהדק אל הקיר" לזכור את האמת לאשורה. [illegible]

פלוני, הוא הבטיח שלא להוציא עוד עבודות אל מחוץ לבית מלאכתו.

אירוע חריג נוסף היה לכת שמכבתי מסחר רבים באיזור הדר מובהק. יצאו זוגות מכנסיים שהיה בהם קטע ביטנה מפשתן. 5 חייטים נכשלו, מאחר והבד היה טהור ועדין ואיש לא העלה על דעתו לחשוש לשעטנז.

חקירה מאומצת נעשתה כדי לאתר את המקור. היה זה חייט שאינו שומר תומ"צ. אשר רכש בד חזק במיוחד עבור ביטנה. מהשאריות עשה את הביטנה הדרושה בזוגות המכנסיים הרבים. כדי למנוע הכשלת הרבים לעתיד לבוא, רכשה המעבדה בכסף מלא את גליל הבד הלז והוא מונח באחת מפינות מחסן המעבדה כאבן שאין לה הופכין...

יצרן קונפקציה תל אביבי, יצא מתחת ידו ביגוד עם בד יוטה פנימי שלתוכו נשזרו קטעי חוטי פשתן. היה צורך ללכת עם העקבות, לפי "קצה החוט", כדי לאתר את היצרן.

אחרי מאמצים, הגיעו אנשי המעבדה ליצרן בד היוטה הלא כשר. מפעלו בקרית אריה — פתח תקוה. התעשיין ניסה להכחיש ולטעון כי הוא מייצר בד יוטה בנפרד ובד פשתן בנפרד ולא יעלה על הדעת עירוב.

בירור נוקב העלה עדות מפי פועל חובש כיפה במקום. אשר גילה כי לעתים, כדי להוזיל שאריות במעבר בין בד לבד, קושרים חוט לחוט וכך נוצרה התערובת... לאחר שהוזהר כי אם יישנה הדבר יפורסם כי יש להזהר מתוצרתו. הבטיח היצרן לשרוף שאריות הפשתן.

ראינו גם בד רפידה מיוחד. שלכאורה כולו כשר. אלא שבבקמה שורבבו בו חוטי פשתן. היתנה חברת קונפקציה אופנתית גדולה. שרבים מבני הישיבה רוכשים מתוצרתה. טענה כי אין בכים שימוש ב קצוות, ובפידים אותם טרם התפירה. אולם הבדיקה הוכיחו כי הדברים אינם מדוייקים.

מקרה משעשע ועצוב היה עם חייט תמים, יהודי פשוט. בן ישיבה רכש אצלו בגד. למרות היות החייט אדם ישר דרך. מסר הלקוח הבגד לבדיקה. שעטנז נמצא.

תוית "בלי חשש שעטנז" שנתפרה בחוט פשתן...

[illegible]

הם ... על אבותם...

[illegible]

המיקרוסקופ — [illegible]

המעבדות והמכונים למניעת שעטנז

תורים ארוכים נגרמים בשל מורכבות הבדיקה - בפעיל או בחליפה יש לבדוק 52 מקומות במכנסיים 15 - הפתרון: לבנות פיקוח והנפקת תעודות הכשר

בכל ריכוזי היהדות החרדית בארץ, מצויות מעבדות ומחלקות למניעת שעטנז. בבני ברק; בירושלים; בתל־אביב - במרכז ראודשין; בחיפה; ברחובות ובאופקים.

בחו"ל, בדיקות השעטנז נעשות גם על בסיס של מומחה עצמאי. העוסק בתחום זה, מכונה "שעטנז איד" (היהודי של השעטנז...)

סדנא דארעא חד הוא והעבודה כבדה על כל מוקדי השעטנז בארץ ובעולם. הדבר נובע ממורכבות הבדיקה הארוכה, המכושכת, ודורשת הסבלנות המיומנות. במעיל או חליפה אחת. יש לבדוק 52 מקומות (!) ובמכנסיים 15 מקומות. הבדיקה גוזלת איפוא זמן רב.

נוסף על כך את העובדה שבשעטנז אין "מסלול ירוק". כל הבגדים בחזקת טעוני בדיקה יסודית ב"מסלול אדום".

הדבר גורם אובייקטיבית לתורים ארוכים ולמשל בדיקה המגיעה לעתים עד לחודש או יותר. בימי החורף — הלחץ גובר. עקב ריבוי הביגוד הכבד והוא מגיע לשיאו בפרוס החגים.

אנשי המעבדות מציעים לציבור, לא "להזכר" למסור ביגוד לבדיקה דוקא בתקופות הלחץ, או עם הגשם הראשון... הם ממליצים למסור ביגוד חורפי, אם ניתן — בקיץ.

לאנשי המעבדה עיסוק נוסף: הטיפול בבעלי המתפרות והחייטים, והפיקוח והחקירות. זאת, כדי למנוע הכשלת הציבור ולסכל מיכשולים טרם התפתחותם לממדים מראיגים.

כותב השורות התלוה אל אנשי המעבדה לביקור אצל חייט יפואי לבגדי חרדים שתוצרתו נמצאה עם שעטנז. הוסברה לו בנועם ובמלוא הרצינות חומרת הבעיה. האיש, יהודי פשוט והבים, ישיב כנעם, [illegible] הוא טען שהדבר אירע שלא [illegible] טעות של חייט [illegible]

ראוי לציין, כי אנשי [illegible] עד שעות מאוחרות [illegible] הפיגור בעבודה [illegible]

כומחיהם של אנשי [illegible] דבר. ראינו [illegible] אריג מסויים [illegible] לבין בעל עסק [illegible] עסנה. [illegible] האיש. המעבדה [illegible] אישר כי המעבדה אכן [illegible]

תוך כוונתיהם [illegible] אין מחיר המעבדות [illegible] עבודתי", המחיר [illegible] נושאות [illegible] מסובסדות ע"י [illegible] מופעלות ע"י גורמים [illegible]

בין השאר, בדיקות [illegible] למניעה כראש של [illegible] מכשול, מחנכים את [illegible] מתפרה פלונית, [illegible] עבודתם, [illegible] כל הוכר [illegible] מפעלים [illegible] הספקתה על שלבי [illegible]

להגת מבחר [illegible] למניעת שעטנז. [illegible] וידועה תעודת הכשר, [illegible] גוד.

צוות המעבדה בבני ברק בעבודתו

חוט אחד שהוא מהוצאת [illegible]

מדוע מעדיפים [illegible]

[illegible]

מפעלי השתלמות [illegible]

[illegible]

הודעה לציבור

[illegible]

הנושא: בריאות העור [illegible]

[illegible]

להוראה המורחבת

המודיע — [illegible]

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הד היום

האם אין מנוס מבחירות?

מ/ה. הימים האחרונים הביאו לידי קיטוב חריף בין שתי המפלגות הגדולות שהן המרכיב המרכזי של ממשלת האחדות הלאומית. חילופי הדברים בין יצחק שמיר לבין שמעון פרס, לא השאירו מקום להמשך קיומה של הממשלה הנוכחית. שני הצדדים מתבצרים בעמדותיהם. ראש הממשלה השולל את המהלך המדיני עם המלך חוסיין, מגלה דעתו, נגד הקדמת הבחירות לכנסת ואילו יריבו המשמש עוד בממלא מקומו, לוחץ להכרעה מיידית ואם לא, הוא מציע "ללכת לעם" כלומר להקדים את הבחירות. נותרו עוד כמה ימים עד לישיבת הקבינט שבה עומדת להכרעה, שאלת השתתפותה של ישראל בועידה הבינלאומית. לא נהיה מופתעים כלל אם ברגע האחרון תימצא נוסחת פשרה ששני הצדדים יוכלו לחיות עמה.

על אף הכרזותו של מר פרס, כי הוא מוכן ללכת אל העם, נמשכים המאמצים להגיע לכלל הסכמה על עקרונות מוסכמים שיאפשרו ללכת למשא ומתן. בניגוד לטענתו של מר שמיר, עומד מר פרס על דעתו, שהוא מתנגד להשתתפות אש"ף בועידה זו, ויש בתנאי זה כדי לסכל את כינוסה של ועידה בינלאומית. לולא אותם חילופי האשמות, קשה למצוא את נקודות המחלוקת. קשה להאמין, כי מר פרס מטייח בשלב זה את הדברים, אם הוא אכן לא נתן שום הבטחות חסויות לחוסיין, קשה לראות באופק את הועידה הבינלאומית, ברית המועצות וסין שהן החברות הקבועות במועצת הבטחון, אינן מקבלות את התנאים שהציג להן מר פרס.

ברית המועצות וסין רוצות בועידה בינלאומית שתוכל לכפות פתרון על הצדדים. מר פרס מדבר על פתיחה בינלאומית בלבד, הן גם עומדות על כך, שאש"ף ישתתף בועידה כאחד הצדדים. חוסיין מצידו, גם אם הוא רוצה בהסדר, גם אם הוא הגיע לכלל הסכמה מסויימת עם פרס. לא יוכל להתעלם מן הגורם האש"פי. זה רואה את עצמו כנציג בלעדי של הפלשתינאים.

יצחק שמיר הפנה קריאה אל המלך חוסיין לבוא למשא ומתן ישיר, ללא תנאים מוקדמים בכל מקום שהוא רוצה, בכך הפריך את הטענה שאינו רוצה בשלום. שמיר יודע, כי במשא ומתן ישיר יהיה צורך בויתורים. הוא יודע כי חוסיין לא יוכל להסכים להסדר מבלי שיקבל תמורה, והתמורה היא בשטחים. המערך מצידו לא דיבר על הרעיון של פשרה פונקציונלית, עיון מדוקדק בהבדלי ההשקפות, מתוך להד־אשמות ההדדיות, שלפיהן מבקש פרס "למכור את השטחים ואת ירושלים", עשוי לגלות כי ההבדלים אינם כל כך רחוקים עד שאי אפשר לגשר עליהם.

מי שמעיין בסגנון הדברים, יכול לקבל את הרושם, שמערכת הבחירות כבר החלה ויש מי שמעונין בכך, מתוך הנחה, שזו הזדמנות לשנות את יחסי הכוחות בכנסת. מלשכת ראש הממשלה, נאמר בסוף השבוע, כי מר שמיר יעשה מאמץ למנוע בחירות. גם אם הקבינט לא יוכל להכריע. הכל תלוי בעמדתן של המפלגות הקטנות שיש בכוחן להכריע בשאלת הקדמת הבחירות, עמדתן הסופית טרם ידועה. בינתיים עושים שני הצדדים מאמצים לרכוש את תמיכתן של הסיעות הקטנות.

הכל מסכימים, שהשעה אינה כשרה לבחירות, והמצב מחייב את המשך קיומה של ממשלת האחדות הלאומית והוא רק מטעמים כלכליים. יש להניח כי שמעון פרס שהעמיד על כף המאזניים את כל יוקרתו, יתקשה לסגת. אולם יש גורמים אשר יכולים לסכל את יוזמתו, ביניהם אפשר למנות את חוסיין עצמו, ולא רק ברית המועצות וסין, הוא מציג דרישות משלו על נוהל המשא ומתן וגם הוא מבקש להשאיר את הפתרון לועידה הבינלאומית. גם מצרים וגם ירדן ממשיכות בעמדה, כי אש"ף הוא הנציג הלגיטימי של הפלשתינאים, ואילו מר פרס ממשיך לטעון בתוקף, שלא בא בחשבון לנהל משא ומתן עם אש"ף.

לפי התמונה המצטיירת עכשיו. אין מקום לחיפזון, ובודאי שאין מקום לאולטימטום של מר פרס. שני האישים, גם מר פרס וגם מר שמיר אינם צריכים להיות מעונינים בהכרעה מידית. למרות הכל רב המשותף ביניהם מן המפריד. אולי יש כאן שאלה של טקטיקה. אולי צריך פסק של זמן כדי לשכך את הרוגז והסערות שקמו בעקבותיהם ואפשר למצוא נוסחה מוסכמת על שני הצדדים. ולהשאיר את הסירוב לצד השני, חוסיין שהוא עצמו לא שלם עדיין עם המהלך. ועל ידי כך יוכל גם שמעון פרס לצאת מבלי פגיעה ביוקרתו, מבלי שיצטרך להמר על הסיכוי לקבל בבחירות את ההכרעה, תקוה שהיא מוטלת בספק ובסימן שאלה גדול.

הוחמר עונשו של צעיר מחוטפי "אקילה לאורו"

גנואה, — בית משפט לערעורים באיטליה דן אתמול צעיר לבנוני ל־17 שנות מאסר על חלקו בחטיפת אוניית הנוסעים האיטלקית "אקילה לאורו" ב־1985, והגדיל את גזר דינו המקורי ב־9 חודשים.
בית המשפט לערעורים לעבריינים נוער קיבל את דרישת התביעה, כי באסאם אל־אשקר, כיום בן 18, שכבר הורשע בחטיפה, בהחזקת נשק וכסיוע לרציחתו של הנוסע האמריקאי היהודי ליאון קלינגהופר, יידון גם על השתייכות לכנופייה מזוינת והסתרת גופתו של קלינגהופר.

פשיטה על חווילה של חאשוגי — בחיפוש אחר אוצרות אמנות של מארקוס

מאנילה, — משטרת צרפת פשטה בשבוע שעבר על חווילתו של סוחר הנשק הערבי אדנן חאשוגי בעיר קאן שבדרום צרפת, בחיפוש שוא אחר אוצרות אמנות מאוספו של הנשיא המודח של הפיליפינים, פרדינאנד מארקוס, אמרה היום דוברת פיליפינית במאנילה.
מארי באוטיסטה, חברה בועדה הממשלתית המנסה לגלות את ההון שאותו הסתיר מארקוס ברחבי העולם, מסרה כי המשטרה הצרפתית פשטה על חווילתו של מארקוס על פי בקשת הממשלה הפיליפינית.
היא הוסיפה כי השוטרים לא גילו תמונות שמן, אלא רק כספת גדולה שתיפתח במועד מאוחר יותר. (ע"ר)

22 אלף לובים נהרגו מאז עלה קדאפי לשלטון

קאהיר, — 22,762 לובים נהרגו מאז עלה קדאפי לשלטון. הארגון הלאומי הלובי פירסם הודעה על כך וציין, כי 18,642 מתוכם נהרגו מחוץ ללוב בקרבות באוגנדה, צ'אד סהרה המערבית, איזור בקעא בלבנון ובתוניסיה וזאת לצד 2,348 איש שהוצאו להורג מתוך הכוחות המזויינים לאחר שהוצא נגדם גזר דין מוות ללא משפט ו־63 איש שהתנקשו בחייהם מחוץ ללוב ומספר רב של אנשים שהומתו בחנק ובעינויים — פרטים על הודעת הארגון הלובי מתפרסמים בעתון "אח'באר אל־יום".
העתון "אל־אהראם" מוסר כי "החזית הלאומית להצלת לוב" קיבלה מידע על מות בנו של מלך לוב לשעבר האמיר חסן סנוסי בנסיבות נעלמות.
כן מסר המקור כי שלטונות קדאפי אסרו את האמיר חסן לאחר שהכריחו אותו לצפות בעינויים עד מותו של אחד מבניו ע"י השלטונות עד שנפטר. (ע"מ)

אלמנת אסטרונאוט של צ'לנג'ר תובעת 1.5 מיליארד דולר

אורלנדו, — אלמנתו של מייקל סמית, אסטרונאוט שנהרג בהתרסק מעבורת החלל האמריקאית "צ'לנג'ר", הגישה היום תביעה משפטית בסכך 1.5 מיליארד דולר נגד ממשלת ארה"ב, יצרני הטיל מורטון תיקול בע"מ ומנהל בכיר לשעבר של סוכנות החלל האמריקאית.
התביעה, שהוגשה לבית המשפט הפדראלי באורלנדו שבפלורידה, מאשימה את חברת תיקול ב"זילזול בוטה" בחייהם של אסטרונאוטים, כאשר בנתה את טילי השיגור שגרמו להתרסקות המעבורת בינואר אשתקד. (רויטר עתי"ם)

מזכ"ל האו"ם דה־קוויאר

השלים דו"ח על סיכויי הועידה הבינלאומית

מרכז האו"ם — מזכיר האו"ם פרז דה־קוויאר השלים דו"ח על הסיכויים לשיחות שלום במזה"ת, במסגרת ועידה בינלאומית, מסר דובר האו"ם.
דו"ח זה, אותו דרשה ממנו העצרת הכללית, יפורסם בראשית השבוע.
בחוגי האו"ם מוסרים, כי דו"ח זה "לא יכלול הפתעות גדולות" ויאשר כי קשיים רבים עדיין מונעים את כינוסה של ועידת שלום בינלאומית על המזה"ת, כפי שדורשה העצרת הכללית מאז 1983. (ע"צ)

פיקרינג: ארה"ב רואה בחיוב כינוס ועידת שלום

שגריר ארה"ב בישראל, תומאס פיקרינג, אמר כי וושינגטון רואה בחיוב את המאמצים לכינוס ועידת שלום על המזה"ת שתוביל לשיחות ישראליות־ערביות ישירות.
אנו מאמינים כי אם ועידה בינלאומית תוכל להגיע לשיחות ישירות, דבר שאנו תומכים בו, אזי נתבונן בצורה קפדנית מאוד ומעמיקה מאוד — אף בחיוב — בגישה ספציפית זו כדי לראות אם נוכל להגשים מטרה זו", אמר השגריר פיקרינג.
סוכנות רויטר ציטטה אותו בטעות, כאילו אמר כי ארה"ב "תומכת בועידה בינלאומית, הנתמכת רק ע"י שר החוץ שמעון פרס".
ההערה שיוחסה לפיקרינג היתה, למעשה, חלק משאלה שהופנתה אליו במסיבת עתונאים בכיכר כרמיאל. (ע"ר)

נרגם אוטובוס סוהרים בעזה - נלכדו שני חשודים

אוטובוס שהסיע אתמול סוהרים למשמרת בכלא עזה, נרגם באבנים במרכז עזה. איש לא נפגע ולא נגרם נזק לאוטובוס. הסוהרים רדפו אחרי מיידי האבנים ותפסו שניים מהם.
סמוך לשעה 11 התקרב אוטובוס של "אגד" לכיכר "מרינה" בעזה, כשהוא מסיע כ־30 סוהרים למשמרתם בבית הכלא בעיר. קבוצת נערים, שהתגודדו ליד כיכר "מרינה", רגמה את האוטובוס באבנים ונסה מהמקום.
הסוהרים ביקשו מנהג האוטובוס לעצור, רדפו אחרי מיידי האבנים, עצרו שניים מהם והעבירו אותם למשטרת עזה. (עתי"ם)

מאסר לצעירים שניפצו זגוגיות בכנסיה

בית משפט השלום בירושלים גזר עונשי מאסר קצרים, קנסות ותשלום פיצויים על שלושה תלמידי ישיבת התפוצות בהר ציון, שהורשעו בניפוץ זגוגיות בכנסיית הדורמיציון הסמוכה לישיבה.
המקרה אירע אור ליום ג' שעבר. בשעה אחת ושלושים אחר חצות השליכו אבנים לעבר הכנסייה ושמונה זגוגיות נופצו. כחשודים במעשה נעצרו כעבור זמן קצר, שלושה תלמידים מישיבת התפוצות שהגיעו מארה"ב לפני כ־10 חודשים. השלושה הובאו לדין תוך תקופת מעצרם.
התובע, מפקח יובל פלד, טען במשפט כי הנאשמים חזרו באותו לילה לישיבה לאחר ששתו מספר בקבוקי בירה בבית קפה בעיר, וכנראה עשו את המעשה בהיותם שתויים.
השופטת דניאלה וכסלר חייבה את השלושה גם לשאת בהוצאות תיקון הנזקים.

עורכי הדין במצרים יוסיפו לשרוף את דגל ישראל

כוויית — אגודת עורכי הדין במצרים תוסיף לשרוף את דגל ישראל" — כך אמר אחמד אל־חואג'ה המשמש ראש האגודה במצרים ויו"ר התאחדות עורכי הדין הערביים.
אגודת עורכי הדין קיימה בעבר כנוס טקס שריפת הדגל הישראלי. אלחואג'ה אמר כי אין מנוס ממאבק לשחרור כל האדמות הערביות הגזולות.
בראיון ל"אלקבס" ציין אלחואג'ה, כי שחרור האדמות הערביות הכבושות, המולדת הערבית המשך המאבק לא יתבצעו כל עוד האומה לא תשתחרר מכל החוקים וההגבלות על החירויות. הבעיה העיקרית כרוכה בבעיית המולדת הערבית שבראשה הוא עומד היא בעיית האחדות הערבית, שהיא צורך אסטרטגי ערבי נוכח ישראל והבטחה להתקדמות הערבית. הבעיה השניה החשובה היא מלחמת עיראק־איראן, בעיית לבנון ודרום סודאן. (ע"מ)

3 נערים מהכפר ג'דידה נעצרו כחשודים בהשחתת דגל

3 נערים, תושבי הכפר ג'דידה שבגליל המערבי, נעצרו בחשד בהשחתת דגל המדינה ביום העצמאות.
לדברי המשטרה, הודו השלושה במעשה.
כתב עתי"ם מוסיף, כי גם בכפר מרא הושחת ביום העצמאות דגל המדינה, אולם הדבר לא היה ידוע עד עתה והוא נודע, בעקבות מכתב ששיגר ראש המועצה המקומית חלים טהא למפקד המחוז, ניצב משנה יעקב גנות, בו ביקש להביא למעצרם של העבריינים שפגעו בדגל המדינה ולהענישם בחומרה. (עתי"ם)

כתב טיימס הלונדוני עוכב במשטרה בגלל שיחה עם חייל

כתב הטיימס הלונדוני בישראל, איאן מריי, עוכב ביום ג' במשטרת ירושלים למספר שעות לאחר שנראה משוחח עם חייל בבית קפה בתחנה המרכזית בבירה.
ביום ג' בבוקר דיווח אזרח כי בבית קפה בתחנה המרכזית מראיין עיתונאי חייל במדים, ולדעתו יש חשד על פי תוכן השיחה כי החייל עובר על עבירות של בטחון שדה. למקום הגיעה ניידת משטרה שלקחה את השנים לחקירה. החוקרים החליטו להעביר את המשך הטיפול למשטרה הצבאית החוקרת. מריי עוכב במטה המשטרה עד לבוא החוקרים הצבאיים ושוחרר לאחר מכן, לא לפני שהחוקרים הסבירו לו כי עליו לקבל אישור מדובר צה"ל בטרם הוא משוחח עם חיילים.
מריי, השוהה בישראל כבר שנה וחצי סיפר לאחר מכן לכתב עתי"ם כי החייל הוא ידיד משפחה והוא נפגש עימו במסגרת שיחות שהוא מקיים לצורך הכנת כתבה על 20 שנה למלחמת ששת הימים. הוא הוסיף כי אין לו מושג מי יכול היה להאזין לשיחתו עם החייל. "מבחינתי הענין גמור, אבל אני חושש מה קרה לחייל", אמר הכתב. (עתי"ם)

יו"ר הסטודנטים פרץ ללשכת נבון

יו"ר אגודת הסטודנטים הלומדים במיכללות להוראה ובסמינרים נעצר בסוף השבוע שחלף לחקירה, לאחר שניסה לפי החשד להיכנס בכוח ללשכתו של שר החינוך יצחק נבון בירושלים.
קבוצה של סטודנטים, תלמידי המיכללות והסמינרים להוראה, באו, ביום ה' לפני הצהרים למשרד החינוך, כדי למחות על כך שהשר אינו מחליט בענין שכר הלימוד שלהם.
במשרד החינוך ידעו על כוונתם של הסטודנטים להיכנס אל הבנין ומשום כך ננעלה כניסתם. למרות זאת, הצליח יו"ר הסטודנטים יהודה אשל להגיע ללשכת השר.
אשל פתח את דלת הלשכה וניסה להיכנס פנימה, אך נהדף. לאחר מכן, משסירב לצאת מתחומי הלשכה, הוזעקה המשטרה והוא נלקח לחקירה במטה המשטרה במגרש הרוסים ובסיומה שוחרר.
הסטודנטים טוענים, כי שר החינוך יכול לקבוע את גובה שכר הלימוד שלהם בלי קשר להחלטת הממשלה בענין שכר הלימוד באוניברסיטאות.
במשרד החינוך נמסר כי שכר הלימוד של תלמידי המיכללות והסמינרים הוא יחסי לשכר הלימוד באוניברסיטאות וכל עוד אין החלטה בענין זה, גם אין החלטה בענין שכרם של הסטודנטים במיכללות. (עתי"ם)

קריאה לממשלת פולין להעמיד לרשות ישראל את הארכיון ההיסטורי של יהדות פולין

ההחלטה הקוראת לממשלת פולין להעמיד לרשות ישראל ומוסדות יהדיים בעולם את הארכיון ההיסטורי של יהדות פולין, הנמצא בורשה ובערי שדה ברחבי פולין — התקבלה בקונגרס העולמי של יהודי פולין שהתכנס ביום חמישי בתל־אביב.
החלטה אחרת, קוראת לממשלת פולין למסור למוסדות ההנצחה בישראל, פריטים שונים בעלי ערך היסטורי, לרבות תשמישי קדושה ותמונות, הנמצאים בכמויות גדולות ביותר במקומות שונים בפולין.
החלטה נוספת מביעה שביעות רצון מדרך ניהולו של משפט דמיאניוק, המעורר כבוד למוסדות המשפט הישראלי. כן הביע הקונגרס שביעות רצון מכוונתה של ממשלת פולין לשמור ולו באורח חלקי, אתרי הנצחה. הקונגרס החליט לפעול להנצחת פועלם של בני פולין שחרפו נפשם להצלת השרידים המעטים שנותרו מיהדות פולין. (עתי"ם)

אבו נידאל: ניסיתי לרצוח את שמעון פרס, אך נכשלתי

כוויית — אבו נידאל, האחראי להתקפות על שדות התעופה של רומא ווינה בדצמבר 1985 אמר כי ניסה לרצוח את מי שמכהן עתה כשר החוץ שמעון פרס ב־1983 אך נכשל.
העתון הכוויתי "אל קאבאס" מצטט את אבו נידאל, ששמו האמיתי הוא סאברי אל באנה, שאמר כי הוא אחראי לרצח של המנהיג הפלשתיני המתון עיסאם סירטאוי בליסבון בכינוס של מנהיגי הסוציאליסטים בעולם בשנת 1983.
"מטרתנו העיקרית היתה להרוג את סירטאוי. המטרה השניה היתה להרוג את פרס, מי שעמד אז בראש האופוזיציה בישראל, לא הצלחנו במשימה זו באותו זמן".
הראיון נערך באלג'יר בחודש שעבר, כאשר התכנסה שם המועצה הלאומית הפלשתינית. כזכור אחראית קבוצת אבו נידאל לרציחתם של נציגי אש"ף בפאריס עז א־דין קאלאק ושל סעיד האממי בלונדון, מאחר שנחשבו כ"יונים" לגבי ישראל.
אבו נידאל, שיועמד למשפט שלא בפניו באיטליה כאחראי להתקפה על שדה התעופה פיומיצ'ינו ב־27 בדצמבר 1985, הזהיר את שלטונות איטליה. הוא אמר כי איטליה חייבת להבטיח את חייהם ואת שלומם של הלוחמים הפלשתינים על אדמתה, כפי שהיא מבטיחה את שלומם של המגנון הציוני.
בתשובה על שאלה, מה טיב יחסיו עם אש"ף, אישר אבו נידאל כי נפגש עם יאסר עראפאת באלג'יר לרגל כינוס המועצה הלאומית הפלשתינית. הוא ציין כי חידוש הדו־שיח נכשל, מאחר שעראפאת דחה את הדרישה לשנות את מדיניות אש"ף בהתאם להבעותיו. (ע"ר וע"צ)

דרום־קוריאה, מכוניות בוערות על הקמפוס של אוניברסיטת ציוסון בדרום מערב העיר קונג'ו, לאחר המפגנות של סטודנטים שהציתו את המכוניות הללו. המפגינים דרשו לפטר מהעבודה את מי שהם מכנים "פרופסורים שהם בעד הממשלה", וגם את נשיא האוניברסיטה. (סי"ץ)

אל־איתיחאד: בריה"מ מוכרת לסוריה ולעירק "מיג 29" ללא המכ"ם המתקדם שלו

אבו־דאבי, — העתון "אל־איתיחאד" המסתמך על מקורות במערב מוסר כי בריה"מ תספק לסוריה ולעיראק את המטוס המתקדם "מיג 19" אולם ללא המכ"ם המתוחכם שלו. העתון כותב כי ישנם אי אלה השערות במערב הטוענות שהמכ"מים החדשנים שבהם צוייד מטוס "מיג־29" מהווים בעיה לחיל האוויר הישראלי ולחילות האוויר המערביים בכלל.
לדברי חוגים בגרמניה המערבית, טוען העתון, מכ"ם "מיג־29" העתק ממכ"ם המטוס האמריקאי המתקדם "אפ־18" לאחר שהסובייטים השיגו את תכנוני מכ"ם זה בנושאי מחברת "יוז" האמריקנית.
חוגים מסויימים מערביים מניחים, שסוריה ועיראק יקבלו את המטוס "מיג־29" שאינו מצוייד במכ"ם החדש.
הסובייטים נהגו כך בעבר. הם סיפקו דגמים "קלים יותר" למדינות שקנו נשק סובייטי, כך למשל הסובייטים לא סיפקו לקוריאה הצפונית סוגים משופרים של נשק נייד ומתנייע, וזאת מחשש לעידוד משטרו של קים איל סונג לתקוף את קוריאה הדרומית. גם אי צידה של מצרים בנשק סובייטי התקפי "מלא" היתה אחד מסלעי המחלוקת בין מצרים בתקופת הנשיא אנואר סאדאת לבין ההנהגה הסובייטית. גם הכוחות הלובים עפ"י רוב השיגו רק דגמים קלים של מטוסי "סוחוי 22".
ה"מיג־29" עורר בקרב המערב תשומת לב ודאגה. המטוס נחשב לתשובה הסובייטית למטוסי היירוט החדשנים של המערב "אפ־16" "אפ־18" ו"מיראז' — 2000". קיים ביקוש לרכישת מטוסים אלה. ירדן עדיין בודקת ומשווה בין ה"מיג־29", ה"מיראז'־2000" או "הטורנדו".
לפני מספר ימים קיבלה הודו את המשלוח הראשון של מטוסי "מיג־29" שכללו 12 מטוסים, אשר הגיעו להודו דרך הים כשהם מפורקים. טכנאים סובייטים מרכיבים אותם בחברה הודית, המהווה ענף מיוחד למטוסי ה"מיג".
צפוי שתוך שלושת החודשים הבאים יוקמו 4 טייסות הודיות מורכבות מ־48 מטוסי "מיג־29". ההודים מכנים את ה"מיג־19" בשם "באז".

פרטים חדשים על המיג 29

מקורות הגנה מערביים ...ו לאחרונה פרטים חדשים הקשורים במטוס ה"מיג־29". הוא נחשב למטוס ירוט סובייטי שני אחרי ה"מיג־31" "פוקס האונד". משקלו כבד יותר והוא נחשב כשיפור של ה"מיג־25", המצוייד במכ"ם המסוגל לגלות ולתקוף מטרות אויב הטסים בגובה נמוך ממנו. טווח המכ"ם מגיע לכ־100 ק"מ. כ"כ מצוייד ה"מיג־29" במערכת סריקה הפועלת בקרני אינפרא־אדום. הוא יכול להתקרב למטוסי אויב בלא שיתגלה. זאת באמצעות הפולסים המכ"מיים. מספר מקורות רמזו שישנה מערכת הגנתית בכיפה של טילי אויר־אויר, אלא שהמצאותה ואופן פעולתה לא נתגלו.
חימושו הקבוע של ה"מיג־29" כולל תותח דו־קני בקוטר 30 מ"מ המותקן גם במסוקי לחימה וב"סוחוי 15". קצב האש שלו 2500 כדורים לדקה. אשר לחימוש העיקרי של טילי האויר־אויר, הרי הוא כולל 6 טילים מחולקים לשתי כנפי המטוס 2 מהם מדגם "10" "איי־איי אלאמו" החדש בעלי טווח משופר, ועוד 4 מדגם "11" "איי־איי" בעלי טווח קצר הדומה לטיל אויר־אויר האמריקאי "ספארו".
ה"מיג־29" מתאפיין ביכולת משנית לבצע משימות של התקפות קרקע. בכל מקרה, ביצועיו בתחום זה עדיין לא ידועים מבחינת המסוק הצבאי וסוג כלי הנשק. על־מנת להכיר את רמת הביצוע של המטוס בתנאי קרב, המומחים ממתינים לתוצאות השתתפותו של ה"מיג־29" במלחמה עם איראן.
אולם, אפשר שהעדר חיל אויר איראני אפקטיבי יפחית מחישובם של הלקחים מהם ניתן להפיק תועלת בעימותים, כדי להעריך את ביצועיו וכושרו. (ע"מ)

הגנרל האמריקאי בדימוס בעדותו:

האמריקאים נצלו את ישראל כ"כיסוי" כדי שהיא "תספוג את המהלומות"

הנשק היה מיועד לעבור דרך ישראל לאיראן ★ הבית הלבן "הקים חומה" כדי להגן על רייגן

וושינגטון, — האמריקאים שהיו מעורבים במשלוחי הנשק הסודיים ניצלו את ישראל כ"כיסוי" במטרה שהיא "תספוג את המהלומות" אם תתגלה התוכנית — אמר הגנרל האמריקאי בדימוס ריצ'ארד סקורד.
סקורד העיד בפני ועדת החקירה של הסנט ובית הנבחרים, תיאר פגישה שבה השתתף בפברואר בבית הלבן, כדי לדון בדרכים להעביר בצורה לגאלית נשק אמריקאי לאיראן.
בפגישה זו השתתפו משפטנים מסוכנות הביון המרכזית, היועץ לבטחון לאומי ג'ון פוינדקסטר והקולונל אוליבר נורת, עוזר במועצת הבטחון הלאומית.
סקורד אמר כי הוחלט שהנשק "יימכר ע"י ארה"ב לעצמו, בתפקיד כ"סוכן מסחרי" שאינו חלק מהממשלה.
הוא אמר, כי הצגתו כ"סוכן מסחרי" היה נסיון לחקות את הדרך בה העבירה ישראל בנושאי משלוח נשק קודם לאיראן.
כלי הנשק היו אמורים או להיות מועברים לישראל, וזו תעביר אותם לאיראן. סקורד הגדיר את משלוח הנשק כ"מבצע משותף של ארה"ב וישראל, בו אמורה היותה ישראל למלא תפקיד של "כיסוי".
כאשר נשאל, אם אלה שהיו מעורבים במכירות הנשק ניסו להסתיר את המבצע מפני הקונגרס, השיב סקורד כי הם דאגו רק להסתיר את המבצע מפני האיראנים.
בנסיון להסביר את סכומי העתק שהיו דרושים למבצע, אמר סקורד, כי הישראלים דרשו ערבות של 2 מיליוני דולר על כל מטוס שישגר.
ב־15־16 בפברואר, הועבר המשלוח הראשון של 500 טילים מישראל לאיראן, ובדרך חזרה נלקחו הטילים מדגם "איי הוק" המשופרים, שסופקו קודם לכן ע"י ישראל אך איראן סירבה לקבלם.
משלוח שני בוצע לאחר פגישה בפראנקפורט. אולם סקורד העיד, כי התוכנית לספק חלקי חילוף נוספים נדחתה, כאשר האיראנים סירבו לשחרר את בני הערובה האמריקאים.
מקפארליין, שבינתיים פרש מתפקידו כיועץ לבטחון לאומי, נסע לטהראן בשלהי מאי ולא הצליח ליישב את הסיכסוך.
עמידתו ניד "יהיה מאוכזב מרות", מסר סקורד. הוא היה סבור, כי האמריקאים היו צריכים להישאר זמן רב יותר, ולתת לאיראנים יותר זמן".

הבית הלבן "הקים חומה" להגן על רייגן

העוזרים בבית הלבן פעלו במהירות כדי להגן על הנשיא רייגן, כאשר פרצה שערוריית איראן־קונטראס ומנעו קריאות טלפון וביקורים אצלו, העיד הגנרל האמריקאי בדימוס ריצ'ארד סקורד.
סקורד אמר, כי היתה זו שגיאה איומה מצד הממשל לסגת מהמבצעים החשאיים של מכירות נשק לאיראן והושטת תמיכה למורדים בניקראגואה.
הוא אמר כי מהם כאשר התפטר היועץ לבטחון לאומי ג'ון פוינדקסטר, וכאשר עוזרו אוליבר נורת, הודח ב־25 בנובמבר כאשר נתגלה שרווחים ממכירות הנשק הופנו אל המורדים.
סקורד אמר לוועדות החקירה, כי הוא טלפן לפוינדקסטר וניסה לשכנעו לחזור בו מהתפטרותו, אולם הלה אמר לו, כי ההתפטרות כבר נכנסה לתוקפה.
אז אמר לפוינדקסטר כי הוא מבקש לשוחח עם הנשיא.
"הוא השיב כי מאוחר מדי, כי כבר הקימו חומה מסביב לנשיא". (רויטר עתי"ם)

נסיון שנכשל

סקורד גילה עוד פרטים על נסיון לשחרר בני ערובה אמריקאים בלבנון, תוך שימוש בסוכנים של מינהל הסמים האמריקאי. סוכנים אלה שילמו שוחד לראשי חמולות מקומיות תמורת מידע על בני הערובה האמריקאיים בלבנון.
"הוא סיפר "הקולונל נורת" ביקש ממנו להושיט סיוע לאנשי מינהל הסמים, במסגרת נסיון נוסף לאתר ואולי לחלץ אחדים מבני הערובה בלבנון".
סקורד הוסיף כי הכסף נלקח מחשבונות בנק בשוייץ, בהם השתמשו האנשים שעסקו במשלוחי נשק לאיראן, והוא נמסר בניבנה ע"י שותפו אלברט חכים, לסוכני מינהל הסמים.
סקורד הוסיף, כי יוזמה מקבילה זו היתה במאי אשתקד, בשעה שרוברט מקפארליין, יועץ לשעבר לבטחון לאומי, קיים מגעים עם גורמים איראניים בנושא של החלפת נשק תמורת בני ערובה.
פקיד ממשלתי שרצה בעילום שם הסביר מצידו, כי הסוכנים של המינהל האמריקאי למלחמה בסמים הופעלו, משום שהיו בקיאים במצב בלבנון, שם רווחת המיליציות תבופות את הנשק שלהן באמצעות הרווחים שהפיקו מסחר בסמים. (ע"ר ע"צ)

מיום ליום

★ ללא אחריות לאומית

בין אם יש ממש במה שמכונה "ההתקדמות לשלום" ובין אם אין כאן אלא התקדמות לבחירות, ברור כי אלה שמהווים את הנהגת המדינה, אינם נותנים לאחריות שיעור מועיל בוזור בכל הנושא של אחריות לאומית. ההתקפות האישיות המנורצות, שליפת מסמכים ופרטים שהצגתם יפה להם ההתחכשות הפומבית לעיני העולם כולו, יש בהם המזור מסובך באחד הענינים היסודיים של קיום המדינה, ובודאי שכך יהיה אם אכן נגרר למערכת בחירות מוקדמות, שאין בה שום צורך.
למערבולת הסוחפת של המשבר בין שותפי הממשלה הראשיים, הגיע בתנופה רבה גם השר יצחק מודעי, אשר הציג באסיפת פעילים של "חרות" בתל־אביב את המסמך המדיני שמסביבו מתנהל עתה הויכוח הנוקב. אמנם יתכן שמר מודעי מצא בו הוכחות חזקות ומוצקות לטענתו של "ההרפתקאה המדינית" של מר פרס. אך ספק גדול אם הצגת מסמך כזה, לחיוב או לשלילה, מקומה באסיפה של פעילי מפלגת הליכוד באחת הערים. מר מודעי הוא שר בממשלה, והוא יכול ליד שולחנה להציג את עמדתו, לחלוק, להקשות ולמתוח את הביקורת החריפה ביותר.
אך בודאי שהוא אינו היחיד במסכת הזאת. אותה מידה של חוסר אחריות מופגן גם בהופעותיהם ובדבריהם של שרים ממפלגת העבודה, כשהם תוקפים את כל מי שאינו מסכים למהלכו של מר פרס, כאשר הויכוח אינו על ענין ציבורי או חברתי פנימי של המדינה, אלא על ענין רגיש העדין של מו"מ לשלום, עם כל הסיכונים הכרוכים בכך, גם אם עתה נוצרו תנאים נוחים יותר מכפי שהיו בעבר.

★ תיקו אינו מחייב בחירות

בנאומו בפני לשכת מפלגת העבודה ביום חמישי שעבר, אמר שר החוץ, מר שמעון פרס, כי אם הדיון בקבינט הממשלתי שנועד למחר, יסתיים בתיקו, הוא יפנה לשמיר ויציע לו לפרק את השותפות הממשלתית הנוכחית על הקדמת הבחירות לכנסת.
אולם, קשה למצוא סיבה הגיונית לכך. הקבינט הוקם בשעתו על יסוד פריטטי, עם מספר חברים שווה לכל גוש בממשלה, דבר המשקף מראש את יחסי הכוחות ונותן ביטוי לעובדה כי זוהי ממשלה שבה שני שותפים גדולים שווים, שיש ביניהם אי הסכמה בשורה של נושאים, אך הם מחליטים להיות בממשלה אחת, מפני שזו היתה תוצאת הבחירות ואין דרך אחרת. התהוות מצב של תיקו היא, איפוא, תוצאה טבעית ומוכתבת מראש של הרכב הממשלה והקבינט גם יחד. במקרה שלפנינו, מביא מר פרס הצעה מרחיקת לכת בתחום המדיני, מעבר לעמדה המדינית של הליכוד, שהיתה ידועה למפלגת העבודה לעת כינון הממשלה. מי שתובע שינוי הוא מר פרס, ואם יש תיקו, עליו לקבל את הדין ולהשלים עם המצב.
למה צריכים להכריז במקרה כזה על בחירות חדשות? הרי זה כאילו אמרו שמהרגע הראשון לא היו צריכים לכונן ממשלה בהרכב הזה, גם כאשר מר פרס היה ראש ממשלה, ולא רק כאשר שמיר מכהן בתפקיד הזה, ואין זה יאה והוגן שדווקא מי שהיה שותף ראשי להסכם, יקום ויגרום בכך, וזאת בדיוק כאשר שותפו להסכם מחזיק בתפקיד הבכיר.

★ מי מדליף?

חברי "ועדת אבן", העוסקת בבירור פרשת פולארד, נזעקים בימים האחרונים להדוף את האשמות המוטחות בדבר הדלפות מדיוני הועדה, כשהם קובעים, כי הדברים המתפרסמים אינם נכונים ואינם משקפים את מצב הדיונים או את הסיכומים המתגבשים, מאחר והשלב הזה עדיין לא הגיע למעשה, שכן יו"ר הועדה, מר אבן, מתכוון רק בימים הקרובים לקבל מכל חברי הועדה את עמדותיהם, כדי לנסח וליצור מכולם סיכום במגמה שיהיה מקובל על דעת כולם.
אחד מחברי הועדה, ח"כ אהוד אולמרט, טוען, כי ההדלפות אינן מתוך הועדה או מצד חבריה, אלא מצד אישים שהופיעו בפניה ומגמתם היא ליצור דעת קהל לבירורים המתבקשים על ידם. מר אולמרט, שהוא ח"כ מטעם "חרות", נזעק להגן על כבודו ומעמדו של ח"כ אבן, איש מפלגת העבודה, המותקף קשות, וזאת דוקא ע"י שרים־אישים של מפלגת העבודה, במיוחד שרי הבטחון והחוץ, מר רבין ומר פרס... אלה אכן השמיעו דברים קשים הן על מהלך עבודת הועדה והן על חוסר ערכה ומעמדה.
אין עתה ספק כי למר אבן הדילמה קשה ביותר. אם מסקנות הועדה יפגעו במר רבין ובמר פרס, הוא יותקף קשות ע"י מפלגתו, במיוחד כשזה קורה עתה, כשמר פרס מניע בכל האמצעים את גלגל הקדמת הבחירות, ואם המסקנות לא יטילו בהם שום האשמה, כי אז יואשם בכל מקום שנהג משוא פנים, מפני שמדובר בשרים ממפלגתו...

★ קדחת הנסיעות

מספרם של אזרחי המדינה שנסעו לחו"ל בחודשים ינואר־מרץ השנה, מגיע ל־114 אלף, דבר שיש בו כדי להעיד על התאוששות רבה, ב"ענף" ועל חזרה לימים שהיו ערב המשבר הכלכלי הקשה. חודשים אלה נחשבים מתונים ביותר בתחום הנסיעות, ומה רק ניתן להקיש מה יהיה בחודשי הנופש של הקיץ, כאשר בעבר כבר ידענו על מספרי שיא של למעלה מחצי מליון ישראלים הנוסעים לחופשה דוקא לחו"ל.
ועתה יש כל הסיכויים להגברת הנסיעות, שכן תקנות מטבע החוץ הופשרו ואפשר ביום לרכוש 2000 דולר לכל נפש ולכל נסיעה. אפילו שכיום הדולר הנמכר הוא יקר ביחס לדולר בשוק החופשי, הרי עצם האפשרות החוקית היה בה כדי להצביע על "גישה ליבראלית" לנסיעות לחו"ל, והרבה ישראלים שוב יתפתו לעשות זאת, גם במחיר של השתעבדות לחובות והגדלת ההוצאה הפרטית בשיעורים גבוהים. אם נצרף לכך את האפשרות שלפנינו מערכת בחירות קרובה, הרי בודאי שלא יהיה מי במערכת הממשלתית שינסה לפגוע ב"יחזור" הכלכלית שאינה אלא מלאכותית, ואת הפרעון, כרגיל, נעשה כולנו לאחר שתחזור השפיות למערכת הפוליטית.
"קדחת הנסיעות" של האוכלוסיה הישראלית מעוררת תמיהה מכיוונים רבים אחרים. אמנם, בכל מדינה יש תנועה של תיירות, אך בפרופורציות שונות לגמרי. מה גורם למספר כה גדול של אזרחים לארוז מזוודות, לרוץ, לנסוע ולברוח? האין זה מעיד על תחושה של חוסר שורשים?...

★ לא מדוייק

סופר "הצופה", מר יעקב אידלשטיין, מביע תמיהה בדבר נכונות ראשי ישיבות ההסדר להתגבר למלא את השאלון של הסוכנות היהודית. לדבריו, כל המגמה היא להתייצב להגנת הישיבות והמדרשיות, וזאת בזמן שהציבור החרדי לא יהיה מוכן לגמול להם בהגנה על האינטרסים שלהם.
הדבר אינו מדוייק לחלוטין, משתי סיבות. כי קודם כל, התנגדותם לשאלון אינה רק מחמת הגנה על הישיבות החרדיות, אלא מחמת הגנה עצמית, כי השאלון מהווה השפלה בלתי נסלחת עבורם, גם בלי לחשוב על אחרים, הם היו חייבים להגיב בצורה המבוררת שהגיבו. דבר נוסף נוגע לדאגה לאינטרסים של מוסדות החינוך של הציבור החרדי. מאז שנציגים אגודאיים מכהנים בתפקידים בכירים בנושאי כספים וכלכלה, הם דאגו בכנות לצרכים שלהם, לא פחות מאשר לצרכי המוסדות החרדיים. אלא שמו קץ למדיניות של צרות עין שנהג משרד הדתות "בשנים הטובות", כשהפנה את רוב המשאבים רק למוסדות שלהם, תוך יד קמוצה למוסדות חרדיים. ולא זו בלבד, אלא שהנציגים האגודאיים הגדילו בכלל את כמות התמיכה הממשלתית לכל מוסדות החינוך החרדיים, ובכך נהנים גם נציגי מוסדות דתיים.
עם זאת, ראויה לתשומת לב הצעה אחרת של מר אידלשטיין, כי נציגי המפד"ל בסוכנות יתבעו מעתה, כי הסוכנות תתנה מתן הקצבות למוסדות לא דתיים בלימוד יסודות היהדות. דרישה כזו צריכה להיות מוצגת לא מתוך גישה קטנונית, אלא מסיבה מהותית אמיתית, שהרי כבר הגיעה באמת השעה שיתחילו לפעול לעקירת הבערות הנוראה שהיא, כידוע, האויב הגדול ביותר של עם ישראל.

★ לא כל הרסן

לאחר שבמשך שנים הוסר כל רסן אצל מבוזי "התרבות הלאומית" במדינה, עד שכל תועבה מותרת, כל פגיעה ביסודות של דת ואמונה מותרת, הגיע גם "התור" להתנכל בענינים חברתיים ואנושיים אלמנטריים, וזהו הולך טבעי בזמן, מפני שקודם פוגעים בעניני האמונה. והציבור האחד זה גם הפרוס בהגן קיתן לכל מעשה סידוק של מה שקרוי "מוסר" או "אמון".
בשבוע שעבר התרחשה "דראמה" באולם של תיאטרון "הבימה" בתל־אביב, אחד הצופים קם והשמיע זעקת שבר ופרץ בבכי נרגש. ההצגה שהועלתה, אמורה היתה לחזן בבעייתם של ילדים הסובלים מליקוי או פיגור. הצופה שפרץ בבכי, הוא אב לילדה לקה כזו. והנה, במקום שהבעיה תועלה ותוצג מכל הזויות האנושיות, הוא מצא התעללות גסה ומופקרת. גם דרך נושא רגיש וכואב זה, הצליחו "להשחיל" כל תועבה מן הסוג המאוס והפרוע ביותר. אכן, איש זה לא מסוגל היה להבליג יותר ופרץ אל הבמה בדברי מחאה וזעקה נרגשים ביותר.
הפעם לא יכלו מנהלי התיאטרון "להגיב", כפי שהם נוהגים במקרים אחרים כאשר מדובר בפגיעה דתית או לאומית. עתה יש להם עסק עם אדם שנפגע בצורה קשה, וההוא בזה מייצג כל מי שסבל נורא זה עובר עליו. אבל, במקום שידון בפשע שעשו, הם מנסים להצדיק את עצמם כי בכך רק רצו "לתת ביטוי לבעיה המעיקה...

מצעדי גבר

סיפור בהמשכים מחיי ר' מרדכי בנעט ז"ל ותלמידו ר' אפרים

מאת שלמה בן דוד

פרק שמיני

עצה טובה

מספר התלמידים שבאו לשמוע תורה מפי ר' מרדכי בנעט הלך וגדל מיום ליום. מרחבי הארץ הגיעו כולם. מתוך רצון עז לעלות בתורה. התלמידים התאמצו ללמוד מכל תנועה של רבם הנערץ ואף באו לשאול פסקי הלכה למעשה.

אפרים היה נאמן ביתו של הרב. הוא הכיר היטב את רבו, וידע למלא את בקשתו. בטרם הביע זאת בפיו.

הוא חש כי בשמשו תלמיד חכם הרי הוא סופג לקרבו כוח עצום של תורה. תפקידו היה כה חשוב בעיניו, עד כי היה ברור לו, שעתה הוא נמצא כאן ואינו חושב כלל לשנות דרכו ולהקים בית משלו.

יום אחד הזעיקו את אפרים לבית הוריו. אפרים יצא מיד לדרך והגיע במהירות, אך היה כבר מאוחר: אביו לא היה עוד בין החיים. הוא חלה בפתאומיות ונפטר. אפרים טמן ראשו בין שתי ידיו ופרץ בבכי: "אבא! אבא! כה הרבה עמלת בשבילי, אבא! חפצתי כל כך להרוות אותך נחת. הוי, אבא!"

אפרים התאמץ להרגע, הן חייב הוא להרגיע את אמו ולסייע לה אך לא יכול. העובדה, שלא יוכל עוד לדבר עם אבא, לשאול בעצתו ולראות אותו — היתה נוראה.

★

עוגמה ובדידות נפלו על בית אמו של אפרים. אחיו הצעיר יוסף נאלץ להפסיק את לימודיו בישיבה כדי לסייע לאמו לנהל את החנות שלהם ולספק את צורכי המשפחה. היתה זו עזרה חשובה ביותר לאם, כיון שאת פרנסתם קיבלו מהחנות.

אפרים הקפיד עתה לנסוע הביתה לשבת, כל כמה שבועות. בבואו — עטפה חיות חדשה את הבית. הוא הרגיש, כי עיניה של אמו אורו. יחד עם אחיו ניסו למלא במקצת את החלל הריק שנוצר בפטירת האב. הם שרו וסיפרו הרבה ליד שולחן השבת.

"תודה לכם, ילדיי", אמרה פעם האם, כשדמעות בעיניה: "חשה אני היטב, כמה מתאמצים אתם לשמח את לבי! תודה לכם!"

★

באחת השבתות, כאשר בא אפרים לבית אמו, הוא הרגיש, כי אמו אינה רגועה, נראה היה לו, כי מתלבטת היא אם לומר דבר מה, אם לאו. נדמה היה כאילו פותחת היא פיה כמנסה לומר ומיד סוגרת.

לאחר סעודת ליל שבת יצאה האם לגינה שבחצר הבית. יוסף, שהיה עייף מאוד מעמל השבוע — כבר נרדם. אפרים יצא אף הוא החוצה והחליט לשוחח עם אמו ולנסות לראות מה מעיק על לבה.

לילה של אביב בחוץ. האויר היה מלא ניחוחות של פריחה. נראה היה כי כל זה אינו מדבר על לב אמו. שקועה היא בעצבותה.

אפרים נתישב לידה בשתיקה. כך ישבו דקות מספר, כשאפרים מחפש את המלים המתאימות להתחיל בשיחה. לבסוף אזרה אמו אומץ והיא התחילה:

"אפרים, מזה זמן רב רציתי לבקש ממך דבר מה. קשה לי, אפרים, לבקש זאת. אני יודעת, שלא קל יהיה לבצע את בקשתי".

"אמא", אמר אפרים בקול רך, "אל תחששי לבקש, הן אשתדל לעשות ככל שאוכל למענך".

"ידעתי, אפרים, ידעתי" — שוב נצצו הדמעות בעיניה של אמא — "אך בקשתי הפעם קשה באמת".

"אינני צעירה כבר. גם אינני לגמרי בריאה. יוסף עמל קשה לעזור לי בהנהלת החנות. אך גם אם נעמול ונעבוד שנינו — קשה יהיה להשיג סכום כסף נאות לחתונת יוסף. יודע אתה, הן מזמן רציתי לחפש שידוך עבורך, אבל תמיד אתה טוען: לא! צריך לא! שקוע אני בלימוד התורה ובשימוש רבי הגדול. צריך לא הגיע הזמן.

אבל זמנו של יוסף כבר הגיע, ואף יש לי רעיון לשידוך עבורו. אתה בודאי זוכר את הדודה כינה, שנפטרה לפני זמן קצר. אישה, בתה היחידה נותרה לבדה, לבדה. מי ידאג לה? כסף לנדוניה אין לה, מה יקרה לה ליתומה זו? והן היא כה מוכשרת, יראת שמים, ומשכילה לנהל את ביתה כהלכה. אך אין אדם המתענין בה! לילות שלמים התהפכתי על משכבי ולא יכולתי להרדם. ניסיתי לטכס עצה עד אשר חנן אותי ה' דעת — והגיתי את תוכניתי".

האזן נא היטב אפרים".

"אני מאזין, אמא!"

"ובכן, שוחחתי על כל הענין עם יוסף, והוא מוכן לשאת את אישה לאשה. בתחילה לא היה מוכן לשמוע על כך, כיון שלא רצה להנשא לפניך, אך כאשר הסברתי לו, שאתה אינך רוצה להקים את ביתך, הרהר בדבר והסכים. אבל..."

"מה ה'אבל', אמא?" שאל אפרים, "מה יכול למנוע שידוך זה?"

"השכחת, אפרים?" ענתה אמו, "הן אין הוא בכור. אתה הבכור! אבא, הן לי זכותך להנשא. תן לו את שמך ותעודת הלידה שלך. הוא יקרא בשמך: אפרים, ואתה תקרא יוסף.

בעיה קשה נוספת העומדת בפנינו היא, למצוא רב שיסכים לסדר קידושין לזוג ללא שאלות מיותרות. אני יודעת, קשה הדבר, הן הרב עלול להפסיד את משרתו, אם הענין יתגלה. הוא עלול אפילו להאסר או להענש. אני יודעת כל זאת, אך אתה, אפרים, בודאי תוכל לעזור. יש לך קשרים רבים — ובודאי תמצא עצה איך לפתור את הבעיה, מבלי שהדבר יתגלה לאיש.

ובאשר לך עצמך, אפרים, נפשך כה חשקה עתה בתורה — לך ולמד, וה' יעזור. בבוא זמנך — אולי יוכל רבך להשיג אישור נישואין מהקיסר עבור נאמן ביתו — עבורך!"

"אמא!" קרא אפרים, "קשה התוכנית במציאות, קשה היא מאוד. כדי למלא אותה צריך להתגבר על קשיים עצומים. אבל מצות כיבוד אב ואם כבידה יותר, והיא תתן את הכח להתגבר על הקשיים האלה. הלואי ויתן לי ה' שכל ודעת להצליח בדרכי".

אפרים נטל את ידה של אמו ונשקה בחום: "אמא! ה' יעזור!" הוסיף מילות חיזוק לעודדה.

★

ראשית, אגש אל ר' יוסף צבי, רבה של ג. — החליט אפרים. יתכן שהוא יוכל לייעץ לי עצה טובה.

ר' יוסף צבי הופתע לראות את ידידו אפרים. הוא חיבקו בשמחה ושאלו:

במה זכיתי לראותך בביתי?"

אפרים נשם נשימה עמוקה והתכונן להתחיל בסיפורו, אך ר' יוסף צבי לא הניח לו לפתוח בדבריו, עד אשר יסעד את לבו וינוח מעמל הדרך.

לא היתה ברירה בידי אפרים: הן "כל אשר יאמר לך בעל הבית — עשה", והוא הודה לר' יוסף צבי ולאשתו, הרבנית הצעירה על הארוחה הטעימה.

לאחר ששאלו זה בשלומו של זה ולקורות אותם בעת האחרונה שוחחו בדברי תורה. אחר כך שאלו ר' יוסף צבי למטרת בואו.

אפרים העלה את הבעיה שלו וסיפר על הקשיים העצומים העומדים בפניו כדי לקיים את בקשת אמו.

הוא הסביר כי מצידו הוא מוכן לוותר על זכותו לטובת אחיו ושמח יחד עם זאת לסייע ליתומה להנשא. השאלה היא כיצד אפשר לבצע זאת?

ר' יוסף צבי האזין בקשב רב וישב שקוע במחשבות מנסה לדלות רעיון ממוחו.

"אני מצטער על הטרדה שגורם אני לך", אמר אפרים, "בודאי לא קל הדבר, אך את מצות אמי חפץ אני לקיים".

"אכן, כן", נאנח ר' יוסף צבי, "ולא תימצא דרך לפתרון — אנא, אל תחשוש!"

שוב הודה אפרים על הכנסת האורחים לה זכה, ונפרד מר' יוסף צבי. אחר כך מיהר לדרכו לשוב אל רבו, ר' מרדכי בנעט.

★

למחרת, בעת שישב אפרים ליד הסטנדר בישיבה שקוע בלימודו, הרגיש בטפיחה קלה על שכמו. הוא הסב פניו והנה לפניו ר' יוסף צבי, הרב הצעיר של ג. אפרים נדהם.

"מדוע הטרחת את עצמך לבוא אליי? האם יש כבר תשובה בפיך?"

ור' יחיאל ענה:

"לא שכחתי לרגע את בקשתך. הענין מטריד אותי, בהחלט! אם אצליח לעזור והדבר יתגלה חלילה — צפוי לי הסיכון לישב במאסר או להפסיד את הרבנות — אך האם אוכל לסרב לך, אתה שכה היטבת עמי? אולי בדרך זו אוכל דוקא להשיב לך במשהו, ובאשר לסיכון — שומר מצוה לא ידע רע, בידי ה' אפקיד רוחי.

הסכמתי נתונה לענין", הוסיף ר' יוסף צבי, "אך כדאי להתיעץ עם רבינו הגדול, ר' מרדכי בנעט. הוא בודאי יוכל להשיא לנו עצה נבונה. תוכל לסמוך, כי לא יגלה את הסוד לאיש.

★

השניים ידעו, כי השעה הטובה יותר לשוחח עם הרב היא בחצות הלילה, וסיכמו ביניהם להפגש בשעה זו.

שעת חצות. ר' יוסף צבי ואפרים נפגשו ושמו פעמיהם אל בית הרב. הם דפקו קלות על הדלת ונרתעו אחורה כחוששים.

ר' מרדכי קרא להם להכנס פנימה. כשנכנסו, נראה היה, כי הוציאו את רבם מעולמות עליונים בהם היה שקוע.

בראותו את שני תלמידיו הותיקים ניצבים יחד לפניו, חייך ר' מרדכי והתענין לשלומם.

"מה מבוקשכם?" שאל ברוך.

ואפרים סיפר.

הוא סיפר על בקשת אמו, על הסכמתו של ר' יוסף צבי לעזור בביצוע התוכנית ועל הסיכון הרב הכרוך ברעיון זה. מצד שני העלה אפרים את סיפורה של הכלה היתומה, שקשה למצוא לה חתן ירא שמים לפי מעלותיה. והנה, אחיו מוכן לשאתה.

השאלה שהציגו לפני הרב היתה באיזו דרך לבחור לפעולה.

הרב הקשיב מרוכז כולו לסיפורו של אפרים ונראה מהורהר. הוא ליבן יחד אתם את הענין, שאל שאלות כדי לראות את הדברים מכל הצדדים, ורק אז הסביר את הדרך שהוא מציע לפעול בה:

"אראנו ולא עתה אשורנו ולא קרוב" לאחר חורבן הבית גלה העם היהודי עם תורתו בידו. עד אז זכו לשומרה בארץ ישראל, ומעתה, תפקיד היהודים להוכיח, כי ניתן להשאר עם ה' גם בגלות. התורה נדדה מארץ ישראל לבבל, למלכה הפרסית, לצפון אפריקה, לספרד, לצרפת, לגרמניה, היתה גם באיטליה, בינק, עד שהגיעה למורביה ובוהמיה.

ר' יוסף צבי ואפרים האזינו ולא יכלו לשער מה העצה שרבם רוצה ליתן להם, והוא המשיך:

"בני, יודעים אתם כמה הרבה גדולי תורה חיו פה ונצרו תורה ומצוה. אך אני מבחין כי התורה מתחילה לנדוד מאיתנו ולעבור לאזורים חדשים. הנוער נמשך לעולמו של החתם סופר בהונגריה, וטובי התלמידים נודדים לשם ומקימים מולדת חדשה לתורה, ואילו כאן נשארים למדנים מועטים.

מנסים אתם לברר, כיצד ניתן לעקוף את השלטונות וכיצד אפשר לפעול כנגד החוק מבלי שהדבר יתגלה.

אינני יודע, אם קיימת אפשרות כזאת — על כן אל תפעלו בדרך זו! עצתי היא זו — סעו אתם יחד עם החתן והכלה להונגריה ותוכלו לחוג שם את החתונה בפומבי ללא כל בעיה. ר' יוסף צבי, תילווה אליהם לסדר את הקידושין. אפשר, תמצא שם מקום ורבנות טוב יותר מ"ג. ותשאר שם. ואם תחפוץ לשוב — תוכל לחזור".

ר' יוסף צבי ואפרים הסתכלו זה על זה בשתיקה ובתמיהה: איך לא עלה בדעתם רעיון כה פשוט? כה הרבה התייגעו ולא עלה הפתרון בדעתם?

זה כח עמלה של תורה לשמה — שנהנים ממנה עצה ותושיה.

ר' יוסף צבי ואפרים יצאו מפני רבם ופנו לשוב לבתיהם. אפרים מיהר אל אמו לספר לה על העצה ולהתכונן לנסיעה. האם היתה מופתעת ושמחה שנמצא פתרון שאינו מסוכן. מאז הגתה את התוכנית — היה לבה כבד עליה, שמא תסכן בה אנשים רבים ובמקום להועיל — תגרום צער. עתה — נוחה עליה דעתה, והיא נרגעה.

מיד מיהרה האם לבשר לבנה ולכלה היתומה על התוכנית החדשה, והכל החלו להתכונן לקראת החתונה.

★

יום החתונה נקבע: ט"ו באב — יום טוב. היום עליו נאמר: "לא היו ימים טובים לישראל כט"ו באב".

עתה תוכננה בקפידה הנסיעה. פרידתו של יוסף מן המקום לא היתה מחלטת. לאחר החתונה יוסיף לבוא למקום מגוריו כדי לנהל את החנות שלהם, ועל כן היה צריך להשתמש בניירותיו של אפרים בעת רישום הנישואין.

אפרים נכנס אל רבו ר' מרדכי בהתרגשות, כשברכיו רועדות. להיפרד מרבו המובהק לפני נסיעה ממושכת — אין הדבר קל.

"בינתיים כדאי יהיה שתישאר בהונגריה", יעץ לו רבו בטרם נפרד מעמו, "הגיעה שעתך לחפש לך שידוך ולבנות בית נאמן בישראל".

עיניו של אפרים נתמלאו דמעות: כך, להפרד לעולם מרבי? לא לשמוע ממנו עוד דברי תורה?

"בודאי תמצא אפשרות לשוב פעם לניקלשבורג לביקור", הרגיעו ר' מרדכי, "ואם לא יתאפשר הדבר — אולי נוכל להפגש בוינה. הן פעמים רבות מבקר אני שם".

ר' מרדכי לחץ את ידי אפרים בחמימות ואמר לו:

"אפרים, נאמן ביתי, נאמנותך ומסירותך יזכרו לי".

אוצר יקר היו מלים אלו של רבו עבור אפרים, והיו מרפא ללבו הכואב מן הפרידה, הנה גם רבו מצטער על לכתו.

עתה התכונן אפרים לנסוע לוינה לפקוד את קבר סבו בטרם יבוא לחתונת אחיו.

פרק תשיעי

הנסיעה

יום הנסיעה הגיע.

טרדותיו של אפרים מרובות. איך יוכל להשאיר את כל האנשים להם הושיט עזרה במשך השנים, בלי להפרד מהם לשלום? איך לא יבוא לעזור בפעם האחרונה ל"טומע יהודית", האשה הזקנה לה עזר במשך זמן רב על פי בקשת רבו?

החסד מילא עתה את אפרים בעבודה: רק עוד עזרה קטנה ועוד דבר קל — ובינתיים — לא המתין לו העגלון ויצא לדרך בלעדיו.

"גם זו לטובה" — נאנח אפרים, כששמע שהעגלון נסע, הן כל סבבה לטובה — ניחם את עצמו. מפעולה טובה — יצא רק טוב. צריך רק סבלנות, וה' ישלח ישועתו ממקום אחר. בידי ה' אפקיד רוחי.

אפרים התיישב על הדשא, אמר פרקי תהילים וציפה להזדמנות, בה יוכל לנסוע.

לפתע שמע קול קורא בשמו:

"אפרים!"

אפרים התבונן סביבו מחפש את בעל הקול הקורא לו בשמו:

"אפרים! בצהרי היום אתה שוכב לנוח? כבר גמרת ללמוד הכל?"

היה זה מירקו, העגלון של הנסיך.

"לאן נוסע אתה?" שאל אפרים בדריכות.

"לוינה נוסע אני", ענה לו מירקו, "עלי להסיע משם את הנסיך. האם ברצונך להצטרף אליי? איני לוקח איש בנסיעה זו מלבדך — הוא הצביע על החייל החמוש שישב שם — תפקידו להגן על הנסיך".

אפרים לא האמין למשמע אזניו: עגלה זו נוסעת לוינה? האם יכול היה למצוא אפשרות נסיעה נוחה מזו?

הוא אשר אמר קודם: כל סבבה לטובה.

"מירקו", אמר אפרים, "אין מלים בפי להודות לך על הצעתך, אך בטרם ניסע — עליכם ללגום מן היין הטעים הזה".

אפרים הוציא מתיקו בקבוק יין, שנתנה לו הדודה יהודית הזקנה בטרם צאתו מביתה, לאחר שסייע לה.

השניים לגמו בשמחה מן הבקבוק ויצאו לדרך, כשרוחם טובה עליהם.

אפרים ישב במושבו הנוח, הוציא ספר מתרמילו והתחיל ללמוד. הוא היה מאושר. הנה יוכל הוא לנצל זמן רב ללמוד. הן חבל על כל דקה ואף בלכתו בדרך יש ללמוד. שעות רבות הוציא בימי חייו על עיסוקים חשובים אומנם, אך בעטים הוזנח הלימוד. תמיד חש צביטה בלבו על כך, והזדמנות לנצל כל רגע היתה גדולה.

לאחר כמה שעות נסיעה הגיעו ליער גדול בגבול שבין מורביה לאוסטריה. מירקו נתן לסוסים לדהור במהירות עד סוף היער, שם נעצרו לנוח.

אפרים ידע, שיש פה באיזור מעיין בו טבל פעם רבו, והוא חפץ למצוא את המעיין הזה. קשה היה למצוא את המקום, כיון שהשדות היו דומים מאוד זה לזה, אך זכור היה לו סימן מובהק: בשדה ליד הנחל צמחו שלושה עצים משורש אחד.

אפרים חיפש ואכן מצא: מנקיק סלע יצא נחל בו זרמו מים צלולים, ופרחים צבעוניים צמחו לידו.

אפרים מיהר לטבול במים צלולים אלו וניסה לטהר מחשבותיו, כדי שיוכל להודות לריבון העולמים בטהרה.

לפתע שמע קול זעקה.

בתחילה נדמה היה לו הקול כקולה של חיה פצועה. הוא ניסה להתקרב לעבר הקול, ונדמה היה לו כי קול אדם הוא זה. משנתקרב יותר ראה לפניו פתאום דמות מוזרה. כמעט קשה היה להבחין בפנים האנושיים שבדמות זו.

המראה היה מזעזע: הבגדים היו קרועים ומרוטים. הפנים — שטופות דם. זקנו הארוך היה מלא בוץ ודם. האיש התפתל הנה והנה ביסורים נוראים, ונאנח.

אפרים אזר אומץ והתקרב אל האיש בחשש.

"שלום עליך, ר' יהודי", אפרים התאמץ לשוות לקולו נימה של עליזות. "איך הגעת הנה?"

האיש נרתע בפחד כששמע את הקול; אך נרגע מיד כאשר ראה את פניו המאירות של אפרים. עתה אורו פניו, הוא נאנח וקרא בקול: "ברוך ה', שלא הסיר חסדו מעמי!".

אפרים התקרב קמעה אל האיש. נדמה היה לו, שהפנים מוכרות לו, אך מנין? היכן ראה כבר פנים אלו?

"אנסה לעזור לך", אמר אפרים בקול מרגיע.

"תודה", לחשו שפתי האיש, "אינני יכול לזה. כבר כמה ימים לא בא דבר מאכל לפי".

"שב ואכול", ציווה עליו אפרים וערך לפניו את הארוחה, שהוציא מתרמילו.

"אבל אנא, אכול לאט לאט. אכילה מהירה לאחר ימי צום — מסוכנת היא, כידוע. אשוב אליך בעוד כחצי שעה, בינתיים תנוח מעט".

אפרים נפרד מן האיש, וכשראה את מבטו המתחנן, הוסיף: "אחזור מהר".

אפרים מיהר לשוב אל העגלה.

מירקו היה שקוע אותה עת בשינה עמוקה, והחייל שמר על המרכבה. אפרים לקח את בגדי השבת שלו ומיהר לשוב אל היהודי שלו. הלה סיים את ארוחתו וברך עתה ברכת המזון בקול ובדבקות, כשהוא מרים ידיו כלפי מעלה, אה! כמה מודה הוא לקב"ה, ששלח לו שליח להצילו.

"ועתה, בוא נא", אמר לו אפרים, "אעזור לך להסיר את בגדיך, אחר כך תרחץ בנחל, נחבוש את פצעיך בקרעי הסמרטוטים — ואז תוכל ללבוש את הבגדים שהבאתי. אחר כך נמהר למרכבה לנסוע לוינה".

אפרים ראה את ההבעה המהססת בפני האיש ומיהר להוסיף:

"אל נא תדאג, אין עורכים ביקורת במרכבת הנסיך. אך בוא נא, נמהר לפני שמירקו יאבד את סבלנותו".

אכן, כמה נאה נראה אתה", אמר לו אפרים לאחר שלבש האיש את בגדי השבת שלו.

אפרים החזיק היטב בידו ויחדיו התקדמו לאיטם.

"היש בך עוד כח?" שאל אפרים בקול רך.

"ברוך ה'! ברוך ה'!" ענה האיש בקול יגע.

"הנה, אנחנו כבר מתקרבים".

כשהגיעו, סיפר אפרים למירקו, כי זה האיש ידידו הוא משכבר הימים והנה פגש אותו כאן בהפתעה. הוא ביקש כי יסכים להעלותו לעגלה.

בטרם הספיק מירקו להרהר בדבר, מיהר אפרים לתת לו את בקבוק היין השני. הרשות מיד ניתנה, והם יצאו לדרך.

"נו, מירקו", אמר אפרים בזריזות, "אומנם התמהמהנו קצת, אך סומך אני על כוחך ועל כח סוסיך, שיהיו מסוגלים לדהור במהירות".

מירקו הוציא מכיסו את החצוצרה ותקע בה בכל כוחו.

הסוסים דהרו במהירות ללא עיכוב כלשהו. הכל סרו ועמדו בצידי הדרך מתוך יראת כבוד. הכל היו סבורים, כי הנסיך במרכבה, ושוטרי הגבולות הסירו את המחסומים בפני מרכבת הנסיך. איש לא ניסה לבדוק מי יושב בתוכה.

מתוך רגש הקלה אמרו אפרים והיהודי יחדיו בכוונה מרובה פרק קי"א בתהילים: "אודה ה' בכל לבב".

"מה שלומך, ר' יהודי?" שאל אפרים, "האם נרגעת כבר?"

"ברוך ה'!" אמר האיש, כשהוא נאנח אנחת רווחה.

"מנין אתה?" הוסיף אפרים לשאול, "מה שמך? ולאן פניך מועדות?"

היהודי שמח לענות על שאלותיו של אפרים. ניכר היה שהוא חש צורך לומר את אשר בלבו.

המודיע הצעיר

פרשת אחרי קדושים
גליון 63

בינים

נו, איך אתם מסתדרים עם שעון הקיץ? אני פוגשת ילדים וילדות רבים, שמאז החלה הפעלת השעון הזה, הם אינם חדלים מלפהק. בלילה הולכים לישון מאוחר, ואפילו מאוחר מאד. בבקר חייבים לקום בזמן. והתוצאה פשוטה: עיפות, חסר רכוז וקשב, ואפילו עצבנות.

יש אמהות המספרות לי, שהשעון הזה הפך את שעת הערב בבית למטרד של ממש. לפני ששוקעות קרניה האחרונות של השמש, הילדים אינם מוכנים לחשב על שנה. העיפות נותנת בהם את אותותיה, והמצב הזה של חצאי ישנים — חצאי ערים מקשה מאד על האם. מכר לכם, נכון? קחו בחשבון שהקטנים לומדים מהגדולים, בהכל וגם בהרגלי שכיבה וקימה.

חשבתי לעצמי: מה פרוש?! שאנחנו ניתן לשעון־קיץ לבלבל את דעתנו ומחנו? שנכנע לו ובגללו לא נוכל ללמד כשורה? שהוא ינצח אותנו, ויגרם לנו לצער הורים? אולי שעון הקיץ המטריד הזה, הוא פשוט עוד תלבשת של היצר הרע?

אנחנו בבית ישבנו, המבגרים והילדים, קבענו לעצמנו סדר יום, שמתחשב גם בשעון החדש — אבל גם בצרכי כלנו. ואנחנו עומדים על שלנו! אנחנו יודעים מה שאנחנו רוצים, לא שעונים ינהלו לנו את החיים! מה דעתכם להצטרף אלינו?

עד כאן בינתים.
חני

איך יודעים?

גנב בעתון

כתבה קטנה ומאד נוגעת ללב סיפרה לנו סיפור כזה: ילדה שחלתה במחלת כבד חמורה הוטסה בדחיפות לאנגליה. הוצאות הנסיעה והטיפול הן גבוהות מאד, ולהורי הילדה חסר רוב הסכום. אנשים דתיים, שטסו (בהשגחה!) באותה טיסה, פתחו במבצע־התרמה. הם סבבו בין האנשים, מספר פעמים, והצליחו לאסוף סכום כסף גדול, ב"ה.

ב"מודיע" נכתב שאת הידיעה סיפק למערכת אחד מידידיה, שטס גם הוא באותה טיסה, וסיפר על המאורע עם הגיעו למחוז חפצו.

עכשיו, יש לנו אליכם, קוראים צעירים, שאלה.

מנין יודע העיתון מה מתרחש בכל מקום ומקום, בכל עיר וארץ? האמנם בכל מאורע יש למערכת ידידים? כמספר ערי העולם? וכך בכל עיתון ועיתון? הרי לא יתכן לומר כך. אז מנין באמת יודע העיתון? חשבו על כך שאפילו בארץ הקטנטנת שלנו, יש שפע עצום של סיפורים ומקרים, מפגשים וכנסים, תאונות ופגיעות, שמחות והצלחות, ומה לא. מיהם אלו שמדווחים על כל זאת לעיתון? ומן הארץ החוצה. העיתון מלא בעובדות על המתרחש בארבע כנפות תבל. איך מתקפלות ארבע הכנפות הללו בארבעה עמודים?

חשבו, שאלו, בררו בכל דרך הנראית לכם, וכתבו אלינו. למודיע הצעיר, ת"ד 5306, עבור פינה בעיתון, ירושלים. מבחר מתשובותיכם יפורסם, ואם נמצא תשובה או תשובות יפות ומרשימות מספיק בשביל לזכות בפרס, נעשה גם את זה. בהצלחה!

ספור

"היש" שב"אין"

צלצול הטלפון העיר אותי משנתי. השעה היתה שש בבקר. "אורי", קראה לי אמא. "מאיר רוצה אותך". כל כך מקדם? התפלאתי. אולי קרה שבוש בתכנית? נטלתי ידי ונגשתי לשפופרת. "אורי", אמר מאיר בקול מטרד. "סליחה שהערתי אותך, אבל קרה פנצ'ר קטן וצריך לסדר אותו". "נו?" — שאלתי מבהל. "הרב מרגלית התקשר עכשיו לאבי, ואמר שחלה בשפעת ולא יוכל לבא בשום אפן". הרגשתי שהחדר מסתובב מול עיני. הנברשת, התמונות, הקירות, הכל התחיל לנוע כבמעגל.

מאיר ואני נבחרנו על ידי מחנך הכתה שלנו לתפקיד אחראי ונכבד. אחרי שגמרנו ללמד בכתה את כל הלכות תפלין — לארך, לרחב ולעמק, החלטנו להקדיש יום מיחד בתלמוד־תורה לנושא בהשתתפות — ההורים.

מאיר ואני, כאות הצטינות על הבקיאות שגלינו בחמר, נבחרנו לארגן את ארועי היום. העבודה היתה רבה וקשה. לאחר שסיימנו לחשב על כל התכניות, קבלנו לכן אשור מן המחנך, ועבדנו בעמל רב כדי להכינן. היום היה אמור להיות היום הגדול, והנה — תקלה כזו! הרב מרגלית, נואם בחסד, שהיה אמור לפתח את היום, וכל כך קשה היה להשיג את הסכמתו ואת זמנו הפנוי, לא יוכל לבא! "מאיר", אמרתי בקשי. "מה נעשה? איך נודיע לכלם לבא יותר מאוחר? ואיזה טעם יש לזה, בלי הרצאת פתיחה?" מאיר ענה בלי להתבלבל: "מה קרה לך? אם לא הרב מרגלית — אין נואמים אחרים בעולם?" "אבל עכשיו שש. ובעשר צריך להתחיל. איפה תמצא עכשיו נואמים? מכרחים אותו שיקח כדור ויבא עם השפעת", קבעתי — בממחיות. מאיר לא התאפק מלצחק. "אורי, אל תדבר שטיות. הוא לא יבא, זו עבדה. צריך למצא לו תחליף. לכן צלצלתי אליך עכשיו. אבא שלך מתפלל במנין של האברכים, תבקש ממנו שישתדל להשיג שם משהו. ואם לא — נראה הלאה מה לעשות". קולו השקט של מאיר התחיל לעצבן אותי. "מאיר, אבא שלי חוזר מהתפלה ברבע לשמונה ואם לא ישיג משהו, נתחיל בשעה כזו לחפש נואמים?" — שאלתי כמעט בכעס. "מזה שתתעצבן לא תרויח דבר. אין ברירה, נעשה מה שאפשר לעשות, והקב"ה יעזור". בקשי הצלחתי לזרח לאבי על הבעיה, והוא כמובן הבטיח שיעשה כמיטב יכלתו.

אבל כמו ששמעתי פעם, צרות אוהבות לבא בקבוצות. בעוד אני מנסה להרגע ומתלבש, שמעתי פתאם "בום" אדיר, ולאחריו קול נפץ. מה קרה? — נחרדתי. התשובה הנוראה לא אחרה לבא: מכונת ההסרטה שלקחנו במיוחד מסבא בהרצליה, עבור הסרט היפה שהשגנו, על קיום מצות תפלין במסירות נפש במקומות שונים — נפלה מן השלחן שעליו עמדה. כמובן, רותי הקטנה טפסה כדי לראות מה יש בתוך החור השחור, והתוצאה: המכונה עמדה הפוכה על הרצפה, העדשה היתה מנפצת. אמא התכופפה להרים את המכונה. "ב"ה, רק העדשה נשברה. אבל היום לא תוכלו כבר להשתמש בה". בידים רועדות חיגתי למאיר: "עכשיו כבר אין גם סרט. לא רק הרצאה" — אמרתי במרירות וספרתי לו מה שקרה. אם אתם חושבים שהוא אבד את העשתונות אינכם אלא טועים. "אמא שלי מורה, ויש לה להשאיל מכונה כזו מן המרכזיה הפדגוגית", אמר. — "יפי, מתי נפתח שם?" — "בתשע". — "זה מדי מאוחר! אי אפשר הכל ברגע

— "בתשע". — "זה מדי מאוחר! אי אפשר הכל ברגע האחרון! מכרחים את זה קדם!" — "אז להביא אל תנית מכונות במקום שילדות מגיעות אליו", העיר לי מאיר בנחת. "אינך יכול לפרץ את המרכזיה קדם, נכון? צריך לחשב מה אפשר לעשות ולפי זה לפעל" — נסה ללמדני. אבל לא הייתי במצב רוח מתאים להתחנך בו. צפיתי בקצר רוח לשובו של אבא מן התפלה. אף

הצפיה היתה מאכזבת: אף אחד ממתפללי המנין לא הסכים לבא ולהרצות. "תנסה לבקש מהדוד נתן, הוא רב שכונה" — הציע אבא. "כבר שמעו אותו פעמים רבות", אמרתי. "רגע, יש לך רעיון יותר טוב?" — שאל אותי אבא. "אני רוצה שהרב מרגלית יבא". "אתה מדבר כמו ילד קטן, הוא הרי לא יכול לבא", נזף בי אבא. (מזכיר לכם את "לאר־זיקא"?...)

הדוד הסכים לבא, ובתשע ורבע היתה לנו כבר גם המכונה. אף התלאות לא נגמרו. רק תקענו אותה בשקע והנה — אש! קצר! בשלב הזה חשתי חלשה עצומה, כאילו משהו שאב מממני את כל כחי בבת אחת. "מאיר! מה, מה יהיה?" מאיר כמעט הרגיז לי. "אל תהיה היסטרי", בשקע הזה אין מספיק כח חשמלי. השקע השני בחדר בודאי יתאים". מאיר צדק, אך אני לא הייתי מרצה. "זה לא יפה שהמכונה עומדת שם. יותר טוב ונח שהיא בצד הזה". מאיר צחק: "אז תגיד את זה לשקע, אולי. צריך לעשות מה שיכולים: שם יש כח, וכאן אין, זו עבדה".

★ ★ ★

רק בשעת ערב מאוחרת, כשהיום הקשה וההדור היה מאחורינו, מצאתי בי את העז לומר למאיר: "הכל בזכותך. אני הייתי נכנע ברגע הראשון. למה, למה אתה יודע להסתדר ואני לא?" את תשובתו של מאיר לא אשכח כל חיי: "גם אני חשבתי על זה היום הרבה. נראה לי שזה פשוט ההבדל בין הבתים שלנו. אתם ב"ה בית עשיר שיש בו הכל ברחבות, ואצלנו — הכל בצמצום ובקשי. אתה לא רגיל לבעיות. נשבר לך חפץ — קונים אחר. אתה מבקש משהו — ומיד מקבל. אינך יודע לעשות דבר מה — יש בחנות מוכן! אצלנו בבית זה לא הולך כך. כשנשבר מתקנים, וכשלא יודעים — מתאמצים. מה שאפשר לעשות לבד — עושים לבד, ואם חסר כסף לקנות דבר מה — מוצאים לו תחליף זול יותר. אנחנו רגילים לבעיות על כל צעד ושעל, ואין לנו האפשרות לפתר אותן בכסף. ממילא מכרחים לפתר אותן במח, במחשבה, במעשה...

אתם מאמינים לי שקנאתי במאיר? במה שאין לו, ובמה שיש לו. קנאה של ממש.

טביל

בפרשת השבוע אחרי מות

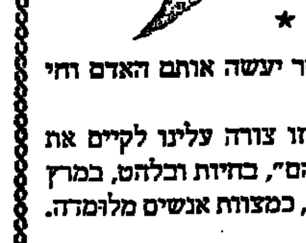

"ושילח ביד איש עיתי המדברה" (ט"ז כ"א)

המשנה מספרת ביומא: "מיקירי ירושלים היו מלוין אותו עד סוכה ראשונה". אותם בני ירושלים — יכולים היו להשאר בבית המקדש, ולחזות במראה הנהדר והנשגב של עבודת הכהן הגדול ביום הכיפורים. הלא ממעמד נפלא ונורא כזה, מסוגלים היו לשאוב קדושה וטהרה שאין לה שיעור. בכל זאת העדיפו לצאת מבית המקדש, וללוות את משלח השעיר מחוץ לירושלים, כדי להנעים לו את דרכו ולהיות לו לחברה. החכמים הזכירום לשבח ולתהילה על מעשה זה, וקראום בשם "יקירי ירושלים". הרי שגדולה מידת החסד יותר מהשתתפות בעבודת יום הכיפורים.

★ ★ ★

"ושמרתם את חוקותי... אשר יעשה אותם האדם וחי בהם" (י"ח, ה')

איך "יעשה אותם"? באיזו צורה עלינו לקיים את המצוות? בצורה של "וחי בהם", בחיות ובלהט, במרץ ובהתלהבות. ולא מתוך הרגל, כמצוות אנשים מלומדה. (ר' מ"מ מקוצק).

ואחרים אומרים, וזה חשוב מאד עבורכם, ילדים: וחי בהם — צריך לקיים את המצוות כשאנו מלאים חיים ומרץ, בנעורינו. לא להעשות מחמירים רק לעת זקנה, כשהיצר הרע כבר תשוש וקשיש...

هكذا من الأصل

هكذا من الأمل

הערב מבחן הלכות שביעית באנגליה

ביום חמישי מבחנים בארה"ב ובדנמרק

— מאת סופר "המודיע" —

הערב יתקיים מבחן על הלכות שביעית לתלמידי בתי החנוך באנגליה במסגרת מבחן ההלכה הבינ"ל הנערך ע"י תנועת "דגל ירושלים".

מבחן ההלכה המאורגן מטעם שורדי אגודי בלונדון ע"י המנכ"ל הרב חיים יעקב דו"ס, יתקיים הערב בשלוש ערים באנגליה: בלונדון, גייטסהד ומנצ'סטר. באולמות מיוחדים שהושכרו למטרה זו ובהם ישתתפו למעלה מאלף וחמש מאות תלמידים שעסקו על לימוד הלכות שביעית בחודשים האחרונים.

ממטה ארגון המבחן באנגליה, שבראשות הרב מרדכי לייטנר והרב שמעון בודון, נמסר, כי המבחן הערב הוא שלב מוקדם לקראת המבחן הפומבי שייערך במקום בעוד מספר שבועות. בו יוכתר חתן ההלכה וסגניו לאנגליה, והוא יעלה להשתתף בהתמודדות העולמית שתערך באי תמוז בירושלים.

נמסר, כי ביום חמישי הקרוב יתקיים מבחן הלכה במתסי וביום ראשון הבא בלייקווד שבארצות הברית, וכן בקופנהגן, שבדנמרק ובצרפת בעיר מרסיי. מבחנים מוקדמים אלו הם במסגרת המבחנים המחוזיים והארציים שיערכו במדינות העולם לקראת המבחן הגדול שבו יוכתר חתן ההלכה העולמי לשנת תשמ"ז.

ארה"ב תרכוש בישראל מסיכות ללוחמה כימית

למרות כוונה לבטלה בגלל פרשת פולארד

מאת סופרנו הכלכלי

ארה"ב תרכוש מסיכות ללוחמה כימית ממפעל "רבינטקס" בבית שאן.

זאת, אף שלפני חודשיים הרגיעו האמריקאים, כי בשל פרשת פולארד, הם מבטלים את העיסקה. שווי העיסקה הוא כ־9 מיליון דולר והיא סוכמה בסוף השבוע שעבר.

התפנית בעיסקה החלה לפני מספר חדשים, לאחר שהנציגות של משרד התעשיה פתחה במגעים עם צבא ארה"ב בבקשה לקיים את העיסקה, עורך דין אמריקאי — ניהל את המגעים והם כאמור, הסתיימו בהצלחה.

קוצר מעצרו המינהלי של חשוד כמפקד פתח בגדה

עומד בראש "המכון ללימודים ערבים במז' ירושלים"

נשיא בית המשפט המחוזי בירושלים, השופט יהודה וייס, החליט ביום ה', לקצר במחצית הזמן את המעצר המינהלי שהוטל לפני כחודש ימים על פייסל הוסייני, ראש המכון ללימודים ערבים במזרח ירושלים. המעצר קוצר מחצי שנה לשלושה חודשים.

פייסל חוסייני נעצר, בטענה, שעמד מאחורי שורת שביתות הרעב ופעולות המחאה של האסירים הבטחוניים בשטחים, ובחשד שהוא משמש כמפקד בכיר של הפת"ח באיזור.

על פי החוק, הובא פייסל חוסייני, תושב מזרח ירושלים, לפני נשיא בית המשפט המחוזי בעיר, כדי שזה יאשר את המעצר המינהלי. בפני השופט הוצג חומר מודיעיני חסוי, המוכיח, לטענת אנשי הבטחון, את המעשים המיוחסים לחוסייני.

בא כוחו של חוסייני, עו"ד אביגדור פלדמן, מ"האגודה לזכויות האזרח" טען, כי לא ניתן להשתמש במעצר מינהלי, כאשר הטענות המיוחסות לאיש הינן פעילויות פוליטיות.

השופט וייס החליט, כי על סמך החומר החסוי שהוצג בפניו יש בסיס למעצר המינהלי. אך מאחר שזו הפעם הראשונה שנוקט נגד חוסייני הליך של מעצר, הוא מוצא לנכון לקצר בשלושה חודשים, כאשר מעצר זה ישמש לו התראה לעתיד. (עתי"ם)

בכיר במינהל האזרחי חשוד בקבלת טובות הנאה

תמורת אישור היתרי בניה

הממונה על המיגזר הערבי בלשכת התיכנון במינהל האזרחי, משה אקנין, נעצר ביום ה' בפקודת בית־משפט השלום בירושלים לשבעה ימים, בחשד לקבלת טובות הנאה מערבים תמורת אישור היתרי בניה.

סנ"צ שמעון שאבים ממפלג הקרקעות ביהודה לחקירות פשעים טען בבית המשפט, כי משנת 1983 נתן החשוד מאות רשיונות בניה שלא כדין ואישר בקשות למתן היתרי בניה תמורת טובות הנאה. כמו כן הוא חשוד שאישר חותם ללא סמכות על תוכניות להרחבת שטחים מבלי שקיבל את האישור המתאים. אקנין גם חשוד בשיבוש הליכי משפט.

נציג המשטרה הוסיף, כי החשוד הוא בעל מעמד בכיר ויש ראיות כבדות נגדו.

בפני השופטת דניאלה וקסלר הובא חשוד נוסף, איתן אופיר, חבר בוועדת האינפורמציה בלשכת התיכנון במינהל האזרחי. עפ"י החשד נתן אופיר היתרים לתוכניות בניה בניגוד לחוק התיכנון והבניה ונתן היתרי בניה תמורת טובות הנאה, או סרב להיתרים במקום שהיה צריך לאשרם בהיעדר טובת הנאה. בהסכמת המשטרה יהיה החשוד במעצר בית למשך 5 ימים ואח"כ ישוחרר בערבות של 500 ש"ח.

השופטת דניאלה וקסלר דחתה את בקשת הסניגוריה לאסור את פרסום שמות החשודים. (עתי"ם)

כובתה דליקת ענק בשדות גבעת־כוח

במשך כל ליל שישי שבת עסקו כבאי פתח תקוה בכיבוי דליקת ענק שפרצה ביום ה' אחר הצהרים בשדות גבעת כוח ואיימה להתפשט אל ישובי הסביבה ויערות בית שמש.

בעזרת 8 כבאיות ו־40 כבאים הצליחו הכבאים לפנות בוקר לכבות את הדליקה. מפקד מכבי האש בפתח תקוה מסר, כי בשל החום הכבד והרוחות החזקות התפשטה האש במהירות לכל הכיוונים ואיימה להתפשט משדות גבעת כוח לישובי בית עריף, יערות בית שמן ומתצבות באזור. בשל תנאי המקום לא היה אפשר להשתמש במים לכיבוי הדליקה והכבאים עבדו במשך כל הלילה עם מחבטי כיבוי.

במבצע הכיבוי השתתפו 15 כבאי תחנות מכבי האש בפתח תקוה ו־25 כבאים צעירים מבית ספר לכבאות.

במכבי האש מעריכים, כי הדליקה פרצה כתוצאה מהשלכת בדל סיגריה בשדה, ובשל תנאי השרב התפשטה האש במהירות (עתי"ם).

● תל־אביב, — צעיר בן מיעוטים ממחנה ג'לאזון ליד רמאללה, טבע ביום ו' אחה"צ בחוף הדולפינריום בת"א. (עתי"ם)

בס"ד

ארגון פעילים

יד לאחים

המחלקה לעולי אירן

דרושות

משפחות דוברות פרסית

המוכנות לארח עולים חדשים מאירן לשבתות וחגים

לפנות: יד לאחים רח' יונה 4 ירושלים

טל: 288003, מדי ערב בין 7.30-8.30 לדניאל

הספריה התורנית המרכזית

יד הרש"ז

ע"י הרב ר' שלמה זלמן קורץ זצ"ל

רח' ירושלים 9 בני ברק טל. 792424

עם הרחבת פעולות הספריה

הננו שמחים להודיע לציבור הרחב

כי מעתה תהיה הספריה פתוחה גם בשעות לפנה"צ

שעות הפתיחה בימים א — ה 1 — 9 לפנה"צ

6.30 — 4.30 אחה"צ

בברכה, ההנהלה

פרקליטות המדינה מתנגדת לפרסום פסק דין נאפסו

בג"צ ידון בעתירתו היום ★ הפרקליטות מבקשת מחיקת העתירה על הסף

— מאת דוד פרידמן, כתב עתי"ם —

פרקליטות המדינה הודיעה ביום ו' לבית המשפט הגבוה לצדק, כי היא מתנגדת לאפשר פירסום פסקי הדין שניתנו בעניינו של הקצין הצ'רקסי עזאת נאפסו בבתי הדין הצבאיים. כמו כן היא מתנגדת לפירסום כל חומר מישפטי אחר מן התיק.

הודעת הפרקליטות ניתנה בתגובה לעתירתו של נאפסו לבג"צ. באמצעות פרקליטיו טען נאפסו, כי יש לאפשר פירסום קטעים מתוך החומר המשפטי בעניינו, כדי למנוע את מה שהוא כינה "פירסומים מגמתיים נגדו".

מועד הדיון בעתירה נקבע להיום, בפני הנשיא מאיר שמגר והשופטים מנחם אילון ואליעזר גולדברג.

פרקליטות המדינה מבקשת מבג"צ למחוק את העתירה על הסף, בטענה שפירסום חלקים מתוך החומר המשפטי עלולים לגרום לפגיעה לבטחון המדינה.

כתב עתי"ם דוד פרידמן מוסר, כי להודעת פרקליטות המדינה צורפה גם בקשה לקיים את הדיון המשפטי בבג"צ מאחורי דלתיים סגורות. כמו כן ביקשה להוציא צו איסור פירסום על פרטי הדיונים המשפטיים בהליך.

ממזכירות בית המשפט נמסר לכתב עתי"ם, כי הקצין הצ'רקסי עצמו לא יובא לדיון, אלא יוצג על ידי פרקליטיו בלבד. כמו כן נמסר, כי הדיון יתנהל מאחורי דלתיים סגורות — אלא אם כן יחליט הרכב השופטים שלא להיעתר לבקשת פרקליטות המדינה ולקיים את ההליך בבג"צ בדיון משפטי פתוח. (עתי"ם)

משמרת מחאה נגד חילולי שבת בחיפה

מאת סופר "המודיע"

קבוצת אברכים בני תורה קיימה בשבת כמסורת משמרת מחאה במדרחוב בחיפה, במחאה על חילולי שבת של בתי קפה המוציאים שולחנות ברחוב.

נציגי הסיעות הדתיות בעיריה פועלים אצל ראש העיריה, כדי לכפות סגירת בתי הקפה במסגרת חוקי העזר העירוניים. מסיבה זו התקיימה בינתיים רק משמרת מחאה, אך נמסר כי אם לא תעזור הפעולה יערכו הפגנות גדולות יותר.

משרד הבריאות:

יש מלאי עור להשתלה עבור 14 בני־אדם

בבנק העור המרכזי המצוי בבית החולים הדסה עין כרם בירושלים, יש כיום 14 מנות עור להשתלה. כל מנה גדולה הוא כשני מטר רבוע ומספיקה לכיסוי למעלה מ־90 אחוז מגופו של אדם.

כך מסר אמש דובר משרד הבריאות, שמואל אגלרבלי, בתגובה לידיעות שקיים מחסור של עור להשתלה עבור 6 נפגעי כווית המאושפזים בבית חולים "סורוקה" בבאר שבע.

דובר המשרד אמר, כי על מנהל בית החולים להתקשר מיד אל בנק העור המרכזי בירושלים ולבקש סיוע בקבלת כמות הע[ור]

מנהל המכס קורא להנהיג מס אחיד לכל הסחורות

"יורדים וישראלים לשעבר מארגנים הברחות"

מנהל אגף המכס והמע"מ מרדכי ברקת אמר ביום ו', כי מתוך 9 מיליארד ש"ח שהאוצר גובה מדי שנה, 53 אחוזים נגבים ע"י מע"מ.

בהרצאה בפני חברי המועדון המסחרי והתעשייתי בתל אביב אמר מר ברקת, כי הגביה ע"י מע"מ נמצאת בקו עליה מתמיד, עקב ביטול מיסים אחרים.

מנהל המכס והמע"מ בירך על ביטול ההיטל של 20 אחוזים על כרטיסי נסיעה, לאחר שהוא ניהל לשם כך מאבק ממושך. לדבריו החבוד, שילכל עם ישראל יש "זהות" בחו"ל וכך ממלא עקפו את תשלום ההיטל.

המרצה ציין, כי מדי שנה מיובאים לישראל סחורות בהיקף של 10 מיליארד דולר, אשר 70 אחוז מהם פטורים מכל מס. הפטור על חלק מהסחורות המיובאות קורא להברחות שונות. ואכן, לדברי מר ברקת קיימות הברחות מסוג מתוחכמות מחו"ל. חלק "מהמארגנים", כלשונו, הם יורדים וישראלים־לשעבר, המבריחים לישראל סחורות במסווה של מטענים פטורים ממס, תוך שיתוף פעולה עם אנשים בארץ.

ברקת קרא להנהגת מכס אחיד על כל הסחורות, כדי שלא יחפשו דרכים לעקוף אותו.

סה"כ אוכלוסית משלמי המע"מ מסתכמת ב־220 אלף אנשים, אשר 80 אחוזים מהם משלמים קצת פחות מ־20 אחוזים, בעוד 20 האחוזים הנותרים משלמים למעלה מ־80 אחוזים מהכספים הנגבים ממע"ם. (עתי"ם)

משלחת מסחר צרפתית בארץ

— מאת סופרנו הכלכלי —

משלחת של לשכת המסחר הצרפתית הגיעה אמש לישראל ותפגש עם גורמי משק בארץ ובהם: שר התעשיה והמסחר אריאל שרון, צמרת משרד התעשיה והמסחר וכן נציגי איגוד לשכות המסחר והתעשיינים.

במשלחת 20 מנהלים של חברות צרפתיות בתחומי מכונות כימיה, מחקר ופיתוח ובה גם נציגים של "יונדי" ו"ראוסר".

לשכת המסחר של צרפת היא הלשכה הגדולה בעולם והיא מאגדת למעלה מ־50 אלף חברות תעשיה צרפתיות.

היום "כנס היסוד" של "חברת הצלה"

כנס היסוד של "חברת הצלה" ייערך הערב באולמי מלכי ישראל בירושלים, בכנס, אמורים להשתתף רבנים גדולי תורה, ראשי ישיבות רופאים ועסקנים מרכזיים ביהדות החרדית וכן פעילים ותיקים בשטח הגשת עזרה ראשונה לחובשים ומתנדבים במגן דוד אדום.

להקמת "הצלה" חברו כל הארגונים העוסקים בנושא כגון "יד שרה", "יד לחולה", "עזר למרפא", "יד אליעזר" "בקור חולים", ו"עזר מציון", אשר ביחד יפעלו כל גוף ונציגיו בכל הערים הישובים ברחבי הארץ.

מטרת הקמת החברה נוצרה בעובדה כי משך זמן הגעת צוות ההחיאה של מגן דוד לוקח זמן יקר, העלול להיות מכריע להצלת חיי הנפגע, ולכן בהימצאות אנשים היודעים לבצע פעולות החיאה ועיסוי לב סמוך לאיבוד ההכרה ודום הלב ושטף דם חשוב ביותר להצלת הנפגע. המטרה שימצאו בכל בנין אזורי — ביה"כ ומוסדי אנשים שידעו להגיש את העזרה ראשונה.

פעולה נוספת של ההתארגנות יהיה הקמת מוקד לכל מיני מצרכות הקשורות לחיי החולים ומשפחותיהם כגון: החלפת משפחה השוהה ליד מיטת חולה משך שבועות וחודשים ועוד.

המוסדות להכשרת מורים יושבתו היום לשעה

השבתה כללית בכל המוסדות להכשרת מורים בארץ תתקיים היום משעה 10 עד שעה 11 לפני הצהריים — על כך הודיעה אגודת הסטודנטים להכשרת מורים.

במהלך השעה הזו יתקיימו במוסדות להכשרת מורים עצרות מחאה מקומיות.

יו"ר אגודת הסטודנטים להכשרת מורים, יהודה אשל, מסר לעתי"ם, כי ההשבתה נערכת בשל "הזלזול הבוטה של משרד החינוך והתרבות בסטודנטים להוראה, המתבטא בחוסר הנכונות של שר החינוך להיפגש עימנו בנושא שכר הלימוד, בכוונה להעלות את שכר הלימוד ולהקטין את מערך הסיוע לסטודנטים להוראה".

מר אשל הוסיף, כי הסטודנטים להוראה אינם שייכים למסגרת המאבק של כלל הסטודנטים באוניברסיטאות בארץ, כיוון שלטענתם, אין הממשלה צריכה להכריע בעניניהם אלא שר החינוך בעצמו יכול לקבוע זאת, אך הוא מתחמק עקב הקיצוצים בתקציב החינוך, אשר נכפים עליו על ידי האוצר והממשלה. (עתי"ם)

ביהמ"ש העליון החליט לשחרר את דוד בלאס

לאחר שנת מעצר ישוחרר היום איש העסקים דוד בלאס מן הכלא, לאחר שבית המשפט העליון קיבל ביום ו' את הערר שהגיש בלאס, השלישי במספר, והורה לשחררו בתנאים מחמירים.

בית המשפט קבע, כי בלאס ישוחרר תמורת ערבות בנקאית או הפקדה של מליון שקל וערבות צד ג' בסכום דומה, וכן עליו להיות במעצר בית. הוא יוכל לצאת מן הבית רק לדיונים במשפטו. כמו כן יוצא נגדו צו עיכוב יציאה מן הארץ ועליו להפקיד את דרכונו.

השופט אליעזר גולדברג קבע, כי מאחר וחלפה שנה מאז המעצר הוגבה לשחרר את בלאס. הוא קיבל את הטענה, כי אין לבלאס אפשרות להשפיע על עדים, משום שכולם כבר הופיעו. השופט הוסיף, כי החשש לבריחתו של בלאס יימנע ע"י התנאים המחמירים שקבע לשחרורו. (עתי"ם)

ניר מוזס שוחרר מבית החולים

ניר מוזס בן ה־13, שנפצע בפיגוע באלפי מנשה לפני חודש, שוחרר מבית החולים בילינסון בפתח תקוה ושוהה בימים אלה אצל סבתו בירושלים.

כתבת עתי"ם מוסרת, כי ביחד עם ניר שוחרר גם חברו יוסי הלל, שנפגע אף הוא וחזר לביתו באלפי מנשה. השניים נותחו לפני שבועיים בידיהם, ועתה הם מטופלים בכוויות שטרם הגלידו בפניהם.

בבית החולים בילינסון מאד שפוים עדיין טל מוזס בן ה־5, שמצבו עדיין קשה, ועדי בת השמונה.

אבי המשפחה, אברהם מוזס, מאושפז עדיין בבית החולים שיבא. (עתי"ם)

פגישות משותפות של ראשי כפר סבא, אלפי מנשה ואריאל

בפגישה שהתקיימה בין ראש עירית כפר סבא יצחק ולד, ראש מועצת אלפי מנשה שלמה קטן וראש מועצת אריאל רון נחמן, סוכם על קיום מיפגשים נוספים בעתיד בכל אותם נושאים משותפים לעיר כפר סבא ולישובי הסביבה.

הפגישה התקיימה בביתו של ראש עירית כפר סבא, לפי יזמתו של ראש מועצת אלפי מנשה. מר ולד אמר לאחר המיפגש, כי הוא נענה לפנייה כדי לדון בנושא הבטחון באזור, בעקבות אירועי השבועות האחרונים. עם זאת הטעים ראש העיריה, כי אינו מוכן שנושא הבטחון של הישובים ינוצל לצרכים פוליטיים (עתי"ם).

פורץ נלכד במירדף מלווה יריות בירושלים

בלשים של משטרת ירושלים לכדו פורץ, במירדף רגלי מלווה יריות שהתנהל ביום ה' בלילה בשכונת טאלה בבירה.

סמוך לשעה אחת אחר חצות נתקבלה במוקד המשטרה הודעה על אדם שפרץ לחנות למוצרי מזון טבעיים ברח' חגי. בלשים מיהרו למקום ומצאו את הפורץ בתוך החנות, אבל הוא הבחין בהם והחל לברוח. הבלשים הורו לו לעצור ומשלא נענה, ירו יריות אזהרה באויר.

לבסוף נלכד הפורץ לאחר מרדף רגלי קצר והתברר על גופו נתגלו כלי־פריצה. (עתי"ם)

אלפי דגים הורעלו שוב בכנרת

אלפי דגים מורעלים התגלו בסוף השבוע בצפון מזרח הכנרת, זו הפעם השניה תוך שבועיים. גם בהרעלה הנוכחית נפגעו דגים ממינים שונים ובעיקר דגי האמנון.

כתב עתי"ם שלמה חוד מוסר, כי ההרעלה היתה לאורך של קילומטר, בשטח הגובל בשמורות הטבע של הבטיחה.

המרעילים כנראה דייגים הצדים ברעל — השתמשו בחומר לינדל, ההורג דגים וביצי דגים. יצויין כי עונה זו היא עונת ההטלה וההשרצה של דגי האמנון והם עושים זאת בשפך הנחלים של הבטיחה כך בוצעה ההרעלה.

דוברת רשות שמורות הטבע שמסרה על כך ציינה, כי זוהי פגיעה לטווח הארוך — גם בפוטנציאל הדגים וגם בנקיון מי הכנרת, שכן דגי האמנון אוכלים אצות באגם ובכך משפרים את איכות המים.

יצויין, כי החומר בו השתמשו המרעילים אינו מתפרק בתוך הדג, כך שהוא מהווה גם סכנה בריאותית במידה שצורכים אותם דגים בכמויות גדולות.

משרד הבריאות נערך אף הוא למנוע שיווקם של דגים מורעלים ומבקש מן הציבור לרכוש דגים בחנויות מאושרות בלבד, ולא בשווקים בהם נמכרים דגים בלא האישורים הדרושים (עתי"ם).

נדחה מתן גזר־הדין נגד ראש עירית פ"ת

פרקליט הקובל: יש להעבירו מתפקידו עוד לפני כן

שופטת בית משפט השלום בנתניה דחתה את מתן גזר דינו של ראש עירית פתח תקוה, דב תבורי, שהורשע לפני חודש בתקיפת אדם.

על הדחיה הוחלט בעקבות בקשה שהגיש פרקליטו של הקובל ליועץ המשפטי לממשלה. הפרקליט ביקש מהיועץ המשפטי לקבוע, כי בעבירה שבה הורשע תבורי יש משום קלון ולכן יוצא על בית המשפט להשתמש בסמכותו החוקית כדי להעבירו מתפקידו כראש עיר, עוד לפני מתן גזר הדין.

כתבת עתי"ם מוסרת, כי השופטת עדנה בקשטיק התחשבה בעינוי הדין שנגרם לתבורי מאז ראשית המשפט והחליטה לשמוע ביום שישי את טיעוני הצדדים באשר למידת העונש, אך בסופו של דבר נענתה לבקשה לדחות את מתן גזר־הדין.

תבורי הורשע בתקיפת עצמון רוזנברג, במהלך בקר ראיונות שנערך בפתח תקוה בנובמבר 1985.

עורך־הדין ציין בפני בית המשפט, כי ניתן לסלוח לכל אדם המועד לעתים וטועה אך תבורי בראיונות לעתונים לאחר המקרה, הביע זלזול במערכת החוק בישראל ובתשובה לאחת השאלות אמר, כי אם יוטל עליו קנס במשפט זה ישמש לו הקנס למדליה על חזהו ולא כאות קלון.

הפרקליט ביקש להוראות, כי תבורי מזלזל במערכת החוקים ובקביעת מערכת המשפט.

הוא ביקש מבית המשפט שלא לקנוס את תבורי בקנס כספי אלא להטיל עליו מאסר על תנאי, שיהיה בחלקו מושתת על עבודות חוץ. "הגיע הזמן שהחברה תדע ששום אדם אינו גדול מהחוק ואין לו זכויות יתר מעבר לחוק". הפרקליט ביקש כי בית המשפט יטיל על תבורי גם השתתפות בהוצאות המשפט, מאחר ולדבריו דאג תבורי להאריך את הדיונים המשפטיים שגזלו את זמנם של בית המשפט ואנשים אחרים.

סניגורו של דב תבורי, עו"ד אברהם אורן, ניסה להקטין את חומרת מעשהו של תבורי ואמר כי משפט זה נוצל כבימה פוליטית.

הוא הדגיש כי אילו תבורי לא היה עושה את שעשה היתה במקום שפיכות דמים. עו"ד אורן הדגיש בפני בית המשפט, כי "ראש העיר שבע מרורים ותלאות מאז המקרה" וכאיש ציבור הוא מוטרד במשך כשנה וחצי ועונש זה הוא גדול מדי לאיש ציבור. עו"ד אורן ביקש מבית המשפט לגזור על ראש העיר קנס של שקל אחד כדי להביע שאט נפש מהתנהגותו של הקובל. (עתי"ם)

הממשלה תדון היום בשכר הלימוד של הסטודנטים

מאת סופרנו הכלכלי

הממשלה אמורה לקיים הבוקר דיון בשכר הלימוד במוסדות להשכלה גבוהה. זאת על פי בקשתו של שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי.

עם זאת, ספק אם תתקבל החלטה בדיון, בשל העדרו של שר האוצר משה נסים, שיחזור הלילה מחו"ל. הסטודנטים יפגינו הבוקר מול משרד ראש הממשלה במחאה על העלאת שכר הלימוד.

נמנעה הפגנה באוניברסיטת ביר־זית

כוחות הביטחון מנעו אתמול מקבוצה של כ־200 יהודים וערבים להפגין באזור אוניברסיטת ביר־זית במחאה על סגירתה.

קודם־לכן התכנסו המפגינים לעצרת הזדהות עם האוניברסיטה, שהתקיימה ברמאללה ובה נאמו ראשי האוניברסיטה ופעילים מן השמאל, אשר קראו לפתוח את שערי האוניברסיטה ולבטל את צו הגירוש נגד ראשי הסטודנטים שלה. לאחר מכן ביקשו המפגינים להגיע לאוניברסיטה, אך האיזור הוכרז כשטח צבאי סגור והמפגינים הסתפקו בהפגנת מחאה שקטה ליד מחסומי צה"ל. (עתי"ם)

היום הפגנת עובדי המינהל והמשק של בתיה"ח

הפגנה רבת־משתתפים מתוכננת להתקיים היום מול בית הועד הפועל בתל־אביב של עובדי המינהל והמשק בבתי החולים הממשלתיים.

עובדי המינהל והמשק ב־32 בתי החולים הממשלתיים מוחים נגד אי קיום הבטחות ההסתדרות לטענתם, שלא ניכו ממשכורתם דמי השביתה, וכי הנתונים של עובדי מינהל ומשק בקופת החולים יועברו לחברי "ועדת פרה" האמורה להחליט בעניינם.

העובדים הודיעו שהחל מהשבוע ישבשו את העבודה בבתי החולים הממשלתיים, עד שתתכנס ועדת פרה ותסיים עבודתה בעניינם כמתוכנן (עתי"ם)

19 ניאו־נאצים נעצרו במערב גרמניה

מערב גרמניה, — כוחות משטרה פשטו על מחנה של נוער ניאו נאצי ועצרו 19 מאנשיו שהיו חמושים ברובים, בפגיונות ובאלות.

כארבעים צעירים הקימו את המחנה ליד העיירה באד־אורב והתכוננו לערוך הפגנה בלתי חוקית.

לבד מכלי הנשק תפסו השוטרים במחנה כרזות ועליהן דיוקנו של אדולף היטלר ופריטים נאציים אחרים.

השתייכות לארגונים ניאו נאציים אסורה על פי החוק במערב גרמניה. ההפגנה הניאו נאצית לא נערכה.

כאלף וחמש מאות איש השתתפו אחר מכן במצעד אנטי נאצי אשר תוכנן מראש כדי למחות על ההפגנה הנאצית המתוכננת. מצעד זה עבר ללא תקריות. (ע"ר ע"צ)

שכר הדירה הוצא מפיקוח

— מאת סופרנו הכלכלי —

כ"ס שר האוצר, [illegible] פת, ושר הבינוי והשיכון, דוד לוי, התמו על צו המוציא מפיקוח את שכר הדירה כמו כן התמו השרים על העלאה של עד 20% בתשלום עבור מעונות הסטודנטים במוסדות להשכלה גבוהה.

שכר הדירה היה מוקפא מזה זמן רב. הוצאתו מפיקוח התאפשרה לאחר דיונים והתייעצויות בוועדת המחירים הבינמשרדית וכן עם משרד השיכון עוד הוחלט כי בשלב זה, באמצע שנת הלימודים, לא יצא מפיקוח התשלום עבור מעונות סטודנטים, הנגבה ע"י האוניברסיטאות, אך ניתן היתר להעלאתו עד 20%.

החלטת השרים היא בהמשך למדיניות הקיימת בתחום המחירים, לפיה מוצאים בהדרגה מוצרים ושירותים מפיקוח על המחירים, וזאת, מבלי שהדבר יגרום לעליה חריגה במחיר המוצר או השירות.

משמרת מחאה מול משרד הבטחון

משמרת מחאה של תושבים מישובי השומרון, הגרים על ציר קלקיליה־שכם, הוצבה ביום ו' בצהריים מול משרד הבטחון בקריה בתל אביב.

בהפגנה השתתפו כמה עשרות תושבים מהישובים מעלה שומרון, גינות שומרון, קרני שומרון וקדומים. על עריכת ההפגנה הוחלט ביום ה' בלילה, לאחר זריקת בקבוק תבערה.

המפגינים מחו נגד המדיניות הנקוטה בידי שר הבטחון. לדבריהם, "לא יתכן שעשרים שנה לאחר שיחרור השומרון, הם יחיו בחשש יומיומי מידי אבנים והשלכת בקבוקי תבערה — מקרים שבכל אחד מהם טמון לדבריהם פוטנציאל של רצח (עתי"ם).

כספת נפרצה במירפאה

אלמונים פרצו בליל שבת את הכספת של מירפאת קופת החולים בישוב מבשרת ציון ליד ירושלים, ונגנבו ככל הנראה סמים.

אחד העוברים שעבר סמוך לבנין המרפאה ברחוב הלילך הפתיע פורץ שהיה באותו זמן בתוך הבנין, אך הפורץ דחף אותו ונמלט. (עתי"ם)

15 נהרגו בתאונות בשבוע שעבר

ב־60 תאונות ★ עוד 76 נפצעו קשה

15 בני אדם נהרגו ו־76 נפצעו קשה ב־60 תאונות דרכים חמורות שהיו השבוע בכבישי הארץ. 8 מן ההרוגים נספו בתאונה בחאן יונס.

בין ההרוגים היו ארבעה הולכי רגל, מחציתם קטינים. בין הפצועים קשה 43 הם הולכי רגל, מהם 23 קטינים.

מבקשים אורכה בפרשת מינוי אשה למוע"ד

פרקליטות המדינה תבקש היום מבית המשפט העליון אורכה נוספת למתן תשובה על העתירה של לאה שקדיאל בדבר אי מינויה למועצה הדתית של ירוחם, למרות שהמועצה המקומית של ירוחם מינתה אותה לתפקיד כבר לפני כשנה. זאת לאחר שביום שישי ביקש הרב המקומי של ירוחם אורכה של שבועיים נוספים, שבסיומם יודיע לועדת השרים את שמו של הנציג מטעמו למועצה הדתית.

כזכור, הוציא בית המשפט העליון צו על תנאי נגד ועדת השרים לעניני מועצות דתיות, שתנמק מדוע נימנע משקדיאל לכהן במועצה הדתית של ירוחם, לאחר שמונתה על ידי המועצה המקומית. ועדת השרים מורכבת מראש הממשלה, שר הדתות ושר הפנים וביום ו' היא התכנסה, ברמה של מנכ"לי המשרדים, כדי לשמוע את טיעוני הצדדים. הוזמנו להופיע בפניה שר הדתות, ראש מועצת ירוחם והרב המקומי.

הרב של ירוחם הודיע לועדה, שעדיין אין בידו למסור לועדה את שמו של נציג מטעמו לועדת השרים וביקש לכך אורכה של שבועיים נוספים. היום יהיה היום האחרון למתן תשובת ועדת השרים לבג"צ ולכן תבקש פרקליטות המדינה אורכה נוספת מבג"צ למתן התשובה על העתירה, עד אשר תקבל ועדת השרים מידי הרב של ירוחם את שמו של מועמד מטעמו למועצה הדתית של ירוחם. (עתי"ם)

מרכז אגודת ישראל, ירושלים — CENTRAL AGUDATH ISRAEL JERUSALEM

קרן התרבות דגל ירושלים — DEGEL YERUSHALAYIM CULTURAL FUND

למאות התלמידים ברחבי אנגליה

מצטייני שלב א' במבחן דיני שביעית

בס"ד, אייר תשמ"ז

המבחן בשלב ב' על הספר "דיני שביעית" שיצא לאור ע"י "ספריית דגל ירושלים" יערך לתלמידי בתי החנוך ברחבי אנגליה

היום יום ראשון י"א אייר תשמ"ז

מצטייני שלב זה יתמודדו בעז"ה במבחן פומבי איזורי שייערך בלונדון במעמד רבנים וגדולי תורה ואשר בו יקבע חתן ההלכה לאנגליה וסגניו.

חתן ההלכה ייצג את אנגליה במבחן העולמי שייערך בעז"ה בר"ח תמוז תשמ"ז בירושלים עיה"ק

LONDON
Stamford Hill: 65 Stamford Hill, London N16.
4.30 till 6.00pm. Rabbi J. Greenbaum.
Golders Green: 215 Golders Green Road, London NW11.
4.00 till 5.30pm. Rabbi J. Rozen.
Stamford Hill only: Beis Yaakov House, 86 Amhurst Park, London N16
4.30 till 6.00pm. R. Deutsch.

MANCHESTER
Keser Torah School Beis Hamedrash, 4 New Hall Road, Salford 7
7.15 till 8.45pm. Rabbi R. Boodek.
Agudas House, 35a Northumberland Street, Salford 7
2.30 till 4.00. Mr. R Rabinowitz

GATESHEAD
2 Ashgrove Terrace Gateshead NE8 Tyne & Wear, Mr E Salomon
12 Ashgrove Terrace Gateshead NE8 Tyne & Wear, Mr R. Ehrentreu

• ניתן לקבל את המבחן גם מתורגם לשפה האנגלית
• זמני המבחן תואמו עם זמני הלימודים בתתל"ם בתי החינוך.
• המבחן יתקיים בכתב
• הוראות המבחן הודפסו על טופס המבחנים, ונא להשמע להוראות האחראים במקום

בברכת הצלחה

הוועדה המכינה למבחן העולמי

מרכזיה פדגוגית "שתילים"

(מיסודה של רשת גני־ילדים ומעונות־יום "בית יעקב") ירושלים רח' הטורים 9

הודעה לגננות חובה

הרינו להודיע כי היום יום א' י"א באייר תשמ"ז יתקיים במרכזיה הפדגוגית, בשעה 7.30 בערב

כנס מרכזי לגננות בכיתות "חובה"

הכנס מיועד לגננות בחינוך המוכר (בית יעקב, חינוך העצמאי, אגרי וכו') בתכנית:

נושאים אקטואליים לקראת בית־הספר

הרצאה ע"י הגב' מרים רוסט תחזי

השתתפות הגננות הכרחית

בס"ד

ארבעה ימי מכירה שכולם חוויה והנאה

מהיום עד יום רביעי י"ד אייר ועד בכלל, בעזה"י נעמה לארח את הציבור הירושלמי באולמי "השמחה" במעונה רח' אדם 40 י־ם

בבאזר — תערוכה

הלבשה לכל המשפחה —

מוצרי "פישר פריס" והפתעות

בתצוגה מרהיבה עיניים ומשיבת נפש עם צוות מסור — והיימישע העומד לשירותכם מבואכם ועד צאתכם לשלום

משעה 4 — 10 בערב

בבאזר שלל עצום ומגוון של הלבשה לכל המשפחה ממיטב ומטובי היצרנים במחיר כל מוצרי "פישר פריס" עד הפריט

— הלהיט האחרון —

כל הבא — חויה, גם ללא קניה

בואו והוכחו ותהנו

בתודה ולהתראות ג. יעקובוביץ

לעולים למירון

לל"ג בעומר

תכניות רבות

ב"מהיר ירושלים"

פרסים יבואו

אפרסקים מאוצר בייד

הערב בשעות 8 — 7

ליד ביהכנ"ס הגר"א

בית וגן־ירושלים

בס"ד

נושא: שמיטה

למסיבת סוף השנה

טל. 03-791997

מרגלית

לרגל החמסין

עוד 7 ימים

7

תשלומים

שווים

מזגני תדיראן

אבי ספראי

706704

790876

בין 9.00-13.00

הלוואה למזגן

על כל התקנה

מזגן מקצועי

3 שנות אחריות

ברונית רח' חגי 50 באולה

של קופת חולים לאומית 02-824462

מבצע בברונית

כתונת לילה גם בצבע לבן

חלוקים, סינורים, מגבות, שמיכות קיץ, כיסויי מיטה, שמיכות פוך, מגבות

[illegible]

ברחוב עזרא —

מחירי יד עזרה

מבצע ל"ג בעומר

לשבוע בלבד

חלוקים יפיפיים לבנות

ב־34.5 ש"ח בלבד

פתוח 1 — 9.30 לפנה"צ

9 — 4.30 בערב

ג. אחרי הצהרים סגור

מחסן הלבשה רח' עזרא

א/39 בני ברק

התפנה אברך

עם נסיון רב בחינוך

לשעות אחה"צ בהצעות:

02-864120

אחה"צ ובערב

מכירה חד פעמית מקבוצה

בגדי ילדות; חולצות

הורפנים; חולצות

וחליפות לבנים

היום בערב 10 — 8

בשכון הרבנים 3 י־ם

לקראת מסיבות הגמר

מחזות

לכיתות הגבוהות

של בית הספר היסודי

03/495778

מעונינים

במקרר גדול

תוצרת חוץ משומש

במצב מצוין

טל. 539019

חברת הצלה בארץ ישראל

בס"ד

הודעה בקשה

א. כל החובשים ובוגרי הקורסים של "עזרה ראשונה" בכל הארגונים השונים המעונינים להשתלב בפעולות "הצלה" וכן נציגים של מוסדות וחוגים שלא קיבלו הזמנה וכרטיס לנציגם ל"כנס היסוד" מתבקשים להתקשר בדחיפות לטל

824469 249954 248572 433105 420614

או להגיע היום בין 8 — 5 ל"בית יד לחולה" רח' מלכי ישראל 5 לקחת כרטיסים

ב. בזמן הקרוב תחל ההתארגנות של "הצלה" בשאר ערי הארץ בעז"ה ובע"ב יבואו הודעות פעולים בכל חלקי הארץ המעונינים להקים את החברה בעירים וישובים מתבקשים לצלצל לטל הנ"ל

הבית שלנו

"עד הנה עזרונו רחמיך..."

מאה הימים הראשונים של פגית

חששתי ללידה מוקדמת — על פג לא חשבתי.

כשנולדה הקטנה, היינו הרופאה — שלשה חדשים בטרם עת!

צוות מיומן ומפלא חיכה לה. לאחר בכי ראשון חלשלוש — לקחו אותה מיד לשלוח ספולים למבצע הנשמה. משקלה 1,185 ק"ג! לא הספקתי לראותה כראוי — הכבר יצאה למסעה הראשון — ליחידה לטפול נמרץ.

דרישות השלום הראשונות אמרו — סבלנות! להמתין להתפתחות שתחול בשבוע הראשון. אנו אמהות יהודיות למודות בבקשות, תפלה בשפתים דובבות ולפעמים רק בלב רוטט — אך הפעם נפתח בי צוהר חדש — שטף דמעות רותחות שנעצרו רק עם כל מבקר ואורח. פרקי תהלים שנלשו מאליהם, כשלנגד עיני ניצבת דמות זעירה ומעוררת רחמים — בתי.

ערב שבת הראשון — לתת שם, או להמתין? לבטים, פחדים והססים. לשמור על חלב־אם, או אולי...? ואז, גמלה בי החלטה נחושה — אם אנו נתיחס אליה כאל אחת מאתנו — נקבל כביכול הסכמת שמים לבריאותה וחיים ארוכים. הזכרתי לבעלי להוסיף נר כהדלקת הנרות, לבתנו החדשה. צלצלתי ליד־שרה והזמנתי משאבה הביתה.

ממצב של חולשה וחוסר אונים — התעורר בי רצון עז להושיט לקטנה יד אמיצה ואוהבת — יחד להאבק, ובעזרת שמים — להצליח.

המפגש הראשון בפגיה, ליד שלחן פתוח — היה טראומטי. דמיתי לי אותה כבובה קטנה פרופורציונית מחוברת למכשירי עזר בתוך אינקובטור — לא צפיתי לראות מעל שידה פתוחה שלד, עור ועצמות מחוברים לחוטים וצפצפות. בכל נשימה נשקו צלעות החזה והגב אלו לאלו. אצבעות ידים ארוכות ורזות — מפחידות. לשניה הרגשתי סחרחורת ופחד אימים — אך התיצבתי, וכעבר מסך דמעות בקשתי מהאחות הסבר על כל מכשיר. פה נפגשתי לראשונה בצוות שליוה אותנו ימים רבים — מסור, סבלני ומקסים. אחיות שהעצבנות מהן והלאה, שחיוך ומאור הפנים לא סר מהן, ראת כאילו המקרה היחיד שלהן. הן למדו אותי להבין את הכתוב בגליון הבקורת של הקטנה. חמצן, יציאות, הנשמה, חום, משקל, הפסקות נשימה וכו'.

הקטנה היתה מחוברת למכשיר הנשמה כשצנור מחובר לריאותיה דרך הפה. צנורית דקה מהאף נועדה לאפשר שאיבת הפרשות מהריאות. לרגלה היה מקובע סד עם עירוי לנוזלים. מטבורה יצא קטטר עם מכשיר קבוע לבדיקת דם, כדי למנוע דיקור חוזר. בדיקות חיוניות לבדיקת רמת החמצן בדם כל שעות מספר. שלש מדבקות על גופה חוברו לחוטים של מוניטור שניצב על מדף סמוך — ממנו התקבלו כל הזמן דיווחים על מצב לחץ הדם והדופק. כל תזוזה, שחרגה מהנורמה גרמה לצפצופים קולניים שהזעיקו מיד את הצוות.

הקטנה שכבה על גבה, עיניה עצומות וסרט פלגל אורך הירך וראשה אל השלחן — למנוע תזוזות גוף מיותרות, הנגרמות מהתנגדות הפג למכונת ההנשמה.

הייתי קפואה אל מקומי. לא ידעתי מה לעשות. הבנתי שהקטנה זקוקה להרבה חום ואהבה, לסיוע נפשי — ולא ידעתי איך נותנים זאת בעדינות. נגשה אלי האחות ובקשה כי אלטף אותה. אחזתי את כל כמות האומץ שלי ושתי אצבע נגעתי בכף ידה הזעירה. ואז נוצר הקליק הראשון בינינו — השלד המגולגל הרגיש כמה שזרם אליו מהאצבע — והאצבעות הקטנטנות נסגרו על אצבעי — נדהמתי: היא אכן היה הפגית שלי!

וכך עברו שעות, ולמחרת עוד בקור. הסטט, רוטט — לא העוזי עדיין לבא בכפי. הצוות מעודד בקור הורים, סבא וסבתא, אחים ואחיות. בשלב זה נמנענו מלהביא את הילדים.

בקור רודף בקור — הקטנה מתחזקת. כמו אצל כל ילוד, אצלה היתה ירידה במשקל, היא ירדה עד 910 גרם! כשהיו צריכים להוליך את מקום העירוי (ואצלה לעתים קרובות כי נוצרו נפיחויות במקום הזקה) ולהחדיר את המחט לוריד, היו נעזרים בפנס תאורה — ששמו אותו תחת הזרוע או הרגל ואשר שקפו את הורידים כדי להשתדל ולדייק בהזרקה. עד כדי כך היה הכל מזעיר!!!

עמדתי והתבוננתי. לפתע ראיתי את הפנים הקטנטנות מתכווצות — סימנים לבכי, אך קולה לא נשמע — הצנרות שבגרון מפריעים למיתרי הקול — זה היה נורא, היא התכווצה ואני בכיתי. למה היא סובלת כל־כך. מתיסרת?

כעבור עשרה ימים התיצבה קמעא מערכת הנשימה ואפשר היה לשחרר אותה ממכונת ההנשמה, ולהלביש עליה כובע חמצן. זו היתה התגיגה הראשונה שלנו. שאיבת ההפרשות מהריאות נמשכה. נוסף לי תפקיד חדש — לסוך את גופה מפעם לפעם בשמן חמניות — על מים הס מלדבר, היא עלולה להצטנן. מעל שלחן הטפולים דלקו כל הזמן מנורות חמום, נוסף לאויר החדר שהיה חם במיוחד. מדי ארבע שעות מדדה אחות את חום גופה. ומד חום אוטומטי הראה את חום הסביבה. הקטנה כמובן לא היתה מחותלת. מתחתיה שמו פד קטן אותו החליפו מיד עם הרטבו — למנוע הצטננות. בשלב ראשוני זה נמצאים הפגים על שלחן פתוח כדי לאפשר לצוות לבדוק בקלות את הנעשה ולהגיש עזרה מידית עם כל תקלה.

התזונה המשיכה להיות בעירוי. שקית הנוזלים הגיעה מוכנה מהמעבדה, שם נקבע הרכבה על־ידי מחשב בהתאם למשקל הפג וגילה. כל זמן שמערכת הנשימה לא היתה תקינה, לא הפעילו את מערכת העיכול.

המשקל עלה באיטיות אך בהתמדה, כ־200 גר' ליום; הגוף הזעיר החל להתמלא, ובילינו יותר שעות לידה. עדיין שמרתי עבודה על חלב אם. כשמלאו לה שלשה שבועות החלטנו עם בקורי הילדים. תגובותיהם היו נהדרות ומבעיות, הם לא הרגישו מהגודל, עניינו אותם יותר המכשירים, פשטות גיל הנעורים.

העינים החלו להפקח ולטיל בחלל. ובקר אחד כרגע של שקט קלטתי צרצורים זעירים, הצמדתי אזני אל הקטנה ושמעתי בכי, בכי אמיתי של תנוק — פרצתי בקריאות שמחה — והצוות שמח אתי — הקטנה בוכה!

האופטימיות השלוה גברה.

יום אחד — נכנסתי לפגיה והשכו עיני. מכונת הנשמה עומדת ליד המיטה, והקטנה נראית כמו ללא רוח חיים. חיוך. נשבתי טוטאלית. האחיות תמכו בי והסבירו לי שהקטנה קבלה זהום תמור בדם, SEPSIS, פגים שמחוברים לעירויים חשופים לזיהומים המגיעים היישר אל דמם. מצבה לא ברור, הרבה אנטיביוטיקה, שעות צפיה מלאות חרדה, דמעות תחינה ותפלה — כבתחילה.

והבקשות לא תוזו ריקם, המצב השתפר ואחרי כשבוע היא חזרה להיות תמה ונמוששת קמעא קמעא — ונגמלה מכובע החמצן. זו היתה התגיגה השניה שלנו.

ישבתי — וקבלתי אותה לחבוק ראשון אל זרועותי. חבוק מלא חששות שארך דקות מספר ובקשתי להחזיר אותה, עם כל המיכשור, לשלחנה — הלחץ הנפשי היה כבד מדי.

וכאן הגיע הרגע הגדול שלי, כשהתחילה הקטנה לנשום אויר חדר טבעי, מד החמצן היה בנורמה של 21% — אפשר היה להתחיל להפעיל את מערכת העכול. ביום הראשון סנטימטר מעוקב כל שעתיים, דרך זונדה מהפה לקיבה — וזה כבר מחלב אם! הזונדה מהפה מפריעה מאד למציצה מאוחרת יותר, אך אסור להכניסה דרך הנחיר הפעוט כי נשימת הפגים היא רק מהאף.

המאמץ הכביר מתחיל לשאת פרות. כל יום עלתה הכמות בשני סנטימטרים מעוקבים וירדה בכמות מקבילה מהעירוי. הכל בזהירות ובמתינות.

לילה אחד בבקורי, כשבועיים מהמחלה הקשה, באתי להאכילה והיא שוב ירודה. סרט מדה עטף את בטנה התפוחה, ובגליון הבקורת נוסף מימד חדש — היקף בטן. עליה חדה בהפסקות הנשימה. ההסבר היה קצר — סימנים ראשונים להזהום במעיים NEC מצב כזה עלול להדרדר במהירות ולחייב נתוח מידי לכריתת חלק מהמעי הפגוע. הזעזוע...

שוב מנות אנטיביוטיקה מוגברות, המתנה לצלומים נוספים — וכמובן הפסקת כלכלה מוחלטת לפחות לעשרה ימים. חזרתי הביתה שבורה, משמעות נתוח כזה הוא חבור המעיים לשקית יציאות דרך דופן הבטן לפחות לשנה. בעיה זו די שכיחה אצל פגים.

עברנו הרבה שעות של צפיה וחרדה — המגפה נעצרה.

כעבור עשרה ימים החלו שוב במתן חלב בזונדה, כמו בהתחלה בהדרגה מתונה.

אז הגיע השלב הבא, התגיגה השלישית שלנו — העברה לאינקובטור סגור, זהו שלב שבו הפג נושם בכוחות עצמו, מערכת העכול פועלת היטב — והגוף הקטן מתרכז באגירת כוחות, עליה במשקל ושמירה על חום גוף. סכנת הזהומים פוחתת בתוך התא הסגור.

מה עוד שהגיע גם שלב ההחלמה, טיפול קטן שמגיע עד הצואר...

ההתפתחות הגופנית צעדה יד ביד עם ההתפתחות הנפשית, העינים נפקחו יותר ויותר. עינים מתוקות שלא יכלו להתרכז בשום מקום, וטילו ללא מנוחה. כל שבוע בדק אותה רופא עינים כי תנוקות מנשמים עלולים להפגע בעיניהם מעודף חמצן. התגלתה אצלה פגיעה מועטה, שהשתפרה ב"ה במשך הזמן ונעלמה מעצמה.

במשקל של כ־1,700 מנסים להאכילה דרך הפה. בגיל 33 שבועות בשל יצר המציצה אצל תנוקות. נסיונות ההנקה היו מאכזבים — היא היתה חלשה מדי, גם המציצה מהבקבוק — נכשלה, הגיל וגם המשקל לא תרמו ליכולתה ולרצונה לאכול "כמו כלם", השפתים פשוט לא מצצו, וכשהפה התמלא מטפטוף הבקבוק לא היתה שום תגובת בליעה. ולפעמים, אחרי מאמצי גרוי כשכבר היתה בליעה היא היתה קצת מהירה — היא פשוט חולה לנשום.

נסיונות ההאכלה מהבקבוק נעשו קודם אחת ליום, ואח"כ תכפו יותר ויותר — כשהפיזיותרפיסטית מלמדת ומתרגלת שיטות לגרוי מציצה ובליעה. השמחה היתה גדולה על כל חמשה סנטימטרים מעוקבים.

בשלב זה גם התחלו להשכיב אותה במים בעריסה. הקטנה נהנתה — וכולנו יחד אתה... אך כמובן לא הסכימו אמבטיה לארוחה מבקבוק, שתי הפעולות דורשות אנרגיה, ומאגר האנרגיה מצומצם, ופרושו — הפסקת נשימה.

בערך ב־2 ק"ג משתחררים פגים תקינים, היא הגיעה לגיל שלשה חדשים — ועדיין בטפול נמרץ — בשכבן התינוקים שבפגיה, בשלב זה הוציאו אותה מהאינקובטור והעבירו אותה לעריסה רגילה של תנוקות. זה היה רגע משמח מאד — תנוקת מתוקה ללא מכשור, מלבד הזונדה — ולשם הכיף הבאתי לה גם מיני־בגוד. המדות הקטנות ביותר כמובן טלו עליה, אבל ההנאה היתה מושלמת, אפילו לחיים קטנות וסטנר החלו להתמלא ולהוריד. היא עדיין נזקקה מפעם לפעם לעירויי דם, כי גופה עוד לא ייצר כדוריות דם בצורה עצמאית, אבל הכל התמיד בסימן של שפור מדרגש.

אלבום התמונות התמלא.

המאמץ התרכז בשעורי ההאכלה מהבקבוק.

ביום חמישי אחד יצאנו למסע ראשון, להתינוקיה הרגילה — שלום לטפול נמרץ. זהו שלב מרגש שנועד להקל על היציאה הביתה. הכנה נפשית לאם ולתנוק כמעבר מטפול נמרץ קפדני לחיי בית רגילים. בתנוקיה מועבר התנוק כמעט לגמרי לטיפולה של האם.

הרגשות מעורבים. ההתרגשות לקראת השחרור עצומה. אך בפנים מעיבים חרדה וחוסר בטחון — מה עם כל האחריות שנופלת על כתפי ההורים בשחרור פגית כזו?

שבועיים של עבודה אינטנסיבית בתינוקיה כמעט ולא מקדמים את העינים — ארוחה של חמשים וחמשה סנטימטרים מעוקבים אחת לשלש שעות, אורכת 55 ד', וכמובן לא תמיד גומרים הכל. אסור גם להאכיל יותר מדי זמן, לא להותיש יותר מדי, כי המשקל ירד אחרי יום מעייף!

ההחלטה בכל זאת נפלה בהסכמת כולם — להוציא את הזונדה ולראות איך יתפתחו העינים. הדרך הביתה פתוחה.

ההפתעה בבית היתה מושלמת — ס"ד בשבט נפתח ואנו ניצבים עם חבילה קטנטנה עטופה בורוד, בת 3¼ זי במשקל 2,555 ק"ג.

הדרך ארוכה, קשה ויפהפיה — זכינו בתינוקת.

היום, כשהקטנה בת חצי שנה, השלישה ב"ה את משקלה, ומחיכה בקול למשחקים שסביבה — היא ודאי רוצה להודות לצוות הנפלא של העובדים בפגיה שלא חסכו מאמץ ואמן קשבת בטפול כה מסור. להודות לגב' איתן של משפחה אוהבת, ידידות ומכרות שלא פסקו מלהתעניין, להציע עזרה ולהשתתף בשלבים קשים וברגעי אושר.

"מודה לך על נפלאותיך וטובותיך שבכל עת, הטוב כי לא כלו רחמיך..."!

מוקדש לפגית שלי, באהבה. צ. ק.

המטבח שלנו

מה נבשל כשיש חוסר דם?

"חוסר דם" הוא הביטוי העממי לאנמיה, שנשים רבות מאד סובלות מתוצאותיה. חולשה כללית, חוסר ריכוז, מיחוי שינה, חוסר תיאבון, עצבנות ועוד תופעות נעימות שאלה פוקדים כולן את בחולקן את הלוקות בחוסר דם.

חוסר דם מתגלה לפעמים על ידי בדיקה פשוטה של פנים, עפעף העין השפתיים. יש רופאי ילדים המסתפקים בראיית מקומות אלה כדי לקבוע לפיהם אם הילד אנמי. בדרך כלל מקובל לגלות חוסר דם בבדיקת דם. כאשר כמות ההמוגלובין יורדת מתחת לגבול מסויים, ממליץ הרופא על כדורי "פרופל" או "פולקס". דא עקא, שנשים רבות אינן מסוגלות לעכל כהלכה את הכדורים הללו, ופרט לשלשול מתמשך אין הן מפיקות מהן כל תועלת, ואולי להיפך.

הצמחונים מציעים תשובה לנשים שכדורי ברזל אינם הפתרון לבעיית האנמיה שלהם, פתרון אחר שמעתי בשם רופא צמחוני ידוע בירושלים: לאכול מדי יום ביומו עשרים וארבעה פיסטוקים (אגוזי לבן) חלביים לא קלויים. לדבריו זהו פתרון טעים מאד וקליט ביותר על ידי מערכת העיכול.

גם "אוכלי הבשר" פותרים את הבעיה בלי כדורי ברזל, הם מציעים "סטיק כבד" מדי יום או מנה נאה של בשר בקר או הודו. שניהם עשירים יותר בברזל מאשר בשר העוף.

אם יש למי מכן רעיונות נוספים, נשמח לפרסם.

רשות לרופא

המעלות הרפואיות של ים המלח

מאת ד"ר ר. ליבשין

רופא בכיר במחלקת עור הדסה עין כרם

ים המלח הוא אחת האוצרות של ארצנו הקדושה, לא רק ביופיו המרהיב אלא גם הודות לתכונותיו הרפואיות, והשפעתו הרפואית נובעת מהגורמים הבאים:

1. מיקומו כ־400 מטר מתחת לפני הים.
2. ריכוז גבוה של מלחים במים.
3. מעינות גופרית הנמצאים בשפת הים, באיזור עין גדי.
4. בריץ רפואי וריכוז ברום גבוה באויר אשר לו השפעה מרגיעה על העצבים.

לאור כך, מטפלים באיזור ים המלח בעיקר בשתי קבוצות של מחלות: מחלות פרקים, ומחלות עור.

מחלות פרקים

טפול בים המלח מומלץ למחלות פרקים למיניהן, בשלב כרוני של המחלה. לא מומלץ במצב דלקתי חריף המתבטא באודם, נפיחות, חום מעל הפרקים וכאבים עזים. בשלב החריף יש להוועץ עם רופא. אבל ברוב מחלות הפרקים, גם אחרי השלב הראשון כשהדלקת נסוגה, החולים ממשיכים לסבול מכאבים והגבלה בתנועות הפרקים הנגועים. כאן מומלץ מאד אמבטיות מי גופרית ומי ים המלח. אמבטיות מי גופרית ניתן לעשות במעיינות עין גדי הנמצאים בקרבת שפת הים והם מי גופרית חמים. קיימות בריכות נפרדות לגברים ולנשים.

אסור להכנס לבריכות לאנשים הסובלים ממחלות לב ולחץ דם גבוה, או נמוך במיוחד. לא רצוי להשתהות באמבטיות יותר מ־10 דקות ברציפות. אפשר לעשות עד 3 אמבטיות ליום, והפסקה בין אמבטיה לאמבטיה, לנוח, לטייל במקום וגם לטבול את הידים והרגליים הכואבות במי ים המלח, שהם בעצמם טובים לטפול בפרקים אם כי במידה נמוכה יותר. האמבטיה בים המלח לא צריכה להימשך יותר מ־15 דקות. כמו כן למרוח את הבוץ של החוף, על הפרקים הכואבים למשך 20 דקות. טפול כזה של שבוע ימים לשנה מאוד עוזר ודרוש.

מחלות עור

ים המלח הוא המקום אידיאלי נפרצה בשם פסוריאזיס (ספחת). באיזור עין בוקק, באגם הדרומי של הים כ־120 ק"מ מירושלים, נמצא מרכז גדול לטפול בחולי עור אשר כולל בתי מלון, מרפאה וסולריום. מגיעות לשם קבוצות מאורגנות של חולי עור מאירופה לטפול, ויש ביניהן חולים שבאים כל שנה במשך 10 שנים ויותר. העונה מתחילה בסוף מרץ ונמשכת עד נובמבר. משך הטפול המומלץ הוא 4 שבועות. כל מה שעל החולה לעשות הוא להשתזף, להתרחץ, בים לפי לוח זמנים בסולריום שהוא שטח מגודר, עם הפרדה בין גברים לנשים.

באותה שיטה מטפלים גם בחולי עור נוספים הסובלים מ־ליכן פלנוס, דרמטיטיס אטופית שממנה סובלים בעיקר ילדים, ויטיליגו שמתבטאת בצורת כתמים לבנים נטולי פיגמנט.

בכל מקרה מומלץ לחולה לגשת לרופא מומחה לפני נסיעה לקבל הוראות מפורטות.

שהיה בעין בוקק בבית מלון במשך שבועות עם כל היתרונות שבה, כרוכה בהוצאות כספיות לא קטנות. קיימות שתי אפשרויות להקל על הנטל הכספי: אפשרות אחת, לחברי קופת חולים הכללית ע"י החזר של כ־50% מההוצאות וקבלת אישור מראש מרופא עור ראשי של הקופה. אפשרות שניה לקבל הנחה ע"י המלצה מהאיגוד לחולי פסוריאזיס, ת.ד. 37447 תל־אביב. בנוסף להנחה, חברי הארגון יקבלו חוברת מיוחדת שכולה מוקדשת לבעיות הפסוריאזיס.

החולים אשר אין באפשרותם להשתהות תקופה ממושכת בבית מלון של עין בוקק, יכולים לנסוע למקום קרוב יותר לבתיהם ולהתרחץ בשמש על שפת ים המלח. אזהרה!!!

ים המלח לא מומלץ לחולי לב, חולי יתר לחץ דם, ואנשים שסבלו מסרטן העור.

מוגש ע"י ארגון רפע"ה ירושלים

הערת המערכת: אין בפרסום מאמר זה משום קביעת עמדה של המערכת לגבי "כשרות" חופי ים המלח מבחינת הצניעות ועל כל חולה לבדוק את המצב בעצמו.

קלטת חדשה של "נשמה" על רבי שמעון בר יוחאי

המחנך הידוע הר' ש. מ. נוימן אינו שוקט על שמריו. בהחלט שלא. כשזרזיו להעלאת נושאים חינוכיים והעברת מסרים חיוביים לילדי ישראל דרך קלטות — ראויים לכל שבח. ב־12 הקלטות שיצאו עד כה לאור עולם, האזינו עשרות אלפי מאזינים לספורים על גדולי ישראל מהם ניתן ללמוד מוסר השכל בכל מה שנוגע למידות, לדרך ארץ, ללימוד התורה מתוך עמל ויגיעה, לעזרה בבית, כיבוד הורים ועוד הרבה הרבה תכונות ומידות טובות.

קלטותיו של הרש"ם נוימן מצטיינות באיכות, הן מוקלטות באולפנים ברמה גבוהה כשהמפיק, "רפאלי" מבני ברק, אינו חוסך בשום מאמץ על מנת לשוות למוצר המוגמר פנים ראויות. הקלטות מצטיינות בחדירה לעמק, אל תוך נבכי נפש הילדים. בהיות הרב נוימן מחנך מזה עשרות שנים, ידוע הוא הנתיב המודייק כדי לקלוע אל המטרה החינוכית.

* * *

קלטות "נשמה" חוגגות בימים אלה את ה"בר מצוה" שלהן, עם הופעת הקלטת ה־13 על רבי שמעון בר יוחאי, אקטואלית לימים בהם אנו מצויים. הפעם חילק נוימן את הקלטת ל־2 חלקים נפרדים.

בצד א' מופיע הסיפור באופן רצוף, ללא הפסקות, ובצד השני השירים על רבי שמעון בר יוחאי. בחלק השירים מזמר הרב נוימן עם מקהלת הילדים המסורתית שלו את השירים המושרים במירון על קברו של רבי שמעון בר יוחאי, בהתלהבות ובלהט.

מ. מ. צ.

כמה פעמים לנקות מקפיא?

לא מלכלוך, משום שאין בה כללים, הכל תלוי בטיב המילוי. אבל מקרח: כל כמה זמן לנקות מקפיא מן הקרח המצטבר בו? כללית תלוי באיזור וירדה הוא נפתח. משום שמידת הפתיחות שלו עומדת ביחוס ישר לכמות הקרח המצטברת בו, מומלצים להקפאה מבקשים לנקות את המקפיא לפחות ארבע פעמים בשנה, במקרה של שימוש סביר.

כדאי לדעת

צפרניים שבירות וצפרניים שוברות

אותן סובלות מצפרניים חלשות ושבירות? בקשנה בבית המרקחת יוד שקוף. יש דבר כזה, שלושה אחוז, (תחק היוד), מרחנה את היוד השקוף הזה על הצפרניים השבירות והדקיקות. התוצאה, כמו שהיו אומרים פעם — אייזן בטון!

כמובן שאם עוסקים בצפרניים כדאי כבר להתיחס לצפורניים שיש להן, משום מה, חולשה שכזו, לצמוח דוקא לתוך בשר האצבע. זוהי חולשה אופיינית לצפרני הרגליים. והפתרון לכך הוא לגזוז אותן כך שתמיד תסתיימנה מעט מעל מקום הסכנה. מי שסובל(ת) מצרה זו כדאי שידע שרופאי העור מספקים מרשם שלהם, של תמיסה מסויימת, המרככת את הצפורן עד להיותה רכה כחמאה, ואז ניתן כמובן להסירה בקלות. לתמיסה זו אין שם ידוע, צריך להסביר לרופא והוא כבר יבין.

יש מקרים בהם הצפורן ברגל מתעבה עם השנים ויוצרת בעיה של ממש לקראת כל גזירת צפרניים. בחנות המתמחות במכירת סכינים ומספריים ראיתי פעם מספריים מיוחדות, המזכירות בצורתן שילוב של מלקחיים ופלייר. מספריים יקרות למדי, אבל הן תופשות בקלות ובדייקנות קצה של צפורן עבה וזקרה וקוטמת אותה בלי בעיות. זול יותר מאשר להזדקק כל פעם לרופא.

הכרית שמקררת בלי מקרר

בשבוע שעבר סיפרתי לכן על ה"פחית הלוהטת" "HOT-CAN" — פחית המכילה מנת מזון ומסוגלת להתחמם בכוחות עצמה, בעזרת ריאקציה כימית, בלי צורך לטלטלה לכיריים להבער ולכל מקור חום אחר.

בימים אלה יצאה לשוקים ונמכרת (בין השאר ברשת השופרסל היפרכול) "קרחית" כרית לקרור שאין צורך לקרר אותה לילה קודם בתא ההקפאה. שעת השימוש בה נקבעת על ידי המשתמש. כשזקוקים לקור לוחצים עליה ואז נוצרת בה ריאקציה כימית בין המים ומספר חמרים כימיים לא רעילים הנמצאים בה.

תוך שניות יש ביד כרית קרה מאד. בתנאים רגילים הקור נשאר קר בין שעה לשעתיים. בצידנית נשמר הקור עד שמונה שעות. לטיולים ממושכים או למקרים שלא ניתן לצפות מתי יזדקקו לקרור אפשר לאחסן בתרמילים כמה "קרחיות" שכאלה.

אגב, הן מצוינות גם כציוד עזרה ראשונה במקרה של כויה או מכה, שעבורם, כידוע, טוב קומפרס של קרח. הקומפרס הזה יצנן גם מכה להוס ויקל על הסובלים ממגרנות ע"י כיווץ העורקים שבצוואר.

הקרחיות נמכרות באריזה המכילה ארבע כריות במחיר 8 ש"ח.

לגהץ במטבח, בתוך המגירה

היום מגהצים הרבה פחות מאשר בעבר, הסריגים והאריגים החדישים תרמו הרבה לחסכון ולקיצור בעבודה זו, אבל מי שאומרת שאין היא מגהצת כלל, היא פשוט מקורות לעצמה, (ומותר לה) כי "כבס ולבש" זו סיסמת פרסומת שאין לה כיסוי מלא.

פתרון חדיש לקרש הגיהוץ, שכמעט בכל בית לא יודעים היכן בדיוק למקם אותו ותוכלנה למצוא בקרש הגיהוץ החדיש המעוצב כמגירה במטבח, נע על מסילות בשקט מופתי, מתקפל ונכנס פנימה כשלא מגהצים.

המטבח שלך מקבל תפקיד נוסף — פינת הגיהוץ.

לקחים ממסכת חיים

לזכרה של הרבנית חיה פריידא סנקביץ ע"ה

מסכת חיים המשתרעת על פני פ"ז שנים, מגוללת מטבע הדברים תקופות שונות ומגוונות. אם כך בקורות עולם, הרי שודאי כך בפ"ז השנים האחרונות בהן ידע עם ישראל ארועים סוערים ותהפוכות רבות שהטביעו חותם על כל תחום כמעט מתחומי החיים. על רקע זה אין לנו מאלף יותר ומלמד אורחות מוסר מאשר התבוננות במסכת חיים שכזאת שטוותה את פ"ז שנות חייה באותה עקביות, באותה עיצות חן, באותה חכמה נאצלת ובאותן מדות נפש ותכונות אנוש נעלות ומסולאות — מתוך ידיעה כי תמורות עולם ותהפוכותיו אין בהם ואסור להם להזיז אדם מישראל גם לא כבהוא־זה ממורשת אבות.

כך מתבוננות אנו למסכת חייה של הרבנית חיה פריידא סנקביץ ע"ה. אלמנת הגאון החסיד רבי יעקב העניך סנקביץ זצ"ל, ראש ישיבת "שפת אמת" וחבר מועצת גדולי התורה שהשיבה נשמתה לבוראה לפני כחודש ימים והיא בת פ"ז שנים. שמענו את הדברים בימי "השבעה", רשמנום לפנינו. המצע ארוך ואילו הידיעה קצרה ובתוך הבאנו אי־אלו רישומים רציוני דרך למען נלמד אורחות, נפיק מוסר, ובעיקר שנכיר: האדם נתון בתכונות שכאלו עד שהוא מסוגל לגבור על המציאות ולא להניח לה לגבור עליו.

כי כך היתה הרבנית ע"ה: כל חייה עמדה במערכה, ברורה את הטוב מן הרע, את היפה מן המכוער, את הישר מן העקלתון, את האמת מן השקר, את הזוך מן העכור, את התמימות מן הערמה. מתוך עמל ויגיעה היא רקמה מסכת חיים, שכיום, לאחר שנסתיימה חשות אנו עד היכן הגיעה ועד היכן יכולות גם אנו, אם רק נחפוץ להשיג.

בשנת תר"ס נולדה הרבנית ע"ה לאביה הנגיד החסיד רבי יהודא אריה לייב פרייבים ז"ל ולאמא ע"ה שהיתה אשה חכמנית ומיוחדת בסגולותיה. הבית — בית נגידים היה. לא חסר בו דבר. עשירות ונגידות במשמעות המלאה של המושג. אולם בכל שכיות החמדה לא היה כדי לפגום באמונה הזכה ובעבודה התמימה את הבורא שאפפה את הבית, ביתו של חסיד אמת הדבוק ומקושר ברבה"ק.

בקביעות נשלחים בני הבנות הבית הזה לפקוד בתי עניים שבעיר ואושה המעטירה בה גרו להביא להם, בצנעה, מזון ובגדים, ממון ושאר דברי צורך. יש בבית הנגידי הזה משרתות ומשרתים, אולם מצוות "לא לשליח הם נמסרות". בני הבית עושים זאת בעצמם ולמדים לדעת כי ממון עשוי להיות דבר טוב רק אם יודעים איך וכיצד לנצלו, מתוך הכרה מלאה שהיה מי שהעניקו.

את אביה החסיד, כך סיפרה הרבנית ע"ה, לא זכרה מעולם מתיישב לשולחנו לסעוד סעודת ערבית לאחר יום מסחר ושעות של לימוד בבית החסידים, אם לא שהיו מספר אורחים מסובים על שולחנו. כך ביום חול רגיל ובודאי כך בימי שבת ובמועדים. הקירות שבבית היו גדולות בהרבה מצרכיו.

הכנסת אורחים מופלגת זו השורה במידת חסד מרוממה, הביאה נכס נוסף לבית: הוא הפך היה בית ועד לחכמים. גדולי תורה, חסידים מובהקים שעבודת הבורא חפצם ותמורות עולם מנותרות להם ולאורח חייהם — פקדו את הבית הזה, הרבנית ע"ה, שזאפתה לזכות את אותו אוירה ספגה את המעצב את אישיותה כפי שנתגלתה בימים שלאחר מכן.

את ביתה בארץ ישראל — פתוחה לרווחה. הכל העמיסה על שכמה כדי שבעלה הגאון והחסיד יוכל לעסוק בתלמודו ובעבודתו את בוראו. היא מוחרת, כמו באופן טבעי, על זכותה לישב בשולחן אחד עם בעלה בימי שבת וימים טובים — וכל זאת מאחר וטרחה קודם לכן בכוחות ובמאמץ כדי להכין די־מזון לאורחים הרבים שהיו דרך קבע באי־הבית הזה. לא זו בלבד, אלא שגם מעולם לא שמעה איש "עבדתי קשה היום". משפטים מן הסוג הזה לא אמרה כעובדה, בודאי שלא כתלונה.

ידיעתה והכרתה מהם ערכי הצנע וקניני האמת של בת ישראל — מגוללים בפניה עובדה מאלפת אחרת: כאשר עלתה מפולין לארץ ישראל לפני עשרות שנים לא נטלה עמה הרבנית ע"ה את תכשיטיה ומבחר בגדיה שהיו לה בשפע כיאות לבת־נגידים. "בארץ ישראל רצוני להראות כבנות הארץ — המחסור ששרר בארץ ישראל גרם לכך שתכשיטים ובגדי הוד לא היו סוגן במצאי", היתה מספרת בתמימות ובטבעיות...

בשנת תרצ"ו בראש חודש אייר נישאה בפולין לבעלה הגדול זצ"ל. לאחר החתונה נסע בעלה נסיעה אל כ"ק מרן האדמו"ר בעל ה"אמרי אמת" זי"ע לגור, שם שהה עד שבת נחמו. לאחר מכן שב ונסע לגור לקראת הימים הנוראים שם שהה עד לאחר שבת "בראשית". שוב נסע לשבת חנוכה חזר לאחר ה' שבט. סממניה של השנה הראשונה הזו — היו המאפיינים של כל ימי חייה. לא שהיא ויתרה למען חסידותו והתעלותו של בעלה, אלא שראתה זאת כזכות, כדבר המובן מאליו לעמוד לימינו ולהביאו לו להתעלות לאותם גדולות שלהן נוצר.

שנים מספר לאחר שכבר גרה בארץ ישראל, שיגרו לה הוריה האמידים כסף כדי שעמו תוכל לבוא ולבקרם בביתם בפולין. אולם, היא הרבנית ע"ה, ביודעה עד כמה עז חפצו של בעלה להסתופף בחצרות הקודש, לנסוע נסיעה לרבי, נתנה לו את אותו ממון והוא יצא לדרכו. וכך אמרה לו: "אם תיסע אתה הרי טוב יהיה לשנינו שהרי ודאי אתה להיות בקר"פ, ואילו אם אסע אני — הרי אני אין רצוני לשוב לפולין"...

לנסיעתה לארץ, אביה שהיה כאן בעיני מסחור ראה את הקשיים הרבים בהם נתקלים תושבי הארץ. אולם היא, הרבנית ע"ה, רצתה בכל נפשה להגיע ארצה וכשהוצע לבעלה הגדול לעמוד בראש ישיבת "שפת אמת" גמרה אומר להוציא מחשבתה מן הכח אל הפועל.

היתה מספרת תמיד בערגה האיך נסעה היא בעצמה לגור והפקידה בידי המשמש בקודש את השאלה שישאל בשמה את הרבי האם תיסע לארץ. היא ביקשה מן המשמש שישאיר את הדלת פתוחה מעט והיא ניצבה שם מרחוק ושמעה את הדברים יוצאים מפיו של הרבי: "יעקב העניך'ס בריבית ויכער זאל זי פארען", (כמה שתיסע).

שמחה רבות עם כל מה שיש בארץ הקודש. ברגישות רבה שמחה עם כל פרי ועם כל צפור שיר, עם החום ועם הקור ובכל מה שרק ראתה כאן ראתה בטובו. משכלת מאד היתה הרבנית ע"ה. שעות הפנאי שלה, עד ליומה האחרון, הוקדשו לעיון בספרים כ"עין יעקב", "נחלת צבי", "מנורת המאור" ועוד. שהיו שגורים על פיה. ציטטה ע"פ מדרשים, מאמרי חז"ל, פסוקי תורה ותפילה ואמרות צדיק.

את ידיעותיה המופלגות השכילה לתרגם לחיים בישרה בין מציאות חיים לתורה — אך היה זה גשר של הבנת דברים ולא של ויתור עליהם. בכל אירוע בכל התרחשות מצאה סימוכין וראיות כיצד לנהוג ומה לעשות וכל כך מן הכתובים, ממעשי צדיקים וגדולים, כל צמצום היה לגביה בבחינת הרחבה כאשר לכך תורמת ראייתה העמוקה, התודרת הדכוללת.

התחזקה תמיד באמונתה בהשי"ת והתרפקה באהבה רבה על טובו וחסדיו. עד לשבועות האחרונים לחייה סרבה בהחלטיות שאי־מי מנכדותיה תישן עמה בביתה. בבטחון מלא ואמיתי אמרה: "מלאכים שומרים עלי, מזוזות הבית, ד' לי לא אירא". לעצה לעצם הרעיון, להיפך, היתה אומרת: "מודה אני להקב"ה הגומל עמי טובות יום ולילה במתנת חינם"... כל כך, למודת יסוריה ומכאוביה.

כאשר חבר נהגה כבוד רב בבעלה הדגול והזהרה מאד שלא להפריעו חלילה ממשנת תלמודו. והיתה זו מלאה כל ישותה בהכרה ערך לימוד התורה. במשך כל שלושים השנים שאחרי פטירתו נשאה את זכרו היבדה אורחותיו ואורחות תורתו ופעליו המרובים להקים עולה של תורה בארץ ישראל. שמרה בחיבה ובהערצה את ספריו. מעולם לא שכבה לנוח בחדר בו הספרים, אף שהיה חדר חם מאד בימות החורף. אמרה לבניה ולבנותיה: "אין זה כבוד שאנוח בחדר בו ספרי אביכם מצויים וכאן ישב והגה בתורתו"...

מידי שבת, משך שלושים שנות אלמנותה, היתה מניחה על השולחן את הספר הקד' "שפת אמת" כאומרה לבני ביתה: "אביכם נהג ללמוד בספר זה מידי שבת, מן הראוי שיהא מונח גם כיום על שולחנו בביתו מידי שבת"...

כאשת חסיד מובהק וכבת חסידים, דבקה בדברי צדיקים עד כלות, באמונה זכה ותמימה, בפשטות ובהכנעה. בכל ענין, קטן כגדול, הקפידה לשלוח ולשאול בקר"פ את הרבי. מאז ה"אמרי אמת" זי"ע וה"בית ישראל" זי"ע ויבלחט"א כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א.

היתה מרבה בתפלה. בעשורות שנותיה האחרונות היתה תפלתה עבודה של ממש. בימים הנוראים, באותם שנים שעוד הגיעה לביהמ"ד הישן בישיבת "שפת־אמת" היתה עומדת כל התפילה על מקומה ללא זיע. כשביקשוה להתיישב, הגיבה: "יש לי על מה לבקש, הניחו לי"... לאחרונה קשתה עליה הראיה והצטערה צער רב על שאין היא יכולה שוב להתפלל מלה במלה מתוך הסידור. הפטירה ואמרה: "רבש"ע, אני שלך ואתה שלי — קבל תפילתי כאילו נאמרה מלה במלה"...

אהבה את הזולת באהבה כנה. שמחה בשמחתו והצטערה בצערו. כשבירכה, היתה מוסיפה: "בתוך כלל ישראל". הרעיפה ברכות לרוב על ראש מבקריה ופוגשיה. בלשון עסיסית, מתובלת תבונה ביחוד מיוחד. "כדאי הוא הביקור אצל הרבנית סנקביץ כדי לשמוע ברכותיה", היו אומרות ידידותיה ומכרותיה. קיבלה כל אדם בסבר פנים יפות ומעולם לא יצא איש את ביתה מבלי שיברך ברכה.

מעשי החסד היו טבועים בדמה מיום עומדה על דעתה. את מורשת אבות הביאה גם לכאן ולא פעם נעלמה מן הבית עד שלאחר מכן התברר שהיתה לסעוד אשה זקנה, חולה קשה, או אשה בודדה.

ממה שהיה לה הפרישה לצדקה. הרבתה במתן בסתר. גבאיות של צדקה ידעו כתובתה ופקדו ביתה מידי חודש בחודשו.

הכינה את יום מותה שנים רבות ושחקה ליום אחרון. שלחה לצדיקים לבקש: "שלא נתבייש לא בעולם הזה ולא בעולם הבא"... "שלא אעלה לשמים בבגדים קרועים"... התפללה שלא תיפול כמעמסה על איש, התפללה: "רבש"ע, שלא אהיה לטורח על איש שלא אצטרך לאדם רק ל'אין כאלוקינו'"...

משאלת חייה זו נתגשמה: את נשמתה השיבה לבוראה על מיטתה שלה, בביתה, בדעה צלולה, בהכרה מלאה, בנקיות ולאחר שבירכה ברכת שהכל. "רצון יראיו יעשה".

דמות מרוממת שהשתוותה את פ"ז שנות חייה לטובה. דמות שידיעת חייה מאלפת, מוחש ללמד אורחות מוסר וקושט הנהגת אמת של אשת חבר ואשת חסיד שידעה לרומם את העיקר בחיי היהודי עד כדי כך שהטפל או שלא היה קיים או ששועבד לאותו עיקר.

יהי זכרה ברוך.

המודיע — עמ' י"ג
יום תרשי"ק ט' אייר מ"ז

הורים יקרים!
בטרם תביאו את בניכם בברית האירוסין
פנו לאגודת דור ישרים
בבדיקת דם ניתן למנוע מחלות גנטיות ח"ו
הבדיקה מבוצעת חינם וללא הזדהות
האגודה פועלת ע"פ ברכתם של גדולי התורה בארה"ב ובארץ
ביניהם: הגרש"ז אויערבך שליט"א, הגרי"ש אלישיב שליט"א
הגר"ש וואזנר שליט"א והגר"נ קרליץ שליט"א
טל. 02-884274, 02-520369, 03-792352

להרגיש כמו במירון!!!
עם הופעת הקלטת החדשה של נ. ש. מ. ה
על התנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי
לראשונה הקלטה היה של עשרות ילדים בשירי בר־יוחאי
הפצה ראשית רפאלי ב"ב

הקץ לעיפות
עם
ויזל ג'ינסנג
הממריץ הטבעי

בס"ד תשמ"ז
לבקשת רבים אנו מפרסמים בצורה מבוארת כללי הפאות המותרות והאסורות
א. אורך הפאות רק עד סוף הצואר האחורי (תחילת החוליה הראשונה שבשדרה).
ב. פאות פרועות בצורתן, או שיש בהם דבר שיעיד בלט או המתפשטות לצדדין, אסורות.
ג. שלא יהא שינוי בין שני צדדי הפאה, בצורה מאד בולטת.
ד. פאות מסוג "קרה" המכסות את צדדי הפנים אסור בולסת. הפאות ארוכות מהאוזן.
ה. פאות כשוון ארוכות כעין "תסרוקת בף" אסורות בכלל אסור — מכירות הפיאות הנ"ל, וכן אסור לסורקם ביותר בקוצות הפיאות הנ"ל, וכן אסור לסורקם
*
הפאות האסופות (כגון צמה, וכגון התסרוקת המכונה "קוקו") אין רוח חכמים נוחה מהם
ועד הרבנים לעניני הצניעות בא"י
בראשות רבינו הגר"ש ואזנר שליט"א
לבירורים נוספים אפשר לפנות בטל': 706105

First Lady
ראשונה בעולם!
ראשונה בישראל!
בטיב, ביופי ובעיצוב
לעשרה ימים בלבד!
מכירה של דגמי פאות מיוחדים
במקום 110-120 ש"ח ב־80-90 ש"ח
הדגמים:
SIMA — סימה SIMONA — סימונה
JAP — ג'אפ VIVI — ויוי LINDA — לינדה
* * *
בסלון "הפאה"
המצאי צוות גדול מקצועי ומיומן לייעוץ והדרכה
שירות ללא המתנה
פתוח רצוף כל שעות היום מ־9 עד 19
ר' עקיבא 65, בני־ברק טל' 788710, 03-790089
לנוחיות נשות בית וגן ירושלים, מיכלין 22, טל' 02-421872

מחפשים בירושלים
משפחה חמה בעלת נסיון
לבת חריגה
בת 15
בתנאים טובים
טל: 525141

הנהלת חשבונות וכתובות למורים ב'
מחשבת

קורס לסריגת יד
סריגת קיץ וחורף
ברמה גבוהה
הוראות לסריגה בקבוצות
03/701740

מפעלי השתלמות ורווחה של נשי אגודת ישראל
רמת אהרון רמת אלחנן
בני־ברק
נשים יקרות הנכן מוזמנות
להרצאה שתתקיים בס"ד
ביום שלישי י"ג באייר בשעה 8.30 בערב בבית הספר בית־יעקב ברמת־אלחנן ע"י המרצה
גב' צ. יונגרמן תחי'
בנושא: מבט אל עולם המידות
בגמר ההרצאה יערך רישום לחוגים שיתקיימו בבתי הספר, ברמת אהרון וברמת אלחנן
רישום נוסף: ביום רביעי י"ד באייר, יום שני י"ט באייר וביום שלישי כ' באייר בבית הספר ברמת אהרון בין השעות 4.30 עד 6.00 אחה"צ בבית הספר ברמת אלחנן בין השעות 10.00 עד 12.00 לפנה"צ
נא הצטיידו בדמי רישום
בברכת קיץ מבורך המארגנות

ידידה יקרה הינך מוזמנת
לערב נשים יחידי ומרתק
למען ישיבת אופקים
שיתקיים בעז"ה ביום ג' י"ג אייר תשמ"ז
בשעה 8 בערב באולם מלון המרכז ירושלים
בתוכנית:
★ אומנות ביהדות מהי
★ הופעה יחודית של הצייר המפורסם ר' יוסי רוזנשטיין ע"י בליווי שיקופיות
★ נס ההצלה מסוריה — סיפורה האישי של בת ישראל שניצלה משבי האויב
★ הגרלות יקרות ערך — כרטיס טיסה, מכשירי חשמל ועוד
★ תערוכה ממבחר יצירות בית ספרו של יוסי רוזנשטיין ותנוקים במקום
הכניסה לתערוכה החל משעה 7, הישיבה ליד שולחנות ערוכים
ההכנסות קודש לטובת הישיבה.
דמי כניסה 15 ש"ח (2 כרטיסים 25 ש"ח)
בברכה המארגנות

מכזا من الأصل

هكذا من الأمل

הד היום

זכות הקיום של עם ישראל

מ/ה. מאז הקמתה של מדינת ישראל קיים ההסדר שעל פיו, אלה אשר תורתם אומנותם מקבלים דחייה מן השרות הצבאי, אף אחד משרי הבטחון בכל הממשלות, לא ערער אחרי ההלכה זו, לא דוקא ממניעים קואליציוניים, הראיה, שהיא היתה קיימת ועומדת גם בתקופות שבהן לא היתה אגודת ישראל חברה בקואליציה ואף פעם לא ביקשו חברי הכנסת החילוניים לבדוק את מספרם של לומדי תורה שמקבלים דחייה זו, ברצינות וסמכות, האיש אשר יודע יותר מכל גורם אחר את צרכי הבטחון של מדינת ישראל.

במהלך תקופה ממושכת זו עמדה מדינת ישראל בכמה מלחמות ולא נגרע מכוחה דבר. אנו מאמינים באמונה שלימה, שזכות היותה של ארץ ישראל למרכז תורה גדול. עמד לה למדינת ישראל לעמוד במלחמות אלה על אף היותה מבודדת בתוך איזור עוין שלא אחת ניסה להכחידה, על אף היותה מוקפת אויבים שעולים עליה במספרם.

מאז גדלה פי כמה האוכלוסיה היהודית במדינת ישראל, ורק מטבע הדבר שבתקופה זו, גדל גם מספרם של לומדי תורה, וזה רק טבעי שבמספרם גדל בזכות העליה המבורכת הגדולה שבה מצטיינת האוכלוסיה שהיא חרדה על כל נפש מישראל. אין לנו את הנתונים כדי לקבוע או לאמוד את היחס המספרי, בינהם של אלה אשר ספונים באהלה של תורה. יתכן מאוד שאם נמצא חישוב בזה, אפשר היה גם לקבוע כי גידול זה אינו צריך להפתיע, יש בנסיון להשוות את המספרים לעומת העבר, משום מגמה שינת חסרת טיבורים, שנובעת ממקור לא טהור ומעידה על צרות עין מצד אותם אנשים המרבים מזמן לזמן לעורר את השאלה.

אין טעם לעשות נסיון להסביר לאנשים אלה, את הערך הרוחני של קיום הישיבות בארץ לאנשים שלא חונכו על ברכי האמונה, יש בינהם והם אינם הרוב שהם באים בידיים לא נקיות מחשבונות אחרים כמו אותה מגמה שמבקשת כל הזמן. לעסוק באינטנסיביות להעביר על דעתם מספר גדול יותר של אנשים שנפשם חשקה בתורה. אלה אשר זנחו מאחורי גוום את תענוגות העולם הזה כדי לשבת באהלה של תורה. אלה מערערים על ההסדר אין כוונתם להגדיל את כוח הלחימה של מדינת ישראל אלא להמעיט את כוחה של יהדות התורה ועתידה בארץ. אילו היו מודרכים רק משיקולים בטחוניים, יש לנו מספיק נתונים להצביע על נקודות תורפה אחרות.

יאמר כאן בשבחו ובזכותו של שר הבטחון יצחק רבין, שנתן את ידו כדי לעמוד בפרץ נגד אלה הרוצים לקעקע את היסודות, ובודאי יש לו גם שיקולים כמו זה, של "אין הצר שוה בנזק המלך". ומתוך הכרה, שאם יבוטל ההסדר שהיה קיים מאז הקמת המדינה יגרום בהכרח לירידתם של רבים שיחפשו מקלט למוסדות התורה בארצות אחרות, ואין זה מקרה שמספר היורדים מן הארץ מתוך מחנה זה, הוא מבוטל לעומת מספר היורדים מתוך המחנה שאינם נמנים על אלה שתורתם אומנתם. ואין זה גם מקרה, שרבים מבין אלה העולים לארץ גדול מספר הבאים להבשם במרכז התורני הגדול שקם בארץ.

מספרם של אלה אשר תורתם אומנותם גדל וכך גדל גם מספרם של אלה המקבלים את הדחייה, שהיא קשורה בכמה וכמה הגבלות חמורות, ובודאי שאין סיבה להתנכל להסדר זה, כאשר יש מגמה לצמצם במספר החיילים גם בצבא הסדיר וגם בשורות של מילואים, אותו הדבר קיים גם לגבי מספר הבנות המקבלות את שחרורן מטעמים של דת ומצפון בתקופה שבה מתרבים המערערים על עצם שרות החובה של בנות נוכח הגילויים על הדרדרות מוסרית בשרות הצבאי.

לומדי תורה אשר תורתם אומנותם אינם מרגישים את עצמם משתמטים, הם ממלאים את חובתם כלפי עמם תורתם וארצם בזה שהם מטפחים את לימוד התורה לשמה ובדרך זו הם שומרים על קיומו של עם ישראל כעם התורה. ואנו מקווים כי אלה אשר נושאים באחריות לצרכי הבטחון האמיתיים, לא יגררו אחרי אותן הקולות שמשמיעים מרשיעי ברית, בין אם הם חברי כנסת ובין אם הם מציגים את עצמם כמבטאי דעת הקהל, לרבות אלה אשר מתוך צרות עין מצטרפים למקהלה זו של המסיתים ומדיחים.

אנו מאחלים למדינת ישראל, כי מספרם של האוכלוסין יגדל ואתם יגדל מספרם של לומדי תורה שבתורתם הם מגינים מצילים אותנו ומבטיחים את עתידו והמשכיותו של עם ישראל. העם שאין לו שיור רק התורה הזאת.

מסקנות ועדת אבן יפורסמו אחרי שובו של פרס מארה"ב

חברי הועדה החלו בניתוח העדויות והחושתם: יש סתירות בין העדויות השונות

חברי ועדת המשנה של ועדת החוץ והבטחון של הכנסת בראשותו של ח"כ אבא אבן, החלו מאתמול בניתוח הסופי של מסקנותיהם בפרשת פולארד, זאת בהתבסס על ניתוח העדויות השונות ומסמכותן, כפי שנאמרו ע"י העדים השונים שהופיעו בפני הועדה.

למרות הסבירות כי כתיבת המסקנות תסתיים עוד השבוע, נמסר מחוגי הועדה כי המסקנות לא יפורסמו ברבים ולא יוגשו למליאת ועדת החוץ והבטחון של הכנסת עד אשר ישוב שמעון פרס מבקורו הקרוב בארה"ב, בקור אליו יצא ביום חמישי השבוע.

חברי הועדה סבורים כי בין העדויות השונות ששמעו מאז קיבלו את מינויה של ועדת החוץ והבטחון, ישנם סתירות לא מעטות וכחלקן הגדול מדובר בסתירות כהותיות, שאם לא יוחלט איזו מבינהם היא הנכונה, הרי שיש מקום להאשים את כל הגורמים המעורבים בפרשה, ללא יוצא מן הכלל.

"תפקידה של הועדה הוא לעשות כעת סדר בדברים, לייחס את המשקל הנכון לכל עדות ועדות ולכל אחד מן האישים שהופיע בפני הועדה — ובהתאם לכך לנסח את המסקנות", אמר אתמול חבר בועדה. מקורות רשמיים של הועדה שבו והכחישו את שורת הפירסומים שהודלפה מן הועדה ואמרו כי אין לאיש מידע מה תהיינה בסופו של דבר המסקנות.

השר משה ארנס אמר כי בתקופת תיפקודו כשר בטחון הוא לא ידע על הפעלתו של פולארד. ארנס אמר את הדברים בעקבות ידיעה שהופיעה באחד העתונים, לפיה הוא לא ידע על הפעלתו אבל ידע על הכוונה להפעילו. ארנס טוען כי לא ידע לא על ההפעלה ולא על הכוונה להפעלתו של האיש.

אגב, אתמול נמסר כי אחיו של ג'ונתן פולארד, ד"ר ה. פולארד, אמור להגיע השבוע ארצה להשתתף בכנס רפואי בינלאומי הנערך מטעם הפקולטה לרפואה של הטכניון בחיפה. פולארד האח, יתאכסן במלון חיפני יחד עם משתתפי הכינוס האחרים והוא גם ישא דברים בנושאים עליהם יסוב הכינוס.

— מאת כתב "המודיע" —

אבן וארנס בעד ונגד ועידה בינלאומית

מר אבן סבור כי יש צורך להירגע ולקחת יוזמה וסיכון, כי לישראל אין צפויה סכנה לעצם קיומה. הוא הוסיף, כי לישראל יש פסיכולוגיה של פגיעות בעוד שאין לנו סיבה לרעוד מהערבים, המסוכסכים ביניהם. לישראל יש אפשרות להופיע כמדינה בוטחת בעצמה בלי חששות מהליכה לועידה בינלאומית.

מר אבן ציין, כי עתה הזמן לועידה כזו כי יש סימני ריכוך בעמדה הסובייטית כלפי ישראל ונראה שהזמן והשכל עשו את שלהם.

בהדגישו את עמדתו החיובית בעד מהלך השלום הביע ח"כ אבן התנגדות לקיום בחירות, כי פירושו של דבר יהיה שיתוק השלום ל-6-7 חודשים.

השר משה ארנס טען, כי אין החלטת ממשלה ללכת לועידה בינלאומית ומר שמעון פרס מסתמך על החלטה בממשלת בגין מלפני 10 שנים בעד ועידה כזו, בעוד שההחלטה אז נתקבלה בנסיבות אחרות מאלה של היום, כמו שיחת הנשיא קרטר עם רבין בוושינגטון בעת תקופה של מתח בין ארה"ב לישראל ולחץ כבד שהופעל על ישראל ע"י הממשל האמריקני בראשותו של הנשיא. אולם המצב השתנה באופן קיצוני לטובת ישראל.

פרופ' ארנס הדגיש, כי השנים האחרונות נוצלו ע"י ישראל לטובתה. הנכונות של המלך חוסיין וגורמים אחרים לדבר על מו"מ נובעת לדעתו באופן ישיר מההתישבות היהודית ביוש"ע. גם היחסים עם ארה"ב השתפרו בשנים האחרונות.

ויכוחים קשים בתוך שורות "גוש אמונים"

ויכוחים קשים על עתיד הנהגת גוש אמונים ועל המשך דרכו מאיימים על שלימותו של הגוש, הנוצרה כיום בין תומכי ההנהגה הנוכחית בראשות הרב משה לוינגר ומזכ"לה של גב' ויס לבין המתנגדים להם בחריפות ומוענים כי הובילו את הגוש למצב הקשה וההדרדר.

החסיסה בשורות גוש אמונים קיימת זה זמן רב, כאשר שני מחנות פוליטיים, כמעט שונים זה מזה מרכיבים אותו. מחנה אחד הוא של תומכי הקו המתון וא־פוליטי של הגוש, והשני של הדורשים קו נקשה יותר ובעל מסר פוליטי ברור וחד־משמעי בכל הקשור והנוגע לעתיד חבל עזה ויו"ש.

בעקבות ההתפרצות בקלקיליה, בה נטלה חלק מזכירות הגוש, יזמו מספר חברים בולטים מהנהגה, חנן פורת ויואל בן־נון את הדרישה להדחת ההנהגה הקיימת והחלפתה בהנהגה אחרת, מתונה יותר. יואל בן נון, מחברי הגוש, אף הודיע כי יקים לצורך זה שביתת שבת מול משרדי הגוש בירושלים.

לעומת זאת, חוגים בהתחייה וכן מקרב הנהגת גוש אמונים עצמו, טוענים כי ההנהגה הנוכחית חייבת להשאר בתפקידה ולדבריהם אין מנוס מנקיטה בקו נקשה וחד־משמעי, כמו זה בו נקטו בשבוע שעבר.

להערכת חוגים הקרובים לשורות הגוש מדובר למעשה בפילוג כמעט רשמי שאכן לא החל רק בשבוע שעבר אלא הוא קיים מתחת לפני השטח זמן רב. נכון שגוש אמונים עוסק במאבק אידיאולוגי, אך הפוליטיקה מכתיבה אותו תנועת בו אותות. להערכתם, צפוי פילוג רשמי בגוש אמונים וככל הנראה כבר בתקופה הקרובה.

ראשי מפלגת התחייה וכן כמה מח"כי המפד"ל מנסים להתערב ביכוח הקשה ולנסות למצוא מכנה משותף כדי להציל לדבריהם את התמוטטות גוש אמונים ולהביא בכך את קץ ההתיישבות ביו"ש. מקורבים של הח"כים סבורים כי מצדים יעשו את כל המאמצים, אך גם הם יודעים שהסיכויים אינם מיוחדים במינם.

מה עשה מנכ"ל משרד החוץ במאלטה לפני חודשיים?

לשכת שר החוץ: לא העברנו שדר לערפאת ע"י מאלטה; לשכת רוה"מ: זו הכחשה מגומגמת

ראש ממשלת מאלטה טוען שקיבל אישית את השדר להעברה

— מאת סופר "המודיע" —

בלשכת שר החוץ אומרים: "גמרי את הכשתתנות אכוריס בחוגי לשכת ראש הממשלה. תגובה זו באה בתגובה לידיעה שמקורן במאלטה, לפיהן נתבקש ראש הממשלה המאלטית, מיפ' סר בוניצ'י, להעביר שדר אישי משמעון פרס לראש אש"ף יאסר ערפאת. המקורות המאלטיים מציינים כי מנכ"ל משרד החוץ, אברהם סמיר, שהה במאלטה לפני כחודשיים והוא זה שהביא את בקשתו של פרס לבוניצ'י.

דובר משרד החוץ בירושלים, אהוד גול, אמר בתגובה כי אין לידיעות הללו כל שחר. אברהם סמיר עצמו, הנמצא בסיור בסאול. אמר גם הוא כי נכון הדבר שהיה במאלטה ונועד עם ראש ממשלתה לשיחות על המצב במזרח התיכון, אך הכחיש כי ביקש מבוניצ'י להעביר מסר או שדר מפרס לערפאת או למנהיג הלובי מועמר קדאפי.

במסיבת עיתונאים שקיים בוולטה, בירת מדינתו מאלטה, אמר בוניצ'י כי הוא קיבל באורח אישי את השדרים מישראל בחודשים האחרונים ואשר נועדו לכתובתם של יאסר ערפאת ומועמר קדאפי. בוניצ'י אמר כי מילא את שליחותו זו כפי שנתבקש והשדרים הועברו ליעדם, רק שתגובותיהם של שני המנהיגים הערביים לא היו מעודדות ביותר.

בוניצ'י אף סיפר כי נועד אישית עם שמעון פרס ודן עמו בענין העברת השדרים לערפאת ולקדאפי וכן למנהיג האלג'ירי שאדלי בן־ג'דיד. בוניצ'י סרב לפרט את תוכנם של השדרים, אך אמר כי הם קשורים במאמציו של שמעון פרס להביא לועידת שלום בינלאומית למזרח התיכון. הוא גם ציין כי הפניה אליו לשמש שליח להעברת השדרים נתפסת על "ידו כשינוי" בעמדתה של מדינת ישראל שעד כה הרבתה לתקוף את מאלטה על קשריה ההדוקים מדי עם אש"ף והקיצוניות במדינות ערב.

בשולי מסיבת העיתונאים אמרו פקידים מאלטיים בכירים כי האיש שהביא לבוניצ'י את השדרים לצורך מסירתם למנהיגים הערביים היה מנכ"ל משרדו של פרס, אברהם סמיר שביקר במאלטה לפני כחודשיים.

בעקבות הדיווח שנתקבל בלשכת ראש הממשלה על מסיבת העיתונאים של עמיתו ממאלטה, טוענים אנשי לשכת שמיר כי הכחשתו של משרד החוץ בירושלים כמו גם דברי ההכחשה של אברהם סמיר אין בהם כדי לענות על עוצמת הטיעון המאלטי. "זו הכחשה מגומגמת" אומרים בלשכת שמיר ואם אכן הדברים כך היו זו שערוריה ממדרגה ראשונה.

שיגור שדר רשמי, ע"י ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ ליאסר ערפאת ראש ארגון המרצחים שבתנאים הנוכחיים אין איש המוכן להדברות עמו, היא עקיפת הממשלה וסילוף עמדותיה הרשמיות.

בן־אהרן בוואשינגטון

מנכ"ל משרד ראש הממשלה, יוסי בן־אהרן הגיע לוואשינגטון בשליחותו של יצחק שמיר, להבהיר לראשי הממשל האמריקני את עמדת ראש הממשלה בכל הנוגע לקידום תהליך הועידה הבינלאומית למזה"ת. בן־אהרן מקדים את פרס בבירה האמריקנית וזאת כדי למנוע מפרס את האפשרות לנסות ולהציג את עמדותיו האישיות כעמדתה של הממשלה כולה.

פקידים בכירים ומקצועיים של משרד החוץ אמרו אתמול כי שיגור "המשלחות הכפולות" לבירות זרות בעולם, משלחת מטעם הממשלה ומשלחת מטעם ממלא־מקומו גורמת נזק כבד למדיניות הישראלית, וזאת לכל הפחות בטווח הרחוק.

אסור, מבחינה דיפלומטית מקצועית, לשגר את חלוקי הדעות למדינאי חו"ל. שגם הם יודעים על חלוקי הדעות בתוך הממשלה, הם חייבים לדעת שהממשלה בארץ אינה כה רעועה עד ששני שרים בכירים לא מסוגלים להאמין איש לרעהו שאכן יציג את עמדת הממשלה על חלוקי הדעות שבה, כפי שהן באמת.

בלשכת ראש הממשלה אומרים כי יתכן שהמקצוענים של משרד החוץ צודקים, אבל ניפוץ הנורמה שבמנכ"ל לא מדברים בשני קולות שייכת בלעדית לשר הממונה על משרד החוץ, הלא הוא: שמעון פרס.

כתבות אנטי־ישראליות בעתונות מצרית:

"א־שעב": לקח קמפ־דיויד - צריך רק מלחמה; "צאות א־ערב": הישראלים רוצים להרעיל אותנו

טוען: "המוסד" הישראלי עומד אחרי משלוח מזון נגוע בקרינה לשווקים המצריים ★ "א־שעב": אין שום סיכוי ואין צורך בועידה בינלאומית

— מאת כתב רויטר בקהיר —

עתוני האופוזיציה במצרים תוקפים לאחרונה את מדינת ישראל והעם היהודי — וזה בניגוד גמור לרוח ההסכמים והדיבורים על שפור היחסים ומימוש ההלוות הסכמי קמפ דיויד. גם אם הדברים רואים אור בעתונות האופוזיציונית, הרי שאינם נתקלים בתגובות־נגד מחוגי המימשל.

העתון האופוזיציוני "אלשעב" תקף את רעיון הועידה הבינלאומית כ"פטה מורגנה" וטען ללקח קמפ דיויד מוכיח, שרק ההתכוננות למלחמה היא הדרך היחידה להשבת האדמה והכבוד".

בעל המאמר פתחי רדואן מצביע את "נטיית הממשלה המצרית לרוץ אחר כל פטה מורגנה המופיעה באופק", וכדוגמה מציע על דבקות המשטר המצרי בהסכם קמפ דיויד, "שבעקבותיו התנחתו על הערבים מהלומות אין־ספור, הנמשכות גם כיום".

בהמשך כותב רדואן: "פטה מורגנה" חדשה שאחריה רצה ממשלת מצרים היא הועידה הבינלאומית לשלום, עניין שמשמעו שממשלתנו לא למדה מנסיון קמפ דיויד, שישראל לא תיתן אי־פעם לערבים יותר ממה שהעניקה לנו בקמפ דיויד, והרי לאמיתו של דבר היא לקחה מאיתנו הכל והותירה אותנו חסרי כבוד וחסרי נשק. יתר על כן, לו היתה ממשלתנו לומדת את הלקח, היתה מבינה, שהדרך היחידה להשבת אדמתנו ולהשבת כבודנו היא הדרך אותה היתוו מנהיגינו, שהיא התכוננות למלחמה, ניהיה מוצדה ככל שיהיה. הרי היהודים המתינו אלפי שנים לפני ש"בלעו" את פלשתין".

אשר לועידה בינלאומית הרי ממשלתנו ועימה המלך חוסיין מצפים, שהיא תהיה כעין ועידת קסמים, שבמסגרתה ישתכנעו פרס ושמיר, כי הגיע הזמן לסגת מהאדמה הכבושה ולהשיבה לבעליה. אולם הבעיה היא שאין שני צדדים כלשהם המסכימים ביניהם לגבי ועידה זו. אפילו פרס ושמיר, ששניהם יהודים ושותפים בממשלת ישראל, חלוקים בדעתם לגביה.

רוצים להרעיל את המצרים

העתון "צאות אלערב" מגלה, שיבואנים מצרים חתמו הסכמים עם חברות גרמניות, שוודיות, טורקיות ויווניות, כשירות לאנשי עסקים יהודים, במטרה לייבא מוצרי מזון למצרים.

בהקשר לכך טוען העיתון כי חלק מחברות אלו סיכמו עם מגדלים ויצרני מזון וחלב במדינות האירופאיות, על יצוא תוצרתם הנגועה בזהום רדיואקטיבי למצרים ולמדינות אחרות בעולם השלישי".

"מקורות מהימנים" טוען עוד העתון "מסרו שחברות אלו, השייכות ליהודים, פועלות במסגרת מזימה ציונית, שמפקחים עליה ממשלת האויב הישראלי "המוסד", ליצוא מזון נגוע למצרים. בכך שואפת ישראל ליצור מצב של פחד בתוך העם הערבי־מצרי שיביא להפסקת יבוא כל סחורות המזון, לאובדן האימון בין העם ובין הממשלה המצהירה דברים סותרים ולפגוע בתנועת התיירים הזרים למצרים ולשלול בכך מקור מטבע־חוץ עיקרי ממצרים".

"מצב זה יביא בהכרח להענות מצרית לפתוח את שערי היבוא למוצרי מזון מתל אביב, לעודד תיירות ישראלית למצרים, ולהמריץ את פעילות היבואנים המצרים והיצואנים הציוניים".

"הטלפון הישיר עם ישראל סכנה למצרים"

"צאות אל ערב" יוצא גם בקריאה למצרים להישמר מפני "סכנת קווי הטלפון הישיר בין מצרים לישראל", שדרכו חותרים הישראלים להגיע לכל בית במצרים ולכפות עצמם עלינו".

בהגיבו על פתיחת החיוג הישיר בין ישראל למצרים שהוא רואה בה סכנה ישראלית חדשה אומר רחיד עבד אלמג'יד: "אחרי שמונה שנים בהן לא הצליחה ישראל לממש אפילו מקצה מזימת הנורמליזציה, עקב הסירוב העממי המצרי והקרירות ביחסים הרשמיים יתר על כן לאחר ש"האויבים הישראלים", תלו בהתחלה תקוות "גדולות" בכך, ששגרירותם בקהיר תהווה מוקד לפעילות נרחבת, הרי לעת תקותם היחידה היא להגן על בטחונה של שגרירות זו, אשר הפכה לסתם שלט נחושת שעליו כתוב "שגרירות ישראל" מעליו דגל קטן שאותו כמעט איש אינו רואה, כאשר צעדי הבטחון סביב שגרירות זו הופכים אותה למעין מחנה צבאי.

באוירה מתסכלת זו, מבוקשת ישראל, בא קו הטלפון הישיר "להחיות תקוות הנורמליזציה", כדברי פרס, כאשר היעד האמיתי של נחישות ישראל לפתוח קו טלפון עם מצרים, על אף אי־קיומם של יחסים כלשהם. בין המצרים לישראל.

קו טלפוני ישיר זה, נועד לשמש האמצעי החדש של הנורמליזציה הישראלית, אשר יאפשר לפרוץ את גדרות הבתים בחיוגים שונים. לפיכך, מהווה קו זה סכנה ברורה המוטל עלינו להישמר מפניה.

המשרד לעניני דתות
המחלקה למקומות קדושים

לידיעת העולים לרגל בל"ג בעומר תשמ"ז למירון

ההדלקה המסורתית של ל"ג בעומר על קברו של ר' שמעון בר־יוחאי זיע"א תתקיים השנה אי"ה ביום ראשון י"ח אייר תשמ"ז (17.5.87), בשעה 12.00 בצהרים ולא במוצאי שבת, וזאת כדי למנוע חילול שבת.

בגלל קדושת השבת ייסגרו מגרשי החניה והכבישים הנכנסים למירון מיום ששי ט"ז אייר תשמ"ז (15.5.87) בשעה 16.00 ועד למוצאי שבת.

הוראות לחוגגים

א. העליה על גג קבר הרשב"י מותרת רק עפ"י אישור הסדרנים במקום.
ב. אין להדליק נרות או פתילות שמן בשטח בניין הקבר.
ג. אסור לשחוט באיזור, אלא במקומות המיוחדים לשחיטה.
ד. כל בשר משחיטה מקומית שלא ימצא עליו אישור של הרופאים
ה. הציבור מוזהר שאין כל פיקוח כשרות על הבשר הנמכר באיזור מירון.
ו. הציבור מתבקש לשמור על קדושת המקום, להקפיד על לבוש צנוע ולהישמע להוראות הסדרנים והמפקחים במקום.
ז. הציבור מתבקש לגלות ערנות ולהודיע מיד על כל חפץ או אירוע חשוד למשטרה או לאנשי ביטחון שיהיו במקום.
ח. הציבור מתבקש לא להקים אוהלים במגרשי החנייה.
ט. על מנת להקל על כוחות הבטחון, אנא המנעו מהליכה על הכבישים הראשיים והישמעו להוראות השוטרים.
י. לעליה לקבר נא השתמש בכביש העולה (ראה שילוט) ובירידה מהקבר בכביש היורד המיועד לכך והמסומן.
יא. אין להקים ולהציב דוכנים, שולחנות, אהלים וכו' לצרכי רוכלות והתמקמות או לכל מטרה אחרת לאורך כבישי העליה והירידה לאתר הקבר.
יב. אין להקים אוהלים בשטח מושב מירון.
יג. המים בשטח המטעים במושב מירון אסורים לשתייה.

עתון מצרי קורא להשגת איזון עם ישראל בתחום ההרתעה הבלתי־קונבנציונאלי

מאשים את ישראל בחיסול מדעני אטום ערביים

קהיר — השבועון המצרי "רוז אל יוסף" האשים את ישראל בחיסול מדעני אטום ערביים כדי למנוע פיתוח אטומי לצרכים לאומיים ערביים. העתון קרא למצרים לעשות למען השגת איזון בתחום ההרתעה הבלתי־קונבנציונאלית לנוכח הישגי ישראל בתחום החימוש הגרעיני.

"ענין הכוח הגרעיני הישראלי" כותב בעל המאמר ג'מאל אלדין חסין ב"רוז אל יוסף" "אין משמעו פחד ובהלה. הדיבורים על החימוש הגרעיני הישראלי מהווים קריאה לעמוד נגד אתגר זה ע"י גיוס כל הפוטנציאל ליצירת כוח הרתעה כנגד סכנה זו שמקורה בכור בדימונה".

להלן כותב השבועון כי במסגרת ההתעניינות הישראלית בתחומי הגרעין", שקדה ישראל לחסל ולהרוס כל פוטנציאל או יידע ערבי בתחום זה במטרה למנוע בעד הערבים לביים את התחום האטומי לשירות האינטרסים הלאומיים. בכלל זה, לא נבנעה ישראל מלרצוח את המדענית המצרית סמירה מוסא, המדען המצרי סמיר נג'יב וד"ר יחיא אלמשד. כן הרסה את הכור העיראקי והיא אף לא תימנע מהפצצת מתקני הגרעין בפקיסטן. אם תחוש, שזו אכן יוצרה "פצצת גרעין איסלאמית". זאת כיון שישראל רוצה להיות המדינה היחידה במזה"ת שברשותה נשק הרתעה בלתי קונבנציונאלי הן למטרות הפחדה והן למטרות שימוש בנשק זה בעת הצורך".

"לאור העובדה שישראל התכוונה להשתמש במלחמת 73' בפצצות אטום באיזור הסכר הגבוה, לשם הכרעת המלחמה, הרי צרכי הבטחון הלאומי המצרי מחייבים סגירת הפער הקיים במאזני הכוחות, מבלי להתחשב בהסכמים ובאמנות כלשהם, בד בבד עם הצורך בהשגת איזון בתחום ההרתעה הבלתי קונבנציונאלית. (ע"ם)

מיום ליום

★ על חומת שבת קודש וקדושת ירושלים

הנסיון החדש לפרוץ בחומת קדושת השבת בירושלים עיר הקודש מציב המרור חדש בפני הציבור החרדי על קדושתה ורוממותה של עיר הקודש. מזה זמן ניכר, פועלים חוגים חילוניים, עליהם נמנים חוגי שמאל ומפלגות שוליות כמו מפ"ם ור"ץ, לפרוץ את חומת שבת קודש, על ידי הנהגת הצגת סרטים.

בשבועות האחרונים, חודש הנסיון — שנבלם, כזכור, לפני כשנה בנסיון להצגות בבית אגרון — הפעם העבירו את המוקד לפריצת חומת השבת למקום הנקרא סינמטק. בשלב הראשון החל בהצגות דו־שבועיות תוך התחכמויות לחוקי העזר העירוניים. בשלב זה הם מנסים להציג סרטים במסגרת מה שהם מכנים "פעולות תרבות" — זאת, לדעתם, אין בכך איסור של חוק העזר (על חוקי השבת ותורתנו הקדושה אין הם חוסים כלל כידוע, ר"ל).

כלפי חוץ מציגים לפנינו "ידידבות" בין יזמי ההצגות השונות, כאשר יזום ההצגות בבית אגרון מאיים לחדש הצגותיו אם יימשכו ההצגות בסינמטק. אולם, לנו אין כל בטחון שאכן אין "תיאום" כאשר כל אחד מהם רוצה להיבנות מתקדימו של השני ומחורבנה של השבת.

מפעיל הקולנוע בבית אגרון, שאותו מנעה כזכור עיריית ירושלים, מסיח הפעם כי לדעתו ההצגות החדשות זכו לתמיכת ראש העיר. לעומת זאת, הודיע גם העירייה כי תפעל נגד ההצגות אם הללו לא יעמדו ברשיונות המלאכות של חוקי העזר.

אם כך ואם כך, לנו כיהודים חרדים, אין כל ספק שיש כאן מגמה הרסנית שבה חברו כל פורצי הגדר ומרשיעי הברית לפרוץ בחומת קדושת השבת בירושלים עיר הקודש. מהוריד לראות כיצד מדווחים על כך בלי תקשורת מסויימים העוסקים כמוצא שלל רב על התופעה החדשה ואין הם מסתירים כלל את המגמה של התקלסות בציבור הדתי, תוך העמדתו למבחן. אם ישיב מלחמה שערה ואם חיו לא הרי דרכם פתוחה לפניהם להרחיב הפרצות.

אין ספק שכמה תופעות בתקופה האחרונה מלמדות על נסיונות מחודשים לגבש חזית חדשה של מאבק אנטי דתי בירושלים. במסגרת זו יש גם לראות את הפעלת "מכון שפינוזה" שכבר גם הספיק להריץ בקשה להנציח שמו של שפינוזה על אחד מרחובותיה של ירושלים.

גם ידיעה זו הוצגה בכלי התקשורת כהתגרות בציבור החרדי. תוך איזכור שבעבר נדחתה הצעה כזו אפילו בתל־אביב. אכן יש הבדל מהותי בין המאבק על דמות השבת והנסיון לפרוץ בחומת קדושתה לבין קריאת רחוב, אך המגמה המסתתרת מאחורי הדברים היא אחת: המגמה לחילולה של עיר הקודש, לערטל אותה מדמותה היהודית וההיהודית. כאשר בין הדברים מסתתרת בנוסף לכך מגמה להקשות על יהודים דתיים את החיים בירושלים מתוך פחד שהם יהפכו כאן לרוב.

על הצבוריות הדתית להיערך בהתאם ויפה שעה אחת קודם.

★ החשבון המדיני — בלי בעל הבית

דומה, שככל שמעמיק הדיון וגוברת המחלוקת הפנימית בין שמיר ופרס בנושא הועידה הבינלאומית, עם כל זאת, גרמה שההמהומה היא מוקדמת לגופו של ענין, וזאת על שום היבט אחד של הנושא. כל הדיבורים וההתנצחויות נערכים מבלי לדעת ומבלי לקחת בחשבון מה חושב על כך "בעל הבית". ובעל הבית במקרה זה, כמו גם במקרים רבים אחרים, הוא המימשל האמריקאי... החשבון נעשה והלקוחות רבים ביניהם. אך בעל הבית נראה, כמי שאינו כל כך מתענין ואינו כל כך נלהב, יש לו משום בשות אחרות בוערות יותר.

היו מי שהבחינו בכך כבר לפני כמה חודשים. היה זה בעת שמר שמיר ביקר בוואשינגטון כאשר מר פרס מלווה את הביקור מרחוק ב"מטבינה בינלאומית". שר החוץ האמריקני מר שולץ, חזר והדגיש, בפומבי ובשיחות סגורות, שתוכנן הדולף, את הבעיה הכלכלית בישראל, את החשש מהתפרצות מחודשת של האינפלציה. מי שהבין חש מיד כי מר שולץ מרמז בכך גם למר פרס: אל תמהר מדי, יש לך בעיה חמורה יותר. מזה זמן רב נקלטים הרמזים של הבית הלבן שהניח את בעיית הסכסוך הישראלי ערבי ל"ימים טובים" יותר. אין הענין בוער לו. אם יש דבר מה שיותר מעיק עליו, הוא הנושא הכלכלי במהדית שבו יש לו מחויבות עמוקה יותר לעתידה ולתוססה של ישראל. שיקול פוליטי מראה תוזה רק תגביר ותגדיל את המעורבות הכלכלית של ארה"ב, הן בישראל והן במדינות ערב "המתונות". להשאיר את הסכסוכים כך [illegible], מה עוד שעכשיו [illegible] להסדר.

השיקול למנוע בחירות בישראל הוא יותר חשוב לאמריקנים מאשר אפשרות שבחירות תבאנה לשינוי פוליטי מכריע. אם יש כן נטיה אמריקנית "להתקדם" הוא רק הרצון לעודד מעט למעמדו של המלך חוסיין ואולי הוא מצידו, יוכל בהחלט להיות שכל כוונותיו הן למעט תשומת לב מצד וואשינגטון, במיוחד כדי לזכות בפתיחות מחסני הציוד הצבאי האמריקני. בינתיים נראה כי פתיחתם של אלו תהיה התוצאה הבולטת יותר של מאמצי פרס לכינוס ועידה בינלאומית.

★ התביעה נגד חפר — תביעת מבחן

הקובלנה הפלילית שהוגשה השבוע נגד העתונאי־בדרן ח. חפר שפרסם, מקאמה מטופשת, המגוידת בבטויה המעליבים והמגרים, כלפי מעלה ואשר אינה נעדרת סממני הסתה משמידים מקצועים מסוג זה, הפוגעים בכל הקודש והיקר לעם משמידים מקצועים מסוג זה, הפוגעים בכל הקודש והיקר לעם ישראל.

אמנם, בדרך כלל אין הציבור הדתי ממהר להשתמש בשרותי המשפט הישראלי, שבדרך כלל דעתו נתונה לצד אחד ועמדתו אינה נקבעת רק על פי שיקולי צדק המשפטי, אלא יותר מתוך נטית לבם האידיאולוגיות המסויות של השופטים המלומדים המתאמצים לעתים רבות, להצדיק בקץ טעמים מעשיהם של פורצי גדר. מרשיעי ברית: מפירי חוקי התורה ומבזי קדשי היהדות.

הפעם בפרסומו המקאמה האמורה נראה שנתמלאו כל התנאים שלפי הבנתנו הפשוטה יש בהחלט מקום להעמיד למשפט פלילי את האיש שפגע ברגשותיהם של רבבאות רבות של בני העם היהודי, שבמשך כל ההדורות היו מוכנים למסור את נפשם ובלבד שלא לסבול פגיעה כזו, כפי שעשה זאת האיש הזה ששם עצמו לפטרון לקדשי השואה אך בעצם מחלל את זכרם הקדוש.

התביעה שהוגשה לבאורה, על ידי אדם פרטי צריכה לזכות בעזרה וליווי הולם של הציבוריות הדתית כולה. יש לגייס לשם כך את מיטב המשפטנים שיעקבו ויסייעו לגרום העמדתו של האיש לפני בית משפט. מי יתן ותביעה זו אולי תצליח לסתום פיותיהם של מקטרגים ומחרפים. כאלו הנשאים שם ישראל לשווא.

★ בריונות — ציונות — המשוואה וההבדל?

הרב יוחנן פריד, איש המפד"ל; גוש אמונים; המחלקה לתרבות תורנית ומרכז הרב, גרעש וגרעש ומרוגז מאד מביטוי אחד של ר' אורי זוהר, מאיים עליו בתביעה משפטית.

העילה לאיום בהגשת הקובלנה היא ההשואה שעשה, לטענתם, ר' אורי בין הציונות בימינו לבין הבריונים בירושלים ערב חורבן בית שני. "הגיע הזמן לבלום דברים והתנהגויות מעין אלו" — אומר פריד ששכח לרגע. כלל דימוקרטי חשוב המנחה את התנועה הציונית. אולי, מה שהוא מוכן לשמוע מפי "ציוני" נאמנים, נגד גדולי האומה, מה שלא עשה "גד חיים חפר", הוא ממהר לאיים על מי שפגע, לדעתו, באושי הציונות.

אך נראה שזוהר עצמו לא זקוק היה אפילו להרחיק לכת כדי להוכיח את דבריו. בריונות — לא שם אחר — ניתן להגדיר את מעשיה של גב' דניאלה וייס אם לא תוצר מובהק של הציונות המקודית. אמנם גב' זו זוכה גם לקיתונות של ביקורת והתקפות מן הצד השני, של הבריונות השמאלית, מי שרואים עצמם כ"ציונות השפויה". גם הם תוצר של בריונות, הבאים גם להצדיק בריונות ערבית. גם הם רואים עצמם ציונים.

לא צפינו באותו שידור ראיון עם ר' אורי זוהר, אך נראה לנו שלא ההשואה היא שמרגיזה כל כך את אנשי המפד"ל והציונות הדתית שפריד משמש להם כפה, אלא עצם התופעה הזו של אורי זוהר, מי שהיה "סמל ציוני", אהוד ונערץ על הציבור. גם על הצעירים הדת"ל. שחזר בתשובה ופתח לכיוון החרדי, היא שמטרידה אותם. אדם שמדבר בשפתם, — ויודע לדבר — ובהזדמנות הראשונה שבה החליט להיעתר להופעה במדיום הסברתי זה, לא התחמם והשמיע את דעתו הברורה שנוגעת גם במובן על סמך הכרה אישית, היא היא המטרידה את הדת"ל שהחליטו "לבלום דברים אלו", ומצפים שיצליחו בכך. כפי שאכן הם מצליחים בכך תמיד ובלי התקשורת הממלכתיים מתעלמים מקיומו של ציבור חרדי ואינם נותנים ביטוי הולם לדעותיו ולמעמדו.

★ "בגרות" שכזו — ראו גידולים שגידלתם

תלמידי גמנסיה "הרצליה" אחד המוסדות החינוכיים המכובדים בתל־אביב חגגו בסוף השבוע את טקס הענקת תעודת הבגרות, על פי דיווחי העתונות, זכו התלמידים גם לתעודת בגרות מסוג אחר בצורת מעצר משטרתי.

המעצר המשטרתי בא לאחר מסע מבסוות של התלמידים בצורה פרועה ברחובות העיר, זאת לאחר שגם במסיבה עצמה גילו הנערים "בגרות" מוסרית שהדהימה את הנוכחים. אך כמובן שעל כך לא נוכל לכתוב מן הטעמים הידועים והמובנים.

למקרא הדיווחים בעתונות, לא נותר לנו אלא להרהר ולחזור שוב ולומר: ראו מה בין בני לבן בן חמי.

סניף אגודת ישראל בית הספר "יסוד התורה" שכון צבורי
עכו
מזל־טוב ושפע ברכות
למנהלנו הדגול
הרב **יצחק נשרי**
ורעיתו הי"ו
לשמחת ארושי בתם היקרה,
רות תחי' עב"ג **עמנואל אהרון הלוי פריינד** נ"י
תזכו לרוות מהם ומכל יוצ"ח רב נחת ואושר
יו"ר סניף אגו"י עכו — **דוד אזולאי**
צוות המורים/ות — **ההנהלה והעובדים**

בית הכנסת "חזון יוסף" אשדוד
הועד לכתיבת ספר תורה ע"ש מרן החזו"א זצוק"ל
בהגרלה שהתקיימה
ביום ד' באייר בפיקוחו של עורך־הדין מר שלמה אלמליח זכו המספרים הבאים בפרסים הכספיים:
בסך $2000 מס' 1185 מאופקים.
בסך $500 מס' 969 מאופקים.
כן עוד 357 פרסים נוספים.
פרטים עליהם ניתן לקבל בטלפון: 055-35625
בימים הקרובים תשלח הודעה אישית לכל זוכה על הזכיה ומקום חלוקת הפרסים.
אנו מודים לכל המשתתפים והמסייעים במצוה גדולה זו ולתורמי חלוקת הפרסים.
הפרסים:
"אביה" - כלי מיטה. "בנג בן עוזר" נסיעות - רח' עקיבא 115 ב"ב
"שטרנפלד" - רקמה, ת"א. "הודי" - אריגים, ורטינסקי 9 ב"ב.
"בר ששת" - שעונים, חיפה. "יהותם ושלטי" - מרכז א', אשדוד.
"ברסלר" - היקים, העליה 9 ת"א. "ברמי שלמה" - העליה 4 ת"א
ועוד...

מפעלי השתלמות ורווחה של נשי אגודת ישראל
בית הספר בית יעקב צפון סנהדריה המורחבת ירושלים
הערב בשעה 6.30 בבית בית יעקב צפון
תתקיים הרצאה לנשים בלווי שקופיות
ע"י ד"ר דיסה ליפשיץ על הנושא: בריאות השן
דמי כניסה 2 ש"ח — להתראות

המודיע
העתון של היהדות החרדית

לוח המודיע

דירות ובתים

ירושלים

למכירה

★ בהזדמנות!!! בשמואל הנביא 3 חדרים מסודרים + בניה ק״ד + דוד״ש + פלדלת (02)817777

★ בהר־נוף קוטג׳ 5 חדרים דו־מית + נוף ״אורטל״ (02)288588 (02)283812

★ בהר־נוף 4 חדרים קומה נמוכה דרומית כניסה מיידית ״אורטל״ (02)283812 (02)288588

★ בסנהדריה 4 מיוחדת + שרותים כפולים + הסקה ביתית + מחסן ק״ק $97,500 לרציניים בלבד (02)810685

★ בסנהדריה 5, ק״ק דו־משפחתי + גינה + חניה בבניה לעוד כשנה. ״רומן־נכסים״ 637201

★ ברמות 3, 44,000!!! ברמות ג׳ 3½ 55,000!!! ברמות 4, 52,000!!! בית־סוף 4 + מרפסת 249141 87,000

★ בהזדמנות בנוה יעקב קרוב לקניון 4 + מרפסות + נוף, מיידי. 02־863972 ,02־852706

★ רמות ג׳, 4 חדרים ק״ג + מרפסת סוכה, 80,000!!! ״פרפר״ (02)272710

★ ברמות א׳, 3 חדרים מסודרת 54,000 ״פרפר״ (02)272710 מיידי

★ מבחר דירות בבניה בתל ארזה 4½ (מ־110,000) 5 (מ־120,000) ״המתווך״ מלכי־ישראל 6 (02)273355 (02)286951

★ בגבעת שאול 3 חדרים, + מרפסת סוכה רק 65,000!!! ״פרפר״ (02)272710

★ בבית וגן 3 חדרים שטופת שמש יפה ומטופחת ק״ג (02)430530

★ 4 והול חצר במקור ברוך (סמוך לגאולה) משופצת 110,000 ״המתווך״ מלכי ישראל 6 (02)273355

★ ב״פרסום־חביבה״ שטראוס 1 מבחר דירות ועסקים למכירה, שכ״ח ודמ״פ בכל האזורים הד־גולים, ללא תיווך

★ בסורוצקין 4 ק״ב + כיוונים + מרפסת לסוכה, יפהפיה, בלעדי ל״ערצמה״ (02)234067

★ ברמות א׳ 3, ק״ג + דוד״ש (מול רמות פולין) (02)862449

★ בהזדמנות ברוממה, (המ״ב) 3 דרומית + מרפסת + דוד״ש מיי־די: 50,000 (02)720056

★ ברמות 03 קוטג׳ 5 חדרים 130 מ״ר המפתחות ב״יהודה נכ־סים״ (02)233972 (02)417080

★ 4 והול בסנהדריה חדשה כל הכיוונים (36 מדרגות) 120,000. ״המתווך״ (02)273355

★ בשבטי ישראל, 3 + הול גדול + אפשרות בניה מסודרת, פינוי מהיר. (02)283315

★ 4, בעזרת תורה, + הול + פינת אוכל, גדולה ומיוחדת, מטבח משוכלל, שרותים כפולים, שמש ונוף 3 מרפסות, ק״ד. (02)816798

★ בית, ליד מאה שערים. מגרש 274 מ״ר, בנוי 85 מ״ר, אפשרות להוסיף 2 קומות. ״יאה״ (02)248012

★ חייבת להמכר השבוע!!! בבית וגן (מיכלין) 3 נהדרת ק״ג + נוף + דירת חדר בק״ק ברמת אשכול (קרוב לסנהדריה המורח־בת) 4 ק״ג שקטה ומטופחת + נוף בלעדי ל״מוטי קוצר ושות׳״ (02)247937 (02)225588

★ בשמואל הנביא (במתחדשות) 6, יפהפיה ק״ד למשפחה גדולה $120,000 822232 אחה״צ

★ דירת 3 חדרים בשמואל הנביא מול ישיבת סדיגורה טלפון: 826990

★ בבנין שלם, 4 דירות במקור ברוך, מתאים למוסד. ״דור נוף״ 228633

★ בהר־נוף 4 חדרים + גינה + נוף, כניסה מיידית $85,000 דור־נוף 243021

★ בהר נוף 5½ + נוף ו־3 מרפסות ק״א 130,000. פנטהאוז 5 135,000. 4 דרום־מזרח 82,000. ״ירושלים־85״ (02)539087/8

★ בהזדמנות: שלשה ליד אחרי, מרווחת מטבח אמריקאי, דוד״ש, כיוונים מהדרים (02)532413

בדמי מפתח

★ מציאה בגאולה 3 ענקיים דרומית + סוכה (60 מדרגות) ״ההב״ 827646

★ בשערי־חסד 3 + הול, מטבח גדול ק״א, בהזדמנות. (02)639447

★ דירת גג במרכז חוד חוצי במ״פ מחמדה מרווחת (02)416544

להשכרה

★ בנוה־צבי 4 ומרפסות, דרומית ק״ב $350 ״טאמן כהן״ (02)287461

★ 2 חדרים מול שיכון הרבנים + טלפון, לא מרוהט (03)700311 (03)703915

★ ברמות ב׳ להשכרה, דירה חדשה 3 חדרים מטבח אמריקאי ק״ד. 56 מדרגות + טלפון + ארונות קיר (02)536734 אחה״צ ובערב

★★★★★★★★★★★★★★★★★★
אברכים יר״ש
קבלני סיד וצבע
מחירים טובים
הנחה לבני ישיבות
משה — טל. 244974
מאיר — 232115
★★★★★★★★★★★★★★★★★★

?
ע ב ר ם !
?

שבת ל״ג בעומר במסעדת ״אשל״ צפת
לפרטים טל. 03־794779, 03־701081

הצטרפו לבנות ההזהרת לאשרינו תשמ״ז

קיטנת אשרינו
בכפר אליהו
בנות גילאי 9־16 מ־ס׳ עד כ׳ תמוז
★ שחיה כל יום ★ צוות אחראי ומעולה ★ פעילות מאורגנת
פרטים והרשמה:
שרה — (02)430058 ימי א׳, ד׳, ה׳, 9.00־11.00 בבוקר
נעמי — (02)416887 בבוקר
הנחה למקדימים להרשם **להתראות!**

בשכ״ח בבני ברק
ליד קוקה־קולה
למשרדים
2 קומות, 230 מ״ר כל אחד
6 קווי טלפון
כניסה מיידית
03־741271

מוסד ציבורי חרדי בירושלים
מחפש
★ **טבח מקצועי** - עם 5 שנות נסיון בתפקיד דומה
★ **אם בית** עם נסיון - דוברת אידיש
★ **עובדת סוציאלית** - עם נסיון 3 שנים
★ **דיאטקנית מקצועית** - עם 3 שנות נסיון למשרה חלקית
תנאים טובים למתאימים
פרטים בטלפון: 02־827959
בין השעות 14.00־16.00

Coming to London? **למבקרים בלונדון**
visit our was exterded shop — we have:
• Children's clothes • בגדי ילדים
English, Scottish Kilts, French, Austrian, Italian, Spanish etc...
• TOYS Fisher Price, Tommy, Lego, etc. • משחקים
• NURSERY FURNITURE Only the Best. • רהיטי נוער
• MATERNITY WEAR • בגדי הריון
American and English • ...and a lot more. ועוד
We are known for reasonable prices. מחירים נוחים
Wishing you a nice stay — Shier Breuer בילוי נעים
KIDDICENTRE
238 Stamford Hill, London N.16. Tel. (00441) 8093251.

המוכשרים להצליח!!!
אם אתה - שאפתן, אחראי,
בעל כושר ביטוי,
המוכן לעבוד קשה, ולהצליח כמובן
אתה מתאים לנו!
השכלה תיכונית - חובה
רכב - רצוי
לבדיקת התאמתך התקשר:
טלפון 8־7־828676־02

בס״ד
טלגמ״ח
דירות בירושלים
02־823026
מידע ישיר דרך הטלפון
ללא דמי תיווך
ביום שישי בין 13־11
בצהרים
במרצשי״ק סגור

סוף סוף יש מקום שמרכז את ההיצע והביקוש לדירות באזורים הדתיים
״ישא ברכה״
ללא דמי תיווך
02־282452
גאולה לבוש מרדכי 6

בני־ברק

למכירה

★ 3½ (לא במקור) ביונה־הנביא ק״ב ע״ע חזית צפון מערב (מזרח) + חדר שינה קומפלט + טלפון רק $80,000 כניסה מיידית 702107

★ בהרי יהודה 3½ חדרים ק״ג + אפשרות בניה על הגג (מאושר מהשכנים), מזרח־צפון־מערב, מטבח אמריקאי, שרותים כפולים, קרמיקה מלאה (03)355639

★ בבניה במימון 4 מיוחדת, מזרח־דרום־מערב, ק״ב, ״אינטר־נשיונל״ (03)706117

★ למכירה בבני ברק 2½ ברח׳ הרצוג ק״ב + תוספות (03)703547

★ בהזדמנות 3½ באלישע גדולה ומטופחת כיוונים מעולים + ריהוט ״איצקוביץ״ (03)707739

★ 5 וגג מפוארת ומיוחדת במרכז מאיר בבניה מעולה ״איצקוביץ״ חזון איש 29

★ 3 + ½ מסודרת + מרפסות + הול ק״ב ע״ע ברח׳ הרב קוק (03)784134

★ 6 חדרים 150 מ״ר ק״ב בבניה, קבוצתית במקום מעולה ״האמן״ 700185

★ 3 גדולים + חדר בגג כחושה מטבח אמריקאי 3 כ״א מיידית מתתיהו 29 (03)794217

להשכרה

★ 3 חדרים גדולים + מרפסות וטלפון ריהוט חלקי במרכז ר׳ עקיבא אפשרות לתקופה ממושכת (03)787729 מ־8 בערב (03)5740351

★ להשכרה דירת 4 חדרים מרוהטת עם טלפון במרכז בני ברק, 320 דולר (02)866019 מ־6 עד 9 בערב

ביקוש דירות

★ מחפשים בבני־ברק בשכירות דירה מרוהטת לזוג צעיר (03)621419 (03)780885

★ מעוניין לשכור בבני־ברק מבנה או דירת קרקע עם חצר המתאים לפעוטון (03)497460

★ דרושה דירה 3־4 חדרים מרוהטת בשכ״ח לתקופה קצרה 782529

★ בב״ב דרושה דירה 2, 3 חדרים מרוהטת בשכ״ח (03)795213

עסקים

★ לרציניים!!! חנות למכירה במרכז ר׳ עקיבא, 17 מ״ר פרטים ב״אינטרנשיונל״ (03)798828

ביקוש דירות

★ מחפשים דירה מרוהטת לחג השבועות לכשבועיים, באזור מקור־ברוך (02)813349

★ דרושה דירה בשכ״ח, ריהוט מלא, לתקופה ממושכת, לזוג צעיר 866488

★ זוג צעיר מחפש 3־2 חדרים לשנה, מרוהט + טלפון בסביבות חב״ד/עזרת תורה (02)420587, (02)533085

★ מעוניינים לשכור דירה במרכז ירושלים בחמה + טלפון ומזגן בתשלום טוב (03)707405

★ דרושה דירה מרוהטת לזוג צעיר בעזרת תורה - מטרסדורף סורוצקין המ״ב (02)526870 (02)243354

קייט

★ 2 חדרים בגאולה עם טלפון לתקופה קצרה להתקשר לטלפון (02)380873

★ מבחר דירות חדרים לקייטנים ותיירים ב״פרסום־חביבה״ רח׳ שטראוס 1 (02)244415

עסקים

★ זהב!!! לחנויות ולסוחרים מהמפעל במחירי מציאה (02)247591 (02)868689

★ ציוד למכניה, אפשרות לקנית חכולה. חנות להשכרה לדתיים (02)767969

היהדויות יחסים בין ערבים ליהודים בעכו

עכו — גילויי שינאה, בין יהודים וערבים וכתובות נאצה שנכתבו בכמה מקומות, היו בעת האחרונה בעכו.

כתב עתיים מוסר, כי לפני כשבוע וחצי פרצו אלמונים לכנ־סיה הבאפטיסטית ושרפו במקום תשמישי פולחן וריהוט. הפורצים גם כתבו בצבע על אחד הקירות ״ערבים צאו החוצה״.

יומיים לאחר מכן, נפרץ גן ילדים יהודי ברחוב גיבורי סיני ועל קירותיו כתבו הפורצים, כנראה כתגובה על הפריצה לכנ־סיה את הכתובת: ״יהודים החוצה״.

דגל אש״ף הונף על מסגד אל־ג׳אזר שהוא השני בחשיבותו למוסלמים אחרי כיפת הסלע.

נוסף לכך, הופצו בעת האחרונה בכפרי הסביבה כרוזים של אנשי כך, הקוראים לערבים לעזוב את הארץ. (עתי״ם)

לבעלי שקים שחזרו
מבנק בל״ל סניף כיכר
ציון מספר חשבון
92861/46
נא לפנות לטלפון
02־817716
לקבלת הכסף

הזדמנות!
חולצות משובצות לבנים,
חולצות גברים, בגדי תינוקות
ועוד הכל תוצ״ח
02־825318

למוסד תורני
בירושלים
דרוש
בנין להשכרה
02־863253
817116, 868404

מכירה
כלי מיטה אמריקאים
כותנות לילה קייציים
״מטרי״ והרביונים

למכירה בהזדמנות
מזגן אוויר מפרצל -
תדיראן
להתקשר מיום א׳
בשעות אחה״צ והערב
794539

מרכז חוגים וסדנאות
לתושבת בני־ברק והסביבה
נפתחת סדנאות חד פעמיות
בנושאים הבאים:
★ קישוט פיסולי ספימו
★ קישוט פיסולי מעור
★ קישוטים - אופנתיים מגרבי ניילון
הסמכאות מתקיימות במשך 3 שבועות
הסעה חינם!!!

שבת זזז
1985 תעשיות הלבשה
להנרית
• אופנת גברים ונשים
• אופנת ספורט אלגנט ובגדי ים לילדים
יהוד פייר קנין 37
אזור התעשיה תלפיות ירושלים
02־710631

הכל מאנגליה
מיסב בגדי האופנה
האלגנטית במוצש״ק
ובכל ערב מ־8.00־10.00
רח׳ בן זכאי 54 ב״ב

הכל - בקפוא
הרנוף
★ בשר ★ עופות ★ דגים
מחפש
עובד מתאים
בדבר פרטים נא להתקשר
בשעות החנות 02־538674
02־538484 או בערב

אפנת נשים מעולה
אצל שרי
הגיע
מבחר קייצי
חדש ומגוון
לאם ולבת למהודרות ולכלה
בואי להתרשם
מבצע השבוע
עד ט״ו אייר
חולצות טריג
יפהפיות ב־58 ש״ח
״אצל שרי״
בכל ערב בין השעות
8.00־10.30
לתאום זמן אחר
02־868799
תפארת רמות 81/4 טל. 868799 8־10 בערב

בבני ברק בשפת־אמת
4 לוקסוס ק״ג + גג +
חדר + מטבח אמריקאי
מידית (תווך) 5460627

הצעות ללא תקדים!!!
1) ביטוח רכב מקיף כולל רדיו־טייפ ושרותי גרר 45 ש״ח לשנה
2) ביטוח דירה כולל תכשיטים 30 ש״ח בלבד לשנה
פרטים טלפתים: (03)700186
(03)709612

אורן אלקטרוניקה
מכירה ושרות למכונות צילום מכשירים משומשים
02־247711
אורטו! מכונות צילום

מגרשים

★ בבני ברק מבנה מיוחד לישי־בה, מוסד במרכז $400.000 ״אינטרנשיונל״ ר׳ עקיבא 158

★ מיוחד!!! מגרש לוילה בשכון ה׳ $130,000 ״אינטרנשיונל״ ר׳ עקיבא 158

בערי הארץ

אשדוד

★ 3 חדרים בק. גור מרוהט מלא כיוונים טובים (055)32554

עבודה

★ דרושה עוזרת לעבודות בית, פעם בשבוע ברמות־פולין (02)866019 מ־6 עד 9 בערב

★ כתבנית מנוסה באנגלית מוכנה לקבל בבית עבודות הדפסה טל: (02)814699

★ דרושה עובדת להנות בגאולה (02)819875

★ לבית אבות בני ברק דרוש כח עזר ואיש אחזקה (03)787304 בערב

★ לסלון לתפירה צילית דרושה תופרת מעולה עם נסיון. תנאים מצויינים למתאימה. (03)723331

★ פנסיונר מעונין לעבוד 3־4 שעות ביום בבני־ברק והסביבה (03)799712

★ למשרד בבני־ברק פקידה + הפעלת מחשב שעות עבודה מפוצלות (03)708695 (03)708408

★ דרושה גרפיקאית עם נסיון בעיתונים למשרה מלאה (02)244967

★ למוסד דתי דרושות מטפלת/עוזרות לגננת וגננת טלפון: (02)273826 ,(02)287388

★ דרושות קופאות ומוכרה לצ־רכנית יד דוד (02)825233/4

★ דרושה כתבנית מעולה באנג־לית לחצי משרה לחודשיים שלושה (02)244242 (02)244466

★ מורה בעלת נסיון נותנת שי־עורים פרטיים ליחידים ובחוגים באנגלית, צרפתית ופסנתר (02)520238

★ מטפלת, מסורה ומנוסה בביתנו ברמות א׳, 5 ימים בש־בוע!!! (02)866228

★ ״בפרסום־חביבה״ רח׳ שטר־אוס 1 (02)244415, מקבלים הצ־עות עבודה למקצועיים/ות ובל־תי!!! ללא תיווך

★ דרוש טבח לישיבה בתל אביב טלפון (03)476462

★ דרוש מנהל עבודה (מחסנאי) לחברת שווק מזון (02)825861

★ דרושה בדחיפות קופאית אחראית למכולת בבית־וגן בי־רושלים 7־14 (02)423453

★ לסיפול בזוג ישישים דרוש אדם אחראי לחצי יום (052)447865 בערב

קורסים

★ מתארגנת קבוצה לקורס ספרות־פאנות במסגרת דתית (03)786482

★ נפתח קורס מקצועי בגרפיקה לבנות חרדיות ע״י מורות מקצ־עיות ומוסמכות (02)246117, (02)825338

אמבסדור
בית מכבד 116 ת״א
משלוח חפצים אישיים לחו״ל מדלת לדלת
★ אריזה ★ עמילות מכס ★ ביטוח
• העברת דירות בארץ עם אריזה
• העברת משרדים
טל. 03־5102014

נפתח
בית אבות
חדש
במקום היפה ביותר
בבני ברק
מחיר מיוחד
לנרשמים עד 10.5.87
בשעות 02־639892
8.00—2.00
בשעות הערב 03־787304

מחפשים זוג
הונגרי חרדי
המוכנים ליסוע
לאמריקה לטפל
בזוג קשישים
אשל ומשכורת
הגונה
טל. 704233

ריפוי על ידי מוסיקה
שיעורים פרטיים
לילדים עם בעיות מיוחדות
שרה יסגור C.M.T.M.A
טלפון 02־690875

שיפוצים כלליים
★ ביצוע עבודות
★ שיפוצים כלליים
★ תוספות בניה והרחבה
★ מטבחים וצבע כללי
★ צוות מקצועי
כל עבודות הבניה באחריות
ספול ברסיבות בחומרים מיוחדים ואיטום גגות
טלפון 24 שעות ביממה 02־234454

״ונשמרתם לנפשותיכם״
ר׳ עקיבא 66 ב״ב 7512448
פתוח בשעות 4.30־8.30 אחה״צ
כל הנרשמים לחוגי שמירת המשקל מתבקשים לפנות למשרדנו ולקבל החזר 90 ש״ח עבור 3 חודשים הקודם זוכה!

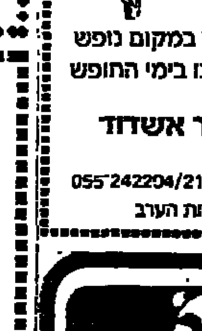

נופש
והבראה
מוסדות
ארגונים
וקבוצות
המעוניינות במקום נופש מיוחד במינו בימי החופש
באיזור אשדוד
יתקשרו 055־242204/21738
בשעות הערב

חדש
הגיעו!
סנדי בריל!
מיוחדים לילדים כולו עור כולל ביטנה ורפידה ממספר 27־40
כ״כ מבחר ענק של
סנדלי אוניון
לבנים ובנות
★ ★ ★
המבחר הגדול ביותר
במחירים הזולים ביותר
״חסדי ירושלים״
רח׳ חסד לאברהם 3
בתי ורנר, 02־284212
פתוח 4־8 אחה״צ.
יום ו׳ 11־1

Rutis
הגיעו
דגמים חדשים
לנערות ולנשים
גם בגדי הריון
חתי׳ס
מיכלין 14 ירושלים
טל: 02־418940
פתוח כל ערב 7־9
ובימים א׳־ג׳ גם
10־12 לפנה״צ

אלפי דירות
ומאות
הצעות עבודה
״מעון״ שרותי מידע
ללא דמי תווך
רח׳ פינס 9 קומה ב
טל. 233913 — 233266

מטפלות

★ דרושה מטפלת ל־4 ימים מ־8.00־15.00 ליד הקניון שכר גבוה! (03)477618

★ דרושה מטפלת + כל עבודות הבית כל יום מ־10.00־14.00 בא־זור גאולה + המלצות (02)381469

★ דרושה מטפלת בביתנו באזור נוה־צבי ל־5 פעמים בשבוע (02)826672

מכוניות

★ חוברת של תחנות תדלוק השומרות שבת בהוצאה ״היצרה לכבן השבת״ ניתן להשיג בי־רושלים בפרסום ״מרכז״ רחוב הסודים 32 פינת הזית 2.

מכירות וקניות

★ מעוניינים במקרר גדול תוצרת חוץ, משומש במצב מצויין. טל. 539019

★ בירושלים למכירה בגדי נשים אלגנטיים ולילים יום יבוא מפריז וגם הזמנות לשמחות בבדים הב־יבואים מפריז והיוצרים ע״י יצרני אופנה בפריז. טל. (02)246312 מ־10.00 עד 18.00

★ ״אילת־חן״. בגדי הריון במבצע הנחות של 25% על כל המלאי, הקודמת זוכה, רח׳ מלכי־ישראל 39 י״ם

★ למכירה מכונת תפירה תעש־יתית משומשת במצב טוב בהז־דמנות!! (02)826672

★ למכירה ארון 4 דלתות טסיריין + מיטת נוער ב־650 ש״ח (02)861918

★ מכונת רקמה משומשת במצב מצויין $500 (052)921861

★ למכירה אורגן דיסקוט בהיה דלוקס חדש במחיר הזדמנותי טל: (03)795984

★ אוט־גלידה ומקפיא מכונת גלידה אמריקאית חדשה בדולה טלפון (03)792966

★ מג״ס — שמלות קייציות לנשים ביום ראשון אחה״צ והערב שאולזון 28/4 (02)538053

אבדות

★ החולף שטריימל (ספודיק) כ. טוביה בביהמ״ד דגור בשביעי של פסח (055)25586

שידוכים

★ בס״ד ״בנה ביתך״, שידוכים לדתיים שטראוס ב/20 טלפון (02)242428

עטרות

★ מבצע: שיפוץ ותיקון כל סוגי עטרות 781772 10־11 בערב

שמלות חופה

★ ב״כלות אסתר״ מבחר שמלות חופה חדישות ומהודרות, הינו־מות, יעוץ ואיפור (02)812356 בשעות 15.00־19.00

צרפת פוצצה מתקן גרעיני בדרום האוקינוס השקט

הלינגטון — צרפת פוצצה מתקן גרעיני באי מורורואה בד־רום האוקינוס השקט. הפיצוץ שנערך אתמול הוא הראשון שהתבצע על ידי הצרפתים במהלך שנה זו — זאת אמרו מדענים ניו זילנדיים.

בדיווח שנתקבל מהמכון הס־ייסמולוגי שבראורוטונגה שבאיי קוק נאמר כי עוצמת הפיצוץ היתה — חמשה קילוטון.

זה הפיצוץ ה־84 במורורואה מאז החלה תכנית הניסויים של צרפת ב־1975. הניסוי הקודם שנערך ב־10 בדצמבר היה בעוצמה של 30 קילוטון. (עי״ר (ע״ב)

פקיד מס הכנסה נקנס על סחיטה באיומים

פקיד מס הכנסה מנתניה נדון ל־1,000 ש״ח קנס, לאחר שהור־שע בבית המשפט המחוזי בתל־אביב בסחיטה באיומים, בנצלו את תפקידו הממלכתי לקבלת כספים מבעלי חנות תכשיטים.

התובעים, טענו כי הנאשם דרש מבעלי חנות הכשיטים ״פיצוי כספי״ בסך 700.000 שקלים יש־נים. בטענה שאביהם רימה את אביו בקניה הכשיטים 3 שנים קודם לכן.

דרוש עבור אדמו״ר
משב״ק
תנאים טובים למתאים
טל. 03־784881

חד פעמי ומיוחד במינו
כבר הגיעו השמלות
המיוחדות שכל כך חיכו
לחן ספורט ואלגנט
בשאריה כשות מצומצמת
של בגדי הריון
נצלו את ההזדמנות
במכירה שבמוצש״ק
8.30 — 10.00
רח׳ החומה השלישית 4
ע״י משרד החינוך
02־273712

דרושה
בדחיפות
דירה בשכ״ח
לתקופה ממושכת
באיזור רמת אלחנן
או 2 דירות קרובות
זו לזו באיזור אחר
בבני ברק 772395

משרד
הנהלת חשבונות
מנוסה ומיומן, מעונין לקלוס
לקוחות חדשים וכן פיגורים
מתמחים במיוחד
במוסדות ומלכרי״ם
לפנות בערב בטל:
02־820757 02־343548

אין תחליף
לעוצמת הפירסום
ב־המודיע
העתון של היהדות החרדית

פנייה ליועץ המשפטי לממשלה בקשר ל״להבות הזכרון״ בבותל

עיריית ירושלים החליטה לפנות ליועץ המשפטי לממשלה כדי לקבל חוות דעתו כיצד לנהוג בענין אנדרטת להבות הזכרון לקרבנות השואה, שהציב הרב שלמה גורן על גג ישיבת האידרא ברובע היהודי ללא קבלת הרשיון המתאים.

בלשכת מנכ״ל עיריית ירושלים נערכה פגישה בה השתתפו גם ראש העיר טדי קולק, מהנדס העיר והיועץ המשפטי של העיריה אשר דרשו מהרב גורן להסיר לחלוטין את האנדרטה ולהתחיל בהליכי קבלת רשיון כמקובל. הרב גורן טען, כי אין צורך ברשיון להקמת אנדרטה מסוג זה. לדבריו, ישנן בירושלים אנדרטאות רבות שניבנו ללא רשיון.

לנוכח הילוקי הדעות החליטה העיריה לפנות ליועץ המשפטי לממשלה כדי לקבל הנחיותיו באלו דרכים משפטיות יש לנהוג בנושא.

הרב שלמה גורן הביע תרעומת על כך שהעיריה חזרה בה מהבטחה שניתנה לו לפני שבוע, לפיה אם יפעל להציב את להבות הזכרון במקום אחר שאינו בולט כפי שהוא כיום, העיריה תסייע לו בהשגת הרשיון כנדרש. הרב גורן הסכים להצעת העיריה אך פתה, בשל עמדתה ההדשה של עיריית ירושלים, הוא איתן ברצונו להשאיר את להבות הזכרון על כנן. (עתי״ם)

ילד נפצע קשה במעשה קונדס

חיפה — במעשה קונדס של ילדים נרם אתמול לפציעתו הקשה של ילד בן 10 שנפל מאופניו.

שני ילדים כבני עשר טמנו פח ומתחו חבל ברחוב. ילד אחר כבן עשר שרכב על אופניו נתקל בחבל תוך כדי דהירה על אופניו נהדף לאחור ונפל. נחבל בראשו ואיבד את הכרתו. הילד הפצוע הוחש לבית החולים רמב״ם בחיפה. משטרת זבולון איתרה בשעות הערב את שני הילדים בני העשר שהיו מעורבים במעשה קונדס זה ואלה זומנו בלווית הוריהם לח־קירה ביחידת הנוער של המשטרה.

נפתח משפט של שומר באושוויץ

זיגן, מערב־גרמניה — משפטו של איש ס.ס. שהיה שומר במחנה ההשמדה אושוויץ, והמואשם כי הרג במו ידיו שישה אנשים והש־תתף בהריגתם בתאי הגאזים של כ־100 אסירים, נפתח ביום שלישי בבית־המשפט בעיר זיגן שבמערב גרמניה.

שערים יציגים במטבע חוץ

היחידה המטבע	השער בשקלים
סל	1.6803
דולר ארה״ב	1.5841
לישט״ט	2.6629
מרק גרמני	0.8933
פרנק צרפתי	0.2671
ין יפני (100)	1.1378

נישואין

נרשמו לנישואין
בלשכת הרבנות נתניה

[illegible]

לוח היום

בס״ד יום רביעי פ׳ אחו״ק ט׳ אייר מ״ז כ״ד לעומר
הדף היומי בבלי: בבא מציעא ק״י
ירושלמי: נדרים י״ד
משנה יומית: מכשירין ב׳, ס־י
הלכה יומית: או״ח ש״י, ד״ס

קריאת שמע	8.19
תפילת השחר	9.42
	7.25
	4.02
	5.44

קול הדף

[illegible]

תורנות בתי מרקחת

[illegible]

תורנות בתי חולים

[illegible]

עדות מומחה

(המשך מעמוד ב׳)

לא הראה כל סימן לזיוף. הכבכך הוא מקורי״.

הסנגוריה החלה בחקירתה הנגדית של העד. זה התבקש בת־חילה לתאר את מיכתותיו ואת ההכשרה שקיבל בעבר, שהכשיבה אותו למומחה. העד סיפר על נסי־יונו במשך 20 שנה על עבודתו הטכנית בזיהוי מסמכים. הוא סיפר כי עתה הוא עוסק בבדיקת אמיתות מסמכים אותם מגישים למחלקת ההגירה האמריקאית בני אדם המבקשים להגר לארצות הברית. הוא אמר כי הוא בוחן אלפי מסמכים מידי שנה ובודק את אמיתותם.

עוד נשאל העד בחקירה הנג־דית אם להערכתו המסמך שהוצג הינו מסמך יחיד במינו. העד השיב כי לא היה לו מסמך אחר להשוואה אך באשר לזהויים בדר־קה אמיתות מסמך אין צורך במסמך זהה לשם השוואה אלא ניתן להעזר בכרטיסים דומים של הפעיל שכניות ברשומה אחרת.

שוב נשאל העד על ידי הסנגור על המסמך שבדק בסגירות הסובייטיות בשנת 1981. אב בית הדין השופט דב לוין שאל שאלה זו ההגיר בהגע לסנגוריה: ״אתם הבעיה למהר כי הק.ג.ב. ייתן מסמכים תעודת זהות אחת נשלחת לארה״ב והיא לישראל? אם אתם לא חושבים כך אז למה אתם צריך לשאול שאלה זו שוב ושוב. או לשם מה החקירה הזו״.

בהמשך החקירה התבקש העד לומר אם הוא רואה שינויים במסמך שהלו כאו שבדק את המסמך לפני כמה שנים. העד השיב: כי אכן הוא מבחין בכך שהוסרו מהמסמך נקודות אחרות לשם בדיקה. הוסרו נקודות מהדיו ומן הנייר.

המשך חקירתו הנגדית של העד תימשך ביום שני בשבוע הבא. (עתי״ם)

המודיע
עתון יומי — ירושלים
המו״ל: השתדלות אגודת ישראל העולמית — הועד הפועל
העורך הראשון: ר׳ י׳ ל׳ לוין ז״ל
•
איזור התעשיה מקור ברוך
רח׳ יהודה המכבי 5
טל׳ 222258 ★ ת״ד 1306
•
דפוס ״הדי״, בע״מ
•
הדפסה: ג׳רוזלם פוסט
•
סניף ת״א: אלנבי 132, ת״ד 1869
טלפון 624353
בשעות הערב: טלפון 614950
•
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות וסגנונן
•
סוכנות בארצות־הברית:
R. LICHTENSHTEIN
324 Ave. I
Brooklyn, N.Y. 11230
U.S.A.

המודיע — עמ׳ ט״ו
יום רביעי פ׳ אחו״ק ט׳ אייר מ״ז

מכזו من الأصل

هكذا من الأصل

בחיים התורניים

מאות ביום של לימוד התורה בארגון איחוד בתי הכנסת של צעירי אגודת ישראל בני ברק

מאות משתתפים נטלו חלק במשך 13 שעות רצופות בלימוד התורה שאירגן איחוד בתי הכנסת של צעירי אגודת ישראל בבני ברק.

יום לימוד התורה שנערך ביום ה' באייר בבית הכנסת המרכזי של צא"י קרית הרצוג השתתפו בו קהל מתפללי בתי הכנסת של צא"י המוני שוחרי התורה. אירוע קודש זה הפך בשנים האחרונות למסורת בחיי הקריה והציבור החרדי בעיר, המקדיש את יום התופשה מהעבודה ליום של לימוד תורה.

מגיד השיעור בדף היומי בבית הכנסת הרב א"ל פורת — פתח את השיעורים בלימוד הדף היומי ולאחר מכן השמיע שיעור הרה"ג ר' בנימין שרעבי — ראש כולל "תפארת שלום" שמשכנו בבית כנסת זה.

הרה"ג ר' יהודה אריה שורץ — רב דקרית צא"י "מגולת סידי קה" השמיע שיעור מרכזי בשאלת טיול בגינה בשנת השמיטה, ולאחר מכן השמיע הרה"ג ר' צבי כהן מו"ס "ספירת העומר" ו"בין פסח לשבועות" בנושא: ספירת העומר.

בהפסקים סדרת השיעורים של שעה לפנה"צ ולאחר תפילת מנחה הסב הקהל לסעודת מצווה באולם החדש שנבנה עתה על גג בתי הכנסת של צא"י במקום. במהלך הסעודה השמיע דברי ברכה ר' משה קליין מזכיר צא"י בקרית הרצוג והודה הודיה בארגון אירוע קודש זה.

שיעורי אחרי הצהרים נפתחו ע"י הרה"ג ר' ישראל הלברשטיין — רב בית הכנסת שנשא פלפול ועיון מקיף בדין חיוב תפילה בבית המדרש לאחריו ריתק הרה"ג ר' יעקב גלינסקי את קהל השומעים בדרשה ובדברי חיזוק והשקפה.

רבה של פתח תקוה וראש ישיבת "נחלת דוד" הרב הגאון ר' ברוך שמעון סלומון השמיע שיעור בעניין ספירת שמיטין וקדוש יובל באגדה ובהלכה. ולאחריו השמיע הרה"ג ר' נתן זוכובסקי — ראש ישיבת כנסת יחזקאל שיעור בדין על מאכלות אסורות.

מרא דאתרא דקרית הרצוג הרה"ג ר' יהוסף חיים שנפלד — השמיע שיעור בדין מסחר בדברים אסורים, שלאחריו נועל את שורת השיעורים הרה"ג ר' נתן לנדמן — חבר לשכת הרבנות בחולון בנושא זכויות הפרט בהלכה.

לקראת השעה 9 בלילה הר־ גשה הדיכות בקהל הרב שהלך וגבר בכל שעות אחה"צ — לקראת עצרת הנעילה בה פותח בדברים ר' חיים בלינגר מזכ"ל התנועה העומד על העניין ההש־ קפתי של יום זה המנוצל ע"י התנועה לקיום אירוע מרכזי ללמוד התורה והתחזקות בהשקפה.

את המשא הנעלה משמיע הרב הגאון ר' שמחה הכהן קוק רבה של רחובות שעל יסודות שיעורו בנושא: "כי"ב אהבת התורה" קורא להתחזקות בשמירת דיני תפילין ומוחה לימוד התורה וק־ יומה.

עם סיום דבריו ותפילת ערבית המוגית התפזר הקהל מתוך הרג־ שת סיפוק ועליה מיום זה.

תכונה רבה בקרב תלמידי התת"ים בירושלים לקראת חלוקת הפרסים ע"י חברת לימוד משניות בע"פ

תכונה רבה ניכרת בימים אלה על פניהם של מאות מתלמידי התת"ים שנרשמו כחברים בחברת לימוד משניות בעל־פה ונבחנו מאות פרקי משניות בעל־פה לקראת מסיבת חלוקת הפרסים המרכזית שתתקיים ביום ב' י"ט אייר ש.ז. באולם הגדול של מלון המרכז בירושלים.

המסיבה תיערך בראשותם של גדולי ישראל שליט"א ובהשתתפות מנהלי התת"ים והמשגיחים הרוחניים של התת"ים שיבואו להנות ולרוות נחת מהתלמידים היקרים שנבחנו והוכיחו בקיאות עצומה בידיעת משניות בע"פ ובהסבר.

הוועדה המכינה את הצלחת הערב עומדת בפני לחצים של אישי ציבור ואישים רבים המבקשים להשתתף בערב זה. הוועדה משקיעה מאמצים רבים שכל הפונים ייענו בחיוב.

הכנסת אורחים ברשב"י במירון נערכת לקליטת המוני העולים

כמדי שנה גם בשנה זו החלו בהכנות הגדולות והנרחבות לקראת העליה ההמונית של רבבות האנשים בליבה אשר יעלו למירון לקראת הילולת התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א ביום פטירתו חי באייר ל"ג לעמוד ולהשתטח על ציונו הקדוש לפני אביהם שבשמים בתפלות ותחנונים.

בשנה זו תחול יום ההילולא רבא" ביום ראשון פרשת בהר הבעל"ט.

הנהלת בית התבשיל "הכנסת אורחים רשב"י זיע"א במירון" בראשות יו"ר האגודה ר' יוסף הגלילי וחבר ההנהלה איש ירוש־ לים הרה"ח ר' דוד שלמה צבי פקשר, נערכים לקליטת ההמונים וכבשנים עברו מתכוננים בהכנת ארוחות מזון, ושתיה חמה וצוננת והגשתם בסבר פנים יפות ללא תשלום, לכל דיכפין ללא הבדל חוג או עדה.

בשנה זו גם מכינים את שלשת סעודות השבת קודש וסעודת מלוה דמלכא לשבת קודש פ' אמור אשר חל בערב ה"הילולא" ורבים אף מתכוננים לשהות במקום בשב"ק זה.

על הכנת האש"ל הנעשית בהתנדבות שלא עמלקים כבר מאות בשנים (עד מתקופת מרן האריז"ל) ע"י נשים צדקניות מעיה"ק צפת מנצחת הגבאית המסורה לעבודת קודש זו הגברת טובה סלומון מוזיפה הממשיכה את המסורה שירשה מאמה המנוחה הגב' מרים מרגלית ע"ה מצפת.

סידורים מיוחדים נעשים ע"י ה"הכנסת אורחים" בהתקנת מערכות הרמקולים (מגבירי קול) ובהבאותם למקום את "תזמורת מירון" המפורסמת בהנהלת מר משה (מוסה) ברלין אשר כבשנים עברו ינגנו על במה מיוחדת אשר תוצב בחצר הציון להגברת הדי אדרת שמחת הלולת התנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי זיע"א.

מטעם המחלקה למקומות קדושים בהנהלת מר משה וליקר בין נעשים סידורים למען שמירת הסדר התקין הפעלת הספקת המקוה טהרה לגברים, סידור מערכת המים והשירותים כבר בשנה זו תושלם מערכת קו צנרת מים מיוחדת עבור בין הציון ואת לדגל הבעיה של חוסר מים שנוצר זה בשנים האחרונות במירון כל"ג בעומר, אירגון הודי הציון, סידור הצביעה, הכשרת מגרשי חניה והציבים, עבודות התזוקה שוטפות ושאר פעולות הכרוכות בהלל הפרדה מוחלטת בין גברים לנשים החל מחוזלת חצר הציון ובאולם הגדול יוקצה מקום מיוחד לנשים בבדי שתוכלנה לשפוך שיחם וצ־ קון לבם לפני אבינו שבשמים במקום קודש נעלה ונשגב זה מתוך ישוב הדעת בקדושה וטה־ רה.

המחלקה תפעיל עשרות סדר־ נים להבטחת האמור לעיל, וכ־ בשנים עברו וראג גם לבואם של צוותי אמבולנסים ותורכשים הנהוגי מכבי האש מעיה"ק צפת ותובי"א. הפקוח על "מבצע ל"ג בעומר" יעשה באמצעות האחראי על האתר מטעם המחלקה ר' מנשה אייכלר וסגנו מר צבי קרקובי־ן ובהכנות נוטלת חלק גם המועצה אזורית מרום הגליל בראשות מר־ כיר המועצה מר ישעיהו רונן וב־ צוע חלק מהעבודות ההכנה ייעשו באמצעות מע"צ מחוז הצ־ פון.

מטעם משטרת ישראל מרחב הגליל עכו, נערכים להבטחת האיזור והסביבה וכמדי שנה בשנה מאות שוטרים אנשי מג"ב וצבא יתפרסו בשטח למען שמירת הד־ בטחות שלום הצבור.

בעולם היהודי

הנאצים מתחזקים בדנמרק

הנהירה הגדולה והלבנת של יהודים מארצות הסמוכות התיכון אוסיה אל דנמרק, הוריצה את הפתיחות המוסות בחלקים רבים בארץ זו. תופעות דומות כבר אירעו בארצות אירופיות אחרות. התעוררות זו הביאה לחיזוק המפלגה הנאצית הדנית בראשותו של פאול היינריך ריד־ קנודסן, שהצליחה לשלש את כוחה.

המפלגה מונה כ־1,000 חברים פעילים, שאימצו להם את צלב הקרס הנאצי, את המדים התואמים, את ההצדעה במועל יד ועוד סממנים נאציים מובהקים.

רבה הראשי של דנמרק, הרב בנט מלכיאור, פרסם ב"אקסטרה בלדט", העתון החשוב במדינה, דברי מחאה חריפים. הוא אמר בין השאר: "ההתעוררות התוקפ־ נית של הניאו־נאצים הדניים נגד זרים ויהודים הפכו הרבה יותר מסוכנות מאשר לפני שנה. ראיתי פרס שצולם בפגישה עם נאצים זרים, וקשה להאמין שדברים אלה מתרחשים בימים אלה ובארץ זו".

הרב מלכיאור סיפר גם שלמר־ בית הכנסת שולחים הנאצים הד־ ניים חומר תעמולה גם לגרמניה המערבית ולהולנד. אסור, אמר הרב מלכיאור, שהנאצים ינצלו את הדמוקרטיה ואת חופש הביטוי בדנמרק כדי לעשות נפשות לאידאות המתועבות שלהם, הי־ כולות להוביל רק לאסון ולמוות. הרב מלכיאור ציין שידוע הדבר שהנאצים הדניים אוספים שמות וכתובות של יהודים ומוסדות יהודיים, ומסיגם כבר הכריז כמה פעמים שהיהודים הם נטע זר בד־ נמרק.

מאת דף

המורים היהודים זכו בדין

מועצת בית ספר קתולי בפר־ בר של העיר מונטריאול בקנדה, חוייבת על ידי ועדת בוררות לשלם את שכרם של שלושה מו־ רים יהודיים שנעדרו מעבודתם ביום הכיפורים. הועדה קבעה שהניכוי של שכר יום עבודה שבוצע בשנת 1985 היוה לאר מיתור של דבר משנה של אפליה.

ההחלטה נתקבלה בשמחה על ידי הארגונים היהודיים. בהחלטה, המשתרעת על 26 דפים, קבעה הועדה שעל מועצת בית הספר מוטלת היתה החובה לבוא לקראת המורים היהודים ולאפשר להם לשמור את מצוות דתם.

מאת דף

פיסיקאי סובייטי לשולץ:

המסע להגירת יהודים עשוי ללבות את האנטישמיות בבריה"מ

מוסקבה — פיסיקאי סובייטי בכיר הודיע את שר החוץ האמריקאי שולץ, כי ההאבקה המערבית בעניין הגירת היהודים עלולה ללבות אנטישמיות בבריה"מ, כתב השבועון "חדשות מוסקבה".

הוא כתב כי ויטאלי גולדאנסקי מהאקדמיה הסובייטית למדעים כתב לשולץ לפני ביקורו החודש במוסקבה, אולם המכתב לא זכה לתשובה, יחד עם מכתבים דומים מיהודים סובייטיים אחרים שאינם מבקשים להגר.

במכתב, שפורסם בשבועון, כתב גולדאנסקי כי הטענות שמ־ אות אלפי יהודים מבקשים לעזוב את בריה"מ, אינן אלא שקרים.

"ישקר זה עלול להזיק — בראש וראשונה לנו, יהודים סוב־ ייטיים — משום שהוא עלול לל־ בות את אנטישמיות ולחזק את תדמית היהודים כאנשים ללא מולדת", אמר.

גולדאנסקי, פיסיקאי־גרעין אחד מראשיים בקביעת בכלי התקשורת הסובייטיים בענייני הפיקוח על הנשק, אישר כי כמה אלפי יהודים סובייטים אכן מבקשים להגר, אך הוסיף כי כל בקשותיהם יוכו לעיון נאות. (עי"ר)

נשיא יוון מסרב להפוך את המוזיאון היהודי באתונה למוסד ממלכתי

אתונה — נשיא יוון, כריסטוס סארצטאקיס, מסרב לחתום על חוק שהועבר אליו על ידי הממ־ שלה הסוציאליסטית היוונית, שנועד להפוך את המוזיאון היה־ הודי באתונה למוסד ממלכתי.

המעמד הנוכחי של המוזיאון הוא פרטי, והוא נתון לפיקוח של המועצה היהודית המרכזית של יוון.

הסיבה שניתנה לסירוב היא, כי אם יחתום הנשיא על החוק, ידרשו גם הטורקים וגם הבולגרים אזרחי יוון מוזיאון משלהם.

המוזיאון, שנוסד ב־1977, מקיף תקופה של כמעט אלפיים שנה של נוכחות יהודית ביוון.

המועצה היהודית המרכזית ביוון מעוניינת לשנות את הסטטוס של המוזיאון מטעמים פיננסיים. (עסס"א)

אנדרטת זכרון לראול ולנברג בהונגריה

מועצת העיר של בודפשט אישרה הקמת אנדרטת זכרון לראול ולנברג, הדיפלומט השבדי האמיץ וחסיד אומות העולם, שבשנים 1944 ו־1945 הציל 100,000 יהודים הונגריים מצ־ פרני הנאצים. ולנברג נאסר בידי הצבא האדום המתקדם, בינואר 1945, ומאז הודיעה מוסקבה שמועות שמת במאסר מהתקף לב בשנת 1947.

אך שמועות עקשניות הודרות השנים יודעות לספר על כך שול־ נברג נראה כמה פעמים במחנות מאסר ובבתי כלא סובייטיים. שמועות אלה הניעו את הממשלה השבדית וממשלות אחרות לדרוש מבריה"מ מידע נוסף אודותיו. פרופ' גאי פון דרדל, אחיו למחצה של ולנברג, אמר בשנת 1980 שיש בליבו "תקוה רבה" שראול עדיין חי.

מאת דף

המודיע
העתון של היהדות החרדית

מבחן ה־נ"ג של "מפעל הש"ס" ב־8 מקומות ברחבי הארץ

מבחן הנ"ג של "מפעל הש"ס" התקיימו ב־8 נקודות ברחבי הארץ שבהם נבחנים קרוב לאלפיים אברכים ובחורי הישי־ בות.

במבחן מסלולים שתים: 20 דפי גפ"ת, 30 דפי גפ"ת, מסלול "הוראה" בי"ד, מדי חודש בחודשו, הגיעו לראות מקרוב, רבנים וראשי ישיבות, אישי ציבור המביעים התפעלות מהמחזה הנהדר והנאדר בקודש כאשר הנ־ בחנים יושבים רכונים על דפי השאלות ומתאמצים לענות על השאלות מהחומר שלמדו במשך החודש החולף.

בבני ברק ביקר במקום המבחן הגאון רבי שלום הכהן ברנדר שליט"א ראש כולל "בית אהרן", בליווי המנכ"ל הרב שמואל הל־ ברשטאם, הרה"ח ר' צבי שטמר, והרה"ג רבי אהרן ישעיהו בלוי — ראש כולל באבוב בבתים המבחן גם הוא ב"מפעל הש"ס".

בירושלים ביקרו במקום המבחן חה"כ הרי"ר אברהם ורדיגר והרי"ר ישראל שפיגל — עורך "המודיע" וקיבלו הסברים מה־ מנכ"ל הרי"ר יוסף חיים בלוך, ומפקח בחינות ראשי הרי"ר שמעון יהושע קלוגר.

מפעל הש"ס הכללי קמחא דפסחא

'עידוד ההתמדה בחודש

מאות אברכים הלומדים והנבחנים במסגרת "מפעל הש"ס הכללי בהיכלי התורה" מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז־קלויזנבורג שליט"א ובנשיאות גדולי התורה, זכו גם השנה, לקבל מלגה נוספת לחודש ניסן.

בתמונה נראים הר' בנימין קלוגר והרב יוסף חיים בלוך המנכ"ל בעת הרישום והחלוקה לכלו הזכאים בעידוד ההתמדה בחודש ניסן.

השירות התקופתי הולך ונעלם

פעם — וזה היה לא כל כך מזמן — היתה, היתה מוקדת את המוסך אחת ל־2,500 ק"מ לשירות קטן ואחת ל־5,000 ק"מ לשירות גדול, שכלל החלפת חלקים רבים והיה כרוך בהוצאות גדולות. כיום זקוק רכב נוסעים מאותו יצרן לשירות בקרה אחת ל־30 אלף קילומטר או פעם בשנה, ואילו החלפת השמן מתבצעת אחת ל־15 אלף ק"מ או פעם בחצי שנה. התוצאה היא: פחות הוצאות אחזקה, ופחות משך השבתת הרכב במוסך.

הסיבה להארכת פרקי הזמן שבין שירות לשירות נעוצה בשיפור העצום, שחל באיכותם של רכיבי המכונית, בטכנולוגיה החדישה של ייצורן ובהכנסת חלקים, שאינם זקוקים כלל להשגחה או שירות.

הסקירה הבאה תפרט את מכלול השינויים שחלו בעשור האחרון ואשר השפיעו על השירות התקופתי:

ברגי ראש מנוע: תפקיד ברגים אלה הוא להדק היטב את ראש המנוע אל המנוע כדי למנוע דליפת שמן, מים ובריחת לחץ (קומפר־ סיה). בעבר נהגו להדק ברגים אלה (ברגים גולף, למשל, יש 10 ברגים כאלה) בשירות התקופתי הראשון. כיום משתמשים בברגים שאינם דורשים כל הידוק נוסף והמכונים על־ידי בעלי המקצוע ברגים נמתחים, ברגים מעורגלים או ברגים מלאים. ברגים אלה שפותחו רק בשנים האחרונות, מוברגים בשיטת "זווית המרווחה" ונשארים קבועים במקומם בלי שישתחררו. גם אטם ראש המנוע (פקנג ראש) עשוי היום מחומר חדש, אשר מונע את "הצטמקותו" וכך הוא נשאר מהודק למקומו לכן צאתו מקו־הייצור ואין כל צורך לטפל בו.

המירווח בשסתומים: התפשטותם של השסתומים בחום מחייבת השארת מירווח זעיר, בגודל של כמה מאיות מילימטר, בין גל הזיזים לשסתומים. מירווח קטן מדי עלול לגרום לשרי־ פת השסתום וגדול מדי — לרעש ולפחיתה בהספק המנוע ("חוסר סחיבה"). בהמשך לכך נוצר הצורך בכיוון תקופתי של מירווחי השס־ תומים. אבל לאחרונה, הוכנס למנועי פולקסוואגן ואאודי דחיף שסתומים הידראולי אוטומאטי, המבטל את הצורך בכיוון מירווחים אלה. מלבד הקלה על השירות, מאריכים דחיפים אלה את חיי המנוע.

רצועת תיזמון: פיתוחה של רצועה חדשה, המכונה "רצועה מתוחה בצדדים", הביאה לכך, שמתח הרצועה נשמר תקופה ארוכה יותר מבעבר, וכך בוטל הצורך במתיחות תכופות.

מערכת ההצתה: כאשר הניצוץ במצתים (פלגים) נוצר באופן מכאני, באמצעות מנגנון של מגעים קטנים, היה צורך לכוון מדי פעם מגעים אלה, וכאשר נשחקו — להחליפם. מאז הוכנסה ההצתה האלקטרונית (בדגמים מסוימים כבר ב־1978), התבטל הצורך בפעולה זו. ההצתה האלקטרונית אינה נשחקת ואינה משנה את כיוונה. מלבד יתרונות אלה, היא מסייעת בהתנעת מנוע קר, חוסכת בדלק ומקטינה את זיהום האוויר.

מצתים: הכנסת תומרים חדישים למצתים על־ידי יצרניהם הביאה להקטנת שחיקתם ולהארכת חייהם עד ל־30 אלף קילומטר. משום כך, אין צורך כיום בהחלפתם התכופה באותם דגמים, שבהם הם הותקנו.

מצבר: המצברים עשויים מלוחות עופרת, שהוסף להם אנטימון כדי להקשיחם נגד רעידות. תכונותיו של האנטימון גרמו לאובדן מהיר עצמי של המצבר ולקיצור חייו וכן — לצורך להוסיף לו, לעיתים תכופות למדי, מים מזוקקים. בעת האחרונה פותחו מצברים חדישים, אשר כמות האנטימון בהם קטנה, והתוחלת חייהם ארוכה יותר. לפיכך, הטיפול בהם צומצם ביותר כיוון שאין צורך להוסיף להם מים לעיתים תכופות.

שמן מנוע: שמן מנוע הוא אחד היסודות החשובים ביותר להארכת חיי המנוע, מכאן נובעת ההקפדה הגדולה על כך שיהיה תקין וימלא את ייעודו ללא דופי. בעבר נהגו להחליפו לעיתים קרובות ביותר, אולם פיתוחם של שמני איכות, שאינם "מזדקנים" במהירות, הביא לכך שכיום די להחליפם אחת לחצי שנה במכונית פרטית מונעת במנוע בנזין, או מדי 15 אלף ק"מ.

נוזל בלמים: מספר הבלימות לקילומטר, שמבצעת כיום מכונית, גדול לאין שיעור מזה שבעבר, משום הגידול שחל בעומס התנועה. המכונית כיום נוסעת במהירות גבוהה יותר מבעבר. היא גם יותר אירודינמית, כך שזרימת האוויר סביבה מקטינה את חיכוכה עם האוויר ומפחיתה את הטמפרטורה בתא המנוע. בעבר גרמו החימום והעומס לבליה מואצת של נוזל הבלמים, והיה צורך להחליפו מדי חצי שנה. כיום נהנית המכונית מנוזל בלמים משופר, העמיד יותר לעומס הרב ועל כן יש צורך להחליפו אחת לשנתיים בלבד.

מבנה הבלמים: חסרונם של בלמי הדיסק הראשונים היה בכך, שהם גרמו לחימום מוגבר של נוזל הבלמים ולבלייתו המואצת. בלמים אלה הוחלפו באחרים, אשר התחממות הנוזל בהם פחותה, אולם הם עצמם נשחקו במהירות רבה יותר והיה צורך בהחלפתם מדי 10,000 ק"מ. בסוף שנות השבעים פותחו בלמי דיסק חדישים, המשוחררים פחות ונשחקים פחות וכך נהנה בעל הרכב משירותם במשך זמן ארוך יותר.

בגלגליהן האחוריים של מכוניות רבות מו־ תקנים עדיין בלמי תוף, הזקוקים לכיוון בזמנים קבועים, כדי שיתפקדו כהלכה. הצורך בכיוון זה נבע מכך שעיקר נטל הבלימה הוא על הגלגלים הקדמיים, משום שעליהם נופל בעיקר עומס גוף המכונית — עומס ההולך וגדל ככל שגדלה המהירות. בלאי הבלמים הקדמיים היה גדול, אם כך, מזה של האחוריים, והכיוון נועד להשוות ביניהם. מאז שנת 1974 הותקנו בדגמי פולקסווגן ואודי, למשל, בלמים אחוריים, המכוונים את עצמם באופן אוטומטי. עוד פעולת שירות שבטלה ועברה מן העולם.

שיפור נוסף במבנה הבלמים חל עם הכנסת רפידות בלמים עשויות תערובת של סיבי זכוכית, סיבי רמיד ומתכת. חומר תיכוך זה עמיד יותר מן האסבסט, שנודע גם כנזק בריאותי, כך שאורך חיי דיסק הבלימה גדל ב־50 אחוזים לעומת קודמו.

שונות: שיפורים רבים וקטנים נוספו למכונית במרוצת השנים האחרונות, ואלה הביאו לאי־ כותה הגדולה יותר, להקטנת מירווחי השירות התקופתי, ולחסכון כספי של בעליה: מפלט (אקזוז) עשוי מפלדת אל־חלד; מרכב מוגן היטב מפני חלודה ושיתוך (קורוזיה); מסנני אוויר ודלק משופרים; מיתלה בגלגלים שאינו דורש שימון וכיוון; מנעולים וצירים שבריחים מכוסים ואינם משתחררים; שמן תיבת הילוכים שאינו דורש עוד החלפה וכן מצמד (קלאץ') שאינו דורש כיוון, ועוד.

בעתיד: בפולקסוואגן ואודי, למשל, אין מס־ תפקים במירווחי שירות בן 30 אלף קילומטר. הכוונה היא שעד שנת 2000 יבוטל השירות ה־ תקופתי לחלוטין, ובעל המכונית יידרש להביאה למוסך אחת לשנה לשירות ביקורת בלבד: המכ־ כונאי יבדוק אם כל המכללים תקינים, ואם לא נגרם למכונית נזק כתוצאה מפגיעות חיצוניות או תקלות אחרות, שעבר בעל הרכב במשך שנה זו. מטרתו העיקרית של ביקור זה תהיה טיפול מונע ושמירה על ערך המכונית.

בכל זאת יש מה לעשות במוסך. למרות הארכת המועדים של שירות הבקרה, יש עדיין 24 סיבות להביא את המכונית לבקרה. בדגמי פולקסוואגן־אודי אלה הן פעולות המוסך בכל טיפול שנתי:

1. פנסים — בדיקת כיוון.
2. מערכת קירור — בדיקת מים ומילוי.
3. מגבי שמשה — בדיקה ומילוי מים.
4. רצועה — בדיקת מצב ומתיחה.
5. בלמים — בדיקת רפידות.
6. מצבר — בדיקה והוספת מים.
7. מנוע — בדיקת נזילות.
8. מפלט — בדיקת בלאי ונזק.
9. מערכת בלמים — תקינות.
10. מדידת כמות גזי פליטה, צריכת דלק ועשן.
11. מצתים — החלפה.
12. תיבת הילוכים — החלפת שמן ומסנן.
13. רצועת תיזמון — בדיקת תקינות ומתיחה (דיזל).
14. מסנן דלק — הוצאת מים (דיזל).
15. נסיעת מבחן — בדיקת מעצורי יד ורגל, הגה והילוכים.
16. מסנן דלק — החלפה.
17. מסנן אוויר — החלפה.
18. הגה כוח — בדיקה ומילוי שמן.
19. שמן מנוע — החלפה.
20 מסנן שמן מנוע־ החלפה.
21. צמיגים — מצב ולחץ־אוויר.
22. גלגלים — כיוון ובדיקת חופש ויציבות.
23. נוזל בלמים — כמות ומילוי.
24. מהלך סרק — בדיקה וכיוון (דיזל).

(מתוך: "אוטופרס", כתב עת לעניני רכב בחברת "פולקסוואגן")

במפגן "אירובטי" מרשים:

מטוס הריסוס "רכב" על גגות המכוניות בכביש גהה

ציית לתמרור, עצרת ב"עצור", לא עברת את המהירות המותרת, נתת זכות קדימה — ועדיין יש לך ממה לפחד בכביש. כשהינך מפנה את עיניך ימינה ושמאלה, כדאי גם להציץ אם אין מטוס למעלה. ראה הוזהרת!

הכל היה נראה כמו מפגן אווירי בקפה מירה מלא, אקרובטיקה מושלמת. כך זה היה נראה לאלה שעמדו במרחקים; לאלה שנסעו בכביש גהה היו אלה דקות של מתח וחרדה בלא לדעת מה צופנת בחובה השניה הבאה.

הכל החל ממטוס קל, שביצע כמעט־נחיתה על הכביש הסואן שבשעות אלה הוא עמוס במיוחד, ומכיוון צפון לדרום נוסעים בו במהירות רבה. היה זה מטוס ריסוס של חברה ישראלית שבא לרסס את הפרדסים הסמוכים לבית החולים "תל השומר" כמעט ש"רכב" על גגות המכוניות.

עינינו ראו ולא זר: מספר מכוניות שנסעו במהירות (המותרת — 90 קמ"ש) בלמו בבהלה רבה ובעצמה חזקה, אחת מהן נטתה להתהפך ואחרות מהן כמעט שנ־ תקעו ברכב שבלם בפתאומיות. התאונות נמנעו בניסי שמים.

המטוס לא הירפה. הוא חזר על הנחיתה פעמים רבות, ובמשך שעה ארוכה ריסס את הפרדסים כשהוא בעמדת גובה נמוכה ביותר, ונמצא במרחק מטרים ספורים מהמכוניות החולפות בכביש. ללא כל הגזמה: לאירוע זה יש מאות, אם יותר, עדים שעברו בכביש במשך השעה בה התקיים הריסוס. היה לנו אפילו מצב לדרוך את המצלמה ולצלם.

* * *

נשימת הנהגים שצפו בפעלולי המטוס נעתקה מרוב פחד גם עקב החשש שהטייס עלול לפגוע בחוטי החשמל בעלי המתח הגבוה המתוחים על כביש גהה. היו כאלה, תמימים קמעה, שפנו לשוטר שעמד בקצה הכביש, מחכה לכאלה שיעברו את ה־90 קמ"ש. אך זה, הבצדק, פכר את ידיו בתנועת יאוש, וכי מה הוא מסוגל לעשות?

מאת משה מיכאל צורן

בתקופה האחרונה ארעו מספר מקרים בהן גרמו מטוסים שהנמיכו טוס לבהלה רבה בקרב הנהגים הנוסעים לתומם ונתקלים לפתע באופן מוזר הנע לעברם ועד שהם תופסים שזה מטוס, עלולות לחל־ לוף שניות יקרות בהן מתבלבלת דעתם. כזכור אירעה לפני חודשים תאונה חמורה בכביש ירושלים־תל אביב בדיוק במקרה שכזה. מטוס הבהיל נהג מכונית פרטית בחולפו מטרים ספורים מעל ראשו, הנהג בלם בחוזקה ומכונית שנסעה בעקבותיו "נכנסה" בו. 2 פצועים היה המחיר.

בסקר שערכה חברת התחבורה הבינלאומית המעניקה שירותיה במספר ארצות באירופה, הוכח למעלה מכל ספק שבכל איזור בו מותר למטוסים להנמיך טוס, הנ־ סיעה בדרכים שם פחות בטוחה. "יותר מכך: חלק גדול מן התאונות באיזורים אלה מתרחשות עקב כך. דהיינו, לא בגלל מהירות מופרזת, לא עקב אי ציות לתמרורים, לא עקב הנמכת טוס.

* * *

הדברים פשוטים וברורים. אין בהם כל חידוש. לא היינו נכנסים לעובי הקורה אלמלא מה שראינו בכביש גהה בשבוע שעבר, ואי־ למלא היו רשויות התחבורה במ־ דינה מפגינות חוסר התייחסות לעניין בצורה כה מופגנת. יצויין שבהזדמנות ראשונה לא ניתן להבין כיצד מתירים למטוסים להנמיך טוס באיזורי מרכז הארץ בהם עומס התחבורה הוא עצום ונהגים לנהגים לאבד מעט את שדה הר־ איה. במצב נתון זה, עלולות תאו־ נות להתרחש מדי יום, ישמרנו השם. האזרח הפשוט, זה שמער־ גיין לנהג ברכבו לפי כל כללי הזהירות המתחייבים בחוק, שואל:

עד מתי יהיה זה לנו למוקש?

מטוס הריסוס מנמיך טוס מעל כביש גהה

● גמל התנועה לדר — "איך יוצרים קשר אמיץ עם הלקוח, כך שיהיה שבע רצון כשהוא יוצא מהמוסך" — זהו אחד הנושאים שיידון בועידה ה־37 של איגוד העולמי של בעלי המוסכים, המתכנסת היום בהמבורג.

המזכיר הכללי של איגוד המוסכים בישראל, צבי פיק, יצא בראש משלחת של 36 חברים כדי להשתתף בועידה. הוא מסר לכתב עתי"ם, כי בחמשת ימי הדיונים יידונו שיטות חדישות לתיקוני רכב, שימוש בשמני מנוע בשנות ה־2000 והשפעתם של שמנים אלה על המנוע, ציוד חדיש למוסכים ותרומת הפעלתו להגד־ לת ההכנסות, הנושא החשוב מכל — היחס ללקוח.

גם "איר פראנס" תצטייד ב"א־340"

"איר פראנס" תהיה כנראה חברת התעופה השניה שתצטייד במטוסי "איירבאס 340" ארוכי הטווח. לאחר שבתחילת השנה הודיעה "לופטהנזה" על כוונתה לרכוש 30 מטוסים מדגם זה, מסרה החברה הצרפתית על כוונתה לרכוש שבעה מטוסי "איירבאס 340".

ה"איירבאס 340", שנועד לבצע טיסות בין־יבשתיות, מצוייד באר־ בעה מנועים והוא מקביל מבחינת הטווח ומספר המושבים ל"מד־ 11" התלת־מנועי של "מקדונל־ דאגלס" ול"בואינג 767" הדו־ מנועי. מחירו ייקבע רק אחרי שיתברר כמה מטוסים כאלה תוכל "איירבאס" למכור.

כן הודיעה "איר פראנס" על כוונתה להצטייד ב־50 מטוסי "איירבאס 320" דו־מנועיים לטווח בינוני. זה אחד המטוסים החדישים ביותר, המצוייד בהגאים אלקט־ רוניים ובמיתקן מתקדם להשתל־ טות על המטוס במצבים של גזירת־רוח וסופה.

החלטת "לופטהנזה" ו"איר פראנס" משקפת את המגמה המסתמנת באירופה, להפחית את שליטת התעשיה האמריקאית בכלל, ושל "בואינג" בפרט, בשוק התעופה האזרחית. "בואינג" הגיעה לפני שנתיים לנתח־שוק של 70 אחוז וירדה השנה ל־63 אחוז. היא מנהיגת מבלבריזת בייצור המטוס ארוך־הטווח רב־הנוסעים "בואינג 747". אולם בשנתיים האחרונות מסתמנת בחברות התעופה מגמה להגביר את התדי־ רות על חשבון מספר המושבים שבכל מטוס. "לופטהנזה", למשל, מעדיפה להפעיל שלוש טיסות ביום מפרנקפורט לניו־יורק במ־ טוסי "די.סי. 10" עם מאתיים ומשהו מושבים, במקום "747" אחד עם ארבע מאות ומשהו מושבים. אולם היא מעדיפה לטיסותיה הטרנס־אטלנטיות מטוסים תלת־מנועיים לפחות על הדו־מנועיים של "בואינג" בגלל מגבלות המוטלות עליהם לפי שעה.

בעוד ש"בואינג" מאשימה את האירופאים במתן סיבסוד ממ־ שלתי ל"איירבאס", טוענים האי־ רופאים, כי "בואינג" מנצלת את מעמדה הבלעדי בתחום מטוסי הג'אמבו ומייקרת מטוסים אלה כדי לסבסד את מטוסיה הקטנים יותר, ה"737", ה"757" וה"767" הנאלצים להתחרות בתוצרת "מקדונל־דאגלס" האמריקאית ו"איירבאס" האירופית.

קנס ומאסר ע"ת לנאשם בנהיגה בזמן פסילה

נאשם בנהיגה בזמן פסילה נידון בבית־המשפט לתעבורה בחיפה לקנס בסך 5,000 ש"ח או מאסר 7 חודשים תמורתו, ונוסף לזה מאסר 10 חודשים על תנאי לשלוש שנים ופסילה לנהיגה למשך 4 שנים.

הנאשם, מיכאל אלקיים מקרית אתא, הובא ל"משפט בזק" בפני השופטת רחל תוהה, לאחר שנלכד על ידי המשטרה בשעת נהיגה ברכב פרטי, שבוע ימים לאחר שנפסל לנהיגה על ידי בית משפט לתעבורה למשך 6 חודשים. הוא הועמד לדין יום אחד בלבד לאחר שנמצא נוהג בחוצות שכונת הדר הכרמל בחיפה. (עתי"ם)

שירות להעברת רכב לבית וממנו ליוצאים לחו"ל

חברת הגרירה "לב מנוע" מציעה שירות חדש לנוסעים לחו"ל: נהגים המבקשים להש־ תמש ברכבם הפרטי בדרכם לשדה התעופה, יוכלו להשאיר את מכוניותם בנמל התעופה בן גוריון עם צאתם את הארץ. אנשי "לב מנוע" ידאגו לשאר, ויטפלו בהחזרת המכונית אל ביתו של הלקוח.

מהחברה נמסר כי החזרת הרכב של המבוטחים תעשה על גבי מובילית, לכל מקום בארץ.

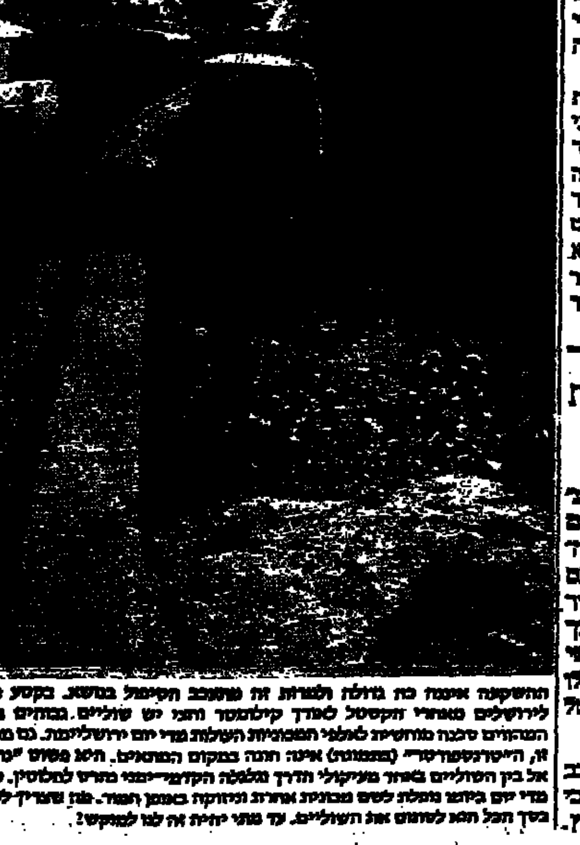

ההשקעה אינה כה גדולה לצורות זה שמצב הכביש בנושא, בקטע הדרך לירושלים מאזורי הקסטל לאורך קילומטר וחצי יש שוליים. בנתיים ביותר המצוי סכנה מחודשת לנהגי המכוניות העולות מדי יום ירושלימה. גם מכונית זו, (בתמונה) אינה חונה במקום המתאים. היא פשוט "נחתה" אל בין השוליים באחד מעיקולי הדרך המובילה הקסטל־ מגרש לבסטין. כמעט מדי יום ביומו נופלת לשם מכונית אחרת ונזוקה. מה שצריך לעשות בסך הכל הוא לסמן את השוליים. עד מתי יהיה זה לנו למוקש?

נענש על חבלה בסנדל דנור

צעיר חיפאי שחיבל בסנדל דנור הורשע אתמול בבית משפט השלום בחיפה, באשמת גרימת נזק ונידון למאסר 60 יום על תנאי למשך שנתיים.

הנאשם, בן 25, הועמד לדין בפני השופט ראובן בן חורין. התביעה טענה, שבתחילת יולי אשתקד גרם הנאשם בזדון נזק לסנדל דנור שבו ננעל רכבו בעת שחנה במקום אסור ברחוב הרצל בשכונת הדר הכרמל. לדברי התביעה חתך הנאשם במכשיר את חוט הקשירה של הסנדל וכך הצליח לשחרר את רכבו מהנעילה. (עתי"ם)

מכונית עם תכשיטים נגנבה בעת רחיצתה

מכונית עם תכשיטים בשווי 70 אלף דולר השייכת לסוכן תכשיטים, נגנבה ביום ד' שעבר, בעת ששמר את המכונית לרחי־ צה.

סוכן התכשיטים, בן 38 מה־ רצליה, מסר את רכבו לרחצה בתחנת דלק בכפר "קוגל" בחולון. בתא המטען השאיר מזוודה עם שרשרות, צמידי זהב ומטבעות בערך של כ־70 אלף דולר.

סמוך לסיום תהליך רחיצת המכונית הבחין לתדהמתו, באדם שנכנס לתוך מכוניתו ונמלט מן המקום עם המכונית.

בעל הרכב, יחד עם פועל העובד בתחנת הדלק, פתחו במר־ דף אחר המכונית הנמלטת, אולם לא הצליחו לעצרה. (עתי"ם)

שופט מציע לאפשר פסילת רשיון רכב

כדי להעניש מפעלים האחראים לעבירות בטיחות

שופט התעבורה בבית משפט השלום בנצרת מ. שמאי מציע לאפשר לשופטי תעבורה לפסול גם רשיון רכב ולא רק רשיון נהי־ גה.

השופט, אמר את הדברים במהלך משפטו של נהג משאית העובד באחד המפעלים בצפון, שהואשם בהעמסת כמות סחורה האסורה עפ"י החוק על משאיתו.

הנהג טען בבית המשפט, כי העונש צריך להיות מוטל על מע־ סיקיו, המחייבים אותו להעמיס כמויות גדולות על המשאית.

השופט הצדיק טענות אלה, דוחה את משפטו של האיש ואמר, כי יציע לאפשר לשופטים לשלול רשיון רכב, כדי לאפשר הענשת מפעלים ומוסדות המחזיקים צי של רכבים ונהגים ולעתים, מטעמי חסכון, מעמיסים עליהם מעל המותר. "אני משוכנע שאם המפ־ על ידע, כי עבירה כזאת תעלה לו בהשבתת המשאית לתקופה של 3־4 חודשים, הם ישקלו פעמיים", אמר השופט. (עתי"ם)